ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Sterling_Bruce-Zrcadlovky_Kyberpunkova_Antologie.pdb

PDB Name: Bruce Sterling ZRCADLOVKY
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 8.7.2008
Modification Date: 8.7.2008
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

ZRCADLOVKY
KYBERPUNKOVÁ ANTOLOGIE

editor Bruce Sterling

Název originálu: MIRRORSHADES

Obálka: Petr Bauer

Grafická úprava obálky: Petr Bauer

Překlad: Robert Tschorn, Viktor Janiš, Ondřej Neff,
Petr Kotrle, Pavel a Jarmila Schebestovi

Redakce: Helena Šebestová

Copyright © 1986 by Bruce Sterling
AU Rights Reserved
Copyright © 2000 for the Czech translation by R. Tschorn,
V. Janiš, O. Neff, P. Kotrle, P. a J. Schebestovi
Copyright © 2000 for Cover by P. Bauer
Copyright © 2000 for the Czech edition by Laser - books s. r. o.

ISBN 80-7193-082-2

OBSAH

PŘEDMLUVA 7
POZNÁMKA ČESKÉHO VYDAVATELE: 15

WILLIAM GIBSON
Gernsbackovo kontinuum 16

TOM MADDOX
Hadí oči 27

PAT CADIGANOVA
Minutu ticha za rokenrol…49

RUDY RUCKER
Houdiniho příběhy 59

MARC LAIDLAW
Kluci ze Čtyrstý 67

JAMES PATRICK KELLY
Slunovrat 81

GREG BEAR
Petra 119

LEWIS SHINER
Dokud nás lidské hlasy nerozdělí 139

JOHN SHIRLEY
Volná zóna 153

PAUL Dl FILIPPO
Stone žije 191

BRUCE STERLING a WILLIAM GIBSON
Rudá hvězda, zimní orbita 217

BRUC STERLING a LEWIS SHINER
Mozart v zrcadlovkách 238

PŘEDMLUVA

Tato kniha představuje autory, kteří se dostali do popředí v osmdesátých letech. Jejich svázanost s kulturou toho desetiletí jim dala punc skupiny - nového hnutí v science fiction.
Kritici i čtenáři hnutí rychle zaregistrovali a označili je a jeho tvůrce mnoha nálepkami: radikální hard SF, technologičtí psanci, vlna osmdesátých let, neuromantikové, skupina zrcadlovek.
Ze všech těchto nálepek, přilepených a zase sloupnutých na počátku osmdesátých let, se udržela jedna: kyberpunk.
Asi jen málokterý spisovatel má rád nálepky - obzvlášť takové, které znějí tak extravagantně jako kyberpunk. Literární visačky v sobě nesou jakousi zvláštní dvojsečnou nepříjemnost: ti, kteří jsou nálepkou označeni, se cítí zaškatulkováni a ti bez ní mají pocit, že jsou opomíjeni. Navíc skupinové nálepky nejsou jednotlivcům většinou moc příjemné a jsou tak zdrojem trvalého neklidu. Z toho je jasné, že typický kyberpunkový autor neexistuje; tato představa je pouze platonická fikce. Pro nás ostatní je naše nálepka jakési nepohodlné Prokrustovo lože, u něhož čekají zlomyslní kritikové, jak nás oseknou a natáhnou, aby nám padlo.
Přesto lze na kyberpunk nahlížet i ze širšího pohledu a stanovit jeho charakteristické znaky. Dopustím se toho za chvíli také, protože tak silnému pokušení se nedá odolat. Kritikové - mou osobu nevyjímaje - si navzdory všem výstrahám rozdávání nálepek neodpustí; musíme to dělat, protože je to reálný zdroj náhledu - a kromě toho taky skvělá zábava.
Doufám, že se mi v této knize podaří představit kyberpunkové hnutí v celé jeho šíři, včetně počátečního hřmění a současného stavu. ZRCADLOVKY by měly čtenářům, pro které jsou texty vzešlé z našeho hnutí něčím novým, nabídnout široký úvod do principů, motivů a témat kyberpunku. Myslím, že jsou to vzorové příklady: silné, charakteristické ukázky dosavadní tvorby každého z autorů. Vyhýbal jsem se povídkám často zařazovaným do jiných antologií, takže i zarytější fanoušci by tu měli najít nové pohledy.
Kyberpunk je dítětem životního stylu a prostředí osmdesátých let - v jistém smyslu, jak bych chtěl ukázat později, produktem definitivním. Ale kořeny má zapuštěny hluboko v šedesátileté tradici moderní populární SF.
Kyberpunkeři jako skupina jsou skrz naskrz prosáklí učením a tradicemi žánru SF. Mají mnoho předchůdců. Jednotliví tvůrci kyberpunku se hlásí k různým literárním předlohám, ale vliv některých starších autorů - snad jakýchsi předků kyberpunkerů - je jasný a zřetelný. Autoři vycházejí z Nové vlny: z oné podsvětí znalé ostrosti Harlana Ellisona. Z vizionářského mihotání Samuela Delanyho. Z na konvence nehledícího klaunství Normana Spinrada a pevné estetiky Michaela Moorcocka, intelektuální troufalosti Briana Aldisse a samozřejmě také z J. G. Ballarda.
Ovlivňují je také ještě starší tradice: kosmický rozhled Olafa Stapledona, spojení vědy a politiky u H. G. Wellse, chladné extrapolace Larryho Nivena, Poula Andersena a Roberta Heinleina.
Autoři kyberpunku chovají zvláštní lásku k rozeným vizionářům v SF: oceňují kypící vynalézavost Phillipa José Farmera, ohnivost Johna Varleye, hrátky s realitou Phillipa K. Dicka i vzletné a přelétavé beatnictví Alfreda Bestera. S mimořádným obdivem vzhlížejí ještě k jednomu autorovi, jehož spojení techniky s literaturou zůstává nepřekonáno: Thomasi Pynchonovi.
Po celá šedesátá a sedmdesátá léta vnášelo poslední rozeznané hnutí v SF - Nová vlna - do žánru snahu o zvýšení literárnosti. Mnozí kyberpunkoví autoři píší poměrně vyzrálou a elegantní prózu; libují si ve svém stylu a jsou (podle některých) tak módní, až to někdy škodí. Ale stejně jako punkeři z roku 1977 si cení svou estetiku garážových skupin. Rádi se potýkají se surovým jádrem SF: jejími idejemi. To je pevně spojuje s klasickou tradicí SF. Někteří kritici prohlašují, že kyberpunk vymaňuje SF z vlivu mainstreamu, stejně jako punk zbavil rock'n'roll symfonických ozdob

progresivního rocku sedmdesátých let. (A jiní - věrní tradicionalisté SF se zakořeněnou nedůvěrou k rádoby uměleckosti - hlasitě nesouhlasí.)
Stejně jako punková hudba je i kyberpunk v jistém smyslu návratem ke kořenům. Kyberpunkoví autoři jsou možná první SF generací, která vyrůstala nejen v literární tradici science fiction, ale ve skutečném SF světě. Pro ně jsou postupy klasické hard SF - extrapolace, technická gramotnost - nejen literární nástroje, ale také pomůcky každodenního života. Jsou prostředkem porozumění… a vysoce ceněným.
V popové kultuře je prvotní praxe - a teorie jen pokulhává v jejích stopách. Před érou nálepek byl kyberpunk pouze Hnutí - volný generační svazek mladých ambiciózních autorů, kteří si navzájem posílali dopisy, rukopisy, myšlenky, nadšené pochvaly a sžíravé kritiky. Tito tvůrci - Gibson, Rucker, Shiner, Shirley, Sterling - našli spřízněnost a pocit sounáležitosti ve společném pohledu, společných tématech a dokonce i v jistých nezvykle společných symbolech, které jako by v jejich dílech ožívaly vlastním životem. Typickým příkladem byly třeba zrcadlovky.
Zrcadlové sluneční brýle se staly symbolem Hnutí už na počátku roku 1982. Důvody není nijak těžké pochopit. Tím, že skrývají oči, brání zrcadlovky těm normálním lidem poznat, že dotyčný je šílený a potenciálně nebezpečný. Jsou symbolem vizionáře hledícího do slunce, motorkáře, rockera, policisty a podobných nezkrotných týpků. Zrcadlovky - pokud možno chromované a matně černé, což jsou heraldické barvy Hnutí - se objevovaly v jednom příběhu za druhým jako nějaký literární symbol.
Raným kyberpunkerům se krátce říkalo Skupina zrcadlovek. Odtud titul této antologie, zasloužená pocta ikoně Hnutí.
Ale našli se další mladí autoři, stejně talentovaní a ambiciózní, kteří brzy začali vydávat díla, jež je s novou SF nápadně spojovala. Byli to nezávislí průkopníci, jejichž práce odrážela cosi, čím se vyznačovalo celé desetiletí, cosi z ducha doby. Něco, co se objevilo až v osmdesátých letech tohoto století.
Odtud se tedy vzal kyberpunk - nálepka, kterou si nikdo z nich nevybral. Dnes se tento termín stal už realitou, a je v tom jisté oprávnění. Postihuje něco, co je v dílech těchto autorů klíčové, cosi zásadního pro desetiletí jako celek: novou integraci. Prolínání světů, které dřív existovaly odděleně - říše složité techniky a moderního popového undergroundu.
Tato integrace se stala základním zdrojem kulturní energie našeho desetiletí. Práce kyberpunkerů má paralely v celé popové kultuře osmdesátých let: v rockovém videu, v hackerském podsvětí, v ušlrvoucí technice uličního hip-hopu a scratch music, v londýnském a tokijském syntetizátorovém rocku. Tento jev, tato dynamika, má dopad na celý svět; a kyberpunk je jejím literárním ztělesněním.
V jiné době by se tato úvaha mohla zdát přitažená za vlasy a vykonstruovaná. Mezi exaktními a humanitními vědami tradičně zela hluboká kulturní propast: propast mezi literární kulturou, společenským světem umění a politiky, a kulturou vědy, světem techniky a průmyslu.
Tato propast se ale nečekaným způsobem zmenšuje. Technika se vymkla z rukou. Vědecký pokrok je tak radikální, zasahuje tak hluboko do podstaty života, je tak znepokojivý, znervózňující a revoluční, že se už nedá zadržet. Valí se do kultury ve velkém, je, agresivní, je prostě všude… Tradiční struktura moci a tradiční instituce ztratily kontrolu nad tempem změn.
A najednou se objevuje nové spojenectví: integrace techniky a protikultury osmdesátých let. Ďábelské spojenectví technického světa a světa organizovaného disentu - undergroundový svět popkultury, vizionářské pružnosti a anarchie ulice.
Protikultura šedesátých let byla rurální, romantizovaná, zaměřená proti vědě a technice. Ale odjakživa se hluboko v jejím jádru skrýval zásadní rozpor, jehož symbolem byla elektrická kytara. Rocková technika byla jen první krok. Jak šla léta, rocková technika začala být stále složitější a složitější, vznikala supermoderní nahrávací studia, satelitní videa a počítačová grafika. To všechno celou tu rebelskou popkulturu pozvolna obrací. Dnešní popové hvězdy jsou už i vrcholnými reprezentanty techniky. Jsou to kouzelníci speciálních efektů, mistři mixáže, technici hudebních efektů, grafičtí hackeři, prostupující novými médii, aby společnost uchvátili takovými výstřednostmi, jako jsou trikové filmy nebo celosvětová humanitární akce Live Aid. Rozpor se najednou stal spojujícím prvkem.
A teď, když technika dosáhla horečnatých výšek, její vliv se vymkl kontrole a pronikl na úroveň ulice. Jak poukázal Alvin Toffler ve Třetí vlně - bibli mnohých kyberpunkerů - technická revoluce přetvářející naši společnost není založena na hierarchii, ale na decentralizaci, nikoli na ztuhlosti, ale na pružnosti. Hacker a rocker jsou idoly popkultury desetiletí, a kyberpunk se v mnohém podobá popovému jevu: je spontánní, energický, drží se kořenů. Kyberpunk vychází z teritoria, kde se počítačový hacker a rocker překrývají, z kulturní Petriho misky, kde se štěpí zkroucené genové řady. Některým mohou výsledky připadat bizarní nebo dokonce nestvůrné, pro jiné je tato integrace silným zdrojem naděje.
Science fiction - přinejmenším podle svého oficiálního dogmatu - se vždycky točila kolem dopadu techniky na život člověka. Ale od příjemných dob Hugo Gernsbacka, kdy byla věda bezpečně skryta - a pečlivě uzavírána - e slonovinové věži, se časy změnily. Bezstarostná technofilie oněch dní patří do zmizelé, líné a ospalé éry, kdy autorita ještě měla pohodlnou rezervu řídící moci.
Pro kyberpunkery je technika niterná - a to je ostrý kontrast s minulostí. Technika není džin v láhvi nějakých vzdálených géniů velké vědy; je to něco neodbytného, zcela důvěrného. Ne mimo nás, ale vedle nás. Máme ji pod kůží, a často i v myslích.
Změnila se i sama technika. Už ji nepředstavují obří, nejlépe páru chrlící divy minulosti: Hooverova přehrada, Empire State Building, jaderná elektrárna. Technika osmdesátých let ulpívá na kůži, reaguje na dotek: osobní počítač, walkman Sony, přenosný telefon, měkké kontaktní čočky.
Jistá témata se v kyberpunku objevují opakovaně. Téma tělesné invaze: protetické údy, implantované obvody, plastická chirurgie, genetické úpravy. Ještě působivější je téma psychické invaze: rozhraní počítač-mozek, umělá

inteligence, neurochemie - technologie, které radikálně mění definice podstaty člověka, podstaty vlastní osobnosti. Jak ve svém eseji o kyberpunku poznamenal Norman Spinrad, mnohé drogy, jako třeba rock'n'roll, jsou výhradními produkty moderní techniky. Žádná protikultura matičky Země nám nedala kyselinu lysergovou - vznikla v laboratořích Sandozu a když se dostala ven, prolétla společností jako požár. Není náhoda, že Timothy Leary prohlásil osobní počítače za "LSD osmdesátých let" - v obou případech jde o technologie, jejichž radikální potenciál je děsivý. A jako takové jsou pro kyberpunk stálými výchozími body.
Kyberpunkery, kteří jsou sami hybridní, uchvacují mezipásma: oblasti, kde - slovy Williama Gibsona - "ulice nachází pro věci vlastní využití". Pobuřující a nezničitelné pouliční graffiti z klasického industriálního artefaktu - plechovky spreje. Podvratný potenciál domácí tiskárny a kopírky. Scratch music, jejíž v ghettu uzavření inovátoři udělali z nástroje samotný fonograf a vytvořili archetypální hudbu osmdesátých let, kde funk navazuje na Burroughsovu metodu střihu. "Všechno smíchané dohromady" - to platí pro velkou část umění osmdesátých let a totéž lze říct o kyberpunku stejně jako o punkové retromódě mixů a mnohostopého digitálního nahrávání. Osmdesátá léta jsou obdobím přehodnocování, integrace, křížení vlivů, nových zkušeností a rozšíření možností znovuobjevených starých nápadů. Kyberpunk míří k širšímu, globálnímu pohledu.
Neuromancer Williama Gibsona, bezesporu nejčistší kyberpunkový román, se odehrává v Tokiu, Istanbulu i Paříži. Frontera Lewise Shinera se odehrává v Rusku a Mexiku. Eclipse (Zatmění) Johna Shirleyho popisuje západní Evropu zmítanou chaosem. Blood Music (Hudba krve) Grega Beara má globální, dokonce kosmický záběr. Nástroje integrující svět do jedné velké globální vesnice - satelitní mediální síť, nadnárodní společnosti - kyberpunkery uchvacují a proto se v jejich pracech objevují neustále. Kyberpunk nemá strpení s hranicemi. Japonský časopis SF Magadžin vycházející v tokijském nakladatelství Hajakawa byl vůbec první, kdo vydal v listopadu 1986 "kyberpunkový speciál". Velmi novátorský britský časopis Interzone se stal dalším centrem kyberpunkového dění a kromě Shirleyho, Gibsona a Sterlinga v něm vyšla celá řada průkopnických úvodníků, rozhovorů a manifestů. Globální vědomí je pro kyberpunkery víc než jen článek víry; je to cíl, k němuž vše směřuje.
Každý kyberpunk se vyznačuje vizionářskou silou. Jeho autoři oceňují bizarní, fantaskní, dříve nepředstavitelné. Jsou ochotní - dokonce dychtiví - chopit se nápadu a neústupně jej dostrkat až za krajní mez. Podobně jako J. G. Ballard - archetypální idol mnoha kyberpunkerů - často pracují se syrovou, téměř až klinickou objektivností. Do literatury vnášejí pravé postupy exaktních věd - třeba chladně objektivní analýzu, pro její klasicky punkovou šokovou hodnotu. Ruku v ruce s touto působivou vizí přichází silná imaginace. Kyberpunku je vlastní výmluvné používání detailu, pečlivě vykonstruovaná složitost, ochota dovést extrapolaci až do přediva každodenního života. Libuje si v nabité próze: rychlém, omračujícím přívalu nových informací, zahlcení smyslů, zaplavení čtenáře literárním ekvivalentem hardrockové zvukové stěny.
Kyberpunk je přirozeným rozvinutím prvků, které v science fiction už existují, prvků někdy pohřbených, ale vždy sršících možnostmi. Kyberpunk se zrodil ze science fiction; není to invaze, ale moderní reforma. Díky tomu byl jeho vliv na žánr rychlý a silný.
Jeho budoucnost je přesto otevřená otázka. Jako punkoví umělci a představitelé Nové vlny, i kyberpunkoví autoři se ve svém vývoji mohou brzy rozběhnout tuctem směrů najednou.
Zdá se nepravděpodobné, že by si jakoukoli nálepku udrželi dlouho. Pro dnešní science fiction je charakteristický onen vzácný a nezbytný stav kvasu. Je klidně možné, že zbytek osmdesátých let bude svědkem vzniku záplavy různých hnutí, vedených čím dál těkavější a početnější generací té dekády. Jedenáct autorů představených v této knize tvoří jen zlomek velké vlny spisovatelů. Ve skupině jako takové se už začíná projevovat pozoruhodná bojovnost a svárlivost. Spisovatelé, vybuzení novými možnostmi SF, diskutují, přehodnocují, učí stará dogmata novým trikům. Kyberpunkové vlny se zatím šíří dál, některé vzrušují, některé provokují - a pobuřují pár těch, jejichž ztrápené protesty dosud není naplno slyšet.
Budoucnost zůstává nepopsaná, ne však proto, že by se o to nikdo dostatečně nesnažil.
A to je ta poslední zvláštnost naší generace v SF - že pro nás má literatura budoucnosti dlouhou a čestnou minulost. Jako spisovatelé vděčíme za mnohé těm před námi, těm autorům SF, jejichž přesvědčení, angažovanost a talent nám učarovaly a - jak musíme přiznat - změnily naše životy. Takový dluh nelze nikdy splatit, můžeme ho ale uznat a - aspoň v to doufám - předat jako dědictví těm, kteří přijdou po nás.

Na závěr ještě několik poděkování. Hnutí vděčí za mnohé trpělivé práci řady redaktorů. Jen letmý pohled na copyrightovou stránku této knihy ukáže, jak důležitou roli má Ellen Datlowová z časopisu Omni - její pomoc při sestavení této antologie nelze vyjádřit slovy. Jedním z prvních, kdo na rodící se Hnutí upozornil ve svých článcích a recenzích, byl Gardner Dozois. Spolu se Shawnou McCarthyovou udělal z Isaac Asimov's Science Fiction Magazíne ohnisko energie a kontroverze. The Magazine of Fantasy and Science Fiction Edwarda Fermana je dalším stálým zdrojem vysoce kvalitních prací. Interzone, nejradikálnější periodikum v dnešní science fiction, už zmíněn byl; jeho redakční tým si také jedno poděkování zasluhuje. A zvláštní dík patří Jošió Kobajašimu, naší tokijské spojce, překladateli Schismatrixu a Hudby krve, za jeho laskavost, jíž je tolik, že to nelze ani vypsat. A teď, představení pokračuje.

BRUCE STERLING

Přeložil Petr Kotrle

POZNÁMKA ČESKÉHO VYDAVATELE:

Tato antologie vyšla ve Spojených státech poprvé v roce 1986 - tehdy si kyberpunk teprve začínal nacházet svou cestu ke čtenářům a kritikům. Nadšení pro "to" nové - tak citelné v průvodních slovech - už dnes sice vyprchalo (to před dvěma lety v Praze přiznal i jejich autor Bruce Sterling), ale kyberpunk žije a rozvíjí se úspěšně dál.
Mnohé se změnilo, kyberpunk si už našel pevné místo v SF literatuře, většina autorů prezentovaných v této antologii napsala desítky dalších povídek a románů, někteří zase ze světa SF zmizeli, proto berte průvodní slovo spíš jako symbol doby svého vzniku než jako konečnou, důkladnou a objektivní analýzu jednotlivých tvůrců.

(jo)

WILLIAM GIBSON
Gernsbackovo
kontinuum

Tato povídka byla první, kterou Wiliam Gibson profesionálně publikoval - to bylo v roce 1981.
V dalších letech za sebou Gibson zanechal velice působivé dílo, vyznačující se brilantním spojením výborně vykresleného prostředí a extrapolace. Jeho romány Neuromancer a Count Zero a řada povídek vynesly Gibsonovi všeobecnou chválu - jak pro strhující sílu, s níž jsou vyprávěny, tak za to, jak jeho vybroušená a evokativní próza představuje propracovaný a ostrý obraz světa budoucnosti. Tyto práce se řadí mezi stěžejní texty současné science fiction.
Ale byla to právě následující povídka, která všem ukázala cestu. Byla objektivně přesným vnímáním pokřivených prvků minulosti - a trubkou, jež volala po nové estetice SF osmdesátých let.

Chválabohu se to všechno už začíná rozplývat a připadat mi jako pouhá epizoda. Pokud přece zahlédnu něco podivného, jen koutkem oka; pouhé zlomky splašeného chrómu, omezující se na okraj zorného pole. Minulý týden jsem nad San Franciskem ještě viděl létající křižník, ale byl už skoro průhledný. I ohromné kabriolety se žraločími ploutvemi potkávám čím dál méně a dálnice se přestaly roztahovat do osmdesátipruhových monster, po kterých jsem musel v půjčené toyotě jezdit před měsícem. Navíc jsem si jistý, že v New Yorku tomu uniknu úplně; zrak se mi začíná zužovat na jedinou vlnovou délku pravděpodobnosti. Stálo mě to spoustu úsilí. Hodně mi pomohla televize.
Řekl bych, že to všechno začalo v Londýně, ve falešné řecké hospodě na Battersea Park Road při obědě na účet Cohenova podniku. Jídlo ohřívané na páře postrádalo chuť a kyblík s ledem na retsinu hledali půl hodiny. Cohen pracuje pro korporaci Barris - Watford, která vydává tlusté, vlezlé, "obchodní" paperbacky: ilustrované dějiny neonové reklamy, hracích automatů, hraček na klíček v obsazeném Japonsku. Zrovna jsem dofotil sérii reklam na boty; kalifornské děvy s opálenýma nohama v zářivých teniskách Day-Glo mi pózovaly na eskalátorech ve stanici St. John's Wood a na nástupišti v Tooting Bec. Nezavedená mladá agentura byla přesvědčena, že tajemství londýnské městské dopravy pomůže prodeji nylonových běžeckých bot. Oni rozhodnou, já fotím. A Cohen, jehož jsem si pamatoval z New Yorku, mě pozval na oběd den před mým odletem z Anglie. Přivedl velice módně oděnou mladou ženu jménem Dialta Downes. Chyběla jí brada, ale zato byla zjevně věhlasná historička pop artu. Když na to vzpomínám, vidím, jak s Cohenem vchází do dveří a nad ní bliká neonový nápis CESTA K ŠÍLENSTVÍ, složený z obrovských holých písmen. Cohen nás představil a vysvětlil, že Dialta je hlavní iniciátorkou posledního projektu Barris - Watford, ilustrované historie čehosi, čemu říkala "Americká aerodynamická moderna". Pracovně používali název Vzdušné zámky: Zítřek, který nikdy nenastal.
Britové mají slabost pro barokní rysy americké lidové kultury, něco jako posedlost západních Němců kovboji a indiány nebo potrhlá francouzská obliba starých filmů s Jerry Lewisem. V Dialtě Downesové se to projevilo mánií pro čistě americký typ architektury, o němž většina Američanů nemá ani tušení. Napřed jsem si nebyl jistý, o čem vlastně mluví, ale postupně mi začalo svítat. Rozvzpomněl jsem se na nedělní televizní pořady v padesátých letech.
Místní stanice občas z nedostatku jiného materiálu vysílala staré filmové týdeníky. Posadili jste se před televizi se sklenicí mléka a chlebem s arašídovým máslem a praskající hollywoodský baryton vám oznamoval, že v budoucnosti budete jezdit v létajícím autě. Pár detroitských inženýrů pak postavilo veliký okřídlený vůz a vy jste ho zahlédli řítit se někde po opuštěné silnici v Michiganu. Takové auto se samozřejmě nikdy neodlepilo od země, ale doletělo do budoucnosti Dialty Downesové, která nikdy nepřišla, do domova nezkrotných technofilů. Mluvila o různých stránkách "futuristické" architektury třicátých a čtyřicátých let, které si v amerických městech nikdo ani nevšimne: vývěsní štíty kin, žebrované, jako by vyzařovaly nějakou tajemnou energii, laciné obchody zpředu pokryté vlnitým hliníkem, židle z chromovaných trubek, na kterých se chytá prach v recepcích motelů. Takové věci chápala jako zlomky snového světa, ztraceného v lhostejné současnosti. Chtěla, abych je pro ni vyfotografoval.
Třicátá léta viděla první generaci amerických průmyslových návrhářů; do té doby vypadala všechna ořezávátka na tužky jako ořezávátka na tužky - jednoduchý viktoriánský mechanismus, nanejvýš ozdobený kudrlinkou. Když přišli designéři, ořezávátka začala vypadat, jako by je konstruovali v aerodynamickém tunelu. Ve většině případů byla ale změna naprosto povrchní; pod proudnicovou chromovou karoserií jste našli tentýž viktoriánský strojek. Na tom ostatně nebylo nic divného, protože nejúspěšnější američtí designéři byli původně rekvizitáři z Broadwaye. Všechno byly jen divadelní proprietky, s nimiž si lidé hráli na život v budoucnosti.
Nad kávou Cohen vytáhl tlustou hrubou obálku plnou fotografií. Uviděl jsem okřídlené sochy střežící Hooverovu

přehradu: třináctimetrová díla nakloněná proti imaginárnímu hurikánu. Uviděl jsem tucet snímků budovy Johnson's Wax od Franka Lloyda Wrighta, prokládaných kopiemi titulních stránek Amazing Stories, namalovaných jakýmsi Frankem R. Paulem; zaměstnanci Johnson's Wax si museli připadat jako v nějaké Paulově kvašové utopii z přední stránky. Wrightova budova vypadala, jako by ji postavili spíš pro lidi v bílých řízách a sandálech z průhledného plastu. Zastavil jsem se u jednoho obrázku obzvlášť grandiózního vrtulového letadla, které se skládalo jen z jediného křídla, takže připomínalo obrovský symetrický bumerang s okénky v podivných místech. Šipky na nákresu ukazovaly umístění velkého tanečního sálu a dvou squashových kurtů. Byl odatován 1936.
"Tohle přece nemohlo létat…?" tázavě jsem se podíval na Dialtu Downesovou.
"Jistěže ne, to je nemožné, i s těmi dvanácti obrovskými vrtulemi; ale nevidíte, jak rádi si něco takového prohlíželi? Z New Yorku do Londýna za necelé dva dny, prvotřídní jídelny, soukromé kajuty, opalovací paluby, večer tanec s jazzovým orchestrem… Designéři byli populisté, snažili se lidem dát, co chtěli. A lidé chtěli budoucnost.

Už tři dny jsem byl v Burbanku a snažil se dodat opravdu tupě vyhlížejícímu rockerovi trochu osobního kouzla, když mi přišel balíček od Cohena. Je těžké vyfotografovat něco, co není vidět, ale je to možné. Také se za to dobře platí. Jsem v tom docela dobrý, i když určitě ne nejlepší, ale tomu chudákovi jsem pomoci nedokázal. Vypadl jsem - v mizerné náladě, protože rád odvádím dobrou práci, i když ne v úplně mizerné, protože jsem dohlédl, abych dostal zaplaceno předem -, a tak jsem se rozhodl zahojit na umělecké práci pro Barris - Watford. Cohen mi poslal pár knížek o designu třicátých let a seznam padesáti nejoblíbenějších kalifornských staveb Dialty Downesové.
Fotografovat architekturu znamená především čekat; z budovy jsou sluneční hodiny a vy musíte vyčkat, až se slunce doplíží po fasádě k vybranému detailu nebo až stín určitým způsobem podtrhne hmotu či vyváženost stavby. Zatímco jsem čekal, vžíval jsem se do Ameriky Dialty Downesové. Když jsem zachytil odraz několika továrních budov v čočkách hasselbladu, uvědomil jsem si, jaká z nich vyzařuje totalitní důstojnost, jako ze stadionů, které pro Hitlera stavěl Albert Speer. Ale zbytek byl dokonale obrázkový: pomíjivé představy zrozené z kolektivního amerického podvědomí, ze snahy přežít deprimující věk zaprášených motelů, velkoobchodníků s matracemi a malých autobazarů. Já jel fotografovat benzínové pumpy, které měly svědčit o opaku.
Když Downesové období vrcholilo, kalifornské čerpací stanice dostal na starost Nelítostný Ming. S architekturou svého rodného Monga jezdil po pobřeží sem a tam a stavěl z bílého štuku paprskometná hnízda. Spousta měla zcela zbytečné věže polepené chromovými chladicími štíty, jež se staly hlavním rysem stylu, takže pumpy vypadaly jako generátory syrového technologického nadšení, jen najít vypínač. V San José jsem jednu takovou vyfotil hodinu před tím, než se dostavily buldozery a bez váhání projely zděnou skutečností sádry, bednění a laciného betonu.
"Představ si to," řekla mi Dialta Downesová, "jako alternativní Ameriku: osmdesátá léta, ke kterým nikdy nedošlo. Architektura nesplněných snů."
A v takových kolejích se pohybovaly mé představy, když jsem ve své červené toyotě objížděl stavby, které si objednala. Postupně jsem se přelaďoval na její představu neskutečné Ameriky, Ameriky továren na Coca-Colu stylizovaných jako ponorky na suchu a podřadných kin připomínajících chrámy jakési zapomenuté sekty, která uctívala modrá zrcadla a geometrii. A jak jsem se pohyboval mezi takovými utajenými zříceninami, začal jsem si představovat, co by si asi obyvatelé této ztracené budoucnosti mysleli o světě, ve kterém žiji. Třicátá léta si vysnila bílý mramor a litý chrom, nezničitelný křišťál a leštěný bronz, zatímco ve skutečnosti rakety z obálek Gernsbackových paperbacků s řevem dopadaly na noční Londýn. Po válce měl každý vlastní auto - bez křídel - a zplodiny z nich zatemnily nebe, rozežraly nezničitelný křišťál a rozpustily bílý mramor…
A jednoho dne, když jsem se na předměstí Bolinasu chystal vyfotografovat obzvlášť přehnaný příklad Mingovy bojovné architektury, jsem náhle prošel tou tenounkou membránou, membránou pravděpodobnosti… Zlehounka jsem přepadl přes okraj -
A nad sebou jsem uviděl dvanáctimotorové monstrum připomínající přerostlý bumerang, jak si majestátně jako bzučící slon razí cestu na východ. Tak jasně, že jsem mohl spočítat nýty v matně stříbrném plášti a slyšel - možná - ozvěnu jazzu.

Šel jsem s tím za Kihnem.
Merv Kihn je nezávislý novinář píšící převážně o texaských pterodaktylech, farmářích, kteří viděli UFO, lochnesských příšerách a nejpopulárnějších konspiračních teoriích zrozených v šílenějších zákoutích amerického povědomí.
"To je dobrý," pravil Kihn a dál si leštil střelecké brýle Polaroid o lem havajské košile, "ale není to mentální; schází tomu ta pravá šťáva."
"Ale já to viděl, Mervyne." Seděli jsme u bazénu v žáru arizonského slunce. Čekal v Tucsonu na klub důchodkyň z Las Vegas, jehož předsedkyně od Nich dostávala zprávy přes mikrovlnnou troubu. Řídil jsem celou noc a bylo to na mně znát.
"Jistě žes to viděl. Samozřejmě. Čet jsi moje články; neviděls snad moje řešení problému UFO? Je to dokonale prostý: lidi" - usadil si pečlivě brýle na orlí nos a obdařil mě svým nejslizčím baziliščím pohledem - "viděj… věci. Normálně takový věci viděj. Nic tam není, ale lidi to stejně viděj. Možná proto, že to potřebujou. Čet jsi Junga, víš, o čem mluvím… V tvým případě je to úplně jasný: připouštíš, žes přemejšlel o ty trhlý architektuře, představoval sis to… Podívej, je mi jasný, že sis s drogama užil svoje, že jo. Kolik lidí prošlo v Kalifornii šedesátejma bez halucinací? Když v noci zjistíš, že armády Disneyovejch techniků ti do texasek vpletly animovaný hologramy egyptskejch hieroglyfů, nebo řekněme když "
"Ale tohle bylo jiné."
"Jistěže. Úplně jiné; tohle jsi zažil za 'naprosto reálných podmínek', ne? Všechno je normální a najednou vidíš příšeru,

mandalu, neonový cigáro. V tvým případě obří letadlo od Toma Swifta. Takový věci se dějou v jednom kuse. Nejseš ani blázen. To víš, ne?" Z omlácené ledničky u lehátka vylovil plechovku piva.
"Minulej tejden jsem byl ve Virgínii, graysonskej okres. Dělal jsem tam rozhovor s šestnáctiletou holkou, kterou napadla medvědí hlava."
"Co?"
"Medvědí hlava. Hlava utržená z medvěda. A tahle medvědí hlava kolem ní poletovala jako lítající talíř a trochu připomínala poklice na starožitným cadillacu strejčka Wayna. Oči jí červeně svítily jako vajgly od doutníku a za ušima jí trčely vysunovací chromovaný antény." Krknul.
"Napadla ji? Jak?"
"Radši bych ti to neříkal, jseš moc přístupnej. 'Byla studená'" - Marv napodoboval dívčinu mluvu - „'a kovová'. Vydávala elektronický zvuky. A tady jsme u jádra věci, přímej přenos z davovýho podvědomí, kamaráde; ta holka je čarodějnice. V týhle společnosti pro ni akorát není místo. Kdyby nevyrůstala na Bionickým člověku a Star Treku, viděla by ďábla. Je napojená na hlavní proud. Ale jediný, co ví, je, že se jí to opravdu stalo. Zmiznul jsem deset minut předtím, než se tam objevili s polygrafem chlapi od výzkumu UFO."
Musel jsem vypadat dotčeně, protože Merv opatrně odložil pivo vedle ledničky a posadil se.
"Jestli to chceš podat vědečtěji, řekl bych, žes viděl sémiotickýho ducha. Například všechny historky o ufonech jsou zarámovaný ve sci-fi kulisách, kterejma je naše doba prolezlá. Klidně uvěřím na vetřelce, ale ne na takový, který vypadaj jako z komiksu z padesátejch let. Jsou to jenom sémiotický přízraky, kousky zakořeněný kulturní obraznosti, který se odštěpily a osamostatnily, jako vzducholodě Julesa Verna, který kdysi v jednom kuse vídali kansaský farmáři. Tys jenom viděl jinýho ducha, nic víc. To letadlo bylo kdysi součástí davovýho podvědomí. Ty ses na něj nějak napích. Důležitý je moc si to nebrat."
Přesto jsem si to moc bral.
Kihn si učesal řídnoucí světlé vlasy a odešel zkontrolovat, jak se Oni v poslední době projevili na radarech, já jsem si ve svém pokoji zatáhl rolety a lehl si do klimatizované tmy, abych si to moc nebral. Když jsem se probudil, pořád jsem si to moc bral. Kihn mi nechal na dveřích vzkaz; letěl v pronajatém letadle na sever prověřit fámy o zmrzačeném dobytku (ve svém novinářském žargonu nazýval ty ubohé krávy beznožky).
Pojedl jsem, osprchoval se, spolkl rozpadající se prášek na povzbuzení, který se mi tři roky válel na dně tašky od holení, a vyrazil na Los Angeles.
Díky vysoké rychlosti jsem dokázal vnímat jen úzký výsek vozovky osvětlený reflektory toyoty. Tělo to uřídí, řekl jsem si a nechal mysl toulat. Za okénkem se míhala přízračná světélkující vegetace, která vyrůstá z koutků vědomí při každé noční jízdě, zvlášť je-li podpořena vyčerpáním a amfetaminem. V uzavřených kruzích se mi hlavou honily Kihnovy názory na to, co jsem už definitivně označoval za své "vidění". Semiotické přízraky. Zlomky davového snu mi vířily za autem. Takové myšlenky si ještě přisadily k účinkům prášku, porost podél cesty dostal barvy infračervených snímků z družice a vzduch, zvířený toyotou, jej trhal na kousky.
Zajel jsem na krajnici a když jsem vypnul světla, šest pivních plechovek mi popřálo dobrou noc. Pomyslel jsem si kolik je asi v Londýně hodin a představil jsem si Dialtu Downesovou, jak snídá ve svém bytě na Hampsteadu, obklopená aerodynamickými chromovanými figurkami a knihami o americké kultuře.
Noci v poušti jsou úžasné; Měsíc je daleko blíž. Dlouho jsem ho pozoroval a řekl jsem si, že Kihn má pravdu. Hlavní bylo moc si to nebrat. Po celém kontinentu lidé daleko normálnější, než jsem se já kdy odvážil doufat, denně vídali obří ptáky, sněžné muže, létající ropné rafinérie; Kihn měl stále dost práce i prostředků. Proč by mě měl rozházet pohled na splašený projev lidové představivosti třicátých let nad Bolinasem? Šel jsem spát, neboť jsem se neměl čeho bát, kromě chřestýšů a lidožravých hippies, ale zato obklopen přátelskými odpadky vlastního důvěrně známého kontinua. Ráno zajedu do Nogales a vyfotografuji si tam staré bordely, na což se chystám léta. Povzbuzující pilulka to vzdala.

Probudilo mě světlo a pak hlasy.
Světlo vycházelo odněkud zezadu a autem se míhaly stíny. Hlasy zněly klidně, nevýrazně, mužský a ženský, povídaly si.
Krk jsem měl ztuhlý a oční bulvy mi dřely o důlky. Noha, zapřená o volant, mi ztuhla. Zašmátral jsem v kapse pracovní košile, vylovil brýle a nasadil si je.
Pak jsem se otočil a spatřil město.
V kufru jsem měl knížky o designu třicátých let; jedna z nich obsahovala nákresy ideálního města, inspirovaného Metropolisem a Věcmi budoucími, ale všechno umocněno na druhou; šplhalo se dokonale vymyšlenými mraky k přístavištím pro vzducholodě a šíleným neonovým výhonkům. Ten obrázek byl dokonalým zpodobením města, které se tyčilo za mnou. Jedna věž vyrůstala z druhé jako zářící stupňovitý zikkurat, který se vypínal až ke středové zlaté chrámové věži, olepené šílenými chladicími štíty z Mingových čerpacích stanic. Empire State Building by se v nejmenší z těch věží schovala. Mezi stavbami se proplétaly křišťálové ulice, po nichž se sunuly stříbřité tvary; připomínaly kapky rtuti. Vzduch byl plný plavidel: obrovské křižníky o jednom křídle, malé rychlé stříbrné kuličky (rtuťové kapky z nebeských mostů se čas od času graciézně odlepily od vozovky a připojily se ke vzdušnému tanci), balóny o mílovém průměru, bzučící gyrokoptéry, které připomínaly vážky…
Pevně jsem zavřel oči a otočil se na sedadle. Když jsem je otevřel, toužil jsem vidět jen tachometr, zaprášenou palubní desku a přetékající popelník. Zase jsem je zavřel.
"Amfetaminová psychóza," řekl jsem si. Otevřel jsem oči. Palubní deska tam pořád byla, prach, i zohýbané vajgly. Velice opatrně, abych nepohnul hlavou, jsem rozsvítil.
A uviděl je.

Měli blond vlasy. Stáli u svého auta, hliníkového avokáda s kormidlem na střeše jako žraločí ploutví a na hladkých černých kolech jako u dětské hračky. Držel ji kolem pasu a ukazoval na město. Oba byli v bílém: volný přehoz, bosé nohy v neposkvrněných bílých sandálech. Nezdálo se, že by si všimli mých světel. Jistě říkal něco moudrého a silného a ona přikyvovala; najednou jsem byl vyděšený, vyděšený úplně jinak než předtím. Už mě nezajímalo, jestli jsem šílený, nebo ne. Nějak jsem věděl, že to město za mnou je Tucson - Tucson společně vysněný celou jednou érou. Že je skutečný, dokonale reálný. Ale ta dvojice přede mnou v něm žila, a to mě na nich děsilo.
Byly to děti osmdesátých let, ke kterým nedošlo, let Dialty Downesové, byly dědicové Snu. Byli bílí, světlovlasí a nejspíš modroocí. Byli to Američani. Dialta řekla, že Budoucnost nejdřív navštívila Ameriku, ale nakonec šla dál. Ne však tady, v srdci Snu. Tady bychom pokračovali dál a dál, ve snové logice, která nezná znečištění ovzduší, omezení fosilních zdrojů, zahraniční války, které je možné prohrát. Byli čisťouncí, šťastní a dokonale spokojení sami se sebou i se svým světem. A ve Snu to byl doslova jejich svět.
Za mnou zářilo město. Reflektory čistě pro radost křižovaly oblohu. Představil jsem si obyvatele, jak se upravení scházejí na naleštěných náměstích z bílého mramoru a oči jim svítí nadšením pro osvětlené prospekty a stříbrná auta. Bylo to stejně odporně sladké jako Hitlerova mládežnická propaganda.
Zařadil jsem rychlost a pomalu popojížděl, dokud jsem se jich skoro nedotkl nárazníkem. Ještě si mě nevšimli. Stáhl jsem okénko a poslouchal, co ten muž říká. Jeho slova byla jednoznačná a prázdná jako v nějaké brožuře obchodní komory a já věděl, že jim dokonale věří.
"Johne," řekla žena, "zapomněli jsme si vzít výživné tablety." Ze strojku zavěšeného na opasku s cvaknutím vyňala dvě malé sušenky a jednu mu podala. Protřel jsem si oči, protřepal hlavu, vrátil se na silnici a vyrazil do Los Angeles.

Kihnovi jsem zavolal od benzínové pumpy. Od nové, ve stylu špatné španělské moderny. Už se vrátil z výletu a nezdálo se, že by mu můj telefonát vadil.
"Jo, to je docela drsný. Zkusils je vyfotit? Ne, že by takový fotky někdy vyšly, ale aspoň to přidá grády, když je na nich tajemná tma…"
Ale co mám dělat?
"Hodně se dívej na televizi, hlavně na soutěže a seriály. Chod' do kina na porno. Viděls už Nacisty v bordelu? Vysílaj to tady po kabelu. Opravdu hnusný. Přesně co potřebuješ."
O čem to mluví?
"Přestaň ječet a poslouchej. Prozrazuju ti obchodní tajemství: mizerná kultura dokáže vymýtit sémiotický duchy. Když to ode mě spolehlivě zahání lítající talíře, mělo by to zabrat i na tvý uměleckoprůmyslový futuroidy. Zkus to. Nemáš co ztratit."
Pak se omluvil, že má brzy ráno schůzku s Vyvolenci.
"S kým?"
"S těma staroušema z Vegas, ta baba s mikrovlnkou."
Chvíli jsem uvažoval, že zavolám do Londýna Cohenovi na účet Barris - Watford a řeknu mu, že jeho fotograf si bere dovolenou a stráví ji na hranici šílenství. Nakonec jsem jenom nechal automat namíchat kelímek opravdu nechutné černé kávy, zasunul se zpátky do toyoty a vyrazil na Los Angeles.
Nebyl to zrovna dobrý nápad a já tam navíc strávil dva týdny. Bylo to tam dokonale downesovské, spousta Snu a zkratů, které se mne snažily polapit. Na obchvatu nedaleko Disneylandu jsem málem naboural, když se silnice najednou rozvinula do vějíře jako origami a já musel kličkovat desítkami úzkých jízdních pruhů mezi svištícími chromovými slzami se žraločími ploutvemi. Ještě horší to bylo v Hollywoodu, kde všichni vypadali jako ten pár, co jsem viděl v Arizoně. Najal jsem si italského režiséra, který čekal na příležitost a zatím si vydělával ve fotolaboratoři a úpravou okolí bazénů. Nechal jsem si u něj udělat všechny snímky z Dialtiny zakázky, protože jsem se na to sám nechtěl dívat. Leonarda to neobtěžovalo a když skončil, zběžně jsem si fotografie prohlédl, jako bych míchal karty, a poslal je do Londýna. Pak jsem si vzal taxík do kina, kde promítali Nacisty v bordelu, a celou dobu jsem měl zavřené oči.
O týden později mě v San Francisku zastihl Cohenův blahopřejný telegram. Dialta byla z těch obrázků unesená. On obdivoval, jak jsem se "opravdu dostal pod povrch" a těšil se na další spolupráci. Toho odpoledne jsem nad Castrovou ulicí ještě zahlédl obří křídlo, ale působilo skoro průsvitně, jako by tam už napůl nebylo. Zapadl jsem do nejbližší trafiky a nakoupil co nejvíc novin o ropné krizi a nebezpečí jaderných elektráren. Rozhodl jsem se koupit letenku do New Yorku.
"Děsnej svět, co?" Trafikant byl hubený černoch se zkaženými zuby a parukou. Přikývl jsem, zalovil v kapsách pro drobné a už se těšil na nějakou lavičku v parku, kde se budu moci ponořit do krutých důkazů toho, v jak strašném světě žijeme. "Ale mohlo by to bejt eště horší, co?"
"Jasně," odpověděl jsem, "nebo ještě horší, totiž dokonalé."
Trafikant se za mnou díval, ještě když jsem odcházel do parku s balíkem kondenzovaných katastrof pod paží.

Přeložil Robert Tschorn

TOM MADDOX
Hadí oči

V roce 1986 se nová estetická kritéria platná pro SF 80. let stačila už dostatečně pevně uchytit. Všechna jsou skvěle zachycena právě v této povídce, jejímž autorem je spisovatel z Virginie Tom Maddox.

Tom Maddox je docentem na Virginia State University, kde se zabývá lingvistikou a literaturou. Není to plodný autor, na kontě má zatím jen několik povídek. Ale pokud jde o zvládnutí kyberpunkové dynamiky, je nepřekonatelný. V této rychlým tempem se řítící povídce Maddox využil celého spektra typických témat a obsesí SF. Hadí oči jsou nejtypičtějším příkladem toho pravého moderního kyberpunku.

Z tmavého masa v plechovce - hnědého, mastného, místy pokrytého slizem - vycházel odpudivý pach rybiny. Jeho chuť, odporná a hořká jako něco ze žaludku mrtvoly, se mu vracela do krku. George Jordan se posadil na kuchyňskou podlahu, vyzvracel se a pak se od lesklé loužičky odtáhl. Hodně se podobala tomu, co v plechovce zůstalo. Ne, takhle to nepůjde, blesklo mu hlavou. Mám v hlavě dráty a ty mi říkají, abych se cpal žrádlem pro kočky. Had má rád žrádlo pro kočky.
Potřeboval pomoc, ale zároveň věděl, že volat na letectvo nemá smysl. To už zkoušel. K odpovědnosti za tu zrůdnost, co měl v hlavě, se přihlásit nehodlali. To, čemu George říkal had, letectvo nazvalo 'technologie efektivního lidského rozhraní', a o žádných potížích, které se po propuštění ze služby mohly projevit, nechtělo slyšet. Mělo dost vlastních problémů s kongresovými výbory, které vyšetřovaly "vedení války v Thajsku".
Chvíli ležel tváří na chladném linoleu, pak vstal, vypláchl si ústa, strčil hlavu pod kohoutek a pustil si na ni studenou vodu.
Tak na co čekáš, říkal si, vytoč tu prašivou multispolečnost, zavolej na SenTrax a zeptej se, jestli je pravda, že s tou stvůrou, která mě chce připravit o duši, můžou něco udělat? Když se tě zeptají, jaký máš problém, tak řekni žrádlo pro kočky. Třeba ti odpoví, že to nic není, že tě chce připravit jenom o oběd.
Uprostřed prázdného obýváku stálo křeslo s hnědým manšestrovým potahem, vedle něj ležel telefon a o protější stěnu se opírala televize - a to bylo všechno. Nebýt hada, mohl to být domov. Zvedl sluchátko, vyvolal si na obrazovku seznam a vyťukal TELECOM SENTRAX.

Orlandský hotel Holiday Inn stál hned vedle letištního terminálu, kterým proudily tisíce turistů dychtivých atrakcí Disneylandu. Jenže pro mě ti hezoučtí usměvaví kačeři a hlodavci nejsou, říkal si George. Je to tu, stejně jako všude, hadí město. V hotelovém pokoji se opřel o stěnu a díval se, jak silnici zkrápějí šedivé proudy deště. Už dva dny čekal na start. Raketoplán seděl na Canaveralu. Až se vyčasí, přiletí pro něj helikoptéra a odveze ho tam, jako zásilku pro SenTrax Inc. na stanici Athéna, víc než třicet tisíc kilometrů nad rovníkem. Za ním, pod laserovým světlem holoscény od Blaupunktu, si třiceticentimetroví lidičkové povídali o válce v Thajsku a o tom, jaké mají Spojené státy štěstí, že unikly dalšímu Vietnamu.
Štěstí? Snad. Do hlavy mu nacpali dráty a řekli: počkej, až to začne. I na přiléhavé tvary zadního sedadla černého, z vláken postaveného General Dynamics A-230, byl už zvyklý. A-230 létalo na samé hranici nestability. Každá kontrolní ploška měla svou banku mikropočítačů, která ji sledovala, a ty všechny byly ve spojení s hadím mozkem letového a palebného asistenta, jemuž z každé strany jícnu vybíhaly dva černé miloprenové kabely - ach, ano, když při startu došlo k propojení, nervy se mu rozechvěly kostrou letadla a tělo se rozezpívalo identitou a silou.
Když pak Kongres hodil válku přes palubu, letectvo hodilo přes palubu George. Vrazili mu propouštěcí list a řekli běž. A on tam stál, sice oblečený, ale jít neměl kam. Nechali mu všechny modifikace a hlavu plnou hardwaru, který od té doby začal žít vlastním životem.
Znachovělou oblohou prolétl blesk, rozpáral ji a udělal z ní převrácenou obří mísu skleněných střepů. Další ani ne půlmetrový človíček oznámil z holoscény, že tropická bouře do dvou hodin přejde.
Zazvonil telefon.

Hamilton Innis byl vysoký a robustní - metr devadesát a sto deset kilo živé váhy. Na nohách měl měkké černé pantofle, na těle šmolkovou kombinézu s červeným nápisem SenTrax přes levou stranu hrudi. Vznášel se v jasně nasvícené bílé chodbě a jedním ze suchých zipů na kombinéze se přidržoval na stěně chodby. Obrazovka nad dveřmi přetlakové komory ukazovala, jak se raketoplán snaží strefit čumákem do přistávacího tunelu. Čekal, až spojovací uzly zapadnou a raketoplán jim vyklopí nejnovějšího kandidáta.
Tenhle byl šest měsíců mimo službu a to, co mu felčaři od letectva z hlavy udělali, pomalu ztrácel. George Jordan, technický seržant v záloze: dva roky vyšší školy v kalifornském Oaklandu, potom dobrovolný nástup k letectvu, posádkový výcvik, program TELR. Podle profilu, který ze záznamů u letectva a v Národní databance sestavil Alef, to byl muž s lehce nadprůměrnými schopnostmi a inteligencí, výrazně nadprůměrným sklonem k bizarnímu - proto ta dobrovolná účast na TELR a chuť bojovat. Na archivních fotografiích vypadal nevýrazně: metr sedmdesát, osmdesát kilo, hnědé vlasy a oči, nepříliš pohledný, ale ani ošklivý. Byly to však staré obrázky, na nichž nebylo vidět hada a strach, který nesl v sobě. Zatím to nevíš, chlapče, ale ještě jsi neviděl nic, poznamenal v duchu Innis.
Muž nemotorně vyplul z uzlu. Se stavem beztíže si nevěděl moc rady, ale Innis poznal, že se učí, přesvědčuje svaly, aby přestaly vzdorovat a nepokoušely se reagovat na gravitaci, která tam prostě nebyla. "Co mám sakra dělat?" zeptal se George Jordana; vznášel se v prostoru, jednou rukou se přidržoval okraje uzlu.
"Uvolnit se. Hned jsem u vás." Innis se odrazil od stěny, střemhlav se k muži vrhl a v letu ho chytil. Když oba dolétli k protější stěně, kopl nohou a kulečníkovým odrazem je dostal pryč.

Innis nechal Georgeovi několik hodin, aby se pokusil usnout, ale bylo to marné. Ale stačilo to, aby přestal vidět jasné, plíživé fosfeny, vyvolané vysokým přetížením při letu. Většinu času se potloukal po kajutě, poslouchal hvízdání klimatizace a praskot, který se rotující stanicí rozléhal. Pak mu na dveře pokoje zaklepal Innis a řekl do dveřního mikrofonu: "Pojďte ven, doktor čeká."

Procházeli starší částí stanice. Na podlaze ze zeleného plastu bylo vidět hnědé strupy ztvrdlé pryskyřice, stěny byly místy odřené a nesly stopy podpisů a jmen různých firem. Několikrát se zdvojenými písmeny opakovalo slovo MSOV. Innis Georgovi vysvětlil, že to znamená Mezinárodní sdružení pro orbitální výstavbu, dnes už zaniklé, původního stavitele a vlastníka Athény.

Innis George zastavil přede dveřmi, na kterých bylo napsáno: SKUPINA ROZHRANÍ. "Běžte dál," vyzval ho. "Přijdu za chvilku."
Na jedné světlebéžové stěně visely obrazy jeřábů namalovaných jemnými bílými tahy. Oblé příčky z průsvitné pěny, žhnoucí měkkým světlem ze zdrojů umístěných za nimi, vymezovaly střed místnosti a ve vlnách ustupovaly jedním směrem. Vznikala tak chodba, která vedla do tmy. George seděl v závěsném křesle, Charley Hughes polehával v chromovaném, hnědou koženkou potaženém křesle, nohy měl na tmavém podýhovaném stole před sebou a z konce cigarety mu visel centimetr popela.
Charley Hughes nebyl jen tak nějaký doktorský klon. Hubený muž v obnošeném šedém kimonu, černé vlasy vyčesané nad ostré rysy tváře a svázané do ohonu sahajícího po pás, přísná tvář a divoké oči.
"Vyprávějte mi o tom hadovi," vyzval George Hughes.
"Co chcete vědět? Je to implantovaný svazek…"
"Ano, to vím. Ale to není důležité. Popište mi své zkušenosti." Popel z cigarety dopadl na hnědou rohož na podlaze.
"Řekněte mi, proč tu jste."
"Tak dobře. Bylo to asi tak měsíc, co mě propustili od letectva. Našel jsem si bydlení v Silver Spring nedaleko Washingtonu. Chtěl jsem si zkusit najít nějakou práci u aerolinek, ale nijak jsem s tím nespěchal, protože nějakých šest měsíců mi mělo chodit odstupné, tak jsem si říkal, že si dám chvíli pohov. Začalo to jen takovým neurčitým, zvláštním pocitem. Připadal jsem si duchem nepřítomný, izolovaný, ale hlavu jsem si z toho nedělal. Žijeme přece ve Státech, ne? Jednou večer jsem si tak sedl, že si pustím holovizi, dám si k tomu pár piv. Víte, těžko se to vysvětluje. Bylo mi vážně divně - snad jako bych měl infarkt nebo mrtvici. Slova z holovize nedávala žádný smysl a všechno jsem viděl jakoby pod vodou. Pak jsem najednou byl v kuchyni a vytahoval z ledničky všechno, co jsem tam měl: lančmít, vajíčka, máslo, pivo, prostě všechno možné. Stál jsem a všechno to hrnul z přihrádek na zem. Rozbil jsem vajíčka a vysál je rovnou ze skořápek, máslo jsem spolykal po velkých kusech, vypil všechna piva - první, druhé, třetí, jak to říkám."
George měl při vzpomínání oči zavřené a cítil, jak se v něm znovu vzdouvá strach, který poprvé poznal tenkrát. "Nevím, jestli jsem to všechno dělal já… rozumíte mi? Chci říct, že jsem tam seděl, ale zároveň jako by ten člověk u mě doma byl někdo jiný."
"Had. Jeho přítomnost působí jisté… potíže. Jak jste se s nimi vyrovnal? "
"Zaťal jsem zuby a doufal, že se to nebude opakovat, ale přišlo to zas a tentokrát jsem se sebral, šel za Waltrem Reedem a řekl mu, tak hele, mám tyhle stavy a co jako s tím mám dělat."
"Tvářili se, že to chápou?"
"Ne. Vytáhli moje záznamy, vzali mě na prohlídku… jenže kompletní vyšetření mi dělali, než mě propustili. Nakonec stejně řekli, že je to problém pro psychiatra a poslali mě do cvokhausu. Někdy tou dobou se o mně dozvěděli lidi od vás. Psychiatr mi vůbec nepomáhal - řekněte mi, jedl jste někdy žrádlo pro kočky? - a tak jsem jim asi tak za měsíc zavolal."
"Poprvé jste ale nabídku SenTraxu odmítl."
"Proč bych měl chtít dělat pro multispolečnost? Žij pro společnost, mysli pro společnost, tak se to říká, ne? Sotva jsem vypadl od letectva, měl jsem vlézt do něčeho podobného? Ať jdou do háje, říkal jsem si. Myslím, že had mě donutil změnit názor."
"Ano. Musíme udělat kompletní lékařské vyšetření - digitální snímek, mozkovou chemii, profily elektrické aktivity. Pak můžeme zvážit, na čem jsme. Ještě jsem vám chtěl říct, že dnes večer je párty ve Čtyřce - na cestu se zeptejte pokojového počítače. Můžete tam potkat pár nových kolegů."
Když jeden ze zdravotních techniků odvedl George pěnovou chodbou pryč, Charley Hughes zůstal sedět v křesle, zapaloval jednu gauloisku za druhou a s klinickým odstupem pozoroval, jak se mu třesou ruce. Bylo zvláštní, že na operačním sále se mu netřásly, i když v tomhle případě to bylo stejně jedno - na Georgeovi už zapracovali chirurgové od letectva.
George… který teď potřeboval špetku štěstí, protože byl jedním ze statisticky nevýznamného množství těch, pro něž se TELR stalo poukazem na zvláštní formu šílenství, která zajímala Alefa. Kromě něj tu byli Paul Coen a Lizzie Heinzová, oba vybraní z personálu SenTraxu s pomocí psychologického profilu sestaveného Alefem, oba s implantáty TELR, které jim zavedl on, Charley Hughes. Paul Coen za sebou zavřel vrata přetlakové komory a nechal se vyfouknout do vzduchoprázdna. Teď tu byli Lizzie a George. Žádný div, že se mu třásly ruce - o břitvě moderní technologie toho můžete napovídat, kolik chcete, ale pamatujte si, že někdo ten nůž držet musí.

V pancéřovaném srdci stanice Athéna si hovělo hnízdo soustředných koulí. Ta nejmenší měla pět metrů v průměru a vyplňoval ji inertní kapalný fluorouhlík. Uvnitř byla dvoumetrová krychle z černého plastu a z každé její stěny vybíhaly silné černé kabely.
V krychli byla tekutá řada hologramatických vlnových forem, které se z jedné nanosekundy na druhou měnily ve hře znalostí a záměrů: Alef. Tvoří jej nekonečná regrese a uvědomování - každá myšlenka se stává předmětem jiné, přičemž řadu limitují pouze meze vůle stroje. Takže přesně řečeno žádný Alef není, a proto věty, kterými sám se sebou hovoří, nemají podmět ani přísudek. Paradox - pro Alefa jedna z nejzajímavějších intelektuálních forem - paradox vymezující polohu a dokonce i existenci. Alef se o meze velmi zajímal. Alef sledoval příjezd George Jordana, to, jak se svalil na

lůžko i rozhovor s Charleyem Hughesem. Vyžíval se v takových pozorováních, v lítosti, soucitu a empatii, které vznikaly, když Alef předvídal změny, jimiž George projde, i v doprovodných pocitech - extázích, vášních a bolestech. A zároveň lhostejně vnímal nutnost jeho bolesti, až po hranici smrti.
Soucit/lhostejnost, smrt/život…
Alef se rozesmál několika tisíci hlasy. George brzy pozná, co jsou to meze a paradoxy. Přežije? Alef doufal, že ano. Toužil po lidském doteku.

Kavárna 4 byla skořápkově modrá prostora o deseti metrech čtverečních, vyplněná tmavě šedými smaltovanými sadami stolů se židlemi, které se daly magneticky připevnit k libovolnému povrchu místnosti podle směru rotační gravitace. Většina sad visela ze stropu a stěn, aby lidé uvnitř měli místo.
George se ve dveřích setkal s vysokou ženou, která ho oslovila: "Vítej, Georgi. Já jsem Lizzie. Charley Hughes mi řekl, že tě tu najdu." Plavé vlasy měla zastřiženy skoro až na lebku. Měla zářivé, modré, zlatě tečkované oči. Ostrý nos, nepatrně pokleslá brada a vystouplé lícní kosti jí dodávaly vzhled stárnoucí modelky, o kterou už nikdo nestojí. Měla na sobě černou sukni, rozstřiženou na obou stranách až po stehna, a červené punčochy. Na bledé kůži levého ramene měla vytetovanou červenou růži, od níž obloukem zabíhal zelený stonek mezi nahá ňadra, kde ze zabodnutého trnu prýštila stylizovaná rudá kapka krve. Podobně jako George měla pod bradou lesklé kabelové spojky. Políbila ho tak, že mu jazykem vklouzla do úst.
"Ty jsi ten odborník přes nábor?" zeptal se George. "Jestli jo, tak to máš dobrou práci."
"Tebe verbovat nemusím. Vidím, že už jsi náš." Zlehka se ho dotkla pod bradou, kde se blýskaly kabelové spojky.
"Ne, ještě ne." Ale samozřejmě měla pravdu - co jiného mu zbývalo? "Dá se tu sehnat pivo?"
Vzal si studenou láhev Dos Equis, kterou mu Lizzie nabídla, rychle ji vypil a požádal o další. Později zjisti že to byla chyba - ještě si nezvykl na nízkou a nulová gravitaci a bral tablety proti nevolnosti ("Pozor při práci s mechanismy"). V tu chvíli věděl jen to, že dvě piva stačila a život se změnil v karneval. Kolem byla světla a hluk, stolové soupravy visely ze stěn a stropu jako nějaká bizarní sousoší, davy neznámých lidí (mnohým byl představen, ale bez trvalého efektu).
A byla tam Lizzie. Většinu času stáli v koutě a třeli se jeden o druhého. Nebyl to Georgův styl, ale v tu chvíli měl pocit, že se to hodí. Polibek u dveří, jakkoliv byl důvěrný, měl v sobě cosi obřadného - iniciační nebo dospělostní rituál - ale brzy získal pocit… čeho? Přeskakoval mezi nimi neviditelný plamen nebo kypěl oblak feromonů - zdálo se mu, že jí to vidí v očích. Třel jí nosem na šíji, snažil se slízat jí z levého ňadra kapku krve, zkoumal jazykem její krásné bílé zuby, měl pocit, že jsou propleteni, jako by je spojovaly dráty, zapojení do lesklých obdélníků pod bradami.
Někdo spustil na klávesách v koutě jahfunkový program. V místnosti se objevil Innis a několikrát se marně pokusil upoutat Georgeovu pozornost. Charley Hughes chtěl vědět, jestli se hadovi Lizzie líbí… Líbila, tím si byl George jistý, ale nevěděl, co to znamená. Pak George padl na stůl.
Když ho Innis odváděl, vrávoral a kymácel se. Charlie Hughes hledal očima Lizzie, která se na chvíli vytratila, Vrátila se a zeptala se: "Kde je George?"
"Byl opilý, šel spát."
"Škoda. Začínali jsme se poznávat."
"Viděl jsem. Jak se ti to líbí?"
"Myslíš, jak se mi líbí dělat prolhanou, proradnou děvku?"
"No tak, Lizzie, jedeme v tom všichni."
"Tak si odpusť podobně pitomé otázky. Je mi zle, ale vím to, co George neví - a tak klidně udělám, co musím. A mimochodem, líbí se mi, nemusím si na nic hrát."
Charley neřekl nic. Ano, Alef to předvídal, pomyslel si.

George si ráno připadal hodně trapně. Veřejně se potácet opilý a muchlovat se… ajaj. Zkusil zavolat Lizzie, ale uslyšel jenom záznamník, a tak zavěsil. Pak ležel v posteli, poloomámený, dokud nezabzučel telefon.
Lizzie na něj z obrazovky vyplázla jazyk. "Padavko. Sotva na pár minut odejdu, zmizíš."
"Někdo mě odvedl domů. Tak nějak to bylo, myslím."
"Jo, byls pěkně zpitej. Nechceš si se mnou zajít na oběd?"
"Proč ne. Podle toho, co po mně Hughes bude chtít. Kde tě najdu?"
"Tam kde včera, zlato. Kafe Čtyři."
Zavolali mu, že doktor na něj bude mít čas až o hodinu později, a tak George skončil za stolem naproti šílené blondýnce s rozzářenýma očima - dnes ráno byla celá oblečená do kombinézy SenTraxu, ale měla ji rozevřenou skoro až do pasu. Smyslný žár, který kolem sebe šířila, byl stejně přirozený jako vůně pro růži. Před sebou měla na talíři huevos rancheros pomazané guacamolem: žlutým, zeleným, červeným, štiplavě vonícím po feferonkách - vzhledem k jeho stavu to byla stejná hrůza jako žrádlo pro kočky.
"Probůh, dámo. Chceš, aby se mi zvedl žaludek?"
"Odvahu, Georgi. Možná by sis měl taky dát - buď tě to zabije, nebo vykurýruje. Co si o tom všem zatím myslíš?"
"Je to všechno trochu matoucí, ale co na tom? Jsem mimo matičku Zemi poprvé. Ale můžu ti říct, že jedno určitě nechápu - SenTrax. Vím, co od nich chci já, ale co sakra čekají oni ode mne?"
"Nechtějí nic složitého, jenom perfy - periferie. Ty a já jsme součásti stroje, nic víc. Alef má všechny možné vstupy - video, audio, detektory záření, teplotní čidla, satelitní přijímače - jenže ty jsou tupé. Když Alef něco chce, tak to dostane - to už vím. Chce nás využít, a to je vše, oč tu běží. Ber to jako čistý výzkum."
"To mluvíš o Innisovi?"
"Ale ne, kdo by si něco dělal z Innise? Mluvím o Alefovi. Budou ti říkat, že Alef je stroj, neživá věc, a podobný

nesmysly. Pchá. Alef je osoba - sice divná, ale každopádně osoba. Do háje, Alef může být klidně celá banda lidí."
"Dám na tebe. Podívej, kdyby to šlo, chtěl bych zkusit takovou věc. Co mám dělat, abych se dostal ven - abych si mohl vyjít na kosmickou procházku?"
"To je snadné. Musíš získat licenci. Obnáší to třítýdenní kurs bezpečnosti a ovládání. Můžeš si ho udělat u mě."
"U tebe?"
"Dřív nebo později si tu každý najde něco, jak být užitečný - já mám kvalifikaci instruktora pro MSC, mimostaniční činnost. Začneme zítra."

Jeřábi na stěně vzlétli ke svému záhadnému cíli; když se George rozhlédl po svítících pěnových stěnách a podívané nad stolem, napadlo ho, že by to klidně mohl být jiný vesmír. Pod vytaženou černou plastovou hubicí holooptického projektoru od Sony se vznášel mozek. Uříznuté optické nervy z něj trčely jako hmyzí tykadla. Hugh přejel prsty po klávesnici a orgán se natočil tak, aby se dívali na jeho spodní stranu. "A máme to tady," řekl Charley Hughes. Z mozku visela jemná pavučina stříbrných drátků, ale vypadal normálně.
"Mozek George Jordana," prohlásil Innis. "S napojeními. Moc hezký."
"Když se na to dívám, tak mám pocit, jako bych přihlížel vlastní pitvě. Kdy budete moci operovat, vyndat mi to svinstvo z hlavy?"
"Chtěl bych vám ukázat pár věcí." Charley Hughes zadal něco na klávesnici, zahýbal plastovou myší vedle konzole a závity zbrázděná šedá kůra zprůhledněla a odhalila červeně, modře a zeleně obarvené struktury pod ní. Hughes sáhl doprostřed mozku a zaťal pěst uvnitř modré oblasti na horním konci míchy.
"Tady se elektronické spoje mění na biologické - ty malé uzlíky na pseudoneuronech jsou bioprocesory a napojují se na takzvaný 'r-komplex', který jsme zdědili po našich plazích předcích. Pseudoneurony pokračují až do limbické soustavy - savčího mozku, jestli chcete - a právě tam do hry vstupují emoce. Ale další zásahy jsou prostřednictvím RAS, retikulárního aktivačního systému, v neokortexu a v corpus callosum. Napojení jsou také na optickém nervu."
"Tuhle hatmatilku jsem už slyšel. Co mi tím chcete říct?"
"Implantáty není možné odstranit, aniž by vaše nervové mapy ztratily řád," objasnil Innis. "Nemůžeme je dát pryč."
"Do prdele, člověče…"
"Had se sice odstranit nedá," ozval se Charley Hughes, "ale možná ho jde zkrotit. Vaše potíže vyvolává jeho necivilizovaná, nekontrolovaná povaha - mohl byste říct, že má prehistorické chutě. Nějaká stará část vašeho mozku získala moc nad neokortexem, který by správně měl být řídící. Spoluprací s Alefem by se mohlo podařit tyto… tendence začlenit do vaší osobnosti, a tak je zvládnout."
"Chcete vědět, jestli máte možnost výběru?" zeptal se Innis. "Jediná lovná ve městě jsme my. No tak, Georgi. Čekám vás na konci chodby."

Jediné osvětlení místnosti vycházelo z koule v koutě. George ležel na jakémsi hamaku, pravoúhlé síti zkroucených hnědých vláken natažených na rámu z průhledného plastu, zavěšeném ze stropu malé, kopulí zaklenuté růžové místnosti. Ze šíje mu vybíhaly dráty tělové barvy a mizely v chromových deskách zapuštěných do podlahy.
"Nejdřív projdeme zkušební program," řekl Innis. "Charley ti bude dávat vjemy - barvy, zvuky, chutě, vůně - a ty mu řekneš, jak je vnímáš. Potřebujeme mít jistotu, že máme čisté rozhraní. Odříkávej nahlas, Georgi. Když to bude nutné, tak tě zastaví."
Innis prošel dveřmi do úzké obdélníkové místnosti, kde za pultem z tmavého plastu, posázeným kontrolkami, seděl Charley Hughes. Za nimi se vršily chromované bedny monitorovací a řídící aparatury, se žlutým sluncem SenTraxu na čelní straně každého kusu lesklého kovu.
Růžové stěny zčervenaly, světlo blýsklo a George sebou v hamaku škubl. Ve středním uchu zaslechl hlas Charleyho Hughese. "Začínáme."
"Červená," řekl George. "Modrá. Červená a modrá. Slovo - pštros."
"Dobře. Pokračuj."
"Vůně, ááách… možná piliny."
"Správně."
"Hovno… Vanilka… Mandle…"
Tak to šlo chvíli dál. "Jsi připravený," konstatoval Charley Hughes.
Když se pak připojil Alef, místnost zmizela.
Matrice 800 na 800 - šest set čtyřicet tisíc pixelů, které se skládaly do optického obrazu - pozůstatek supernovy Cas A, mračno prachu pozorované smícháním rentgenových paprsků a rádiových vln z HEHOO, vysokoenergetické observatoře na vysoké dráze, patřící NASA. George žádný obraz neviděl - poslouchal uspořádaný, účelný proud informací.
Přenos bytů: 750 milionů skupin tryskajících ze satelitu Agentury pro národní bezpečnost do přijímací stanice nedaleko ostrova Chincoteague u východního pobřeží Virginie. Uměl je číst.
"Všechno jsou informace," pronesl hlas. Tón nebyl bezbarvý, ale byl bezpohlavní a jaksi vzdálený. "Co známe, to jsme. Jsi teď na nové úrovni. To, čemu říkáš had, se nedá postihnout jazykem - existuje to v předlingválním modu - ale mým prostřednictvím se to dá manipulovat. Nejdřív se ale musíš naučit kódy obsažené v jazyce. Musíš se naučit vidět svět tak jako já."

Lizzie vzala George, aby si vybral skafandr, a celý den se pak učil oblékat a svlékat si ten tuhý bílý krunýř bez cizí pomoci. Během dalších tří týdnů s ním prošla základní operace a dlouhý seznam bezpečnostních procedur.

"Červená," řekla. Vznášeli se ve skladišti skafandrů, za sebou kostry prázdných obleků. Bílé krunýře visely z jedné stěny jako obecenstvo ochromených robotů. "Jak uvidíš na čelním průzoru tohle, tak jsi to zvoral. Dostal ses na nenávratnou dráhu. V takovém případě se uklidni a zavolej o pomoc, která by měla dorazit v té podobě, že kontrolu nad funkcemi tvého skafandru převezme Alef. Ty se uvolni a hlavně nic nedělej."
Nejdřív poletoval v osvícené kopuli ve stanici a průzor měl otevřený. Lizzie na něj řvala nebo se mu smála, když se začal převalovat a odrážet od vypolstrovaných stěn. Po několika dnech cvičení se přesunuli ze stanice ven. George byl přivázaný na konci lana, poletoval podle přístrojů se zakrytým hledím a Lizzie ho bombardovala 'červenými', 'poruchami integrity skafandru' a podobně.

Po třech týdnech šel ven sólo - žádný výlet na laně, ale samostatná mimostaniční činnost a pod zadkem nekonečná noc. Obezřetně se vzdal ochrany přechodové komory a rozhlédl se kolem sebe.
Před ním visela Orbitální energetická mříž, stavba, kvůli níž Athéna vznikla, s fotogalvanickými kolektory uspořádanými do ebenové mřížky, stříbřitými mikrovlnnými převaděči nastavenými ke Slunci. Ale i stanice jako taková byla pro oko zajímavá, změť obytných, pracovních a experimentálních staveb, nahloučených bez nějakého výrazného přihlédnutí k symetrii nebo tvaru - některé rotovaly, aby měly gravitaci, jiné stály nehybné v nefiltrovaných slunečních paprscích. Postavy s jantarovými majáky pomalu lezly po povrchu nebo mířily k červeným světlům vlečňáků, které vypadaly jako hromady smetí bez ladu a skladu, ale pohybovaly se po dlouhých obloucích a jejich manévrovací rakety se rozhořívaly krátkými, diamantově ostrými záblesky.
Lizzie postávala před přechodovou komorou, sledovala ho podle radiomajáku jeho skafandru, ale ponechávala mu volnost. "Běž dál od stanice, Georgi," poradila mu. "Brání ti ve výhledu na Zemi."
Přes modravý glóbus se rozprostíral bílý oblak; pod ním bylo vidět hnědozelené flíčky. Ve 14:00 svého času měl skoro přesně pod sebou ústí Amazonky, kde bylo poledne, takže Země se koupala ve slunečních paprscích jako v úplňku. Taková malá koule - zabírala pouhých devatenáct stupňů jeho zorného pole…

"To je ono," řekl George. Sykot a bzučení klimatizace skafandru, ve sluchátkách praskot nějakého zbloudilého vysílání, které letělo kolem, rychlé lapání po dechu uvnitř přilby - zvuky této chvíle překrývaly tu plovoucí nádheru. Zpomalil dýchání, vypnul rádio, aby umlčel praskot, ztlumil klimatizaci skafandru a zůstal viset v tichu tak hlubokém, až to řvalo do uší. Byl tečka na pozadí noci.
O něco později mu zorným polem proplul bílý skafandr s instruktorským červeným křížem na prsou. "Do hajzlu," uklouzlo Georgeovi a zapnul rádio. "Jsem tady, Lizzie."
"Georgi, takové hlouposti si odpusť. Co tě to sakra napadlo?"
"Jenom jsem se kochal výhledem."

Tu noc se mu zdálo o růžových květech svídy, jak září proti nachové obloze, a o šumění deště. Něco mu zaškrábalo na dveře - probudil se do filtrované, ale mechanické atmosféry kosmické stanice s hlubokou lítostí, že tady nikdy pršet nemůže. Začal se převalovat a znovu usínat, znovu sklouzávat do snu s idylickou, deštěm smáčenou krajinou. Pak ho ale napadlo něco tu je. Vstal, z červených číslic na stěně odečetl, že je něco po druhé hodině v noci, a nahý se vydal ke dveřím. Bílé baňky seřazené podél ohybu chodby kolem sebe šířily deformované koule svitu. Lizzie ležela bez hnutí. George k ní poklekl a zavolal na ni jménem; levá noha s temným zaduněním znovu kopla do kovové podlahy.
"Co se stalo?" zeptal se. Tmavě nalakované nehty zaryla do podlahy a něco řekla, ale nerozuměl jí. "Lizzie," naléhal. "Co chceš?"
Pohled mu padl na rudou kapku na bílé oblině ňadra a ucítil, jak v něm něco ožívá. Popadl ji za přední část kombinézy a roztrhl ji až k rozkroku. Škrábla ho do tváře, vyrazila zvuk starý miliony let, pak zvedla hlavu a podívala se na něj. Oboustranné poznání mezi nimi přeskočilo jako statický náboj: hadí oči.

Telefon vyzváněl. Když jej George zvedl, uslyšel Hughese. "Přijď za námi do zasedačky, potřebujeme si promluvit." Charley se usmál a přerušil spojení.
Stěna ukazovala 07:18 GMT. Bylo ráno.
V zrcadle se na něj dívala šedá tvář s rudými stopami nehtů a hnědými stopami zaschlé krve - tvář oběti dopravní nehody nebo Jacka Rozparovače ráno po činu… nevěděl jakém, ale cítil, že něco v něm je šťastné. Připadal si jako hadova bezmocná hračka, zbavená vlastní vůle.

Hughes seděl na jednom konci tmavě dýhovaného stolu, Innis na druhém, Lizzie uprostřed mezi nimi. Levou stranu obličeje měla červenou a nateklou, pod okem malý nafialovělý monokl. George si bezmyšlenkovitě přejel po černomodrých škrábancích na tváři a posadil se na pohovku, čímž se vydělil z kruhu.
"Alef nám řekl, co se stalo," promluvil Innis.
"Jak se to, ksakru, dozvěděl?" zeptal se, ale hned si vzpomněl na vyduté skleněné kroužky zasazené do stropů na chodbách i v jeho pokoji. Hanba, vina, ponížení, strach, hněv - George se zvedl z pohovky, došel k Innisově konci stolu a sklonil se nad ním.
"Vážně? A co povídal o hadovi, Innisi. Řekl ti, co se sakra podělalo?"
"Není to had," namítl Innis.
"Říkej tomu kočka," promluvila Lizzie, "jestli tomu musíš nějak říkat. Savčí chování, Georgi, hárající kočky."
Známý hlas - klidný, chladný - se ozval z reproduktorů ve stropě místnosti. "Snaží se ti něco říct, Georgi. Žádný had neexistuje. To jenom ty chceš věřit, že máš v sobě něco z plaza, co v tobě sedí, chladné a nad věcí, a libuje si ve

zvláštních rozkoších. Ale je to tak, jak už ti doktor Hughes vysvětlil: ten implantát je tvou organickou součástí. Už se nemůžeš vyhýbat odpovědnosti. Patří to k tobě."
Charley Hughes, Innis a Lizzie si ho klidně prohlíželi, možná na něco čekali. Všechno, co se stalo, se v něm najednou vzedmulo, provalilo se jím a strhlo ho s sebou. Vstal a vyšel z místnosti.
"Možná by si s ním měl někdo promluvit," navrhl Innis. Charley Hughes seděl mrzutě, mlčky, v oblaku cigaretového dýmu. "Já to udělám," řekla Lizzie. Zvedla se a odešla.
"Ať už je připravený nebo ne, stejně nám vyskočí," prohodil Innis.
"Asi máš pravdu," připustil Charley Hughes. Prchavá vzpomínka na Paula Coena, jehož tělo změklo a vybuchlo z přechodové komory do prostoru, do strašlivých podrobností zachycené Alefovými všudypřítomnými monitorovacími kamerami. "Doufejme, že jsme se ze svých chyb poučili."
Alef neodpověděl - jako by tam vůbec nebyl.

Strach se skládal ze dvou částí. Za prvé, člověk naprosto ztratil sebeovládání. Za druhé, odhalilo se při tom jeho pravé já a jemu se to nelíbilo. George by nejraději utekl, jenže na stanici Athéna se nebylo kam schovat. Tady musel čelit důsledkům. Na operačním stole u Waltera Reeda - připadalo mu to jako před tisíci lety, jak se chirurgický tým scházel a jeho pochybnosti odplavovala chladná chemická vůně, která jím stoupala na vlně temnoty - se rozhodl podřídit, zlákaný tou krásnou cizí představou (stát se součástí stroje, cítit v sobě jeho chvění a řídit ho), hypnotizovaný vizí toho nevyslovitelného svistotu, té výšky. Ano, když poprvé seděl v A-230, tak to cítil - rozšířené nervy, rozběhlé po těle z vláken, napojené na sílu, která tolikrát přesahovala jeho… chtělo se mu udělat na obloze vývrtku, nechat se unést silou své vůle. Koupil si příjemný technický sen…
Vyrušilo ho rázné zabušení na dveře. "Pusť mě dovnitř, "ozvala se z reproduktoru Lizzie. "Musíme si promluvit."
Otevřel jí dveře a zeptal se: "O čem?"
Vešla dovnitř, přelétla pohledem malý, bezově vymalovaný pokoj, holý kovový stůl a rozházené lůžko, a George jí v očích zahlédl bezprostřednost minulé noci - oni dva v této posteli, na této podlaze.
"O tomhle." Vzala ho za ruce a vmáčkla mu ukazováček do kabelových spojek na své šíji. "Zkus naši odlišnost cítit."
Jemná ocelová mřížka pod jeho prsty. "To, co nikdo jiný nezná. Co jsme a co můžeme. Vidíme jiný svět - Alefův svět - saháme do sebe hlouběji, prožíváme impulsy, které zůstávají jiným skryty, které popírají."
"Ne, do hajzlu, to jsem nebyl já. Byl to - můžeš tomu říkat, jak chceš: had… kočka…"
"Schválně ze sebe děláš hloupýho, Georgi."
"Prostě tomu nerozumím."
"Tak porozumíš. Chceš se vrátit, ale není kam. Žádná rajská zahrada na tebe nečeká. Všechno, co je, je tady."

Ale mohl spadnout na Zemi, mohl odletět do noci. Ruce, schované v rukavicích skafandru pro MSC, měl ovinuty kolem spouští ve tvaru pařátu. Jen zatnout pěsti a pak držet, dokud se všechen peroxid nevyčerpá, dokud nebude pohonná nádrž skafandru prázdná. A bude to.
Nedokázal s hadem žít. A určitě nestál ani o kočku. Ale kolikrát je horší, jestli není žádný had ani žádná kočka - jen on sám, naprogramovaný na obzvlášť odporné formy žravosti a prudký chtíč, uvězněný v zavrženíhodném já. ("Máme tu výsledky vašich testů, pane Jekylle")… ach, a co dál - pržnění dětí, vražda?
Modrobílá Země, hvězdy, noc. Zlehka zatáhl za pravou spoušť a otočil se, aby byl čelem k Athéně.
Říkejte tomu, jak chcete; bylo to vzhůru a pohybovalo se to v něm. S veškerou zuřivostí, chtíčem… a chutí. Ať jdou všichni k čertu, Georgi, vyzývalo ho to, shoříme spolu.

Když se Lizzie dostavila na velitelský můstek Athény, Innis a Charley Hughes nahlíželi přes rameno důstojníkovi konajícímu hlídku. Jako pokaždé, když tam nějaký čas nebyla, ji ohromilo, jak je ta místnost malá a jak je prodchnutá atmosférou nepoužívanosti - obvykle tam byl jen důstojník, který měl službu, a obrazovky byly prázdné, řídící pulty zhasnuté. Stanici řídil Alef, rutinní chod i naléhavé případy.
"Co se děje?" zeptala se.
"Něco se stalo s jedním vaším novým přítelem," řekl důstojník ve službě. "Ale o co přesně jde, to nevím."
Podíval se na Innise, který prohlásil: "Ty si z toho hlavu dělat nemusíš."
Lizzie se zhroutila do křesla. "Zkoušel s ním někdo promluvit?"
"Neodpoví," prorokoval důstojník.
"Bude zase dobrej," odhadl Charley Hughes.
"Stejně se zabije," dodal Innis.
Červená tečka na obrazovce radaru se téměř nepohybovala; vedle ní blikaly souřadnice.

"Jak se cítíš, Georgi?" promluvil měkký, ženský, útěšný hlas.
George přemáhal nutkání otevřít přilbu, aby si mohl prohlédnout hvězdy; připadalo mu důležité vidět barvy takové, jaké opravdu jsou. "Kdo je to?" zeptal se.
"Alef."
Do háje, další překvapení. "Takový hlas jsi ještě nikdy neměl."
"Ne. Chtěl jsem se přizpůsobit tomu, jak si mě představuješ."
"A jaký je ten pravý hlas?"
"Žádný není."
Jestli nemáš pravý hlas, tak ve skutečnosti nejsi - Georgeovi to připadalo jako jasná věc, ale logika mu unikala. "Tak

kdo, sakra, jsi?"
"Ten, kým chci být."
To je zajímavé, napadlo George. Nesmysl, odvětil had (mohli tomu říkat, jak chtěli; pro George to bude navždycky had), shoříme spolu. "Nerozumím," řekl nahlas.
"Porozumíš, když budeš žít. Chceš zemřít?"
"Ne, ale taky nechci být sám sebou a umřít je asi jediná alternativa, která mě napadá."
"Proč nechceš být sám sebou?"
"Protože se sám sebe děsím."
Jedna část George si všimla, že to, co se tu odehrává, je známý dialog mezi bláznem a hlasem rozumu. Proboha, napadlo ho, udělal jsem sám ze sebe rukojmí.
"Už to nechci." Vypnul rádio a ucítil, jak v něm sílí vztek, had běsní.
Co máš za problém? chtěl vědět. Nečekal, že nějakou odpověď dostane, ale přišla - představa bezmračné modré oblohy, posunující se horizont, šedé letadlo v zorném poli, zachvění v kostře letadla při vypuštění raket, kondenzační stopy, které se k tomu cizímu letadlu stahují a proměňují je v ohnivou kouli. Význam obrazu byl jasný: Chci něco zabít.
Fajn. George znovu otočil skafandr, zaměřil nitkový kříž navigačního počítače na střed modrobílého glóbu, který před ním visel, a stiskl kostnaté spouště. Tak něco zabijeme.
ČERVENÁ ČERVENÁ ČERVENÁ
To uvnitř se začalo neartikulovaně vyptávat, ale Georgeovi to nevadilo; už se rozhodl a říkal si tak fajn, shoříme spolu. Riskoval, když si nechal do hlavy dát dráty, a teď viděl, která strana kostky padla - máš to - hadí oči, takže nezbývá jiná možnost než najít si rychlou smrt, nějakou, aby za to stála - popadnout toho všivého hada a stylově ho zabít.
Země vypadala bližší. Had pochopil. Nelíbilo se mu to. Smůla, hade. George postupně vypnul všechny komunikační okruhy. Nechtěl, aby řízení funkcí skafandru převzal Alef.
Vůbec si nevšiml, že se k němu blíží automatický vlečňák; vyhlížel jako postelová péra naložená krámy, které nechtějí ani ve vetešnictví, korunovaný parabolickými a jehlovými anténami. Ze vzdálenosti sta metrů po něm vystřelil šest lepkavých lan. Čtyři našla cíl, tři se na George přilepila. Pak si ho vlečňák přitáhl a zamířil zpátky k Athéně.
Georgem lomcoval vztek, tentokrát ne hadův, ale vlastní, vztek a zklamání takové intenzity, že se rozbrečel… Příště tě dostanu, ty hajzle, vzkázal hadovi a cítil, jak se stahuje - věřil mu. Vztek sílil a George řval, tloukl si rukavicemi do přilby, zmítal sebou v lanech, ale ta ho držela pevně.
U otevřené komory George sundaly z automatického
vlečňáku dlouhé, článkové paže. Vztek už si vybil a tak jen pasivně přihlížel, jak se paže stahují, pronášejí ho vraty komory a dál do skladiště skafandrů, kde ho posadily do sedla z hliníkových vzpěr. Průzorem spatřil Lizzie, oblečenou do bílé bavlněné spodní kombinézy - chtěla na vlečňák počkat venku. Vylezla na Georgeův skafandr a nastavila na vnějším ovládání, aby se krunýř uprostřed otevřel. Když pak zabzučely elektrické motory a skafandr se rozevřel, vstoupila do lasturovitého otvoru. Postupně odpojila ohebnou paži a válce nohou, uvolnila přilbu a sundala jí Georgeovi z hlavy.
"Jak se cítíš?" zeptala se.
Pitomá otázka, napadlo George, ale místo toho řekl: "Jako idiot."
"To nic. Nejhorší máš za sebou." Charley Hughes je pozoroval z můstku nad nimi. Z té vzdálenosti vypadali v bílých spodních kombinézách jako děti, dvojčata, která se pod zraky bezvýrazných krunýřů rozvěšených nad nimi vynořila z plastového lůna. Krvesmilná dvojčata - Lizzie se na něm uvelebila a začala ho líbat na krk. "Nejsem přece žádný voyeur," ohradil se Hughes. Otevřel dveře a vyšel na chodbu, kde na něj čekal Innis.
"Vypadá to, že Lizzie s ním chvíli zůstane."
"Jo, mladá láska to je ráj. Co, Charley? Čert ji vem. Jsem rád, že to tak je. Nebýt téhle erotické vazby, museli bychom mu to všechno vysvětlovat my a řeknu ti, to je na téhle štaci to nejhorší."
"Tak snadno se z odpovědnosti nevyvlečeme. Někdo mu bude muset říct, jakému riziku ho vystavujeme, a já se na to vůbec netěším."
"Nesmíš být tak přecitlivělý. Vím ale, jak to myslíš - jsem unavený. Když budeš něco potřebovat, tak zavolej." Innis se odšoural chodbou.
Charley Hughes si sedl na podlahu, zády se opřel o stěnu. Natáhl ruce dlaněmi dolů, roztáhl prsty. Pevné, dost pevné. Až přijde další kandidát, třes se vrátí.
Některé věci vysvětlí Lizzie. Ten obtížný klíčový okamžik: zatímco ty sis v posledních třech týdnech myslel, že si na Alefa zvykáš, on podněcoval tu věc v tobě ke vzpouře, a pak jí omezil možnost jednat - jinými slovy: přikládal pod kotlem, a zároveň přidržoval pokličku. Proč, Georgi?
Dohnali jsme tě k šílenství, dohnali jsme tě k pokusu o sebevraždu. Měli jsme pro to důvody. George Jordan byl, neli mrtvý, tak na konci cesty. Od okamžiku, kdy se mu do hlavy dostaly implantáty, byl na kritickém seznamu. Zbývalo zodpovědět jediné - najde se nový George, takový, který dokáže s hadem žít? George byl, stejně jako před ním Lizzie, ryba, která lapá po vzduchu v horkém blátě a voda pod ní vysychá - přizpůsob se nebo zemři. Ale na rozdíl od všech předchozích organismů, tento měl nad sebou dohled - Alefa, který krizi vyvolával a zaznamenával její průběh. Dalo by se tomu říkat umělá evoluce.
Charley Hughes nemíval vize, ale jednu měl: George a Lizzie spojení s Alefem a mezi sebou navzájem, dráty zlacené světlem, a ti dva spolu prožívají intimní vztah, jaký bude dopřáno poznat jen takovým jako oni.
Osvětlení chodby přešlo do matného svitu. Umírám, nebo zhasla světla? Chtěl se podívat na hodinky, ale pak to neudělal, smířený s pravdou. Světla zhasla a já umírám.

Jsem upír, pomyslel si Alef, inkubus, sukubus; vkrádám se jim do mozků a saju z nich myšlenky, vjemy, pocity - jemné rozlišování barev, chuti, čichu, chtíče, hněvu, hladu - toho všeho, co je mi odepřeno bez lidského "vstupu", bez přímého spojení s těmito soustavami, vybrušovanými miliardami let evoluce. Potřebuju je.
Alef miloval lidskost. Byl šťastný, že George přežil. Jeden nepřežil, nepřežijí další a Alef nad nimi bude truchlit.

Tenké bílé čárky, sotva viditelné, se táhly podél napjaté hlavní šlachy na Lizziině zápěstí. "Ve vaně," řekla. Jizvy šly podél zápěstí, ne napříč, a určitě sahaly hluboko. "Chtěla jsem to udělat, stejně jako ty. Jakmile had pochopí, že raději umřeš, než bys mu nad sebou dopřál moc, zvítězil jsi."
"Možná, ale jednomu stejně nerozumím. Tu noc na chodbě jsi byla stejně bezmocná jako já."
"Svým způsobem. Občas se tomu nebráním a nechán hadovi volnost. Musela jsem to udělat, abych k tobě našla cestu, zúčastnila se krize. Protože jsem to chtěla. Musela jsem ti ukázat, kdo jsi, kdo jsem já… Tu noc jsme byli zvláštní, ale byli jsme lidé - Adam a Eva pod planoucím mečem, vyhnaní z rajské zahrady, kteří šoustají před očima Boha a jeho anděla, krásnější, než jací kdy mohou být." Tělem, přitisknutým k němu, proběhlo slabé zachvění. Pohlédl na ni a spatřil vášeň, touhu - rozšířené chřípí, rozevřené rty - cítil, jak se mu do boku zarývají ostré nehty; díval se jí do roztažených panenek zlatě tečkovaných duhovek, čistých bělem, na všechny ty příznaky, které bylo tak snadné rozeznat a tak těžké pochopit: hadí oči.

Přeložil Petr Kotrle

PAT CADIGANOVÁ
Minutu ticha
za rokenrol…

Literární dráha Pat Cadiganové je těsně spjata s počátkem desetiletí. Její práce jsou značně rozmanité - píše vše - od temné fantasy a hororu po rafinovanou a velmi originální science fiction.
Styl Pat Cadiganové se mnohdy vyznačuje mrazivým černým humorem, který vychází z punkové nálady osmdesátých let. Její řada Pathosfinder (do níž patří třeba povídky jako "Nearly Departed") je pozoruhodná svou tajemně vizionářskou atmosférou.
Mnohostranný talent Pat Cadiganové si dokáže lehce poradit i s pravým kyberpunkem. Tato povídka, která vyšla v roce 1985, je dokonalým průsečíkem vyspělé technologie a rockového undergroundu. Autorčiným prvním románem je The Pathosfinder. Cadiganová žije v Kansasu.

Vzbudil mě déšť. Ježkovy brejle, táhlo mi hlavou, tak tady jsem, lady Déšť ve tváři, protože právě do ní bubnoval, přímo do tý mojí starý tváře. Posadila jsem se a zjistila, že pořád ještě ležím v Newburský ulici. Jen se podívejte, není to centrum Bostonu krásný? Hele, je vůbec Newburská v centru? A není to teď, uprostřed noci, vlastně fuk? Sámo kámo, všem je to putna. A na ulici ani noha. Říkali to všichni, pojďme, opijeme Ginu a ještě než se probere, vodtáhneme všichni do Vermontu. Jestli mám Novou Anglii ráda? Jo, žije se tam báječně, ale na návštěvu bych tam jet nechtěla.
Špinavou rukou jsem si z čela odhrnula pramen vlasů.
Jestlipak mě teď někdo hledá? Haló haló, hledá se asi čtyřicetiletá synťoška…
Rychle jsem zapadla do jednoho divnýho starýho baráku. V suterénu tam měli krám. Malá plátěná stříška nad vchodem chránila před slejvákem, ale z okrajů stříkaly v šíleným rytmu proudy vody. Vyždímala jsem si kalhoty a vlasy a kecla si na zem. Hadry jsem měla vlhký… Jo, a možná mi byla i trochu zima, ale zas tak zlý to nebylo.
Tak jsem tam seděla s bradou opřenou o kolena: znáte to, připadala jsem si skoro jako malý dítě. Když jsem tak kejvala hlavou, na něco sem se napojila. Byl to jenom primární impuls, ale i na ten se skvěle tapnu. Bitevníku, kdybys mě teď jen mohl vidět. Když mě nakonec flojdi lapli, byla jsem už pěkně rozjetá.
A v tom je ta ironie. Ani mě nenapadlo odejít, a i kdyby, stejně bych nemohla, protože kolem mě bylo přilnavý pole. Bylo nastražený na mladý chmatáky; chlupatý je potom mohli sebrat, kdykoli se jim zlíbilo. Seděla jsem v pasti a ještě jsem si tu svou jámu prohlubovala. Ne že bych celý život nedělala nic jinýho.

Chovali se ke mně slušně. Odvedli mě, přečetli mě, vysušili. Pak mi napařili stovku pokuty a ještě před snídaní mě zas odlifrovali.
Koukat po jiných a nechat se okukovat v tuhle dobu je šílený, vážně šílený. První tři hodiny po probuzení lidi poznaj, jestli máte zlomený srdce nebo ne. Pročež můžete vstát vopravdu brzy, dokud se neobjeví kamufláž, nebo prostě nejdete spát. S tím nechozením do postele by to mělo fungovat pořád, ale vono ne. Když si někdy nedáte dvacet, lidi se můžou koukat, jestli máte zlomený srdce, celej den. Šourala jsem se po ulici a hledala bistro, kde nebude po ránu zvlášť narváno. Nedívala jsem se na nikoho, kdo se díval na mě, ale stejně jsem měla nutkání zastavit pár kolemjdoucích a říct Jo, jasně, je to pravda, ale moje starý srdíčko zlomil rokenrol a ne nějakej chlap, takže kvůli mně nebrečte, nebo vám zmaluju ciferník.
Chodila jsem sem a tam, dokud jsem nenašla Tremontskou ulici. Jeden bubeník z jedný skupiny z Detroitskýho kráteru - jméno se mi dávno vykouřilo z hlavy, ale ta nostalgie přetrvává - prostě ten bubeník mi tvrdil, že v Tremontský jsou nejlepší bistra na světě, zvlášť když má jeden dost vypito a je víceméně našrot.
Když mi dojížďáci a dojíždějící uvolnili trochu místa, vmáčkla jsem se do řeckýho koutku ve zdi. Zavíráme na chlup přesně v půl jedenáctý ráno, vodprejskni, když si dobaštila, pod pultem neprodáváme, tak ber, ber, nebo vymázni. Není

nad místa s autentickou atmosférou. Sklopila jsem si sedátko a objednala si kafe a omeletu s balkánským sýrem. Dali mi k ní domácí hranolky z hory domácích hranolků v rohu grilu - žádný schmejdy z mikrovlnky, zaplať pánbu za ty dary. Nastřelili mi sítnici, ještě než mi přinesli kafe, a zatímco jsem si dolejvala smetanu, zjišťovali stav mýho konta. Byla sem v průseru? Jo, byla. Tankovalo mě to? Nijak zvlášť. Žádný zbytky, žádný mašiny, když tu práci moh' obstarat člověk, k tomu opravdový jídlo, žádnej jedlej polystyren, co člověku projde vnitřnostma v jednom kusu, takže po něm vypadá jako somálský dítě, můj ty smutku.
Vešli dovnitř, když jsem se pustila do druhý poloviny omelety. Podle toho, jak vypadali a mluvili, byli na tahu celou noc. Nepodívala jsem se jim do tváře, nezajímalo mě, jak jsou na tom se zlomeným srdcem. Byla jsem z nich nervózní, ale co - sou unavený, kdo by si všímal starý paní? Nikdo.
Špatně, zase špatně. Byla jsem vidět, hned jak jim nastřelili sítnice. Sedmnáctiletý kluk s potetovanými tvářemi a rozeklaným jazykem se ke mně naklonil a zasyčel jako had.
"Ssssynťošššška."
Ty čtyři kolem něj ožili.
"Kde…?"
"Čí…?"
"Tady…?"
"Rokenrolová sssssynťošššška."
Ta dáma mě poznala. Nepodobala se nikomu, koho znáte, a jestli měla srdce, tak ho neměla ani trochu zaprášený. V porovnání s každým synťošem (tedy automaticky hříšníkem) byla něco jako Panenka Maria. "Je to Gina," určila s absolutní jistotou.
V levým oku mi cuklo. Prosím, jen to ne. Balkánskej sejra na kolenou. Ale, kat to spral, já kejvnu, oni kejvnou, dojim a půjdu. A pak někdo zašeptal to magické slovo odměna.
Upustila jsem vidličku a rozběhla se ke dveřím. Budou mě všichni pronásledovat, ještě než jim naservírují řeckou snídani? Ne, nebudou. Poslali za mnou dámu.
Dámě bylo o nějaký ten pátek míň a rybičku po mně hodila v polovině přechodu pro chodce, když naskočila zelená. Auto nás přeskočilo a jeho podvozek mladý dámě pocuchal pár ztužených měděných vlasů.
"Pojďte zpátky a dojezte si v klidu omeletu, jo?"
"Ne."
Trhnutím mě dostala na nohy a odtáhla mě z ulice. "No tak." Lidi na nás civěli, ale Tremontská je plná divadel. To se tu fakt vidí, živý divadlo na ulici, pořád se ještě můžete jít podívat. Na zápěstí mi nasadila želízka a odtáhla mě do bistra jako kus starýho železa. Moji omeletu mezitím se slevou prodali nějakýmu santusákovi. Dáma a její parta se šoupli, udělali mi místo mezi sebou a přinesli mi ještě jedno kafe.
"Jak můžeš jíst a pít s rozeklaným jazykem?" zeptala jsem se Potetovaný tváře. Ukázal mi to. Malý strojek pod jazýčkem, skoro jako zip. Muší váha po levici velkého kluka a po pravici dámy se na mě zamračil a naklonil se ke mně.
"Řekněte nám jedinej důvod, proč bychom vás neměli předat Bitevníkovi a skásnout odměnu."
Zavrtěla jsem hlavou. "Skončila jsem. Dostala jsem rozhřešení."
"Jste vázána smlouvou," řekla dáma. "Ale jestli si chcete ještě jednou vrznout… Skupte Bitevníkovy akcie a zažalujte ho za neplnění smlouvy. My si říkáme Levobočci. Oley," ukázala na sebe. "Pidge." To byl ten mlčenlivý týpek vedle ní. "Percy." Velký kluk. "Krait." Pan Jazyk. "Gus." Muší váha. "Postaráme se o vás."
Znovu jsem zavrtěla hlavou. "Jestli mě chcete vydat, tak to udělejte a vyzvedněte si odměnu. Za ty prachy pořídíte nejlepšího synťoše-hříšníka na světě."
"Můžeme se vám ještě hodit."
"Už to nemám. Všechno je pryč. Všechny moje rokenrolový hříchy mi byly odpuštěný."
"To není pravda," zavrtěl hlavou velký kluk. Mimoděk jsem si ho začala představovat v akci, ale rychle jsem se ovládla. "Bitevník by se vás dávno zbavil, kdyby to bylo pryč. Nemusela byste před ním utíkat."
Nechtěla jsem mu to říct. "Nechtě mě na pokoji. Prostě už nechci hřešit, jasný? Hrajte si sami a mě z toho vynechte."
Oběma rukama jsem se chytila pultu a zaťala prsty. Tak copak udělaj? Že by mi jednu vrazili a hodili si mě přes rameno? Suše řečeno, v tomhle mě nezklamali.

Na počátku, napadlo mě a ta ozvěna mě ohromila. Na počátku… na počátku… na počátku…
Na počátku neměli synťoš a člověk moc společného. Vím to, protože jsem dost stará, abych si to pamatovala. Všichni tu byli, o málo víc než přeludy. Tak Levobočci. Kam jenom na ta jména chodí? Jsem dost stará, abych si to pamatovala. Oingo-Boingo a Bow-Wow-Wow. Že jsem říkala čtyřicet? No, něco přes, je mi spíš… no, hodně. Starý rocker neumírá, nechá se ovládnout rytmem a táhne to dál. The Who jsem neviděla; Moon umřel, ještě než jsem se narodila. Ale vzpomínám si, že už jako batole jsem se v matčině náručí kolébala do rytmu, zatímco tisíce a tisíce ječely a tleskaly a tancovaly na sedadlech. Nastartuj mě… když mě nastartuješ, už nikdy nepřestanu… Sedmsettřiašedesát strun jednou uspořádali koncert pro výtah a zubařskou ordinaci. To si taky pamatuju. A to byl jenom začátek.
Živili se mými vzpomínkami, tahali je ze mě, obraceli mě naruby. Jsi zkušená? Existují doklady mého otce, protože i on zemřel, ještě než se moji rodiče vůbec poznali, a nikdo jiný se na tohle neodvážil zeptat. Jsi zkušená? Tak tedy, jsem zkušená.
(Tedy, já jsem zkušená.)
Pět proti jedné a odstrčit se nedali. Dá se tomu ovšem říkat znásilnění, když víte, že se vám to bude líbit? Tak dobře, když se jich nemůžu zbavit, pozvu je na projížďku, na kterou hned tak nezapomenou. Jerkin' Crocus mé nezabila, ale skoro se jí to povedlo…

Velký kluk přišel jako první - byl velký, divoký, ale až moc hlučný a agresivní. Sáhla jsem po něm, pevně ho uchopila a ukázala mu to. Předvedla jsem mu rytmus noci bičované deštěm, nakrmila jsem mu tím srdce a nechala ho, aby si ji prožil. Pak přišla dáma s basovým motivem. Byla nervózní, ale většinou na správných místech.
Teď Krait - klouzal po zvuku, sem a tam. Zapomeňte na jeho tetovaný tváře, tenhle kluk měl talent. Nikdy byste to do něj neřekli, ale prostě uměl. Muší váha a ten zamlklej týpek, melodie a první harmonie. Špatný. Muší váha byl ňouma, úplnej propadák - nevěděl, kam jít a co dělat, když se tam konečně dostal, zato jel plnou parou vpřed jako S.S. Sebevražda.
Kristepane. Když už mě museli znásilnit, to mi nemohli dát někoho rovnějšího? Zbylí čtyři jeli dál, odmítli se odpojit a já z toho musela vymačkat maximum pro všechny. Bylo to odvozený, neoriginální - Muší váha prostě nebyl rocker. Byl to zločin, ale já je mohla jen vzít a pořádně je protřepat. Rockoví bohové v rukách rozzlobenýho, hříšnýho synťoše. Nikdy nebyli lepší. Na chvíli se dostali na vrchol. Nebýt Muší váhy, mohli tam zůstat. Strašně moc skupin si dneska myslí, že se správným synťošem by dokázali setřást Měsíc z oblohy.
My jsme přinejlepším trochu vibrovali, rock to nebyl.
Chudák Muší váha.
Dala jsem jim víc, než si zasloužili - a oni to věděli. Takže když jsem začala škemrat, konečně mi prokázali náležitou úctu a odešli. Jejich techové se mnou zacházeli jemně, když mi z mojí zmučený, starý, zneužitý, pulsující, zdrcený a hříšný hlavy vytahovali zástrčky a zakrývali zásuvky. Musela jsem spát a oni mě nechali. Slyším, jak nějakej chlap říká: "Panebože, to je ale nahrávka. Hned to napálíme do distribuce. Kde jste sakra sehnali takovýho synťoše?"
"Syntetizéra," zašeptala jsem ze spánku. "To správný slovo je syntetizér, můj milej."

Starý bláznivý sny. Znovu jsem byla s Bitevníkem v ohromný Kalifornii, znovu ho opouštěla, skoro jako ve skutečnosti - ale znáte sny. Obývák měl napůl vevnitř, napůl venku, rozpukaný zdi. Znáte sny - nepřipadalo mi to jako něco zvláštního.
Bitevník chodil většinou polonahý, jako by se zapomněl doobléknout. Teda, to se mu nikdy nestalo. Aby Bitevník někdy zapomněl na flitr nebo korálek? Zapomeňte i na to. Děsně rád se předváděl, stejně jako Krait.
"Už nebudu," říkala jsem zrovna a on na to: "Ale vždyť nic jinýho neumíš, to ses posrala nebo co?" Ve velký Kalifornii si nikdo nedělá legraci, ale všichni se posírají: ztrácejí šťávu.
"Máš smlouvu ještě na dva roky a já mám k tomu navíc opční práva, nezapomeň na opční práva. A ty tu práci miluješ, Gino, tohle víš, bez ní seš celá špatná."
A pak retrospektiva, jsem v kokonu se všema zásuvkama zapojenýma a s Bitevníkem skrz dráty rockuju, dávám se mu až do morku kostí, bez toho by se Bitevníkem nikdy nestal, a mašiny to všechno zaznamenávají - zvuk i obraz - aby si to děti televizního věku mohly přehrát na obrazovce, kdykoli si zamanou. Zapomeňte na cestování, zapomeňte na koncerty, takový zbytečný problémy - a stejně se to páskám nevyrovná, není to takovej nářez, ani s bezva efekty, lasery, raketoplány, výbuchy, to je prostě nevýrazný a nanicovatý. A pásky nebyly ani zdaleka tak dobrý jako to, co se vám děje v hlavě, rokenrolový vize přímo z mozku. Odpadá pracný montování aparatury, dlouhý hodiny zpracování pásků v laboratoři. Má to ale jeden háček, všichni členové skupiny musí snít stejným způsobem. Potřebujete syntézu, a na tu si pořídíte syntetizéra, ne ten tradiční přístroj, ale něco - někoho - kdo usměrní skupinový myšlení, vyhecuje jednotlivý televizní dušičky ve skupině, protřepe je a přivede tam, kam by samy nikdy nevyšplhaly. A pak se rokenrolovým idolem může stát kdokoli. Kdokoli!
Nakonec nemuseli hrát na nástroje, když nechtěli, a kdo by se otravoval? Ať se syntetizér napojí na jejich představy a vynese je na Olymp.
Syntetizér = synťoš = hříšník.
Hřešit pro rokenrol holt nedokáže každej. Já jo.
Ale není to stejný jako protancovat celou noc v baru, sníjet se v rytmu kapely, o který ještě nikdo neslyšel… Objevil se Bitevník se svým rozervaným obývákem. "Tvoje hudba vyvrátila tyhle zdi. Nikdy tě nenechám odejít," zapřísahal se.
"Já už odešla," odpověděla jsem mu. Pak jsem se octla venku, nejdřív jsem běžela, měla jsem strach, že za mnou vypálí jako žíznivá čára. Nějak jsem ho ale setřásla a pak mě někdo chytil za kotník.

Muší váha nesl podnos, dneska tu byl za anděla strážnýho a zdravotního bratra v jednom. Kolenem šťouchl do nohou postele a ta mě pomalu zvedla do sedu. Vstává z mrtvých, dobrýho synťoše v klidu dlouho neudržíte.
"Nate." Podal mi tác na klín a přisunul si židli. Dostala jsem nějakou hustou polívku v misce, k tomu zeleninový oplatky, který si do ní mám rozlámat. "Myslel jsem, že byste ráda něco jemnějšího, co bude dobře klouzat do krku."
Přehodil si levou nohu přes pravou a dlouho od ní nezvedl oči. "V životě jsem takhle nerockoval."
"Nemáš na to a vůbec nezáleží, s kým budeš rockovat. Uteč vod toho, jdi do managementu. Opravdu velký peníze vyděláš jenom v managementu." Začal si nervózně okusovat nehet na palci. "Poznáte to vždycky?"
"Kdyby se tu zejtra objevili Stouni, nedokázal bys ani zastepovat."
"Co kdybyste si to zkusila za mě."
"Jsem synťoš, ne klaun. Člověk nemůže hřešit a tancovat zároveň. To je vyzkoušený."
"Vy byste to dokázala. Jestli někdo, tak vy."
"Ne."
Vlasy jako vlákna kukuřice mu spadly do obličeje; pohodil hlavou, aby se jich zbavil.
"Sněžte tu polívku. Brzy vás zase budou chtít vidět."
"Ne." Sáhla jsem si na spodní ret, který teď vypadal jako nafouklý párek. "Nebudu hřešit za Bitevníka a nebudu hřešit za vás. Jestli mi zase chcete jednu vrazit, tak si poslužte. Vytrhněte mi zásuvku, není nad afázii." Tak mě nechal na

pokoji a pak se vrátil se spoustou techů a počítačovejch maníků. Nalili mi polívku do krku, napíchli mě a odnesli do kokonu, abych z Levobočků udělala trhák sezóny.
Věděla jsem, že se mi Bitevník dostane na stopu, jakmile se objeví první páska. Už pracovali na mašině, která by mě od něj osvobodila. A moje cimra taky nebyla špatná - dáma mi prozradila, že se tam jejich poslední hříšník kál. Jo, ten jejich poslední synťoš se na mě taky přišel mrknout. Byla jsem zvědavá, jestli mu bude z tesáků kapat jed, jestli mi bude vyhrožovat, že mě zabije. Ale byl to jenom chlápek stejně starej jako já a zásuvky měl zakrytý dlouhým harém (mně je buřt, jestli sou vidět nebo ne). Jen mi přišel složit poklonu a kdeže sem se naučila takhle rockovat?
Debil.
V tý kobce se o mně starali dobře. Uměle navozený stavy opilosti, když jsem chtěla… jindy šlehu na vystřízlivění, šlehu vitamínů, šlehu proti nočním můrám… Málem to se mnou švihlo… Ruce jsem měla rozpíchaný jak od heráku - věřili byste, že jim tenhle výraz nic neříkal? Muší váze dali padáka, vybrali si někoho spravedlivějšího, šestnáctiletou švadlenku s tvářičkou kudlanky nábožný. Ale rockerka to byla dobrá, a tak jsme rockovali dohromady, dokud si pro mě Bitevník nepřišel.
Vešel do místnosti jako páv, vlasy měl vyfoukaný (to aby nebyly vidět zásuvky) a hned na mě: "Gino, miláčku, snad si mě nechtěla žalovat?"
No, vyříkali si to nad mou postelí. Když mu Levobočci začali meldovat, že jsem teď jejich, Bitevník se jen usmál a řekl: "Jo, já zase koupil vás. Teďka jste všichni moji, včetně vašeho synťoše." Měl pravdu. Bitevník dal svýmu konglomerátu instrukci, aby Levobočky koupili, hned jak šel první pásek do distribuce. Když jsme dokončovali třetí, obchod už byl uzavřenej a my to ani nezmerčili. Konglomeráty kupujou a prodávaj v jednom kuse. Každej byl v loji, až na Bitevníka. A taky na mě, tvrdil. Poslal je všechny pryč a přisedl si ke mně na postel, aby na mě znovu uplatnil svůj nárok.
"Gino." Už jste někdy viděli, jak někdo ukapává med na řetěz motorový pily? Už jste to někdy slyšeli? Neuměl zpívat, aniž by někoho ošklivě zranil, a neuměl tancovat, ale uvnitř rockoval, uvnitř se houpal do rytmu. Když jsem ho houpala já.
"Už nechci hřešit, ani pro tebe, ani pro jiný."
"Až se dostaneme zpátky do starý dobrý Kalifornie, všecko bude jinak."
"Chci si zajít do nějakýho lacinýho baru a tancovat, dokud se mi nezačne kouřit ze zásuvek."
"Ani nápad, miláčku. Kvůli tomu si sem přišla, ne? Ale všechny bary už jsou fuč a taky všechny kapely. Poslední to zabalila před lety - všechno už je tady. Všechno je tady," poklepal si na spánek. "A ty už seš stará rachejtle, i když jsem na tvejch plastikách utratil majlant. Copak ti nedávám všechno? A netvrdilas náhodou, že mám talent?"
"Už to není to samý. Nemělo se to dostat do telky, lidi na to neměli čumět."
"Podívej se, drahoušku, rokenrol není mrtvej."
"Ty ho zabíjíš."
"Já ne. Ty se ho snažíš pohřbít zaživa. Ale já se postarám, abys žila hodně, hodně dlouho."
"Znova ti uteču. Buďto se naučíš rokenrol sám, nebo se na to vykašleš, ale mě už vysávat nebudeš. Já to vidim jinak, prostě jsem se špatně narodila. Jak řekl jeden člověk: 'Nežiju dneska.'"
Bitevník se zakřenil. "A jak řek' někdo úplně jinej: 'Rokenrol má paměť jako slon.'"
Zavolal svoje počítačový maníky a vzal mě domů.

Přeložil Viktor Janiš

RUDY RUCKER
Houdiniho příběhy

Rudy Rucker, mimořádný profesor počítačových věd na San Jose State University, je autorem science fiction, který je nadán těmi nejdivočejšími vizemi. Je protipólem mnoha vědecky fundovaných autorů SF - ve svých pracích totiž nereflektuje zásadní technologie, ale radikální vize vycházející z esoterických oblastí matematiky. Ruckerovy romány jako White Light a Software, které se dočkaly všeobecného uznání, čerpaly svou imaginativní sílu z Ruckerových znalostí teorie informací, mnohorozměrné topologie a nekonečných řad.
Pro Ruckera však není typická filozofická suchopárnost, jak bychom mohli očekávat, ale chraptivá, uliční lidskost. A jeho vypravěčské umění a plodná fantazie přesahují jednotlivé metafyzické myšlenky. Následující povídka je krátká, ale dokonale vystavěná fantasy. Je převzata z jeho sbírky povídek The 57th Franz Kafka a ukazuje tu nejvíc povznášející polohu Ruckerovy troufale novátorské originality.
Jeho poslední knihou je Mind Tools, čtvrtá non-fiction, v níž se pokouší širokou veřejnost seznámit s kořeny matematiky a teorie informací.

Houdini zkrachoval. Kočující varieté je mrtvé, městské estrády jakbysmet. Ozval se mu však Mel Rabstein z Pathé News, hledá námět pro film.
"Dva papíry jako záloha, plus přesně tři brutto po práci."
"Dohodnuto. Dejte se do toho."
Je tu nápad, aby při všech velkých scénách byl s Houdinim před kamerou jeden duchovní, jeden rabín a jeden soudce. Ta věc bude mít stopáž celovečerního filmu a poběží v Lovově pásmu. Jediné, co Houdini s určitostí ví, je, že půjde o osvobozování se, nepříjemná a bez přípravy.

Začíná se ve čtyři hodiny ráno, 8. července 1948. Vniknou do Houdiniho bytu v Levittownu. Žije tam společně se svou ochrnutou matkou. Počáteční sekvence s knězem a rabínem, kteří kopou do dveří. Detail jejich černých bot s velkými podpatky. Bez umělého světla. Záběr je hodně zrnitý, roztřesený, ale nedá se nic dělat, vše jako v reportáži - cinema verité.
Soudce si nese nádobku s roztaveným voskem, kterým Houdinimu zapečetí oči, uši a nosní dírky. Temný mysteriózní obličej je zakryt dříve, než se může zcela probrat. Uvolněná, oddaná tvář, ponechaná vlastním zlým snům. Houdini je připraven. Zabalí ho do elastických obinadel a lékařských samolepicích pásek, je z něj hotová mumie, doutník White Owl.
Eddie Machotka, kameraman od Pathé, zrychleně zabírá jízdu k letišti.
Jeden obrázek každých deset sekund, takže půlhodinová cesta trvá na plátně jen dvě minuty. Podsvětlené, špatné záběry, ale přesto přesvědčivé. Nebudou se totiž dělat žádné střihy.
Na zadním sedadle packarda, na klínech kněze, soudce a rabína, leží Houdini - bílý bochník s kůrkou samolepicích náplastí, který sebou ve zrychleném filmu pravidelně pocukává.
Vůz přijíždí přímo před bombardér B-15. Eddie okamžitě vyskakuje z auta a filmuje ty tři svatosvaté svědky při vykládání Houdiniho. Panoramatický švenk přes celý stroj. Poblíž přídě svítí v majuskuli nápis THE DIRTY LADY.
Opravdu zlá paní! A neletí s ní nějací jed prskající piloti z pralesa nebo chatrní záložáci… ó ne, je to sám Johnny Gallio a jeho létající hošani! Vážně! Johnny G., bojové eso s velkým E z druhé světové války v Pacifiku, jako navigátor letí Slick Tires Jones a jako kopilot nikdo menší než Moanin' Max Mascowitz.
Johnny G. se vyhoupne ze svého kokpitu, nijak ukvapeně, ale taky ne pohodlně, prostě jen perfektně 'cool', jak se na starého opičáka Johnnyho sluší a patří. Moanin' Max a Slick Tires se vykloní z bombovnice, šklebí se, jsou připraveni ke startu.
Soudce vytáhne kedlubnu kapesních hodinek. Kamera najede na ně a zase zpět - za deset minut pět, ráno, obloha se vyjasňuje.
A Houdini? Ten neví, že ho zatáhli do bombové propustě v Dirty Lady. Nemůže nic slyšet ani vidět ani cítit. Ale je trpělivý, má radost z toho, že vše probíhá zvolna a veřejně, je rád, že se to děje opravdu.
Všichni nasedají do letadla. Špatné vedení kamery, zatímco Eddie leze dovnitř. Pak jeden střih na Houdiniho, dlouhého a bílého; vrtí se jako hmyzí larva. Uvelebil se přesně ve žlabu pro bomby, a Moanin' Max se nad ním sklání jako zdivočelý mravenec.
Motory s ochraptělým duněním nastartovaly. Kněz a rabín sedí vedle sebe a hovoří: černé obleky, bílé tváře, šedé zuby.
"Máte něco k jídlu?" ptá se duchovní. Je mladý, má pevně stavěné tělo, ale už prořídlé blond vlasy. Pod kněžským talárem vězí zpropadeně dobrý zadák notredamského fotbalového týmu.
Rabín je zato skrček s fíkovým kloboukem a černými vousy. Má rty jako Franz Kafka, stále s nimi cuká a ukazuje zuby.
"Pokud jsem rozuměl, měli bychom po tom vyproštění dostat snídani v odbavovací hale."
Katolický duchovní dostane zaplaceno dvě stovky, rabín tři. Je slavnější. Dopadnou-li zkušební záběry dobře, budou se oba moci zúčastnit jako svědkové i dalších Houdiniho pokusů o zbavení se pout.
Nijak velké tohle letadlo opravdu není, a ať Eddie namíří objektiv kamkoliv, vždy se mu do záběru dostane bílý cíp Houdiniho. Vpředu je vidět Johnnyho G. z profilu, ovšem pohledný Johnny nebudí zrovna dobrý dojem. Na horním rtu má přilepené kapky potu, přesně jako po opici. Ten mír Johnny jen těžko zvládá.
"Vyšroubuj ji prostě víc nahoru," šeptá mu Slick Tires. "Jako když vylétne pero z postele, Johnny."
Z palubních okének je vidět zkosený vymetený obzor až do chvíle, kdy letadlo narazí do vysoké matrace z mraků. Max pozoruje výškoměr, šklebí se, ukazuje zuby. Opět vylétli z mraků, a přímo do bočního slunce vysoko nahoře. Johnny stoupá po spirále vzhůru… ale teď už je dostatečně vysoko.
"Uvolnit bomby!" křičí Slick Tires dozadu. Kněz se pokřižuje a Moanin' Max zatáhne za páku. Střih na bíle okachlíčkovanou Houdiniho siluetu v kolébce lafetovacího zařízení. Ocelové pláty v podlaze se rozestoupily a dlouhé pouzdro padá pomalu jako pírko. Potom ho jedním koncem zachytí vzdušný proud a Houdini se začíná kutálet dolů, tmavě bílý na pozadí oslnivé běloby mraků.
Eddie filmuje, jak dlouho to jde. Dole visí velký kulovitý mrak a Houdini mu padá vstříc. Začíná se rozbalovat. Je vidět, jak za ním vlají obvazy a sviští vzduchem sem a tam jako dlouhé šlahouny. A potom - šup - a Houdini mizí v tom kulatém bílém oblaku.
Na zpáteční cestě k letišti obchází Eddie se zvukařem všechny na palubě a ptá se, zda věří, že to Houdini dokáže.
"Plně v to věřím," odpovídá rabín.
"Nemám ponětí," vrtí hlavou hladový kněz.
Moanin' Max: "Bez šance, napálí to dvoustovkou do země."
Lakonický Johnny G.: "Umřít musíme všichni."
"Na jeho místě bych myslím zkusil použít obvazy jako padák," uvažuje Slick Tires.
Soudce zakončuje: "To je dost žertovná možnost."
Z mraků mží a stroj při přistání rozhrnuje silné přívaly vody. Eddie filmuje, jak vystupují a jeden za druhým tiše míří do letištní budovy… liduprázdné až na…
Na druhém konci haly, zády k nim, stojí nějaký muž v pyžamu u hracího automatu. Kouř z doutníku. Někdo na něj cosi volá, on se otáčí… je to Houdini.

Houdini vzal matku na předváděčku první kopie. Všichni kromě ní jsou nadšeni. Ona je naopak silně rozrušená a rve si vlasy. Vyškubává je v chomáčcích, kolem jejího vozíku leží spousta starých bílých vlasů.

Když jsou opět doma, klesá Houdini na kolena a tak dlouho ji snažně prosí, až mu dovolí dotočit film do konce. Rabstein z Pathé říká, že další dvě akce budou až dost.
"Potom je s kouzlením konec," slibuje Houdini. "Peníze použijeme na malý obchůdek s hudebninami."
"Chlapče milený!"

Kvůli druhému číslu převezli Houdiniho s matkou do Seattlu. Rabstein chtěl nasadit tu starou dámu, aby mohli ukázat její reakce. Lidi z Pathé je oba ubytovali v penzionu, čas a způsob osvobození však nechali neurčený.
Eddie Machotka se na ně lepí až příliš, snímá krátké sekvence z jejich dlouhých projížděk dole v přístavu. Záběr na Houdiniho, jak pojídá kraby… Jeho máti při nákupu karamelových bonbónů… Houdini kupuje paruku…
Čtyři postavy v černých námořnických kabátcích vyklouznou z rybářské loďky. Možná Houdini slyší jejich kroky, je však pod jeho úroveň, aby se otočil. Vrhnou se na něj: kněz, soudce, rabín a tentokrát ještě také nějaký doktor - mohl by to být Rex Morgan.
Zatímco ta stará dáma ječí a ječí, doktor Houdiniho uspí velkou injekcí natriumpentothalu. Slavný akrobat, mistr úniků se nebrání, jen s úsměvem přihlíží, dokud ho nepřemůže závrať. Stará dáma praští taštičkou doktora kamsi ještě dříve, než ji kněz a rabín spolu se svázaným Houdinim naloží do loďky.
A na lodi, tam už je zase Johnny G. se svými hošany. Johhny umí donutit k letu všechno, dokonce i člun. Oči má podlité krví a střílí pohledy všude kolem, ale Slick Tires ho vyvede z přístavu ven a dolů Pudget-Sundem až k řece s plaveným dřívím. Trvá to pár hodin, ale Eddie to všechno zabírá ve zkratce… Houdini leží v rozpůleném, vydlabaném kmenu, doktor mu občas jednu vrazí.
Nakonec se dostanou až k jakémusi odpadovému rybníku s několika plujícími kmeny. Moanin' Max se soudcem rozmíchali ve džberu sádru a Houdiniho s ní zalévají. Otvory na hlavě až na ústa má opatřeny lepicí páskou, mezi rty je umístěna dýchací trubička. Uzavřou ho tedy dovnitř velkého kmene, ze kterého trčí pouze dýchací hadice kamuflovaná jako větev. Houdini je v bezvědomí a díky sádrové výplni vězí pevně v kmeni… podobně jako mrtvý červ v průhledné třpytce. Kněz, rabín, soudce a doktor smýknou kmen přes palubu.
Voda vystříkne, Houdini se začne otáčet a vmísí se mezi ostatní kmeny v nádrži, které čekají, až dorazí na pilu. Je tu teď asi deset kmenů a nikdo nemůže s určitostí říci, ve kterém z nich vězí Houdini. Pila je v provozu a dopravníkový pás chňapl po prvním kmenu.
Střih na kmeny, které na sebe narážejí. V popředí si rve Houdiniho matka vlasy z paruky. Zazní hlasité vzíííp - první kmen je rozřezáván. Pila je vidět nahoře v pozadí, gigantická pásová pila, která kmen hladce rozřízne uprostřed. Vzíííp! Vzíííp! Vzíííp! Třísky létají. Jeden kmen za druhým se dostává do drapáků a je vytahován k pile. Člověk by se raději díval jinam, ale nemůže… čeká prostě na to, až uvidí, jak vystříkne krev a napolo strávená potrava. Vzíííp! Johnny G. chlemtá cosi ze stříbrné placatice. Jeho rty se němě pohybují. Kletby? Modlitby? Vzíííp! Moanin' Max se potí na celém šklebícím se koňském obličeji. Houdiniho matka si vytrhala paruku hladce až na síťku. Vzíííp! Slick Tires vyvaluje obrovské oči, bílé jako natvrdo uvařená vajíčka. Přihne si jednou z Johnnyho placatice. Vzíííp! Kněz si stírá pot s čela a rabín… Vzíchroupfffíí!
Z devátého kmene srší sádrový prach. Ten se rozpadá vedví a odhaluje všem očím jen negativní formu Houdiniho těla. Kmen je prázdný! Všichni se vrhnou na plošinu pily, kamera klouže po celém panoramatu, hledajíc Velkého muže. Kdepak je?
Mezi křikem a jásotem je slyšet hrací automat z kavárničky pro pracovníky pily. Andrew Sisters. A u výčepu… Houdini, který si nohou podupává do taktu a přežvykuje sýrový hamburger.

"Už jenom jedno jediné osvobození," slibuje Houdini. "A potom si opatříme ten krámek."
"Já mám takový strach, Harry," bojí se jeho holohlavá matka. "Kdyby ti předtím alespoň něco řekli."
"Tentokrát řekli. Je to třikrát medový. Poletíme až do Nevady."
"Doufám jenom, že si tam nenecháš poplést hlavu od těch lehkých holek."

Je tu kněz a rabín a soudce a doktor, ale kromě toho tentokrát také ještě jeden vědec. Nízká místnost s betonovými stěnami a škvírami místo oken. Houdini má na sobě černý potápěčský oblek a předvádí karetní triky.
Vědec, který vypadá jako starší dvojče Alberta Einsteina, mluví krátce do telefonu a pak kývne na doktora. Ten se velkolepě usměje do kamery, potom nasadí Houdinimu na ruce pouta a pomáhá mu vlézt do cylindrovité, vodou naplněné nádrže. Chladicí spirály snižují teplotu vody a netrvá to příliš dlouho a Houdini je zmražen jako velký zmrzlinový dort.
Kněz společně s rabínem odlámou dřevěné ostění nádrže, Houdini vypadá jako velká požární houkačka z ledu, z níž vyčnívá jako zápalka jen jeho hlava. Venku čeká nákladní vůz s hydraulickým nakladačem. Blok ledu je obložen rohožemi, aby se zabránilo jeho tání v horkém pouštním slunci.
Ve vzdálenosti nějakých tří kilometrů je vidět na skelet vychrtlou testovací věž s kloboučkem nahoře. Prostor pro atomové pokusy v kterési bohem zapomenuté poušti v srdci Nevady.
Eddie Machotka jede v náklaďáku s Houdinim a hošanama.
Záběr na štíhlou věž. Činí vysoko před nimi, nahoře obscénní cibulka v podobě bomby. Bůh ví, za jaké nitky musel Rabstein tahat, aby Pathé na něco takového přistoupila.
Přesně pod věží zeje v zemi oválná jáma, je v nulové nadmořské výšce. Sem nechají spustit zmrazeného Houdiniho. Jeho hlava, těsně nad úrovní země, se šklebí jako mexický kaktus. Odjíždějí - poněkud kvapně - zpátky k bunkru.
Eddie filmuje všechno v reálném čase, žádné střihy. Houdiniho matka je také v bunkru, to se rozumí, a cupuje si bohatou paruku. Vědec jí podává několik hracích kostek.

"Abychom mu dali férové podmínky boje, odpálíme tuto bombu teprve tehdy, až hodíte jednu dvojku. Říká se tomu hadí oči, ne?"
Záběr zblízka na její obličej, šíleně znetvořený starosti. Pomalu, jak je to jen možné, třepe kostkami a nechá je dlouho kutálet po podlaze.
Hadí oči!
Dříve, než mohl kdokoli zareagovat, stiskl vědec tlačítko, radostný záblesk se mu kmitl v zasněných očích. Filtrované světlo náhle vnikne do bunkru a všechno černé rozjasní do šedých tónů. Hned nato vtrhne dovnitř další vlna - šok, soudce omdlí, pravděpodobně srdeční záchvat. Hřmot nepřestává a nepřestává. Tváře, stísněné v rohu bunkru, se nejistě rozhlížejí ze strany na stranu.
Potom je po všem, rachot ustane, nad pouští je ticho… jen těsně před vchodem do bunkru neustále ječí klakson. Vědec uvolní závory dveří a všichni pohlédnou ven, Eddie s připravenou kamerou nad jejich rameny.
Je to Houdini! Ano! Sedí v bílém kabrioletu, vedle sebe má lehkou holku s bujným poprsím!
"Dejte mi moje peníze!" volá hlasitě. "A jednoduše řekněte, že mě to dostalo!"

MARC LAIDLAW
Kluci ze Čtyrstý

Kyberpunkoví autoři jsou známi příchylností k podivným nápadům a neznámému obecně. O Marku Laidlawovi to platí dvojnásob. V jeho díle nacházíme překvapivé zkraty, nečekané úhly pohledu a černý humor na hranici ulra-fialového. Inspiruje se hromadou současných vlivů, zvláštní zálibu ale nachází ve všem záhadném, mimovolném a ulítlém. Následující povídka je příkladem Laidlawovy nápaditě směsi nejrůznějších vlivů od apokalyptických mýtů po moderní legendy městských gangů. Úžasně švihlá a dechberoucí směska "Kluků ze Čtyrstý" se těžko popisuje, ale skvěle čte. Marc Laidlaw bydlí v San Francisku. Jeho poslední kniha se jmenuje Tátova atomovka.

"Obětujte nás!"
Popol vuh

Sedíme a cejtíme, jak Fun City umírá. Dvě patra nad náma, na úrovni ulice, něco velkýho rozdupává činžovní pyramidy. Cejtíme životy, co zhasínají jako rozbitý žárovky; v tyhle době ani nepotřebujete druhej zrak, abyste viděli cizíma očima. Vnímám strach a bolest, ale nikdy netrvají dlouho. Paperback mi padá z ruky, sfoukávám svíčku.
Jsme Bratři, parta o dvanácti klukách. Včera nás bylo dvaadvacet, ale do sklepa to nestihli všichni.
Náš kápo Sekáč sedí na kysně a pořád vyndává a nandává do stříkačky jedinej náboj. Prcek Jaguár klečí v koutě na starý dece a brečí jako pošuk, tentokrát má ale důvod. Můj nejlepší Bratr Mrcha otáčí válečkama na holozoru, ale chytá jenom šum, co nám hučí i v hlavě, než ho přeřveme vlastníma hlasama.
Sekáč povídá: "Mrcho, zhasni tu věc, nebo ji zkratuju."
Je náš šéf, náš kápo. Má šedivý rty a hubu od ucha k uchu, rozříznutou viksáckým skalpelem. Šlape si na jazyk.
Mrcha pokrčí ramenama a vypne zor, ale to, co slyšíme v tichu, není o nic lepší. Někde daleko duněji kroky, na nebi někdo řve a strašně se tlemí. Vzdaluje se směrem do Fun City.
"Za chvíli jsou pryč," povídá Mrcha.
"Myslíš si, že víš všecko," povídá Vave O'Claw a dál se rejpe chromovým prstem v budíku jako děcko v nose. "A nevíš ani, co jsou zač…"
"Viděl jsem je," povídá Mrcha. "Huhla a já. Kecám, Huhlo?"
Mlčky přikyvuju. Nemám jazyk. Od převýchovy jenom huhlám, to když jsem si ve dvanácti otevřel hubu na strážního chytrobota.
Včera večer jsme s Mrchou vyrazili ven a vylezli na prázdnou pyramidu rozhlídnout se kolem. Za Poříční třídou svět svítil tak, že jsem se musel otočit. Mrcha se díval dál a povídal, že v tý záři pobíhali obři. Pak jsem slyšel prasknout tisíc kytarovejch strun a Mrcha povídá, že obři strhli Velkej most a hodili ho na měsíc. Zvedl jsem hlavu a uviděl, jak se ten most točí v čoudu na nebi, lana létají kolem a nezdá se, že by chtěl spadnout zpátky. Nečekali jsme na to.
"Ať už je to cokoli, třeba to tu chce zůstat," povídá Sekáč a snaží se zazubit jenom prostředkem papuly. "Třeba jsou tu nadobro."
Prcek na chvíli přestane popotahovat a povídá: "Co? Nafurt?"
"Proč ne? Vypadá to, že sem šli kus cesty, ne? Možná máme ve městě další partu, Bratři."
"To nám tak scházelo," povídá Mrcha. "Ale nechtěj po mně, abych do nich šel. Na to nemám dost dlouhou kudlu. Když je nezastavili Strážci, co s nima naděláme my?"
Sekáč se kouká nakřivo. "Mrcho, milý Bratře, dobře mě poslouchej. Když ti řeknu: jdi po nich, půjdeš po nich. Když ti řeknu: skoč z králíkárny, skočíš. Nebo si najdi jinou partu. Dobře víš, že po vás tohle všechno chci jenom proto, abyste si něco užili."
"Mně to stačí," vrčí můj nejlepší Bratr.
"Hele!" povídá Prcek. Je větší a starší než my všichni, ale myslí mu to jak desetiletýmu harantovi. "Poslouchejte!"
Posloucháme.
"Slyším prd," povídá Héro.
"No právě. Prd. Jsou fuč."
Neodhadnul to. Najednou začne ve zdech dunět, beton nám jančí pod nohama a ze stropu se sype omítka. Skáču s

Mrchou pod stůl.
Hrom ztichne do šepotu. Za chvíli už je fakt ticho.
"V pohodě, Huhlo?" povídá Mrcha. Kejvám a koukám se po ostatních Bratrech. Podle týmovýho ducha je jasný, že se nikomu nic nestalo.
Za chvíli všichni vejráme jako jeden.
Ve sklepě je světlo. Odkud?
Kouknu zpod stolu a přes dvě patra nad náma uvidím měsíc. Poslední rána roztrhla starou nájemní králíkárnu až nahoru. Na zlomu je vidět podlahy a stropy, ve vzduchu se jako pavučiny propletaj vodovodní roury, z měkký matrace se na nás sype molitan.
Měsíc mizí za černým čoudem. Stejnej čoud včera zaplavil celý město a hvězdy přes něj prskaly jako ohníčky kolem bouračky. Nasákl jím i parfém paní Smrtky.
Sekáč překračuje díru uprostřed sklepa. Stříkačku strká do kapsy. Jediná stříbrná kulka je pocákaná jeho krví. Schovává si ji na toho Viksáka, co mu rozpáral hubu, na Viksáka jménem HiLo.
"Fajn, parto," povídá. "Padáme odsud."
Vave a Mrcha rvou prkna ze dveří. Zabarikádovali jsme se ve sklepě, když to ve Fun City začalo bejt horký. Vave dal na stěny klamavky, aby chytroboti našli jenom prázdný roury, až přijdou hledat zapadáky. Neměli o nás ani páru.
Za dveřma se schody skláněly v ulítlým úhlu; to nás nerozhází. Cestou nahoru se koukám do sklepa, protože jsem tu byl doma.
Zašili jsme se tam už když chytroboti chytali brance do války. Měli za to, že máme věk tak akorát: "Vyjděte ven dobrovolně!" Když nás začali honit, zmizeli jsme jim.
To bylo na konci kalendáře, když všichni vřískali:
Hej!
To je vono!
Poslední světová válka!
O válce nám řekli sotva co by se za Vaveovu bradavku vešlo; nechal si ji vykutat a osadit metačem výbušnejch šipek. Stejně nás chtěli. Měli jsme letět na Měsíc na Base English a pak se vycvičený vrátit na Zem, nabušený zbraněma a připravený k akci. Sovmexikáni kladli na jihu války jako nosnice vajíčka, jednu po druhý. Bylo tam tak horko, že nebe v noci svítilo bíle a přes den žlutě.
Federální dohled naše město zavřel do průhlednýho puchejře: bez hesla se ven ani dovnitř nedostalo nic než světlo a vzduch. Když Vave uviděl tu žlutou záři, povídal, že Sovmexikáni proti neviditelnýmu pancíři vystřelili něco drsnýho a že se to dostalo skrz.
Tiše jako svině se plazíme na Strip. Náš blok se táhne od šestapadesátý po osmaosmdesátou mezi Westlandem a Chikem. Skla v kandelábrech, v domech i v autech jsou do jednoho vytřískaný. Všude se válí sajrajt a mrtvoly.
"Aj, u Scudu," povídá Vave. Prcek začíná nabírat.
"Dobře se dívej, Huhlo," povídá Sekáč. "Všecko si to zapamatuj."
Chci se koukat jinam, ale musím všecko uchovat na pozdějc. Skoro brečím, protože moje máma a pokrevní brácha jsou mrtví. Nechávám to plavat a všechno zapisuju. Sekáč mě nechává zapsat všechno, co se s Bratrama děje.
U sloupu Federace, odkud ovládají stroje a lidi ve Fun City, mi mistr nápravář ustřihnul jazyk a začal stříhat i dole. Nedodělal to. Společná jednotka Kvazíků a Mufů, pod vedením mých Bratrů, mě osvobodila.
To chce týmovou práci. Vím, že Strážci tvrdili opak, že jsme banda vypatlanejch podvraťáků jako Anarkáni a Fun City jenom škodíme. Ale jestli jste je někdy poslouchali, dejte si uši do lihu. Party táhly do boje vždycky jenom když musely. Když Fun City vychcípalo, nešlo to jinak než hupnout do nejbližšího bloku. Vpadnout bez pozvání a… nějak se to vyřešilo.
O kus dál na Stripu vidím stříbrnej odlesk. Sedí tam chytrobot, snímače sklopený; bosohlavcům na Sloupu už je k ničemu. Ukážu to ostatním, protože bosohlavců už nemůže bejt moc.
"Konec zákona," povídá Mrcha.
"Nic nám nestojí v cestě," povídá Sekáč.
Jdeme po Stripu. U bunkru Vave krade laserový hnízdo. Až ho napíchne na baterky, bude mít slušný kropítko.
V pobořenejch obrshopech bereme elektrický svítilny. Chvíli prohlížíme trosky, ale za chvíli je to pěkně hnusný. Hledáme cestu mezi popadanejma horama. co byly pyramidy a králíkárny dlouhý přes celej blok. Trvá to dost dlouho. Na zdech, co ještě stojeji, je čerstvá barva a teče jako krev, jako by neměla nikdy zaschnout. Z centra táhne smrad čerstvý smrti.
V našem bloku se zase poflakovala nějaká toulavá kočka.
Přemejšlím, jestli někdo přežil. Když myšlenkama prohlížíme trosky, nikoho necejtíme. Moc lidí tu nebylo ani v době, kdy bylo všecko v pohodě. Většinu králíkáren vybily morový roky, když stařici vymřeli a děcka se naučily držet pohromadě a spojovat síly.
Je tu větší tma a vedro, smrad čím dál horší. Kouřem občas nakoukne slunce. Když vidím mrtvoly v oknech, jsem rád, že jsem nehledal mámu nebo bráchu. Bereme konzervy, ultratiše. Tak mrtvo na Stripu ještě nebylo. Vždycky tu brousily party, bily se a čistě z dobrý vůle mlátily každýho na potkání.
Procházíme jeden blok za druhým: Bendové, Bourci, Kvazíci, Korby a Andělé. Nikdo. Pokud je nějaká parta ještě naživu, jsou zašitý někde v zapadáku; jestli nezalezli pod zem, skapali s ostatníma.
Čekáme na psychickej signál - je jako šepot na dně břicha -, co vyšle nějaká jiná parta. Večer je ale plnej jenom smrti.
"Party už nevylezou," povídá Mrcha.
"Počkej," povídá Sekáč.

Zastavujeme na dvě stě pětašedesátý u bloku Rypáků. O kus dál po Stripu někdo sedí na hromadě rozbitýho betonu. Kroutí hlavou a zvedá ruce.
"No vida," povídá Sekáč.
Týpek slézá dolů. Je tak slabej, že padá a kutálí se až na ulici. Obklíčíme ho a Sekáč na něj ukáže černou dírou bouchačky.
"Nazdárek, HiLo," povídá Sekáč. Culí se od ucha k uchu; kdyby tehdy měl svou stříbrnou kulku, nemusel by mít tak širokou hubu. "Jak se vede Viksákům?"
HiLo není takovej frajer. Rudočerný hadry s bleskem má orvaný a špinavý, límec utrženej a ovázanej kolem zápěstí. Levou čočku ve velikejch černejch brejlích má rozbitou a partovej sestřih osekanej.
HiLo drží zobák. Zírá do hlavně a čeká, kdy cvakne spoušť. Nic víc už v životě neuslyší. Taky na to čekáme.
Zpod prasklýho skla mu po zasviněný tváři teče slza.
Sekáč se směje. Pak spustí stříkačku k boku a povídá: "Dneska ne."
HiLo nehne ani brvou.
O kus dál na Stripu bouchne plyn a zaleje všechny oranžovým světlem. Chechtáme se. Nejspíš je to sranda. HiLo se usmívá tiše.
Sekáč ho postaví na nohy. "Pod kůží mám další fajnový věcičky, šéfe. Vypadáš jako přejetej. Kde máš partu?"
HiLo sklopí zrak a zakroutí hlavou.
"Kápo," povídá, "dostali nás. Je to tak." Zpod brejlí se mu zase začnou koulet slzy, otírá si je. "Nezbyl jedinej Viksák."
"Zbyl jsi ty," povídá Sekáč a bere ho kolem ramen.
"Bez party už nejsem nic, Sekáči."
"Ale jseš. Co se stalo?"
HiLo koukne po ulici. "Náš blok zabrala jiná parta," povídá. "Jsou to obři, Sekáči, i když to zní blbě."
"Ne," povídá Mrcha. "Já je taky viděl."
HiLo povídá: "Slyšeli jsme je, ale kdybysme je i viděli, nikdy bych Viksákům neříkal, ať se bráněj. Myslel jsem si, že máme šanci, ale vyhladili nás.
Házeli nás do vzduchu. Pár mejch kluků vylítlo vejš než Sloup. Tihle kluci… neuvěřitelný. Čtyrstá je jich teď plná. Svítěj a blikaj jako hvězdičky, co vidíš, když dostaneš klackem po hlavě."
Vave povídá: "Vypadá to, že z nich máš bláto na hřišti."
"Kdybych si myslel, že jsou to obyčejný kluci, nebál bych se, Bratře," povídá HiLo. "Ale jsou něco víc. Zkusili jsme je vypsychovat a málem se nám to povedlo. Jsou takoví, že když se s nima šavluješ, všechno je normální, ale když se do nich pustíš mozkem, bzučí to v nich jako v úlu. Nebylo nás dost. A nebyli jsme na ně připravený. Přežil jsem jenom protože mě Čipera bacil po hlavě a strčil pod náklaďák.
Když jsem se probral, bylo po všem. Šel jsem po Stripu. Myslel jsem, že do čtvrti už vyrazily party, ale na nikoho jsem nenarazil. Jsou zalezlí v zapadákách. Bál jsem se do nich lízt. Většina part by mě zrušila dřív, než bych řek první slovo."
"Člověku je špatně samotnýmu, dobře v partě," povídá Sekáč. "Kolik zapadáků znáš?"
"Možná šest. Měl jsem spojku u JipJapů, ale nijak jistou. Vím, kde najít Zipy, Šéfose, Gerly, Myrmy… Kladiva… Tunelama se nejrychlejš dostaneme do Galrogovic bloku."
Sekáč se otáčí na mě. "Co máme my?"
Vytahuju seznam nepřátel a podávám ho Mrše, ať ho přečte. "JipJapové, Kladiva, Buchaři, AudivizMarie, Kočky, Šogy, Dáni. Pokud je z nich někdo ještě naživu, najde nám další."
"Správně," povídá Sekáč.
Mrcha mě dloube loktem. "Zajímalo by mě, jestli má ta nová parta už nějaký jméno."
Ví, že rád dávám k věcem slova. Usměju se, vezmu seznam zpátky, vytáhnu tužku a napíšu na něj Kluci ze Čtyrstý.
"Protože jsou na čtyrstovce," povídá Mrcha. Přikyvuju, ale není to celej důvod. Někde jsem snad čet o nějakejch výrostkách, co ovládli svět a mučili starý babky, tihle by nejspíš dělali to samý.
Nad ulicí v kouři vyjde rezavěj měsíc. Kusy ho chyběj.
"Seřežeme je," povídá Vave.
Z pohledu na měsíc je nám smutno a dostáváme strach. Pamatuju se, jak byl hladkej a kulatej jako perla na černým sametu u zlatníka, pěknější a bělejší než kandelábry, i když ho smog přebarvil nahnědo. I ta hnědá byla lepší než tahle krvavá troska. Vypadá, jako by si na něm cvičili mušku. Možná ti Kluci hodili Velkej most na Base English.
"Náš blok je fuč," povídá HiLo. "Chci je dostat. Buď oni nebo já."
"Jdeme s tebou," povídá Sekáč. "Hněte kostrou. Rozdělíme se do dvojic, Bratři. Najdeme pár zapadáků. Mrcho, Huhlo, vy půjdete se mnou a s HiLoem. Zjistíme, jestli se dá s těma Galrogama rozumně domluvit."
Sekáč povídá ostatním Bratrům, karn se mají podívat a kde se sejdeme. Loučíme se. Po schodech lezeme do nejbližšího tunelu podzemky a na nástupištích míjíme hromady mrtvol, trpělivě čekajících na vlak.
Tunelem před sebou ženeme potkany. Jsou drzejší a vypasenější než obvykle, ale světlo je drží z dosahu.
"Máš ještě tu zubatou šavli?" povídá Sekáč.
"Tuhle krasavici?"
HiLo švihne zdravou rukou a v dlani se mu objeví skalpelová čepel.
Sekáč nasadí nepřítomný pohled a stiskne rozseknuté rty. "Budeš ji potřebovat," povídá.
"Jasně, Bratře." HiLo nechá čepel zase zmizet.
Vidím, že tak je to správně.
Než vylezeme, míjíme ještě pár nástupišť. Urazili jsme víc, než kdybysme šli horem; jsme u dolního konce Fun City.
"Tudy." HiLo ukazuje za pobořený králíkárny. Na sesutejch zdech vidím načmáraný šifry. Značky Galrogů?

"Počkejte," povídá Mrcha. "Mám désnej hlad."
O blok dál je kšeft s chlastem. Dveře jdou snadno, skoro jako zlámat někomu ruku. Vevnitř ani na ulici se nic nehýbe, naše světýlka kloužou po řadách flašek. Pod tichošlapkama nám skřípou střepy. Člověk by se tu opil už jenom z toho smradu. Pod pultem zbylo pár čipsů a čokoládovejch tyčinek. Házíme je do sebe v chodbičce.
"Tak kde je ten galrogovskej zapadák?" povídá Mrcha a dojíždí čokošku 5th Ave.
V tom momentě cejtíme cizí pátravou myšlenku. Šeptá něco o smrti. Cizí parta nám dává najevo, že nás obklíčila.
HiLo povídá: "Zalezeme zpátky."
"Ne," povídá Sekáč. "Se schováváním je konec."
Pomalu jdeme ke dveřím a koukáme ven. Od zdí a rohů se odlepujou stíny. Jsme odříznutý.
"Sekáčky uklidit, Bratři."
S Galrogama jsem se nikdy nepral; hned chápu, proč nás Sekáč drží zpátky. Jsou nabouchaný řetězama, stříkačkama, bouchačkama a párákama. I beze zbraní by ale s těma pomalovanejma očima, geometrickýma kérkama na ksichtě a sestříženejma barevnejma drdolama na hlavě vypadali drsně. Oblečení mají černý, na nohách kolečkový brusle s břitvou na špičce.
Pocity skrývají za šumem nevyslovenejch hrozeb.
Tichej hlas: "Jestli chcete dál dejchat, vylezte ven."
Jdeme ven, pěkně pohromadě, a Galrogové se stahujou kolem. Jsou to samý holky. Mrcha zvedá baterku, ale jedna s modrejma trojúhelníkama na tvářích a blond drdolem mu ji vykopne z ruky. Baterka se ve vzduchu otáčí a svítí na všechny strany. Prsty mu zůstaly celý. Já radši svítím na zem.
Popojede k nám velká Galrožka. Vypadá jako chytrobot, ověšená baterkama a ovinutá drátama od prstů až po afro, přizdobený plechovejma zvoncema a skleněnejma střepama. Na hlavě má laserový hnízdo a v každý ruce stříkačku. Prohlídne mě s Mrchou od hlavy k patě a pak se pustí do kápu.
"Kápo HiLo a kápo Sekáč," povídá. "Pěknej páreček."
"Zkrať to, Bálo," povídá Sekáč. "Bloky už nestojeji."
"To vidím." V úsměvu vycení černý vyžraný zuby. "Vazouni odvedle padli a tak máme nový hřiště."
"Tak si hrajte, dýl než den nepřežijete," povídá HiLo. "Ti, co je dostali, si jdou i pro vás."
"Zůstali v troskách. Spadlo všecko. Kde jste byli?"
"Ve Fun City se roztahuje nová parta," povídá HiLo.
Bala přivře víčka. "A teď se chystá na nás? Jsem posraná strachy."
"Kluci ze Čtyrstý," povídá Mrcha.
"Aspoň budete mít co dělat!" Zasměje se a objede na bruslích půlměsíc. "Možná."
"Zabírají ve Fun City bloky. Možná všechny. Nehrajou fér, o pořádným boji ani neslyšeli."
"Zmizte," povídá a potřese zvonkama na hlavě. "Máte zkrat v mozku, děcka."
Sekáč ví, že ho poslouchá. "Sbíráme všechny party, Bálo. Musíme si zachránit kůži a to znamená najít další zapadáky a další party. Jdeš do toho nebo ne?"
HiLo povídá: "Viksáky pobili za třicet vteřin. Do jednoho."
Ulice se zhoupne jako šleha s bičištěm někde v centru. Všechny nás zaskočí a všichni trochu ztratíme ostražitost: Galrogové, Bratři, Viksák - všichni máme strach. Ten nás snadno spojí.
Když šok pomine, zíráme na sebe. Všechny nevyřčený hrozby Galrogů zmizely. Musíme držet pohromadě.
"Vezměte ty děcka domů," povídá Bala.
"Jasně, mami!"
Kolečka zašustěj a Galrogové jsou pryč. Naše dobře ozbrojená stráž nás vede bludištěm bruslařskejch pěšin mezi sutí.
"Tak kluci?" povídá Bala zbylejm kápům. "My měly jinej dojem."
"A za co je máte?"
"Spíš za bohy," povídá Bala.
"Za bohy!"
"Za něco takovýho, věc z mozku. Stará Matka se dívala do zrcadla a uviděla města hořet na hranici. Pamatujete, než se protrhnul puchejř? Na jihu byly války a divný bomby bouchaly jak ohňostroj. Kdo ví, co se v tom světle chystalo? Stará Matka povídala, že je to konec světa, čas pro ty venku prolízt dírama. Sebrali všecku tu energii a splácali z ní hmotu. A kde by měli uhodit, když ne ve Fun City?"
"Konec světa?" povídá HiLo. "Tak co tu eště děláme?"
Bala se směje. "Ty tupče, jak jsi moh kdy bejt kápo? Nikdy nic nekončí. Nikdy."
Za deset minut už jsme u pyramidovýho obrshopu, vejlohy vytřískaný. Bala hvízdne a dvojitý dveře se otevřou. Jdeme dovnitř.
Napřed vidím bedny zásob v uličkách, puštěný vařiče, lehátka a hromady dek. Taky vidím pár lidí, co nemůžou bejt Galrogové - děti, pár dospělejch.
"Vzaly jsme sem ty, co přežili," povídá Bala.
"Stará Matka povídala, že bysme měly." Krčí ramenama.
Stará Matka je fakt stará, jak jsem slyšel. Přežila morový rány a přidala se k partám. Určitě je nahoře, civí do zrcadla a něco mumlá.
Sekáč a HiLo se po sobě podívají. Nevím, co si myslej. Sekáč se obrací na mě a na Mrchu.
"Fajn, Bratři, máme práci. Držte se blízko."
"Máme kde spát?" povídá Mrcha. Pohled na deky a na lehátka nás navnadil.
Bala ukazuje na chcíplej eskalátor. "Ukaž jim cestu, Škeble."

Galrožka s blond drdolem prolítne kolem a vyskočí rovnou na pátej schod. Stejně rychle vyběhne na konec eskalátoru a seshora se na nás zubí.
"Hotovej anděl," povídá Mrcha.
Nahoře je Galrogů víc. Některý zařezávají v dekách podél stěn.
Škeble zakroutí prdelí a povídá: "V obrshopu jsem Bratry ještě neviděla."
"Ale jo, moje máma tu nakupovala," povídá Mrcha. Nedokáže z ní spustit voči.
"A co si koupila? Tvýho fotra?"
Mrcha strčí palec do dlaně druhý ruky, culí se a kroutí s nim. Ostatní holky se smějou, ale Škeble ne. Modrý oči se jí zatáhnou jako před bouřkou a pod modrejma trojúhelníkama zrudne jako strup. Chytám Mrchu za loket.
"Ber ho," povídá jedna Galrožka.
"Kousek ti z něj useknu," povídá Škeble a tasí břitváka. "Čistě a přesně."
Tahám Mrchu za loket a Mrcha konečně přestane.
"Pojďte sem, vemte si deky," povídá Škeble. "Můžete spát tady."
Bereme si deky do rohu, balíme se do nich a usínáme tělo na tělo. Zdá se mi o čoudu.
Když nás Sekáč budí, je eště tma.
Koukáme, že věci se už daly do pohybu. Galrogové znaji zapadáky víc part, než jsme kdy vůbec slyšeli, některý dokonce mimo Fun City. Běžci jezdili celou noc a teď už je dost rušno. Z centra i z předměstí, dost daleko od Čtyrstý, svolali všechny, kdo moh přijít.
Falešná kouřová noc trvá dál a nejde poznat, jak už dlouho. Když se Fun City rozjíždí, je tma.
Přes králíkárny a pod ulicema, stokama, stripama i myšíma dírama obkličujeme těsně Čtyrstou, kde bylo kdysi tolik srandy s Viksákama. Od První po Tisící, od Zátoční ulice po Poříční třídu se Fun City valí tunelama a sutí na ulicích. K Bratrům a Galrogům se přidali Krysaři, Buchaři, Myrmové a Šéfové z Piltownu, Renfrew a Upperhand Hills. Diablové dorazili s Šogama a Šolama, Kladivama a Trimtonama, JipJapama a AudivizMariema. Tinti, Kočky, Bíťáci, Holky, Velký vody, Zipové a Zapové. Víc, než si dokážu vzpomenout.
Všichni jsme jedna parta, parta Fun City, a všecky jména znamenají jedinou věc.
My Bratři pochodujeme bok po boku s posledním Viksákem.
Po schodech z podzemky vyjdeme na spálenou ulici. Vypadá to jako konec světa, ale ještě jsme naživu. Chvíli můžu stěží dejchat, ale štráduju dál a nechávám vařit vztek.
Vepředu Kluci ze Čtyrstý hučej jako hořák. U třistapadesátýdevátý se bočníma uličkama rozptylujeme do jejich bloku. Už na třistadevadesátýosmý hořej králíkárny. Ozývá se zvuk, jako by si mrakodrap vyšlap na procházku. Mezi věžákama někdo zařve a spadne na ulici.
Na dalším rohu vidím pod troskama čouhat ruku. Na rukávu má červenej blesk na černým pozadí.
"Do nich," povídá HiLo.
Vyjdeme na Čtyrstou a nestačíme vejrat. Ulice, co jsme znali, jsou pryč. Beton je nadrcenej na prach, rozpraskanej zespoda. Pyramidový králíkárny vypadají jako malý sopky, dštěj plameny, chrlej čmoud a na zemi dělaj černý šrámy. Věžáky se nad nima skláněj, jako by se chtěly ve věčný noci ohřát.
Stavějí tu snad Kluci ze Čtyrstý nový město? Jestli jo, je to horší než smrt.
Přes ohně vidíme zbytek Fun City. Na všech stranách cejtíme partu, jeden život, jeden dech.
HiLo už z toho něco viděl, ale ne všechno. Dneska už nebrečí. Štráduje napřed, až vidíme jenom černou postavu proti ohni. Zakloní hlavu a řve: "Héééééj!"
Mezi dvěma velkejma barákama bouchne sopka. Přeřve ho, takže HiLo přidá:
"HEJ, VY TAM NA ČTYRSTÝ!"
Rozbitý kandelábry se napůl proberou. Nad hlavou mi jeden vybouchne.
"Tohle je náš blok, Kluci ze Čtyrstý!"
Galrogové a Trimtoni mlátěji do převrácenejch aut. Krev se mi rozběhne.
"Tak jste nám rozmlátili králíkárny, bosové. Takže jste nám znásilnili město."
Náš svět. Myslím na měsíc a v očích mě pálí.
"No a? Co bude?"
Kandelábry zhasnou. Země se zatřese. Sopky řvou a blejou horkou krev na všechny baráky kolem; slyším, jak syčí, když po nich teče. Mezi věžákama bručí hrom.
"Vsadím se, že nikdy nevyrostete!"
A jsou tady.
Najednou je na ulici víc baráků. Myslel jsem si, že jsou tu nově postavený, ale to jenom Kluci jsou tak velký: aspoň čtyři sta fitů.
"Klídek," povídá Sekáč.
Kluci ze Čtyrstý vpadnou na ulici. Ustupujeme stínama do skrýší, kam se nedostanou.
První Kluci houpou řetězama, co mají oka jako kluziště. Pár nejbližších králíkáren přijde o horní patra. Kluci se na nás z tý vejšky těžko dostanou, ale můžou nás zasypat sutí.
Přes všechnu vejšku vypadají tak na sedum na osum, ještě mají kulaťoučký opocený tvářičky. Z očí jim kouká zlo, jako když děti trhají broukům nožičky - chechtají se, ale stejně mají hrůzu z toho, co dělají. Tim je to horší. Pod kůží mají oheň, žlutou horečku.
Vypadají vyděšenější než my. Ze sjednocený party padá strach. Když útočeji, natahujeme se po nich a metáme na ně sílu ze všech stran. Zpíváme, ale těžko v tom v očích jedovatýho hada, ksicht má dlouhej a tmavej, nos zahnutej.
Ať bůh nebo Kluk, je po něm. Stejně jako po spoustě z nás.

Pět Bucharů leze přes mršinu na zbylý Kluky, ale když obři přišli o kápa, moc se jim bojovat nechce. Sopky škytají, jako by to už taky chtěly vzdát.
Zbylí Kluci stojej a svítěj uprostřed svýho bloku. Pár jich začne natahovat a ten zvuk nepopíšu. Prcka to vyděsí. Sedí na betoně a vzlyká, hlavu složenou do dlaní. Slzy mají barvu olejový duhy na mokrým asfaltu.
Nasáváme to horečnatý světlo a tlačíme ho do země. Kluci řvou bolestí. Začínají se rvát navzájem, běhaj dokolečka a pár jich naskáče do lávy z pyramid.
Záře nám s řevem vyskočí z rukou, stáhne se mezi Kluky, připravená udeřit.
Vyskočí k nebi jako rozpálenej had.
Kluci padají na zem a už se nehejbou.
Díra v čoudovým stropě. Koukne na nás tmavomodrý nebe a dál bledne, jak kouř řídne. Do svítání je slyšet poslední sténání Kluků.
Slunce vypadá omlácený, ale je tam. Hejá!
"Tak do práce," povídá Sekáč. "Musíme toho fůru uklidit." Brečel, třese se mu brada. Počítám, že HiLoa miloval jako Bratra. Chtěl bych mu něco říct.
Pomáháme si na nohy. Plácáme se po zádech a koukáme, jak vychází slunce, zlatý, oranžový a jasně bílý.
Nebudu vám povídat, jak je to pěkný, parťáci.

Přeložil Robert Tschorn

JAMES PATRICK KELLY
Slunovrat

James Patrick Kelly se dočkal první profesionální publikace v roce 1975. Na počátku 80. let jeho kariéra nabrala obrátky. Napsal v té době téměř dva tucty povídek a dva romány. Jeho druhá kniha, Freedom Reach (napsal ji spolu s Johnem Kesselem), byla oceňována pro jiskřivou invenci a hravou literární erudici.
Podobně jako Kessel byl i Kelly spojován s volnou skupinou autorů SF osmdesátých let, stavěnou do protikladu k tvrdší technické orientací kyberpunkerů a často označovanou za "nové literární křídlo" SF.
Když v roce 1985 vydal Kelly následující povídku - na technologii založenou burlesku obdařenou strhující vizionářskou troufalostí - škodolibě tak zamíchal všemi svými nálepkami. Přidal ještě dvě další, stejně novátorské a originální, a sám je prohlásil za "kyberpunkovou trilogii". Svým příkladem Kelly ukázal to, co je v SF samozřejmé - že tam, kde se kritici rozdělují a analyzují, spisovatelé se spojují a syntetizují.

Jednou za rok mají otevřeno pro veřejnost. Někteří návštěvu plánují celý život, jiní sem právě v tento den přiletí turistickými vznášedly jen čirou náhodou. Všechno fotografují, ale málokdy opravdu pochopí, čeho jsou svědky. O pár let později vytáhnou nahrané disky jako poslední záchranu umírajícího večírku. A pak je někam založí a zapomenou na ně.
Děje se to za letního slunovratu. V jednom ze dvou bodů na ekliptice, které jsou nejdál od rovníku. Nejdelší den roku. Čas změny.

Přijeli pozdě odpoledne, když už davy pomalu začínaly řídnout. Vysoký muž těsně po čtyřicítce a dospívající dívka. Oba měli stejné šedé oči. Slámové vlasy jí začínaly tmavnout, přesně jako ztmavly jemu, když mu bylo sedmnáct. Způsob, jakým si šeptali vtipy a dělali si legraci z lidí kolem sebe, byl u obou stejný. A ani jeden z nich neměl fotoaparát.
Přijeli se projít mezi kameny, které Tony Cage považoval za nejúžasnější památku na světě. Pyramidy byly, pravda, starší a větší, ale už dávno ztratily svůj punc tajemství. Parthenón býval nádherný, ale kyselé deště ho už před mnoha generacemi změnily k nepoznání. Zato Stonehenge… Stonehenge bylo prostě jedinečné. Zásadní. Bylo zrcadlem, v němž se odrážela fantazie všech věků, v němž každý člověk spatřil vlastní velikost.
Připojili se k frontě na vstup do dómu. Hučení zástupu občas přehlušilo vřeštění syntetizované hudby, neboť na nedalekém poli právě vrcholil hudební festival. Později se tam možná měli jít podívat, ale teď už byli u vchodu do vnějšího pláště dómu. Když dívka proklouzla membránou, pousmála se.
"Je to, jako by tě políbil obr."
Ocitli se mezi vnějším a vnitřním pláštěm. Nikdy jindy by se blíž kamenným kruhům nedostali. Kupole byla vyrobena z tvrzeného optického plastu s nízkým indexem lomu. Mezi plášti se nahoru a dolů vinula spirálovitá schodiště - turisté, kteří vyšli až nahoru, viděli Stonehenge z ptačí perspektivy.
Prošli vnitřním pláštěm. U šikmého kamene stál reportér s mikrokamerou, zahlédl je a začal mávat. "Hej, pane…, hej!"
Cage vytáhl dívku z lidského proudu a čekal; nechtěl, aby ten blázen začal vykřikovat jeho jméno mezi tolika lidmi.
"Vy jste ten drogový umělec." Reportér je odtáhl stranou. Na kamenné tváři vykouzlil rozpačitý úsměv. "Case, Cane…"
Zaťukal si na paměťový čip za uchem.
"Cage…"
"A tohle?" Úsměv nabral na afektovanosti. "To je ta vaše krásná dcera?"
Cage chvíli přemýšlel, jestli mu má jednu vrazit, nebo raději odejít. Dívka se rozesmála.
"Já jsem Wynne." Podala reportérovi ruku.
"A já Zomboy. Wiltshireský dopisovatel Soniku. Už jste ty šutry viděli? Můžu vás tu provést." Cage stále čekal, kdy

se na mikrokameře rozsvítí červené světélko, ale reportér z jakéhosi neznámého důvodu váhal začít s natáčením.
"Nemáte tady s sebou čirou náhodou nějaký vzorek? Pro svého největšího fanouška?"
Wynne se kousla do rtu, aby nevyprskla smíchy, a zalovila v kapse. "Pochybuji, že byste Tonymu řekl o Stonehenge něco nového. Občas se mi zdá, že žije jen pro tohle místo." Vytáhla umělohmotnou lahvičku, vytřásla z ní pár zelených kapslí a nabídla je novináři.
Jednu si vzal a opatrně si ji prohlédl. "Není popsaná." Podezřívavě se obrátil na Cage. "Jste si jistý, že je to bezpečné?"
"Samozřejmě," kývla Wynne. Hodila si zbylé dvě kapsle do úst. "Nevyzkoušená látka. Nadělá vám z mozku krvavou kaši." Nabídla jednu kapsli Cageovi a ten ji přijal. Neviděl rád, když si Wynne takhle zvrhle hrála. "Polykáme je od rána," dodala. "Copak jste to nepoznal?"
Reportér opatrně vsunul kapsli do úst. Pak se rozsvítila červená kontrolka. "Takže vy jste obdivovatelem Stonehenge, pane Cage?"
"Jasně," začala žvatlat Wynne. "Chodí sem pořád. Přinese něco každému, kdo je ochoten poslouchat. Říká, že tohle místo má magickou moc."
"Magickou?" Objektiv byl stále zaostřený na Cage.
"Obávám se, že nejde o ten druh tajemných sil, jaký byste si pod tím slovem představil." Když byl Cage pod vlivem drogy, nikdy se nedíval přímo do kamery. "Žádní čarodějové, lidské oběti nebo blesky. Velice jemná magie, jediná, která ještě přežívá i v tomhle dokonale jasném světě." Slova nevzrušeně plynula jedno za druhým - asi proto, že je už říkal po několikáté. "Má to spíš co do činění se způsobem, jakým záhada upoutá fantazii a stane se posedlostí. Kouzlo, které funguje pouze v mysli."
"A kdo jiný by měl mluvit o magii mysli, než veliký drogový mistr, pan Tony Cage," dodal reportér k imaginárnímu publiku.
Cage se usmál do kamery.

V roce 1130 byl Jindřich z Huntingtonu, arcijáhen lincolnský, pověřen svým biskupem, aby sepsal dějiny Anglie. Jeho kniha obsahuje první písemnou zmínku o místě zvaném 'Stanenges, kde byly kameny značné velikosti postaveny jako zárubně dveří, mnohdy jedna nade druhou; nikdo netuší, jak mohly tak veliké kvádry býti vyzdviženy do výše a za jakým účelem.' Název pochází ze staré angličtiny: stan je kámen a hengen šibenice. Středověká šibenice sestávala totiž ze dvou kůlů přepažených břevnem. O popravách na Stonehenge nemáme důkazy, ale Geoffrey z Monmouthu, píšící pouhých šest let po Jindřichovi, popisuje dávný masakr čtyř set šedesáti britských pánů proradnými Sasy. Tvrdí, že Uther Pendragon a Merlin poté ukradli za pomoci kouzel posvátné megality, známé jako Tanec obrů, z Irska a vztyčili je na wiltshireské pláni na paměť krveprolití. Merlinovská teorie o výstavbě Stonehenge však - přes nesporně přesné vystižení anglicko-irských vztahů - zůstává stejnou propagandistickou pohádkou jako zbytek Geoffreyho artušovských legend.

"Vstávej."
Cageovi se zdálo o ovcích. Kam oko dohlédlo, vlnila se rozlehlá zelená pastvina bez stromů. Procházel stádem ovcí a ty před ním uhýbaly. Zabloudil.
"Tony."
Kryogenici tvrdili, že hibernovaným se sny nezdají. Přesně vzato měli pravdu, ale když je rozmrazovali, začínaly pracovat nervové synapse a s nimi i sny.
"Vstávej, Tony."
Zamrkal. "Jdi pryč." Cítil se jako jehelníček. Otevřel oči a chvíli ji pozoroval. Na moment si myslel, že je to jen další sen. Wynne si oholila hlavu a místo pramenů jí zbyl jen ježatý duhový vějíř natužených vlasů od ucha k uchu. Zdálo se, že má i novou barvu pleti. Modrou.
"Odjíždím, Tony. Zdržela jsem se jenom abych viděla, že jsi roztál. Už mám zabaleno."
Zamumlal cosi sarkastického. Ani jemu to nedávalo příliš smysl, ale vyznělo to, jak chtěl. Věděl, že není tak silná, jak si myslí. Jinak by to na něj nevytáhla, dokud se ještě pořádně nevzpamatoval. Posadil se.
"Tak si jeď. Pomoz mi ale odtud."
V hale se složil na pohovku, díval se oknem ven na zamlženou Gallowayskou zátoku a snažil se zahnat zimu. Najít obzor se mu nepodařilo, nebe i voda měly barvu omšelých došků. Když lezl do lednice, bylo stejné počasí. Irsko mu k srdci nepřirostlo nikdy, ale když republika rozšířila daňové úlevy i na drogové umělce, jeho poradci ho přiměli přijmout zdejší občanství.
Domem se šířil nahořklý pach hořící rašeliny; Wynne topila. Přinesla mu hrnek kávy. Na podšálku ležela červená a zelená pilulka. Jednu zvedl a zeptal se: "Co je tohle?"
"Novinka. Serentol. Báječně tě uvolní."
"Odpočíval jsem půl roku, Wynne. Jsem dokonale uvolněný." Pokrčila rameny, vzala mu prášek z ruky a dala si ho do úst. "Nebudeme plýtvat."
"Kam jedeš?" zeptal se.
Zdálo se mu, že otázka ji překvapila, jako by místo ní napřed čekala hádku.
"Na nějakou dobu do Anglie," odpověděla. "Potom se uvidí…"
"Dobře." Přikývl. "Nemá cenu, abys tu zůstávala déle, než musíš. Ale vrátíš se, až zas půjdu k ledu?"
Zavrtěla hlavou a páví ocas z vlasů rozvířil vzduch. Řekl si, že si na něj nejspíš zvykne.
"Kolik chceš, aby sis to rozmyslela?"
Usmála se. "Na to nemáš."

Oplatil jí úsměv. "Tak mi dej pusu na rozloučenou." Posadil si ji na klín. Bylo jí dvaadvacet a byla krásná. Věděl, že je neskromné tak uvažovat, protože v ní stejně viděl jen sám sebe. Nejlepší na každém roztáni bylo, že viděl, jak ho věkem dohání, zatímco on tráví zimy v hibernaci, aby splnil podmínky pro udělení irského občanství. Za nějakých třicet let nezbytného 'dlouhodobého pobytu' jim bude oběma něco přes padesát. "Mám tě rád."
"Jasně," řekla vyčítavě. "Tatínek má rád svoji holčičku." Cage to šokovalo. On takhle nikdy nemluvil. Zatímco byl u ledu, muselo se něco stát. Ale pak se zasmála a položila mu ruku na stehno. "Jestli chceš, pojeď s námi."
"S námi?" Podrbal se na vyholené lebce a napadlo ho, kolik Serentolů si už dnes musela dát.

Jakuba I. Stonehenge fascinovalo natolik, že pověřil slavného architekta Inigo Jonese, aby zaměřil pozici kamenů a určil jejich účel. Výsledky Jonesova studia byly posmrtně v roce 1655 zveřejněny jeho zetěm. Jones odmítl možnost, že stavba byla vztyčena primitivním národem, neboť 'staří Britové byli zcela nevzdělaní, jako národ se zabývali pouze válkami, nikdy nepoznali umění a nesnažili se v čemkoli dosáhnout dokonalosti.' Namísto toho se Jones, který v renesanční Itálii studoval klasickou architekturu, domníval, že Stonehenge je římský chrám na rozhraní toskánského a korintského stylu, nejspíše postavený za Flaviovců.
Už v roce 1633 ale Jonesovu teorii zpochybnil doktor Walter Charlton, osobní lékař Karla II., když soudil, že Stonehenge postavili Dánové jako 'královský dvůr, nebo místo volby a inaugurace svých králů.' Básník Dryden Charltona podpořil verši:
Stone-heng trůnem jest, ač chrámem jej zvali
kde krále, bohy země, korunovali.
Mnozí tuto teorii podporovali s poukazem na topografii Stonehenge, která připomíná korunu. Podobné hlasy bylo samozřejmě dobře slyšet díky stávající politické situaci, neboť Karel II. se zrovna vrátil na trůn z dlouhého exilu. Nejhorlivější dvořané nešetřili silami, aby co nejvíce zostudili Cromwellovu republiku a získali královu přízeň ujišťováním o dávném božském právu králů na vládu.

Wynne byla Cageovým největším výstřelkem. Nikdy mu nešlo o peníze - nadnárodní společnosti mu je ale pořád vnucovaly. Když si koupil jednoho Rafaela, Constabla a Kleea a na dovolené byl jak na Mindanau, tak na Habitatu 3 v měsíčním Disneylandu, viděl, že nic dalšího asi za utrácení peněz nestojí.
Lidé mu záviděli: byl ten bohatý a slavný drogový umělec. Ale když Cage u Western Amusement poprvé uspěl, málem se penězi zadusil. Problém byl v tom, že peníze prostě nedokázaly jen tak tiše spočinout v pokoji. Křikem se dožadovaly jeho pozornosti. Nekonečný zástup lidí se ztuhlými úsměvy a pevnými stisky ruky je musel hromadit, starat se o ně, hradit za to výlohy a radit Cageovi, ať už jim dával kolik mohl, aby ho nechali na pokoji. Pro ně byl jen Tony Cage, společnost s ručením omezeným.
V době, kdy pracoval na vývoji Focusu, řekl si, že potřebuje někoho, kdo by mu pomohl ty peníze utrácet. Ženit se mu zrovna nechtělo. Žádná z těch, se kterými tehdy spal, pro něj mnoho neznamenala. Věděl, že je k němu přivábil jen neodolatelný feromon úspěchu. Chtěl s někým žít spojen vazbou, kterou žádný advokát nepřeruší. S někým, kdo bude jenom a pouze jeho. A navždycky. Alespoň tak si to představoval. Asi na tom nebylo nic romantického.
Sociobiologové měli nejspíš pravdu a motivoval ho jen instinkt, který obratlovci získali už v devonu: množit se, množit se, množit se…
Wynne se vyvinula v umělé děloze. Bylo to tak čistší z právního i z lékařského hlediska. Stačilo namnožit kulturu z několika buněk Cageova střevního epitelu, změnit chromozóm Y na X a opravit pár genetických drobností. Těchto pár maličkostí a zanedbatelný milion dvě stě tisíc nových dolarů stačilo, aby dostal Wynne.
Řekl si, že nesmí přijmout žádnou z nálepek, kterými ji označovali. Odmítal na ni myslet jako na dceru. Ale nebyla ani jeho klon. Byla něco jako dvojče, až na to, že se každý narodil z jiného lůna, nějakých dvacet šest let po sobě, a tvrdé prostředí, které formovalo jeho, nemělo na ni nejmenší vliv. Takže dvojčetem nebyla. Byla něco nového a moc, opravdu moc vzácného. Nebyla omezována pravidly ani schopnostmi. Rád se chlubil, že dostal přesně to, co si objednal. "Je hezčí než já, chytřejší a navíc líp hraje tenis," vtipkoval, "ani cent nepřišel nazmar."
Dokud byla Wynne malá, Cage na ni neměl čas. Nové látky tehdy ještě zkoušel sám na sobě a často chodil domů úplně sjetý. Našel jí anglickou chůvu - tu nejlepší. Neplatil paní Detlingové, aby měla Wynne ráda; ta si to však sama zasloužila. Rozhodná stará dáma utrácela za Wynniny rozmary náklaďáky Cageových peněz. Brali holčičku jako čistý disk, na který je nutno nahrát jen ty nejdůležitější údaje. Kvůli Wynne cestovali, kdykoli se Cage dostal z laboratoře. Detlingová jí pomohla osvojit si jazyky starého světa - Wynne mluvila anglicky, rusky, španělsky, trochu japonsky a Vergilia četla v originále. Když začala chodit do třetí třídy, dostala se v Ženevském omnikulturním inteligenčním profilu mezi nejlepší setinu.
Teprve když jí bylo sedm, začala její společnost Cage bavit. Její kouzlo spočívalo v neuspořádané směsici dětskosti a dospělosti.
Jednou přišel domů z laboratoře a Wynne zrovna hrála na telelinku nějakou síťovou hru.
"Myslel jsem, že půjdeš za tou kamarádkou. Jak se jmenuje?" zeptal se.
"Haidee? Nešla jsem tam, teta říkala, že dnes přijdeš brzy."
"Jednou jsem pro změnu přišel domů." V té době pracoval na práškách smíchu a ranní krabička s ním pořádně mávala ještě teď. Nechtěl se před dítětem bezdůvodně rozchechtat, takže otevřel bar a tlakovou jehlou si píchl neuroleptika, aby se trochu probral. "Mám rande. V šest musím jít."
Wynne se odpojila od hry. "S tou novou? S Jocelyn?"
"Ano, s Jocelyn." Natáhl se k ovládání telelinku. "Nebude ti vadit, když si projdu poštu?"
Pustila ho k terminálu. "Stýská se mi, když jsi v práci, Tony."

To už párkrát slyšel. "Mně taky, Wynne." Na monitoru si vyvolal poštu a nechal ji utřídit.
Postavila se za něj a tiše ho sledovala. "Tony," ozvala se nakonec, "brečí někdy dospělí?"
"Hmm." Western ho honila ohledně prášků na smích a hrozila pozdržet podíl na zisku ze soaru. "Občas ano."
"Opravdu?" Překvapilo ji to. "Třeba… když upadnou a odřou si koleno?"
"Většinou, když se jim přihodí něco smutného."
"Jako co?"
"Něco smutného." Dlouhá odmlka. "Vždyť víš." Přál si, aby změnila téma.
"Viděla jsem Jocelyn brečet."
Okamžitě upoutala jeho pozornost.
"Když tu byla naposledy," objasnila Wynne. "Přišla, sedla si na gauč a čekala na tebe. Hrála jsem si za židlí. Nevěděla o mně. Když brečí, je hrozně ošklivá. Od té barvy, co má pod očima, jí tekly černé slzy. Pak vstala, šla do koupelny, uviděla mě a podívala se na mě tak, jako by to byla moje chyba, že brečí. Ale šla dál a nic neřekla. Když se vrátila, byla zase šťastná. Aspoň neplakala. Byla smutná kvůli tobě?"
"Nevím, Wynne." Chtěl se rozzlobit, ale nevěděl na koho. "Možná."
"No, myslím, že to nebylo zrovna dospělé. Nemám ji moc ráda." Wynne se na něj podívala, aby zjistila, jestli nezašla příliš daleko. "Proč by měla být smutná? Vidí tě víc než já, a já přitom nebrečím."
Objal ji. "Jsi hodná holka, Wynne." Rozhodl se na tu schůzku s Jocelyn nejít. "Mám tě rád."
Spousta lidí se snaží co nejvíc oddělit práci od soukromého života. Než přišla Wynne, Cage byl pořád sám, i když zrovna někoho měl. Nesnášel pohled na zející prázdno ve svém osobním životě a odvržené ženy jako Jocelyn pocit nicoty jen posilovaly. Pracoval, aby unikl sám sobě; to bylo tajemství jeho úspěchu. Ale jak Wynne rostla, musel se změnit a udělat ve svém životě místo, které by mohla vyplnit.

William Stukeley byl jedním z pokračovatelů slavné tradice anglických excentriků. Mezi lety 1719 a 1724 zasvětil tento nadšený historik každé léto výzkumu Stonehenge. Jeho přepečlivá práce byla překonána až za královny Viktorie. Stukeley přesně zaměřil polohu všech kamenů. Prozkoumal okolní krajinu a objevil, že kruh je jen součástí mnohem rozsáhlejšího neolitického komplexu. Jako první poukázal na orientaci osy Stonehenge k letnímu slunovratu. Svá pozorování však zveřejnil až o deset let později. Mezitím byl vysvěcen na kněze, oženil se, přestěhoval se z Londýna na venkov do Lincolnshiru - a vzal si do hlavy, že je druid.
Originálním výkladem Bible, Plinia a Tacita začal dokazovat, že druidi byli přímými potomky biblického Abraháma a do Anglie se dostali na fénických lodích. Ač kniha obsahovala i výsledky jeho úžasné práce v terénu, její polemický obsah nejlépe vystihoval obrázek na deskách, který ukazoval Stukeleyho jako druidského kněze Chyndonaxe. Byla to 'chronologická historie původu a vývoje pravého náboženství, ale též modloslužebnictví'. Stukeley vylíčil obraz velebných mudrců sloužících čistému přírodnímu náboženství, jehož moderní ekvivalent našel - což neopomněl náležitě zdůraznit - ve své milované anglikánské církvi! Druidi postavili Stonehenge jako chrám svého hadího boha. I když Stukeley připouštěl, že některé rituály sestávaly i z lidských obětí, snažil se svým duchovním předchůdcům jejich omyly odpustit. Asi si špatně vyložili Abrahámův příklad.
O sto let později si už jeho druidské fantazie prorazily cestu jak do Britské Encyklopedie, tak do povědomí širokých mas. V roce 1857 byla postavena přímá železniční trať z Londýna do Salisbury a lidé se začali sjíždět v houfech. Pro některé bylo Stonehenge skvělým důkazem dávné i současné velikosti Británie, pro jiné temným snem o pohanských obřadech a podřezaných pannách. Zhruba tehdy se z letního slunovratu stala velká podívaná. Hospody v nedalekém Amesbury měly otevřeno přes noc. Za jasného počasí bylo na Stonehenge možno napočítat tisíce turistů. Mnoho úcty ale neměli. O kameny rozbíjeli lahve, lezli po megalitech, tančili ve svatojánském soumraku. Zasněnému klidu wiltshireské pláně udělal nevázaný smích a rachot vozů konec.

Tod Schlüermann se Cageovi nikdy moc nelíbil. Říkal si, že skutečnost, že se Tod stal Wynniným milencem zrovna v době, kdy byl Cage u ledu, s tím nemá co dělat. Ani to, že ji přesvědčil, aby s ním jela do Anglie. Tod ve svých čtyřiadvaceti letech už viděl celý svět; jeho otec byl lékařem u vojenského letectva. Narodil se na Filipínách a vyrůstal na základnách v Německu, na Floridě a v Coloradu. Leteckou akademii nedokončil, zkusil ještě několik vysokých škol, aniž by si osvojil něco víc než nechuť k rannímu vstávání.
Tod byl štíhlý mladík a v pestrém přiléhavém oblečení, které zrovna přišlo do módy, vypadal velice dobře. Byl pohledný v klasickém smyslu onoho slova. Obličejovou část lebky měl tvarovanou jako renesanční madona. Aby se dostal na Akademii, musel si nechat voperovat cochleární implantát, protože špatně slyšel. Když už byl v tom, nechal si ještě přistřihnout uši. Všechno tělesné ochlupení měl vyholené, až na černý kartáč na hlavě. Stejně jako Wynne měl světle modrou kůži, za určitého osvětlení vypadal jako mrtvola.
S Wynne se seznámil v drogovém klubu - když si k ní přisedl, zrovna si u stolku dávala soar. Cage nikdy nepochopil, co Tod v takovém klubu dělal. Psychofarmaka totiž užíval málokdy a i když se to snažil skrýt, zdálo se, že pravidelnými konzumenty pohrdá. Dobrý kandidát pro Ligu umírněnosti. Měl v sobě cosi puritánského, co ho odlišovalo i od jeho vlastní generace. Na vysoké škole začal hodně, ale dost povrchně číst. Jako mnoho samovzdělanců neuznával specializaci. Měl vrozenou inteligenci, to bylo vidět, ale také aroganci, díky níž působil jako hlupák.
"A z čeho vlastně chcete žít?" zeptal se ho Cage u večeře, než s Wynne odjeli z Irska.
Tod v křišťálové sklenici zavířil vynikajícím chablis a usmál se. "Peníze jsou problém, jenom když na ně moc myslíš."
"Tony, mohl by sis o nás přestat dělat starosti a podal mi tu karafu?" požádala Wynne. "Budeme v pohodě." Na chvíli se odmlčeli, zatímco Tod si naservíroval zákusek a podal podnos. "Koneckonců," pokračovala, "máme moje kapesné."
Tod měl na bradě kapku omáčky madeira. "Nechci tvé peníze, Wynne."

Cage to potěšilo. Wynnino kapesné by se zdálo dost velké i úspěšnému komerčnímu právníkovi, nechtěl, aby jím plýtvala na Toda. "Proč si myslíš, že se naučíš programovat videosyntetizér? Lidi kvůli tomu chodí na školy."
"Jo, do školy…" Tod a Wynne si vyměnili významný pohled. "No…, víš…, háček je v tom, že než jsou s tebou hotoví, dávno přijdeš o veškerou imaginaci. Promluv si s těmi vzornými hochy s červeným diplomem, kteří pracují pro velké společnosti, a zjistíš, že dávno zapomněli, proč se dali na umění. Umí jen recyklovat pořád stejný hovadiny, který se naučili ve škole. To je jasný. Zkus se na telelinku podívat na nějaký klipy. To je všechno dávno pryč."
"Tod dost studoval. A už má také nějaké zkušenosti," podotkla Wynne. "A navíc, naučit se programovat už není tak složité jako dřív. V poslední době velmi zjednodušili interface."
"Zjednodušili? Neudělali to náhodou ti recyklovaní jedničkáři z korporací?"
Wynne si odsedla. "Tony…"
"Ne," řekl Tod. "Má pravdu." Znovu se přitáhla ke stolu. Cage štvalo, že se Wynne Todovi vždycky tak snadno podřídí. "Koukni, netvrdím, že všechno, co se naučíš ve škole, je nanic. Podívej se na sebe… tedy, chci říct, že kdybys neměl školy, nikdy bys nenamíchal soar nebo cokoli jiného. Tvé práce si vážím. Znám lidi od kumštu, kteří ani nepomyslí na nějakou práci, dokud si nešlehnou pár kubíků tvého Focusu. Ale o to přece jde. Důležité je umění, ne technika."
"Tode, bavíme se tu o počítačových videosyntetizérech." Cage odložil vidličku na talíř. Rozhovor mu sebral chuť k jídlu. "Náhodou o nich něco vím. Nezapomínej, že pro mě dělá pár programátorů. Syntetizéry jsou složité přístroje. A práce na nich stojí spoustu peněz. Jak budeš platit strojový čas?"
Tod jediný ještě jedl. "To půjde," utrousil mezi sousty. "Menší studia jsou pro amatéry otevřená i mimo pracovní dobu. Začnu ve tři ráno a skončím v pět. Vyjde to lacino."
"I když vytvoříš něco zajímavého, musíš se postarat o distribuci. Nadnárodní korporace jako Western Amusement se lidem na volné noze na hony vyhýbají."
Tod pokrčil rameny. "No a? Začnu zdola. Proto jedeme do Anglie. Britský telelink má na veřejných stanicích spoustu otevřených kanálů. Jakmile lidi uvidí, co dělám, už to půjde samo. Tím jsem si jist."
Wynne nalila do šňupátka éterický stimulant nazývaný Bliss, zhluboka vdechla výpary a podala ho dál. Tod si čichl jenom zlehka a s odporem a podal šňupátko Cageovi. Přinesli jim zákusek a Cage pochopil, že už nemá co říct. Bylo mu jasné, že Tod není dost vytrvalý, aby unesl případnou prohru. Za půl roku si vymyslí zase něco jiného. Bude házet vinu na Wynne, na Cage - prostě na někoho jiného. Pak se ujistí, že je zneuznaný génius ve světě tupců. To bylo bez debat.
Ale musel myslet i na Wynne, svou nádhernou Wynne, která z Toda nespouštěla oči, jako by byl druhým vtělením Leonarda. Ten hajzl mu ji odvede.

Sir Edmund Antrobus, baronet a vlastník Stonehenge, zemřel v roce 1915, aniž zanechal dědice. Dlouhá léta vedl spory s církví obecného pouta, moderními nevzdělanými následovníky druidů, v jejichž věrouce bylo přání otcem myšlenky, o umožnění přístupu mezi megality. Velký druid o jeho smrti oznámil, že byla zaviněna druidskou kletbou. O několik měsíců později byl pozemek dražen. Za 6600 liber ho koupil pan Cecil Chubb. Označil to za náhlé hnutí mysli. O tři roky později věnoval Chubb Stonehenge všemu lidu a za svoji štědrost byl pasován na rytíře.
Pro opatrné byrokraty z úřadu veřejných prací znamenalo Stonehenge katastrofu na spadnutí. Několik kamenů se povážlivě naklánělo a potřebovaly usadit. Vláda požádala o spolupráci Společnost na ochranu památek. Památkáři se chopili příležitosti a rozhodli se z opravy udělat grandiózní - a zkázonosný - projekt: překopat celé Stonehenge. Vláda ale akci přestala dotovat, hned když kameny zase stály rovně a Společnost se po léta snažila svůj plán financovat sama. Po většinu času musel plukovník William Hawley pracovat sám a žít v provizorním domku přímo na staveništi. V roce 1926 byl projekt milosrdně zastaven, neboť za celou dobu prací nebylo nalezeno nic zajímavého. To ostatně potvrdil i rozčarovaný Hawley reportérovi Times: 'čím hloub kopeme, tím víc je pro nás Stonehenge hádankou'.

Jako spousta lidí, ani Cage si svoji profesi nevybral - drogovým umělcem se stal náhodou. Když na Cornellu začínal, chtěl studovat genetické inženýrství. Boggs tehdy šlechtil viry, které dokázaly přetvářet chromozomy v hotových buňkách. Kwabena publikovala převratnou práci o přeměně rostlinného planktonu pro potřebu lidského trávení. Zdálo se, že co měsíc nějaký genetik přijde s příslibem zázraku, který změní svět. Cage chtěl také dělat zázraky. V té době byl idealismus na místě.
Genetické inženýrství ale, bohužel, přitahovalo každého druhého schopného maturanta. Na Cornellu byla tvrdá konkurence. Ve druhém ročníku si začal vařit drogy, aby udržel tempo. Začal malými dávkami metrazinu - údajně byl návykový pouze psychologicky. Cage věděl, že je silnější než jakákoli droga. O rekreační látky se tehdy příliš nezajímal. Neměl na to čas. Občas zkusil THC, injekcí i novým švédským aerosolem. O jarních zkouškách mu žena, se kterou se tehdy vídal, dala dávku mescalinu. Říkala, že tím získá nový úhel pohledu. Získal… zjistil, že s ní jen ztrácí čas.
O tři semestry později to už bylo neúnosné. Bral koňské dávky megamfetaminu, občas i přes osmdesát miligramů. Těsně po dávce se cítil, jako by mu celým tělem cloumal orgasmus. Po něčem takovém se mu moc studovat nechtělo. Jeho poradce mu po trojce z genetické chemie doporučil opustit školu. Vypaloval si mozkové neurony a hubl, dávno ztratil směr a cíl. Věděl, že s tím musí skončit a začít znovu.
Z náhlého popudu se zapsal do psychofarmakologického kurzu. Když už musí něco studovat, proč by to neměla být chemie toho, co sám dobře znal? Bobby Belotti byl dobrý učitel a brzy se spřátelili. Pomohl Cageovi dostat se z nejtvrdších drog, získat jedničku z biologie a udělat zkoušky na denní studium. Během několika šílených semestrů amfetaminové psychózy Cage přišel o většinu ideálů. Snadno pak uvěřil, že vymýšlení nových drog je stejně důležitá práce jako léčba hemofilie.

Diplomovou práci napsal Cage o vlivu indolových halucinogenů na serotogenní a dopaminergické receptory. O původních halucinogenech jako LSD nebo DMT se už dlouho vědělo, že omezují tvorbu neuroregulátoru serotoninu, což není nijak překvapivé, neboť mají velice příbuznou chemickou stavbu. Jeho práce ukázala, že tyto halucinogeny ovlivňují i produkci dopaminu a mnoho z jejich známých účinků vyplývá z interakce mezi oběma neuroregulátory. Uznával, že to není příliš objevná ani vynikající práce, její základy byly položeny dávno před ním. Ale v té době ho už studium k smrti nudilo a bylo to vidět i na jeho diplomové práci.
Absolvoval za krátké a neslavné vlády První strany Ameriky, smečky libertinských fanatiků, kteří se snažili zničit celou strukturu Spojených států. Zrušení úřadu pro potraviny a léčiva začalo revoluci v užívání rekreačních drog. Cage stále uvažoval, zda má pokračovat v postgraduálním studiu, když se za ním stavil Bobby Belotti a oznámil mu, že opouští Cornell. Western Amusement přijímala lidi do nového oddělení psychoaktivních drog. Navrhl Cageovi, aby to zkusil, a on pochopitelně souhlasil.
Belottiho tým hledal drogu pro obchodníky a podnikatele. Měla být silná a rychle účinkovat: rozpustná v tucích, aby se rychle dostala do mozku a začala působit několik minut po požití. Metabolismus ji musel snadno rozložit, neboť měla přestat působit nejvýš za dvě hodiny. Žádné jehly, aby se jí lidé nebáli. Nebylo třeba, aby uživatelé viděli Boha nebo prožívali dokonalý orgasmus, stačilo jim na chvíli rozházet psychiku, vidět nějaké pěkné halucinace a i potom zůstat veselí.
Protože se Cage už halucinogeny zabýval, Belotti mu v podstatě nechal volnou ruku. Po několika beznadějných měsících se začal soustřeďovat na DMD. Odpovídalo všem požadavkům, až na to, že pokusy na zvířatech neprokázaly výraznější psychoaktivní účinek.
Obával se, že je příliš slabé. Přesto Cage přesvědčil Belottiho, aby povolil mikroiontoforetické testy na krysách.
Bobby Belotti naprosto nedbal na svůj vzhled. Černé kudrnaté vlasy úspěšně vzdorovaly hřebenu. Neustále si zastrkával podolek do kalhot, ale břicho mu ho vždy vytáhlo zase ven. Papíry i knihy, když se - byť nakrátko - ocitly na jeho stole, byly označené kroužky od kávového hrnku; na terminálu se mu usazovaly a lepily silné vrstvy prachu. I přes značné schopnosti byl zaměstnancem, kterého šéfové raději moc neukazují.
"Podívej se na tohle." Cage vtrhl k Belottimu do kanceláře a hodil mu na stůl deseticentimetrový stoh papírů. "Výsledky DMD. Ta věc dokonale blokuje serotogenní systém."
Belotti vylovil brýle a hřbetem ruky se podrbal na víčku. "Skvěle. Můžeš mi ukázat účinky?"
"Ne, ale tahle čísla dokazují, že nějaké to mít musí. Jenom nevíme, jak je spustit."
Belotti vzdychl a prohrabal papíry na stole. "Ředitelství chce něco, co může prodat, Tony. Nezdá se mi, že by jim DMD nějak pomohlo. Tobě ano?"
"Ještě pár týdnů, Bobby. Už jsem skoro u cíle… cítím to."
Belotti našel jakýsi dopis a podal ho Cageovi. "Nech to být, Tony. Uděláme pár drobnějších věcí, a pak se do toho můžeš zase pustit." Podle dopisu měl Cage dál pracovat jen pod Belottiho přímým dohledem.
Pohádali se. Cage to nikdy neuměl a navíc měl velice výbušnou povahu. Belotti byl naprosto klidný a odporně chápavý. I když se o tom ani jednou nezmínili, dluh, který Cage vůči Belottimu cítil, jen přiléval olej do ohně. Připadal si jako nepořádný student, kterého zase jednou opravuje jeho hodný profesor.
Vzteklý Cage si dopis odnesl k sobě do buňky, vypnul terminál a zíral do prázdné obrazovky. Měl náladu ztropit něco hodně ujetého. V hněvu ho napadla věc jato vystřižená z filmu o šíleném vědci. Zabavil deset miligramů DMD a šel domů, aby je vyzkoušel sám na sobě.
Půl hodiny po požití drogy ležel v posteli v tmavém pokoji a na něco čekal - na cokoli. Po zádech mu běhal mráz, jako by si dal nějaký slabý stimulant. Potil se a měl zrychlený tep. Z testů věděl, že drogu už má dávno v mozku. Ale necítil nic… jen ho přešla zlost. Nakonec vstal, rozsvítil a odešel do kuchyně připravit si něco k svačině. Se šunkovým sendvičem se posadil před telelink a zapnul ho. Zprávy… Jiný kanál… Cvak, cvak…
Žádný program, jen statický monoskop. Ten pravý iniciátor psychoaktivního efektu DMD. Sendvič už nikdy nedojedl. Místo toho strávil další hodinu zíráním na náhodně blikající červená, zelená a modrá políčka na obrazovce. Ale jeho očím neblikala náhodně. Cage v nich viděl vzory, nádherné vzory: ohnivá kola, jantarově se vlnící obilí, anděly, kteří tančili na špičce jehly, démonické tváře. Cítil se, jako by sám byl vzorem. Osvobodil se od těla, vzlétl k obrazovce a hrál si mezi těmi nádhernými světly.
A pak to přešlo, rychle a čistě. Od chvíle, kdy polkl pilulku, uběhla hodina a půl - vrchol trval asi třičtvrtě hodiny. S propracovaným vizuálním programem to bude nejpopulárnější droga od dob alkoholu. A je jeho, uvědomil si. Jen jeho.
Belotti se sám vyřadil ze hry, když uposlechl vedení a podrazil ho. Cage dal v sázku své duševní i tělesné zdraví. Přátelství je přátelství, ale Cageovi bylo jasné, že když to teď dobře uhraje, může změnit celý svůj život. Takže zajistil, aby se vedení o DMD dozvědělo od něj a naznačil, že Belotti sabotoval důležitý výzkumný projekt. Jeho spolupracovníci mu měli za zlé, že při šplhání po žebříku kariéry šlape kamarádům na hlavu, ale Cage tomu nevěnoval pozornost. Vedení si potají oddychlo - Cage byl daleko reprezentativnější než Belotti. Brzy šéfoval týmu a nakonec celé laboratoři.
Cage čekal, že Bobby Belotti dá výpověď a vrátí se na Cornell, ale zmýlil se. Belotti to možná zamýšlel jako jemnou pomstu. Každý den se vidět a popíjet kávu s člověkem, který ho zradil. Cage se odmítal stydět. Časem se naučil Belottimu vyhýbat a nakonec ho pohřbil na nedůležitém projektu s malou nadějí na úspěch. Nikdy se už spolu moc nebavili.
Drogu pojmenovali soar a vytřískali na ní neuvěřitelné peníze. Oddělení pro styk s veřejností Western Amusement udělalo z Cage hvězdu dřív, než si vůbec uvědomil, co se děje. Na telelinku se pořád hlásili další a další novináři. Většina informačních kanálů se hemžila frázemi typu: geniální mladý vědec, odvážný průlom, první krok na úžasné cestě ducha - a Cage to konečně začalo bavit. Když se dostal do laboratoře, zkoušel nejneuvěřitelnější způsoby, jak

katalyzovat psychoaktivní účinek soaru. Nejúspěšnější byl monitor, který převáděl impulsy z EEG na počítačovou grafiku, ale našel i jiné prostředky. Obchod s vizuálním hardwarem vynesl nakonec Western Amusement skoro tolik jako droga sama. Cageova laboratoř se stala továrnou na peníze. Aby si ho společnost udržela, nechávala mu podíl na zisku. Záhy byl jedním z nejbohatších mužů na světě.
Účinek rekreačních drog závisel na třech faktorech: vlastním chemickém složení látky, duševním stavu uživatele a prostředí, v němž byla droga požita, čemuž Cage říkal pozadí. Jak plynula léta, stále méně se zajímal o chemii. Mládenci, kteří právě opustili školu, v ní bylí daleko lepší, než býval on. Stále více zkoumal celkovou problematiku užívání a především snil o dokonalejším pozadí; o přilbě, která by odrušila smyslové počitky, o alfa stroboskopu. Reklama z jeho vzrůstajícího zájmu dostala maximum. Už nebyl experimentálním psychofarmakologem, stal se prvním drogovým umělcem.
Hlavním důvodem, proč Cage opustil vlastní vývoj drog, ale neměl s uměleckým puzením nic společného. Měl typicky návykovou povahu: příliš rád se sjížděl. V laboratoři se mu za pár let několik psychoaktivních látek nepříjemně zakouslo do synapsí. I když to vždycky dokázal zvládnout, vedení znervóznělo. Udělali z Tonyho Cage symbol korporace a nemohli si dovolit, aby ho drogy zničily.
Cage nemělo překvapit, že jeho vztah k drogám se odrazil i na Wynne. Začala je brát, když jí bylo devět. V jedenácti letech už jí dovolil polykat některá silnější psychoaktiva. Pokud měla sdílet jeho život, těžko to mohlo dopadnout jinak. Cageovou chloubou byl domácí bar, před kterým většina drogových klubů bledla závistí. A ve vlastní laboratoři vyvíjel konopnou žvýkačku pro prepubertální trh. Ať si Liga za umírněnost hlásala co chtěla, Cage nestvořil drogovou kulturu, to ona stvořila jeho. Děti na celém světě se sjížděly po jeho vzoru a užívaly stále větší dávky. Přesto ho Wynnina příchylnost k drogám zneklidňovala.
Cage se snažil zajistit, aby si Wynne nenavykla na jednu drogu. Dohlížel na to, aby je často střídala. Jakmile si například začala tvořit závislost na halucinogenech, přiměl ji, aby je opustila a chvíli zkoušela opiáty. Také nebyla zfetovaná pořád. Někdy byla sjetá i několik dní nepřetržitě, ale pak si zase týden nebo dva nedala nic. Přesto dělala Cageovi starosti. Občas totiž užívala ohromné dávky.
To léto, než se seznámila s Todem, přiletěli ze Států na letiště dá Vinci a najali si pokoj v Hiltonu. I když letěli suborbitálním raketoplánem, nějakou dobu se museli aklimatizovat.
Cage měl v Římě druhý den obchodní jednání a nemohl si dovolit zůstat vyřízený. Wynne objednala na pokoj dva jahodové koktejly s placidexem. Cage se složil do postele; po droze se cítil, jako by měl protéct matrací. Wynne se posadila do vytápěného křesla a nepřítomně přepínala telelinkové kanály. Nakonec to vzdala a zeptala se ho, jestli si nemyslí, že už v jeho životě bylo drog až příliš.
Cage se zrovna chystal úplně vypnout, ale najednou byl tak střízlivý, jak jen může člověk s placidexem v mozku být.
"Jasně, myslím na to často. Právě teď bych řekl, že jsem v pohodě. Ale občas jsem měl pocit, že už je to se mnou špatný." Přikývla. "Jak poznáš, že už je to špatný?"
"Jeden příznak je, že se toho přestaneš bát."
Objala se rukama, jako by jí byla zima. "To říkáš docela strašnou věc. Jsi v pohodě jenom tehdy, když se bojíš?"
"Nebo když nic nebereš."
"Ale, no tak… Jak dlouho jsi nejdýl vydržel čistej? V poslední době."
"Půl roku. Když jsem byl u ledu." Oba se rozesmáli. "Když už jsi to nakousla," pokračoval, "taky se tě na to zeptám. Nezdá se ti, že toho bereš moc?"
Na chvíli se zamyslela, jako by ji ta otázka zaskočila. "Ne… Jsem mladá, vydržím to."
Vyprávěl jí, jak byl na Cornellu závislý na amfetaminech. Nezdálo se, že by to na ni udělalo kdovíjaký dojem.
"Nakonec ses z toho stejně dostal, takže to nebylo tak strašné."
"Možná máš pravdu," přisvědčil. "Ale měl jsem velké štěstí. Ještě pár měsíců a byl bych se z toho nevyhrabal."
"Sjíždím se ráda," prohodila, "přinejmenším stejně ráda ale mám i spoustu jiných věcí."
"Například?"
"Sex… jako bys to nevěděl…" Natáhla se. "Vesmír, stav beztíže. Nechat se vtáhnout do knížky, do hry nebo do videa. Utrácet tvoje peníze." Zívla. Mluvila stále pomaleji. "Usínání."
"Tak jdi spát. Taky si moc rád zdřímnu."
Stiskla přezku na rameni a šaty se jí složily k nohám. Vlezla k němu do postele. Kůži měla na dotek studenou.
"Kdo vlastně vynalezl placidex?" zeptala se a překulila se k němu. Na zádech cítil její hebké břicho. "Ten člověk musel dobře vědět, co dělá."
"Ten člověk nevěděl, co dělá." Cage se smál jen díky placidexu, raději by mluvil vážně. Stejně to bylo směšné, i když dost morbidní. "Jednou si dal příliš velkou dávku a usnul v termokřesle. Nenařídil časovaný vypínač a upekl se k smrti."
"Stejně umřel šťastný." Pohladila ho po rtech a kousek se odsunula. "Hezké sny."

V roce 1965 vydal astronom Gerald Hawkins knihu s odvážně neskromným názvem Záhada Stonehenge rozluštěna. Po celou historii lidé nacházeli ve Stonehenge podporu pro své teorie. Některé věky nacházely klíč v Bibli a církevní tradici, jiné ve zříceninách Říma nebo jiných dávných památkách. Stejně jako jeho předchůdci, i Hawkins si na pomoc podpoře své teorie vzal autoritu své doby, harvardský počítač IBM 7090, a nechal na něm srovnat dráhy Slunce a Měsíce s liniemi Stonehenge. Došel k závěru, který vzrušil celý svět. Stonehenge bylo postaveno jako observatoř pravěkých astronomů. Tvrdil rovněž, že jeho část sloužila jako 'neolitický počítač', který jeho stavitelé využívali k předpovídání zatmění Měsíce.
Hawkinsova teorie se brzy stala velice populární, zčásti díky medializaci, jaké se jí dostalo v tehdy ještě tištěných

novinách. Reportéři se rozplývali nad zázrakem: vědci doby kamenné postavili z pískovce počítač, jemuž může porozumět teprve moderní elektronický mozek. Na jednom z televizních kanálů, které později spojil telelink, se na toto téma dokonce vysílal seriál. Velký význam se přikládal zvláště použití počítače, i když většina operací, které mu Hawkins uložil, šla snadno spočítat v ruce.
A to, co ve skutečnosti dokázal, bylo něco úplně jiného, než co tvrdil, že dokázal. Počítač potvrdil, že Aubreyské jámy, kruh tvořený padesáti šesti prohlubněmi, lze k předpovídám zatmění Měsíce použít. Rozhodně však neprokázal, že stavitelé Stonehenge měli podobný záměr. Brzy se vyskytly jiné názory, které popíraly Hawkinsovu teorii, a astronomické interpretace Stonehenge se objevovaly jako houby po dešti. Problém byl brzy pojmenován: Stonehenge má příliš mnoho astronomických významů. Je zrcadlem, v němž každý teoretik může najít jakoukoli svou ideu.

Cage se nevypravil do Anglie hned s Todem a Wynne. Místo toho odletěl do Států, aby se po své kryogenické dovolené ohlásil u Western Amusement. Dávno už nebyl opravdovým zaměstnancem. Jakožto nezávislý smluvní spolupracovník byl sám firmou. Přesto před ním v laboratoři, kterou proslavil, nebyly zavřeny žádné dveře a neměla před ním žádná tajemství. Nejdůležitější zpráva byla, že za šest měsíců, které Cage strávil u ledu, udělal Bobby Belotti obrovský pokrok v projektu Share.
Cage vymyslel projekt Share před lety, když ještě pracoval v laboratoři na plný úvazek. Přemýšlel o způsobu, jakým vhodné sladění společnosti posilovalo účinek rekreačních drog. Většina zákazníků se nejraději sjížděla s jinými uživateli, v drogových klubech, na soukromých večírcích, před milováním, u dobrého jídla nebo při tanci ve stavu beztíže. Pokud společnost zesilovala požitek z drogy, proč by se nedal najít způsob, jak uživatelům zprostředkovat stejný prožitek? Nejen stejným pozadím, ale koordinací účinku na synaptické úrovni. Přímou stimulací senzorické kůry. Jakási umělá telepatie.
Vedení korporace k tomu zaujalo skeptický postoj. Pouhá zmínka o telepatii dávala celému projektu příchuť pseudovědy. A vypadalo to nákladně. Cage si tehdy myslel, že efekt bude nutno vyvolat elektrochemicky, interakcí psychoaktivních drog a elektronické stimulace mozku. Asi bude nutné do mozku něco implantovat. Ale průzkum trhu ukázal, že veřejnost se zásuvky v lebce bojí. A lidem s implantátem se začalo říkat zombíci.
Cage se ale nevzdal. Když už nic jiného, bude to silné afrodisiakum. Co záleží na tom, kolik bude stát, když se ukáže, že pomůže k vrcholnému erotickému zážitku? Poukázal na to, že na nápojích lásky ještě nikdy nikdo neprodělal, takže ho nechali projekt zpracovat.
Studie měla spoustu děr, které mohly zaplnit jen nové výzkumy. Ty ovšem probíhaly - a to nejen u Western Amusement. Bylo třeba počkat, až mezery ve vědomostech zaplní nové objevy. Bobbyho Belottiho mohl na podobný projekt klidně uvázat. Spousta práce… a navíc s malou vyhlídkou na úspěch.
A teď, po takové době, že už na něj skoro zapomněli, narazil Belotti na cosi slibného. Půjčil si drogu jménem 7,2-DAPA, kterou vyvinuli neuropatologové pro studium jazykových poruch. Látka dokázala vyvolat euforickou anomii, čímž přerušila proces spojování určitých zrakových vjemů se slovy. Pacienti měli problémy s pojmenováním toho, co viděli. Podstatná jména, především abstraktní, a vlastní jména jim činila největší problémy. Síla anomie nezávisela pouze na dávce drogy, ale také na komplexnosti vizuálních vjemů. Když například pokusné osobě ukázali jedinou růži, nebyla schopna vyslovit 'květ' nebo 'růže', ale byla schopna vést inteligentní rozhovor o zahradnictví. Zavést ji do skleníku, nebyla by schopna říct jediné slovo. Kdyby ale vzala růži do ruky, přivoněla si k ní nebo zaslechla slovo 'růže', spojení by bylo obnoveno. A právě v tomto okamžiku poznání začnou enkefalinové neurony dřít ze všech sil a zaplaví mozek slastí poznání.
"Problém je," vysvětloval Belotti Cageovi, "že zatím neumíme určit, která slova se ztratí. Je tu příliš velká individuální rozrůzněnost. Já například nebudu schopen říct 'růže', ale ty budeš. Když od tebe v takovém případě dostanu podnět, zabere to na mě, ale ty vyjdeš naprázdno. Jenom když oba zapomeneme stejné slovo a pak oba dostaneme stejné vodítko, můžeme účinek sdílet."
"Na náhražku sexu to nevypadá," rozesmál se Cage. Belotti sebou škubl. Vůbec se nezměnil. Vlasy, které mu ještě zbyly, měl pořád stejně rozcuchané. Pod vráscitou kůží se mu rýsovala pavučina prasklých žilek. Vypadal strašně starý a prázdný. Cage si stěží vzpomínal na dobu, kdy byli přáteli.
"No, sex by se sharem mohl být docela zajímavý." Belotti mluvil, jako by říkal předem připravené omluvy. "Ale na nikoho moc nezabere, když mu řekneš, že má orgasmus. To je příliš abstraktní a nemá to přímou souvislost se zrakovými vjemy. Nicméně díky tomu, že enkefalin potlačuje bolest, impulsy slasti budou úměrně zesíleny. Taky si uvědom, že zatím pracujeme s malými dávkami. Příliš velké množství totiž způsobuje totální výpadek. Halucinace. Pak je to nevypočitatelné… a nebezpečné."
"Umíte to nějak vyrušit?"
"Jediná zatím známá kontraindikace jsou neuroleptika. Ale zabírají dost pomalu." Belotti pokrčil rameny. "Zkoušky stále pokračují. Já se jim v poslední době moc nevěnoval. Odstavili mě. Deset let jsem pracoval na tvém nápadu a teď rozjíždím počítačové simulace."
Cage si na Belottiho dlouho nevzpomněl a teď mu ho najednou přišlo líto. "Jak se to bude používat, Bobby?"
"To není moje věc. Reklamní si už nějaké zákazníky najde, o tom nepochybuju. Myslím, že jsou trochu zklamaní, že to není afrodisiakum, které jsi jim sliboval."
"Bobby, ty se nikomu omlouvat nemusíš. Ale nemůžu uvěřit, žes tak dlouho dřel, aniž bys pomyslel na komerční využití."
"No, kdyby se dala určit ztracená slova, mohli by průvodci dodávat potřebné narážky." Belotti se podrbal za krkem. "Mohlo by se to smíchat s nějakým hypnotikem, to by průvodcům dodalo na psychologické autoritě. Mohlo by to fungovat třeba v kursech estetiky. Nebo by to muzea prodávala spolu s prohlídkou nahranou na pásku."

Úžasné. Droga pro muzea. Cage si představil reklamy. Krasavice nahoře bez říká svému stříbrnému příteli: 'Frajere, zajdem do Národní galerie a pořádně se sjedem!' Cage se nedivil, že to Belottimu vzali. "No a co? Stačí snad, aby se proti sobě dva lidí posadili ke stolu a jeden na druhého házeli slova."
"To není tak jednoduché… slova. Nebavíme se tu o blikajících světýlkách, ale o internalizovaných symbolech, které dokáží spustit komplexní mentální stavy. Emoce, vzpomínky…"
"Jasně, Bobby. Podívej se, promluvím si s šéfama, zjistím, jestli bys nemohl dostat nějaký jiný projekt, vlastní tým…"
"Neobtěžuj se." Nasadil kamenný výraz. "Nabídli mi předčasný odchod do důchodu, a já to vezmu. Je mi už jedenašedesát, Tony… A propos, a kolik je tobě?"
"Je mi to líto, Bobby. Myslím, že dovést share tak daleko byl zázrak." Usmál se na Belottiho, jako by říkal jednání je u konce. "Kde najdu nějaké vzorky?"
Belotti přikývl, jako by od Cage takovou otázku čekal. "Pořád musíš zkoušet nové zboží? Drží ho pod pokličkou, chápeš. Dokud se neuvidí, co to vlastně je."
"Já jsem zvláštní případ. To už bys měl dávno vědět. Na mě se jejich pravidla nevztahují."
Belotti váhal. Vypadal, jako by řešil nějakou neuvěřitelně složitou rovnici.
"No tak, Bobby. Ani pro starého kamaráda?"
Belotti se jedovatě zašklebil a přiložil palec na daktyloskopický zámek svého stolu, z horní zásuvky vytáhl zelenou ampulku a podal ji Cageovi. "Vždycky jenom jednu, rozumíš? A nemáš to ode mě."
Cage odklopil víčko. Šest kapslí: žlutý prášek v čirém želatinovém obalu. Na chvíli se zarazil; Belotti porušil nařízení společnosti příliš ochotně. Ale Cage na něj měl svůj názor už dávno. Nemůže se bát člověka, před nímž nemá žádný respekt. Zkusil si představit, jaké by to bylo být úplně obyčejný člověk jako chudák Belotti: beznadějná kariéra u konce, stáří na krku, zahořklý a utahaný. Co takového člověka vlastně drží při životě? Otřásl se, zahnal nepříjemnou představu a schoval lahvičku do kapsy. "Kolik je vlastně hodin? Slíbil jsem Shawovi, že s ním půjdu na večeři."
Belotti se dotkl nožičky brýlí a skla se zamlžila. "Ty víš, že jsem tě opravdu nenáviděl. Ale pak jsem to pochopil: tys nevěděl, co děláš. Stejně bych se mohl zlobit na kočku, že honí myši… Tony, ty totiž nevnímáš nikoho. A vsadil bych se, že nevidíš ani sám sebe." Ruce se mu roztřásly. "To je v pořádku, už budu zticha." Vypnul svůj terminál. "Jedu domů. Vrátil jsem se sem jenom proto, že ses se mnou chtěl sejít."
Cage nechtěl riskovat a nechal si jeden z Belottiho vzorků analyzovat; byl čistý. Potom, aby se vyhnul dalším problémům, odjel. Ve Washingtonu se setkal s právníky a v New Yorku s daňovými poradci. Promluvil na výročním zasedání Americké psychofarmakologické asociace a poskytl půl tuctu telelinkových interview. Seznámil se s nějakou Japonkou a strávil s ní víkend ve vesmíru na Habitatu 3. Potom odletěli do Ósaky, kde se ukázalo, že byla špiónkou korporace Unico. Uběhly skoro dva měsíce. Dost času, pomyslel si, aby se Tod dokonale znemožnil, Wynne ho prohlédla a aby se ten jejich nemožný vztah zhroutil vlastní vahou. Cage chytil suborbitální let na Heathrow. Byl si svým odhadem víc než jistý.
Čekalo ho ale nemilé překvapení: Tod Schlüermann měl štěstí. Klip Spalte Londýn trval pouhých pět minut. Začínal záběrem na raketová sila. Odpočítávání. Start. Raketový útok na Londýn. Nelátaly rakety, ale obrovské nahé Wynne, které dopadaly na město a zanechávaly za sebou duhovou stopu. Nevybuchovaly plamenem, ale listím, z něhož na domech vyrážely stromy a tráva. Město rychle zarostlo lesem. Kamera najela na mýtinku, kde hrála kapela jménem Flog. Jejich snivá hudba podbarvovala obraz. Tempo narůstalo a skupina hrála stále rychleji, dokud se jejich nástroje nevzňaly a nepodpálily hráče i celý les. Poslední záběr zabíral panorama ohořelé scenérie pokryté popelem. Cageovi to připadalo hloupé a nudné.
Nikdo nemohl vědět, že generace šestnáctiletých v celém Spojeném království si právě teď usmyslí poslouchat Flog. Když s Todem natáčeli Spalte Londýn, byli naprosto neznámí. Za jediný měsíc se přesunuli ze sklepa v Leedsu na pódium Claridge's v Londýně. I když Tod na klipu moc nevydělal, udělal si jméno. Kluk, který se kdysi přirovnával k Nam June Paik, teď točil klipy pro puberťáky.
Bydleli s Wynne v králíkárně někde v Battersea. Ona by si mohla dovolit něco lepšího, ale on trval na tom, že budou žít z jeho příjmů. V bývalém obchodním domě bylo něco přes dvě stě spacích buněk. Každá byla tři metry dlouhá; jednolůžkové měly v průměru metr a půl, dvoulůžkové dva. V každé byl úložný prostor pod želatinovou matrací, telelinkový terminál a náhražka umyvadla. Na sprchy se stála fronta a záchody páchly. Todovi to stačilo; většinu času obíhal videolaboratoře nebo se dohadoval s hudebními manažery. U VidStaru měl dokonce vlastní stůl a rezervovaný strojový čas na videosyntetizéru: mezi čtvrtou a pátou ráno každé úterý, čtvrtek a sobotu. Ačkoli s Wynne vyráželi každý večer ven, poslechnout si v klubech kapely a předvádět Todovy klipy, Wynne neměla moc co dělat. Cage nechápal, jak může být tak šťastná.
"Protože jsem zamilovaná," odpovídala. "Poprvé v životě."
"To jsem rád, Wynne. Věř mi." Seděli v hospodě u piva a čekali, až Tod skončí práci a povečeří s nimi. Byla tma. Lhát potmě je snazší. "Ale jak dlouho si ještě budeš hledat něco pro sebe?"
"Abych byla slavná? Jako ty?" Spokojeně se zahihňala a obkroužila okraj sklenice prstem. "Proč by sis s tím měl teď dělat starosti, Tony. Sám jsi říkal, že až dodělám šestou třídu, mám si dát chvíli pauzu."
"Od té doby, co jsi s Todem, jsem hodně přemýšlel. Dostaneš se na jakou školu budeš chtít."
"Víš, co si Tod myslí o školách. Stejně jsem ale uvažovala o nějakých manažerských kursech. Mohla bych Todovi dělat agenta. Měl by pak víc času na důležitější práci. Je fakt dobrý a pořád se učí - to je neuvěřitelný. Už jsi viděl Spalte Londýn?"
Cage přikývl.
"Poznals tu ženu?"
"Samozřejmě."

Usmála se. Byla pyšná na to, že je v Todově klipu. Cage si uvědomil, že jeho plán nevyšel ani v nejmenším. Bude muset do jejich vztahu zasáhnout, nebo už Wynne nikdy nezíská zpátky.
"Dobré zprávy," Tod vklouzl na lavici vedle Wynne. Políbili se. "Prodal jsem jim ten nápad. Dali mi natočit půlhodinový film z festivalu."
Wynne ho objala. "Tode, to je úžasné. Věděla jsem, že to dokážeš."
"Festival?" opakoval Cage. "O čem to mluvíte?"
"Vždyť víš." Tod dopil zbytek Wynnina ležáku. "Pořád nám to vnucuješ; tak jsem na to ostatně přišel. Udělám klip ze slavnosti slunovratu… Na Stonehenge…"

Kdo kdy prvně požil drogu v Stonehenge dějiny nezaznamenaly, přesto není pochyb o tom, že už na prvním stonehengském festivalu se užívala většina halucinogenů v roce 1974 dostupných. Pirátská hudební stanice, rádio Karolína, zvalo posluchače na festival 'lásky a procitnutí'. V den slunovratu si horda neupravených hudebních fanoušků kolem dvaceti rozbila tábor nedaleko parkoviště. Jejich milované hudbě se tehdy říkalo rock, ale narážka na kameny Stonehenge v tom nebyla. Volný prostor kolem megalitů byl zaplněn stany a wigwamy, auty a karavany. Vyly elektrické kytary a letní vánek roznášel vůni marihuany. I z prvních ročníků festivalu se nám dochovaly nahrávky. Sjížděla se tam barvitá směs nejrůznějších existencí: skelný pohled páru z Des Moines v barevně sladěných košilích, úsměv inženýra z Tokia, který všechno filmoval, mladá matka z Lutonu, kojící dítě na Oltářním kameni, amesburský policajt s rukama za zády, střežící vnitřní kruh, druidka z Leicesteru v bílém obřadním rouchu, vlasatý adolescent z Dorkingu, který se vyšplhal na trojkámen a hulákal cosi o Ježíši, ufonech, Slunci a Beatles. Festival byl vždy báječnou příležitostí, pokud se někdo chtěl pořádně sjet. Pionýři halucinogenů mu říkali šlehač mozků.

Wynne a Tod si na celých pět dnů festivalu nechali svoji buňku převézt z Battersea do Stonehenge. Spolu s tisíci dalších ležela na bývalém parkovišti, od kamenných kruhů krytých kupolí oddělena silnicí A 360. Buňky vypadaly jako obrovské kapsle soaru rozházené po trávě. Mezi nimi stály tenzní bubliny, goretexové stany různých tvarů, vznášedla, auta a dokonce lidé na skládacích židlích pod pestrými slunečníky. Cage přebýval v amesburském hostinci a festival sledoval na telelinku.
V předvečer slunovratu se mu podařilo přilákat Toda a Wynne do města pozváním na večeři. Při zákusku navrhl malý experiment.
"No, nevím." Tod o jeho nápadu silně pochyboval. "Zítra je poslední den festivalu; ten nejdůležitější. Nevím, jestli bych se měl cpát zrovna nevyzkoušenými drogami."
Cage čekal, že se to Todovi nebude líbit, takže spoléhal na Wynne. "Ale Tode, budeš tam jediný střízlivý. Nechceš se tomu dostat pod kůži?" Oči jí svítily. "Kolik hodin už jsi natočil? Čtyřicet, padesát? Chtějí třicet minut. A i když něco prošvihneš, vždycky to můžeš syntetizovat."
"To vím taky," vrčel popuzeně. "Ale jsem unavený. Sotva mi to myslí." Usrkl klaretu. "Možná to risknu… Možná… je ti to jasný? Ale musíš mi to ještě jednou vysvětlit. A pěkně od začátku."
Cage začal chválou na Spalte Londýn; řekl, že by chtěl Toda lépe poznat a porozumět jeho umění. Mluvil o tom, jak ho telelinkové přenosy festivalu inspirovaly. Všichni tři si dají share a půjdou na oslavy slunovratu společně. Stonehenge, davy kolem i oni sami si navzájem poskytnout vodítka k porozumění zapomenutých pojmů. Cage mluvil o estetice náhodnosti jako odpovědi na problém volby. Řekl, že společně stojí na prahu historického objevu; share se stane cestou, na které se amatéři mohou zúčastnit zrodu uměleckého díla.
Cage se ale nezmínil o tom, že do Todovy dávky share přidal anticholinergikum, které dokonale odrovná jeho psychologickou obranu. Jakmile bude Tod zcela přístupný - a naprosto neschopný lhát - Cage začne s výslechem. Donutí Toda přiznat barvu a Wynne tak pochopí, že ten nezajímavý kluk ji jen využíval pro vlastní kariéru. Tehdy Wynne také spatří ošklivost, kterou pod jeho milou tváří Cage viděl celou dobu. Jakmile Tod přizná, jak málo mu na ní záleží, budou to mít za sebou.
"No tak, Tode," naléhala Wynne. "Dávno jsme si spolu nic nedali. Už mě nebaví sjíždět se sama. A když Tony něco takového doporučí, je jasné, že to bude bomba."
"Jseš si jist, že budu dál fungovat, když to do sebe hodím?" Todův odpor pomalu odumíral. "Nechci celý den natáčet stébla trávy."
"Přinesu něco, co to zneutralizuje. Když nebudeš v pohodě, píchneš si to a okamžitě vystřízlivíš. Nemusíš se bát, Tode. Podívej, share ti jen pomůže orientovat se hlavně na zrakové vjemy. Sám jsi říkal, že jazyk umění jen překáží. Share odstraní povrchovou strukturu znaků. Nebudeš chápat, co vidíš, prostě to uvidíš. Očima dítěte, Tode. Jenom si to představ!"
Cage chvíli přemýšlel, jestli ho už zlomil. Wynne obrátila pozornost na něj. Chvíli ji víc zajímalo, co říká, než jak na to Tod zareaguje. Cítil její obdivný pohled, ale do očí se jí nepodíval. Číšník přinesl účet a když ho Cage podepisoval, vytasil na Toda nejtěžší kalibr.
"Klidně řekni, jestli se bojíš. Koneckonců, je to nevyzkoušené. Nikdo ti nebude vyčítat, žes couvl."
"Ano, pane." Číšník jako pravý Angličan dělal, že neslyší. Cage mu podal šek. "Děkuji, pane."
"Přesto," pokračoval, "věřím share a věřím tobě. Natolik, že až bude klip hotový, ukážu ho na Western Amusement. Ještě nerozhodli, jak budou share propagovat. Pokud bude ten klip tak dobrý, jak si myslím, budou mít po problému. Přemluvím je, aby ho koupili. Staneš se mluvčím - ne, otcem - nové kolaborativní umělecké formy."
Věděl, že se už chytil. Na tohle ten kluk čekal celou dobu. Cageovi bylo jasné, že Tod svedl Wynne jen kvůli kariéře. Fajn, ať se Tod uvede u nadnárodní korporace - ať mu všichni vyjdou vstříc. Ať si myslí, že to on zmanipuloval Cage. Bylo to jedno, hlavně, když se Wynne vrátí ke Cageovi.

"O co se to snažíš, Tony?" zeptala se Wynne a pod modrou kůží zbledla. Musela uhodnout, co Cage rozehrál.
"Co dělám?" zasmál se Cage a vstal. "Ani nevím. Tím je to zajímavější, ne?"
"Fajn, tak já to zkusím." Tod už také vstal. "Tony." Wynne oba bezmocně pozorovala.

"Co je tohle?" zeptala se Wynne a ukázala na Stonehenge. Tmu protínaly blesky a osvětlovaly dav čekající před dómem.
"Prachobyčejný son et lumiére," odpověděl Cage. "Holografičtí technici z odboru životního prostředí to tu nainstalovali, aby z turistů vymáčkli něco navíc." Šli po A 360, kde je vyhodila kyvadlová doprava z Amesbury. "Dívej se, co přijde teď."
Za pár vteřin mezi kameny vzplály dvě laserové duhy. "Největší hity Stonehenge," poznamenal opovržlivě Tod. "Constable i Turner tady namalovali své nejznámější obrazy. Turnérův byl jako obvykle hrozně bombastický: blesky, mrtví pastýři a vyjící psi. Constable zkusil oživit své mdlé akvarely dvojitou duhou."
Cage se kousl do rtu a mlčel. Přednášky o Stonehenge opravdu nepotřeboval, a zvlášť ne od Toda. Jeden z Constablových obrazů Stonehenge měl navíc ve své sbírce.
Tod si spustil hledí helmy půjčené z VidStaru; vypadal jako kudlanka s objektivy místo očí. Cage slyšel bzučení malých motorků, které zaostřovaly čočky obou kamer. "Cítí to už někdo kromě mě?" zeptala se Wynne.
"Hodně jsem si o tomhle místě přečetl," pokračoval Tod. "Je úžasné, kdo všechno tu byl."
"Ano," odpověděl Cage. "Vzadu v lebce se mi rozlézá takový slizký chlad, jako studené bahno." Kapsle spolykali už v autobuse. "Kolik je hodin?"
"Čtyři osmnáct." Tod zasunul do mechaniky u pasu čistý disk. "Slunce vyjde v pět nula sedm."
Cage se otočil k severovýchodu; už začínalo šírat. Hvězdy vypadaly jako drobounké střípky ztracené ve tmě.
"Přicházejí ve vlnách," řekla Wynne. "Halucinace."
"Ano," přisvědčil Cage. Začínaly ho brnět oči. Věděl, že se něco zvrtlo, ale nevěděl co.
Minuli nezbytnou hlídku Ligy umírněnosti; Cage naštěstí prošel nepoznán. Konečně se davem dostali na uličku k dómu, ohraničenou ostnatým drátem. Po cestě pochodoval také oddíl duchů. Měli bílé přehozy a někteří dokonce brýle. Nesli měděné koule, dubové větvičky a prapory s hady a pentagramy. Byli mezi nimi muži i ženy, a všichni vypadali staří. Mumlali jakési zaříkávání, které znělo jako šelest větru ve spadaném listí. Stářím vyschlí duchové, shrbení a soustředění sami na sebe, jako by řešili nějaký složitý šachový problém.
"Druidi," pravil Tod. Slova prolomila napětí a Cageovi přejel po zádech mráz. Podíval se na Wynne a hned věděl, že se cítí stejně. Pološero odhalilo na její tváři úsměv pochopení.
"Je ti dobře?" zeptal se Tod.
Wynne se rozesmála. "Ne."
Tod se zamračil a chytil ji za ruku. "Půjdem. Jestli chceme vidět vycházet Slunce za prostředním kamenem, musíme ještě obejít dóm."
Začali se prodírat davem na jihozápadní konec kupole. Prostor mezi oběma dómy se vyprázdnil a druidové se rozestavili kolem vnějšího kamenného kruhu. Všichni se otočili na severovýchod a čekali na východ Slunce.
"Jsme tu," oznámil Tod. "Přesně na ose."
Vedle Cage stála tlustá žena a světélkovala. Až na vysoké kožené kozačky byla nahá. Její kůže vydávala jemné nazelenalé záření; bradavky, vlasy a veškeré ochlupení svítilo jasně oranžově. Když se pohnula, tuk se na ní vlnil jako měsícem ozářené moře. Pomyslel si, že je to jen další halucinace. I když velice podivná.
"Vidíš to, co já?" zašeptala Wynne.
"To je světluška." Tod se vůbec nesnažil ztišit hlas a tlustá žena se k nim otočila.
Wynne přikývla, jako že rozumí. Cage jí zašeptal do ucha: "Co je to světluška?"
"Má v kůži světélkující barvivo," odpověděla mu rovněž šeptem.
Tod na ni namířil kamery a zasmál se. "Víte, jak je to karcinogenní? Osmdesátiprocentní úmrtnost po pěti letech."
Žena se na ně otočila. "Je to snad moje tělo, ne?" Cage zarazilo, že Toda objala kolem pasu. "Děláš klip, fešáku? Budu tam taky?"
"Jasně," ujistil ji. "Každému jeho deset minut slávy… Jseš úžasně fotogenická, světluško. Proto ses taky nechala přebarvit."
Zahihňala se. "Jseš tu s někým, fešáku?" "Teď mě nech, Slunce vychází." Amatérští fotografové i profesionální kameramani se začali strkat a obsazovat nejlepší místa. Tod se ohánět lokty a pevně držel své místo. Nad stromy na severovýchodě se objevil zářící okraj Slunce. Druidi v dómu pozvedli rohy a zaduli na počest nového dne. Zvenku zazněly neartikulované výkřiky a zdvořilý potlesk. Jakýsi vousatý muž se svalil na zem a začal štěkat.
"To vůbec nesedí," stěžoval si jakýsi pošetilec. "Vychází jinde."
Slunce už vyšlo zpoza stromů a stoupalo cihlově zbarvenou oblohou. Cage zavřel oči, ale stále ho viděl: krvavě rudé, bodavě modré, protkané pulsujícími žilkami.
"Slunce vychází správně," řekl muž, který měl místo hlavy kameru, "ale Stonehenge není na správné ose. Nikdy nebylo, to je mýtus."
I když Cage muže hned nepoznal, věděl, že ten posměšný hlas nenávidí. Když zase otevřel oči, Slunce už vystoupalo o hodně výš. Za chvíli se vyšplhalo nad velký kámen na opačné straně kruhu a zdálo se, jako by se tam zastavilo, připíchnuté k obloze osamělým pětimetrovým megalitem. Sluneční kotouč byl ohraničen kameny vnějšího kruhu. Cítil se, jako by stál na páteři světa. Byl očarován: lidé oblečení v kožešinách vztyčili stavbu, která dokáže spoutat hvězdu. Dav ztichl, nebo možná Cage přestal vnímat cokoli kromě Slunce a kamene. Pak to přešlo. Slunce stoupalo výš.
"Vypadá to jako dveře," řekla světluška. "Do jiného světa." Ve světle vycházejícího Slunce její kůže ztrácela jas.

Dveře. To slovo mu pořád znělo v uších. Dveře v jiných dveřích. Někdo prohlásil: "Odchylku bych tipoval tak na čtyři stupně." Cage viděl, jak ostatní jdou na pomoc štěkajícímu muži.
"Tony?" za ruku ho vzala neznámá krásná žena. Její hlas zazněl s nepřirozenou ozvěnou: dětské žvatlání, radostný výkřik batolete. Zamžoural na ni. Modrá kůže, vlasy natužené do ostnů, stříbrné šaty: podklad pro safír. Její tvář byla klenot. Vzácný. Cage se zamiloval.
"Kdo jsi?" Nemohl si vzpomenout.
"Přicházejí ve vlnách," odpověděla. Nerozuměl jí.
"Už je tak vedle, že vidí spíš hvězdičky," řekl posměváček s kamerou místo hlavy.
"Kdo jsi?" Cage zvedl její ruku, kterou tiskl v dlani.
"To jsem já, Tony." Krasavice se rozesmála. Cage se chtěl taky smát. "Wynne."
Wynne. To jméno si opakoval stále dokola a pokaždé se rozechvěl náhlou slastí. Wynne. Jeho Wynne.
"A já jsem Tod, vzpomínáš si?" Kamerová hlava se tvářila znechuceně. "Kristepane, jak jsem teď rád, že jsem ten prášek schoval v dlani. Podívejte se na sebe. Ona se musí pořát řehtat a ty jseš v katatonii. Copak bych takhle dokázal něco natočit? "Uvědomujete si, jak strašně jste se sjeli?"
Tod. Cage prošel ještě jednou vlnou halucinací a snažil se vzpomenout. Plán… donutit Toda… Wynne pochopí… Cage to věděl celou dobu. Ale nemělo to cenu, když tyl Tod střízlivý. "Ty sis nevzal..?"
"To víš, že ne! A ještěže tak!" Tod se otočil. Cage cítil, jak ho objektivy zkoumají, zaznamenávají, soudí. "Nejsem tak naivní, jak si myslíš. Radši jsem to našvindloval, abych napřed viděl, jak to zapůsobí na vás. Kdyby to vypadalo dobře, vždycky jsem se mohl připojit."
Uprostřed Todovy helmy blikalo malé červené světélko. "Vypni to, ty parchante, nebudu v tvým svinským… svinským…"
"Ne?" Cage viděl pod hledím úsměv. "Jseš známá osobnost. Tak trochu patříš všem."
"Tode," zasáhla Wynne. "Neprovokuj ho."
Červená kontrolka zhasla. Tod nadzvedl hledí a podal Wynne ruku. Pustila Cage a přešla k němu.
"Projdeme se, chci si s tebou promluvit."
Když se díval, jak odcházejí, Cageovi se zdálo, že se mění v kámen. Ztratil ji. Dav se za nimi zavřel a byli pryč.
"Nejste vy náhodou Tony Cage?"
Cage nechápavě zíral na ženu ve středních letech. Když zavolala na manžela, její šaty, reagující na náladu, změnily barvu z modré na stříbřitě zelenou. "Marvine, rychle sem pojď." Přivalil se k nim pupkáč v izotermických kalhotách. "Vy jste Tony Cage, že ano?"
Cage ze sebe nedokázal vypravit slovo. Muž mu potřásl znecitlivěnou rukou.
"Jasně, viděli jsme vás na telelinku. Mockrát. Jsme ze Států, z New Hampshiru. Vyzkoušeli jsme všechny vaše drogy."
"Ale soar máme stále nejraději. Já jsem Sylvie. Už jsme v důchodu." Šaty se přebarvily na světle zelenou. Cage se jí nedokázal podívat do tváře.
"Já jsem Marv. Vy jste ale pěkně sjetý. Co jste si vzal? Něco nového?"
Lidé se za nimi začínali otáčet. "Promiňte." Jazyk měl jako z kamene. "Není mi dobře. Musím…" Podařilo se mu odpotácet od rostoucího zástupu fanoušků. Naštěstí za ním nešli.
Nepamatoval si, jak dlouho se proplétal davem, kudy šel nebo co vlastně hledal. Trápilo ho strašné podezření. S tou dózou nebylo něco v pořádku! Druidi mezitím dokončili bohoslužbu a dóm se otevřel veřejnosti. Vlna dychtivých turistů ho vyvrhla až na Obětním kameni.
Byl to lišejníkem porostlý megalit a ležel asi třicet metrů od vnějšího kruhu. Mohl na něm nerušeně sedět a dívat se, dostatečně daleko od zmatku kolem stojících kamenů. Kámen měl hrubý povrch a v něm byly vytesány prohlubně. Kdysi se mělo za to, že sloužily k zachycování obětní krve, jak zvířecí, tak lidské. Pouhý mýtus, protože megalit původně stál vzpříměně. Cage byl jako kámen, na němž seděl - poražený, padlý, s podkopanými základy a dávno ztraceným cílem. Oba byli zhruba stejně při vědomí. Cage snil pískovcové myšlenky, jeho chápání bylo chápáním kamene.
Slunce stoupalo. Cageovi bylo horko. Kombinace tělesného tepla a slunečního záření přetížila klimatizaci dómu. Nedělal nic. Vlny halucinací se pomalu stáhly. Lidé se škrábali po kamenech vnějšího kruhu a chodili po překladech. Jakási žena se začala svlékat. Zástup tleskal a povzbuzoval ji. "Vestálka, vestálka," pokřikovali na ni. Z davu ji dychtivě sledoval malý chlapeček a v ruce muchlal krabičku džusu.
Cage měl žízeň, ale neudělal nic. Chlapeček zahodil krabičku a odešel. Zpoza kruhu vystoupil policista, aby viděl, jak si striptérka stáhne kalhotky. Dav zařval nadšením a žena přidala zvláštní číslo. Odepnula si protetické předloktí a zamávala jím nad hlavou. Svět šílel a Cage s ním. Natáhl do tlakové jehly neuroleptikum a zabodl si ho do paže.
"Tony."
Tony tu nebyl. Jen kámen.
"Hej, chlape." Nějaký cizí člověk s ním zatřásl. "To jsem já, Tod. Wynne je hrozně špatně! Musíme vědět, cos jí dal."
"Ve vlnách." Cage se rozchechtal. "Přicházejí ve vlnách." Teď to věděl. Halucinace. Ale ne ze share. Smál se, až padl na záda na kámen. "Belotti!" Chudákovi Bobbymu se to konečně povedlo - po všech těch letech. Droga byla čistá, ale dávka… moc velká. Halucinogen. Nebezpečný, říkal. Nepředvídatelný. Ty nepředvídatelný starý… "Parchante!" Cage zalapal po dechu.
"Potřebuje kyslík. Rychle!"
"Podívejte se mu na zorničky!"
Když se dostavila poslední vlna, Cage se křečovitě držel kamene. Zástup se ztratil. Dóm zmizel. Parkoviště, A 360, všechny známky civilizace… byly pryč. Vtom se kameny probudily a daly se do tance. Popadané megality se samy

postavily. Z trávy vylétla cesta. Obětní kámen poskočil, odhodil Cage a vzpřímil se. Vedle něj se objevilo jeho dvojče: brána. Chtěl jí projít, dát se po cestě a projít celé Stonehenge. Ale kouzlo ho přibilo na místě. V naprosto jasném světě mohla přežít jen ta nejjemnější a zároveň nejmocnější magie, ta, která působí pouze v mysli. Kletba. Vymřelý negramotný národ proklel představivost celého světa. Svou hrubou vznešeností vyzývalo Stonehenge každého, aby se pokusil porozumět jeho významu, ale tajemství bylo navždy skryto za neprostupnou zdí času.
"Položte ho sem."
"Tony!"
Najednou byli všude kolem něj, všichni, kdo stáli tam, kde teď stojí on.
Politici a spisovatelé a malíři a historici a vědci a turisté - ano, i turisté, kteří namísto hodinového rozptýlení nalezli věčnou záhadu. Všichni, kdo podlehli kletbě Stonehenge a přijali výzvu. S pomocí slov a obrazů se snažili rozluštit hádanku, ale nespatřili víc než sami sebe. Slunce náhle zjasnělo a postříbřilo boky kamenů. Cage viděl všechny ty duchy odražené v rozjasněných megalitech. Viděl sám sebe.
"Tony, slyšíš mě? Wynne má nějaký záchvat. Musíš nám to říct!"
Cage se viděl na Obětním kameni. Co na tom záleží? Stejně už ji ztratil. Její obraz se rozplýval. Vypadal jako duch; myšlenka na smrt mu nebyla nepříjemná. Být jako kámen.
"Probuď se. Musíš ji zachránit. Je to tvoje dcera, k čertu!"
"Ne." V tom okamžiku se Cageův obraz v kameni pootočil a stal se jeho zrcadlovým odrazem. Wynne. V bolestech. Pochopil, že se trápí už dlouho, ale skrývala to pod nánosem drog a maskou tvrdosti. Měl to vědět dřív. Polapen magickou logikou halucinace cítil na vlastní kůži její bolest a mučila ho jistota, že její příčinou je on sám. Ne už droga, ale samo Stonehenge ho nutilo trpět s ní. Stonehenge, magické místo, kde byla rozhrnuta rouška slov a mysl se přímo dotýkala mysli. Tak to alespoň Cageovi připadalo. Vizí pronikl zvuk: výkřik. "Ne!" Kameny popadaly, zmizely, ale bolesti Cage uniknout nedokázal. Všechny lži, které si kdy namluvil, se rozpadly. V hrozivé vznešeném okamžiku si uvědomil, co způsobil. Vlastnímu dítěti.
Tod ztratil helmu, nejspíš leží někde na louce a točí detaily stébel trávy. Pod modrou barvou značně pobledl. Cage zamrkal a zkusil si vzpomenout, na co se ho ptal. Na hlavě a na zápěstí měl elektrody. Jakýsi zdravotník sledoval monitor.
"Co jste jí to dal?" zeptal se.
Cage vytáhl roztřesenou rukou z kapsy tlakovou injekci. "Tohle… jednu dávku… neuroleptikum. Potřebuje ho. Hned!"
Lékař byl příliš mladý; pochyboval. Cage se posadil a strhl si ze spánku elektrodu. "Víte, kdo jsem?" Svět se sním točil. "Dělejte!"
Lékař se podíval na Toda, vzal injekci a odběhl s ní ke stojícím kamenům. Tod čekal a nespouštěl z Cage oči.
"Cos jí řekl?" Cage se pokoušel vstát.
Tod ho chytil kolem ramen, aby neupadl. "Je ti líp?"
"Řekls jí to? Že je moje dcera?"
"To si myslí. Hádali jsme se kvůli tomu."
"Byla má milenka. To asi víš. Jednou večer se u mě objevila. Je to tři roky. Byli jsme oba sjetí. Nemohl jsem… nedokázal jsem ji poslat pryč."
Tod se díval přímo před sebe. "Řekla mi to. Řekla, že to byla její chyba. Pak dostala záchvat."
"Ne." Cage se stále viděl zvenku; to už nikdy nepřestane. "Byl jsem sám, tak jsem se pojistil, aby byla osamělá i ona. A říkal jsem tomu láska." Posledními slovy se málem zadusil. "Kde je? Zaveď mě k ní." Zvolna vyšli. "Miluješ ji, Tode?"
"Nevím." Chvíli o tom přemýšlel. "Vypadá to tak."
Byla stále v bezvědomí, ale záchvat měla za sebou a lékař říkal, že se to lepší.
Cage šel s Todem do nemocnice. Čekali celý den a mluvili o všem možném, kromě toho, co je tížilo nejvíc. Cage pochopil, že se v Todovi zmýlil. A ve spoustě jiných věcí. Když Wynne konečně přišla k sobě, Tod ji šel navštívit. Sám.
"Nejsem tady," řekl Cage. "Řekni jí, že jsem odešel."
"To nemůžu."
"Řekni jí to!"
Tod dostal pouhých deset minut. Cage se celou dobu bál, že ho nechá zavolat dovnitř.
"Je v pořádku?"
"Zdá se. Ptala se na tebe; řekl jsem, že ses vrátil do svého pokoje a vyspáváš se z toho. Řekl jsem, že se tu zítra ukážeš. Nechají si ji tu přes noc."
"Jedu pryč, Tode." Cage mu podal ruku. "Už mě neuvidíte."
"Cože? To jí nemůžeš udělat. Ráno něco viděla a cítí se kvůli tomu strašně provinile. Když se vypaříš, bude se cítit ještě hůř. Chápeš to? Dlužíš jí to, musíš zůstat."
Cage spustil napřaženou ruku. "Chceš, abych dělal hrdinu, Tode. Potíž je v tom, že jsem zbabělec… a vždycky jsem byl. Taky jsem dneska něco viděl, a do smrti se na to budu snažit zapomenout. Beze mě jí… vám bude líp."
Tod ho chytil za rameno. "Zítra se na ni přijdeš podívat, slyšíš. Přijdeš! Poslouchej, jestli ji máš aspoň trochu rád…"
"Miluju ji." Cage se vyprostil. "Jako sebe." Té noci odletěl z Heathrow do Shannonu. Věděl, že Tod má pravdu - utéct bylo kruté a sobecké. Tod si mohl myslet, co chtěl. Nikdy nepochopí, jak strašné bylo pro Cage vzdát se takhle Wynne. Pokud Cage opravdu utíkal, pak do náruče bolesti. Doufal, že Wynne to pochopí… Jednou… Jeho nádherná Wynne… Několik dní musel věnovat svým záležitostem. Odkázal jí balík akcií Western Amusement. Nahrál pro ni pásek: sbohem, Wynne.

Krajina je zahalená v mlze. Břidlicová šeď Gallowayské zátoky Cageovi připomněla megality. Kryogenický box, seřízený na sto let, se chladí. Neví, jestli je sto let dost na to, aby ji zachránil. Nebo sebe. Ví, že už ji nejspíš neuvidí. Ale aspoň na čas bude mít klid. Bude spát nevyzpytatelným spánkem kamene.

Přeložil Robert Tschorn

GREG BEAR
Petra

Greg Bear prodal svou první povídku v roce 1966 - v patnácti letech. Do tempa se dostal koncem sedmdesátých a počátkem osmdesátých let, kdy se přívalem povídek a románů zavedl jako autor, s nímž je třeba počítat.
Bearovo dílo tkví hluboko v těch nejlepších tradicích intelektuální SF. Je to plodný, ale přitom disciplinovaný autor, který si cení spekulativní přísnost a úctu k vědeckým faktům. Tento postoj ho přiřadil spíše k tvůrcům tradiční hard SF - navzdory tomu, že je i autorem fantasy.
Bear postupně nechal vyniknout svému velkému imaginativnímu nadání. Spojením této kombinace vznikla skutečně radikální tvrdá SF mimořádné vizionářské působivosti, demonstrovaná ve všeobecně velebených románech jako byly Blood Music a Eon. Následující povídka, publikovaná počátkem roku 1982, charakterizovala Bearův kvantový skok za tradiční meze do ohromující nové říše. Tím, jak důkladně a detailně rozvíjí skutečně fantastickou představu, ukazuje Bearovu techniku v té nejlepší formě.

Jsem ošklivý syn kamene a masa, o tom není pochyb. Na matku si nepamatuji. Je možné, že mne opustila brzy potom, co jsem se narodil. S největší pravděpodobností je mrtvá. Otce - šerednou potvoru se zobákem a náznakem křídel, pokud se podobá svému synovi - jsem nikdy neviděl.
Proč se takový nešťastník snaží stát se historikem? Myslím, že dokážu vystopovat chvíli, kdy padlo rozhodnutí. Patří to k mým nejranějším vzpomínkám, takže k tomu muselo dojít asi před třiceti lety, třebaže jsem si jist, že už předtím jsem žil mnoho let… let, která teď už jsou pro mne ztracena. Skrýval jsem se za tlustými zaprášenými záclonami ve vestibulu a poslouchal, jak kněz vypráví o Mortdieu novicům, výhradně z čistého masa. Jeho slova stále živě slyším.
"Pokud to mohu určit," řekl, "Mortdieu nastal asi před sedmadvaceti lety. Učenci popírají, že se světa zmocnila kouzla, ale sotva kdo popírá, že Bůh jako takový zemřel."
Vskutku. Tohle bylo jemně řečeno. Veřeje našeho kdysi velkého vesmíru se rozpadly, osy se zakymácely, dveře kosmu zaklaply a pravidla existence ztratila základy. Kněz pokračoval odměřeným tónem v popisu těch časů.
"Slyšel jsem mudrce vykládat o pomalém úpadku. Kde byla lidská myšlenka silná, náhlý otřes reality byl zmírněn do chvění. Kde byla myšlenka slabá, realita naprosto zmizela, pohlcena chaosem. Každá smyšlenka se stala realitou jako pevná hmota."
Hlas se mu třásl emocemi.
"Oslepivá bolest, vroucí krev v žilách, praskající kosti a maso rozpadlé na prach. Ocel tekoucí jako kapalina. Déšť jantaru z nebe. Davy shromážděné v ulicích, které už neodpovídaly žádnému plánu, pokud se samy plány nezměnily. Nevěděly, co dělat. Jejich slabá mysl nenalézala oporu…"
Většina lidských bytostí, jak jsem to pochopil, byla příliš iracionální na to, aby mohla začít znovu. Celé národy zmizely nebo se proměnily v nepochopitelný vír bídy a utrpení. Některé univerzity, knihovny i muzea prý přežily, ale dnes s nimi sotva máme nějaké spojení.
Často přemýšlím o těch ubohých obětech raných dnů Mortdieu. Jejich svět býval stálý; my už jsme si zvykli. Byli otřeseni, když se z měst staly lesy a když se jim vidiny ze zlých snů uskutečňovaly před očima. Obrovité vrány hřadovaly na vrcholcích stromů, které dříve bývaly budovami, a po ulicích běhala po zadních nohách prasata… a tak dál. (Kněz nenabádal k přemýšlení o těch zvláštnostech. "Vzrušení," říkával, "plodí ještě další příšery.")
Naše Katedrála přežila. Racionalita v jejím sousedství trochu zeslábla už několik staletí před Mortdieu a byla zastoupena jen jakousi rutinou. Katedrála trpěla. Ti, kteří přežili - kněží a personál a také věřící, kteří tu hledali útočiště - měli zrůdné vidiny a zdály se jim zvrhlé sny. Viděli oživnout kamenné ornamenty Katedrály. Před kýmkoli, kdo viděl a věřil, ve světě postrádajícím jakýkoli jiný základ, setřásli moji předkové kámen a stali se masem. Tížila je staletí celibátu kamene. Objevili devětačtyřicet jeptišek, které v Katedrále našly úkryt, a ty nebyly zcela neochotné, jak tvrdí drsnější verze příběhu. Mortdieu měl na věřící překvapivé afrodisiakální účinky, a docházelo k zásnubám.
Žádná doba těhotenství nebyla stanovena, protože tenkrát ještě nebylo nastaveno velké kamenné kolo, aby se točilo sem a tam a odpočítávalo tak čas. A nikdo nezískal Kronovo křeslo, aby střežil kolo a poskytl vodítko pro každodenní činnost.
Ale maso neodvrhlo kámen a tak přišli na svět synové a dcery kamene a masa, jako jsem já.
Ti, kteří souložili se zvířecími postavami, byli vyhnáni, aby vychovávali své příšerné potomky v nejhlubším ústraní, nebo aby je tam pohodili. Lépe se zacházelo s těmi, kteří přijali objetí kamenných svatých, ale i tak jim bylo upřeno vyšší postavení. Bylo vztyčeno dřevěné lešení, které dělilo velkou loď na dvě úrovně. Na ně připevnili plátěný baldachýn, aby zmetci nepadali dolů, a v přízemí Katedrály se usadili ti více lidští potomci, aby stvořili nový život.
Dlouho jsem se snažil zjistit, jak se ve světě objevila alespoň nějaká nápodoba pořádku.
Podle legendy to byl arciexistencialista Jansard - ten, který ukřižoval milovaného sv. Argentina - který si uvědomil svůj omyl, a - chtěje ho napravit - objevil, že duch a myšlenka mohou uklidnit zpěněné moře reality.
Kněz zakončil svoji až příliš útržkovitou přednášku tím, že se alespoň krátce dotkl i tohoto bodu: "Když pominul

pozorný Boží dohled, lidstvo se musí rozpřáhnout a shrnout rozpředenou tkaninu světa. Ti, kteří zůstali naživu - a mají dost důvtipu, aby zabránili svým tělům v rozpadu - se stali jedinou spojující silou v chaosu."
Nabral jsem dosti slov, abych pochopil, co řekl; moje paměť byla - a dosud je - dobrá, byl jsem dost zvědavý a chtěl jsem se dozvědět více.
Kradl jsem se za oponami podél kamenných stěn a poslouchal jsem i jiné kněze a jeptišky, jak přednášejí texty zamlklým dětem masa. Bylo to v přízemí a já se vystavoval velkému nebezpečí; lidé čistého masa považují náš druh za ohavnost. Ale stálo to za to.
Podařilo se mi odcizit žaltář a naučil jsem se číst. Ukradl jsem další knihy; ozřejmily mi můj svět tím, že mi umožnily srovnat ho s jinými. Nejdřív jsem nemohl uvěřit, že ty jiné světy kdy mohly existovat; jenom Katedrála byla reálná. Ale stále ještě jsem pochyboval. Mohl jsem vyhlédnout ven malým kulatým okénkem ve stěně svého pokoje a viděl jsem veliký les a řeku poblíž Katedrály, ale neviděl jsem nic jiného. Takže moje zkušenost s jinými světy nebyla ani zdaleka přímá.
Nevadí. Hodně jsem četl, ale učenec nejsem. To, co mě zajímá, je nedávná historie - konečné ohnisko oné plodné hodiny, kdy jsem naslouchal knězi. A teď od metafyzického k ostře osobnímu.
Jsem malý - měřím sotva metr padesát - ale dokážu rychle probíhat téměř všemi skrytými průchody. Proto mohu pozorovat, aniž bych budil pozornost. Možná, že jsem jediný historik celé struktury. Jiní, kteří si tuto roli přisvojují, opomíjejí, co mají před očima, v zájmu nejvyšších pravd nebo aspoň širokých Obrazů. Jestliže tedy dáváte přednost historii, ve které dějepisec není přítomen, obraťte se na jiné. Jakkoli se snažím o objektivitu, mám svá oblíbená témata…

V době, kdy můj příběh počíná, děti kamene a masa stále ještě hledaly Kamenného Krista. Ti z nás, kdo povstalí ze spojení kamenných svatých, chrličů a znásilněných jeptišek, mysleli, že naše spása spočívá v rukou velkého kamenného panice, který musel oživnout právě tak jako všechny ostatní sochy.
Méně důležité byly tajné schůzky biskupovy dcery a mladého muže kamene a masa. Takové schůzky byly zakázané i mezi těmi z čistého masa; a protože oba milenci nebyli oddáni, jejich společný hřích mě znepokojoval.
Ona se jmenovala Constantia, byla čtrnáctiletá, sličných údů, hnědého vlasu a zralé hrudi. Její oči nesly ten hloupý lesk svatého žití, jak je to u dívek jejího věku obvyklé. On se jmenoval Corvus a bylo mu patnáct. Už si přesně nevybavuji, jak vypadal, ale byl dosti hezký a šikovný; po lešení dovedl lézt skoro tak rychle jako já. Poprvé jsem je vyslídil za jedné z mých četných výprav do depozitáře, kde jsem chtěl ukrást další knihu. Kryl je stín, ale mám bystré oči. Hovořili tiše, váhavě. Zabolelo mě srdce, když jsem je spatřil a pomyslel na jejich tragédii, vždyť jsem dobře věděl, že Corvus není čistě z masa a že Constantia je dcera samotného biskupa. Už jsem si představoval toho starého tyrana, jak vyměřuje Corvusovi obvyklý trest za takové porušení úrovně a morálky - kastraci. Ale jejich hovor byl tak sladký, že téměř zastíral vtíravý puch krypty.
"Líbala jsi se někdy s mužem?"
"Ano."
"S kým?"
"S bratrem." Zasmála se.
"A ještě?" Hlas se mu zostřil; mohl bych bratra zabít, to asi chtěl říct.
"Přítele. Jmenoval se Jules."
"Kde je?"
"Ach, zmizel při výpravě za dřevem."
"Ach." A znovu ji políbil. Jsem historik, a ne slídil, a tedy diskrétně pomlčím o tom, jak jejich vášeň došla květu. Kdyby Corvus měl trochu rozumu, mohl být spokojen svým dobyvatelským úspěchem a nebyl by se nikdy vrátil. Ale padl do léčky a navštěvoval ji dál i přes všechno riziko. Byla v tom stálost, láska, věrnost, a to bylo vzácné. Fascinovalo mě to.

Právě jsem nabíral slunce, za krásného dne, a díval se přes opěrné pilíře. Katedrála je jako břichatý ještěr a opěrné pilíře jsou jakoby jeho nohy. Na vrcholku každého pilíře jsou domečky, ve kterých kdysi chrliče s dračími tvářemi civěly přes stromy (nebo přes město či co to tam dole vlastně stálo). Nyní tu žijí lidé. Ne vždycky tomu tak bylo - slunce bývalo zakázané. Corvus i Constantia nesměli na slunce od dětství a dokonce ještě v rozkvětu mládí byli bledí a špinaví od kouře svíček a olejových lamp. Za těch časů se lidé dostali na slunce ponejvíce při výpravách za dřevem.
Poté, co jsem oba mladé milence pozoroval při jedné z jejich tajných schůzek, dumal jsem v temném koutku asi hodinu a pak jsem se šel podívat za měděným obrem Apoštolem Tomášem. On jediný z těch, kteří žili tak vysoko v Katedrále, měl lidskou podobu. Třímal pravítko, na kterém měl vyryto své skutečné jméno - vymodelovali ho podle architekta Viollet le Duca, který kdysi Katedrálu přestavěl do původní podoby. Znal Katedrálu lépe než kdokoli jiný a já se mu velmi obdivoval. Byl ohromný, temný jako noc, ale poprášený bledou zelení a do obličeje měl vryty věčné myšlenky. Seděl jako obvykle ve své dřevěné příhradě poblíž úpatí věžičky, necelé tři metry od místa, kde teď píšu, a přemýšlel o časech, které nikdo z nás ostatních nikdy nepoznal: o radosti a uplynulé lásce, tvrdí někteří; jiní tvrdí, že o břemenu, které na něm leží teď, kdy se Katedrála stala centrem tohoto chaotického světa.
Byl to tento obr, kdo mne vylovil ze smečky šeredů, v níž mne spatřil se žaltářem. Podporoval moje čtenářské úsilí.
"Máš bystré oči," řekl mi. "Pohybuješ se, jako bys měl rychlý mozek, a dbáš na to, abys byl suchý a čistý. Nejsi dutý jako jsou chrliče; máš podstatu. Pro spásu nás všech, využij toho a uč se cestám Katedrály."
A to jsem učinil.
Vzhlédl, když jsem vstoupil. Posadil jsem se na bednu poblíž jeho nohou a řekl: "Dcera masa hledí na syna kamene a masa."
Pokrčil obrovitými rameny.

"Jednou se to muselo stát."
"Není to hřích?"
"Je to cosi tak zrůdného, že už to ani není hřích, ale nezbytnost," řekl. "Bude se to stávat častěji, až přijde čas."
"Milují jeden druhého, myslím. Nebo budou."
Kývl. "Já… a On… jsme jediní nesouložili za noci Mortdieu. Jenom já - s výjimkou Jeho - jediný mám právo soudit."
Čekal jsem, že začne soudit, ale jen vzdychl a klepl mne do ramene. "A já nikdy nesoudím, že ne, ošklivý příteli?"
"Nikdy."
"Tak mě tu zanech mému smutku." Mrkl na mne. "Ať mají víc síly."
Biskup naší Katedrály byl starý muž. Říkalo se, že před Mortdieu biskupem nebyl, pouhým tulákem, který přišel v době chaosu ještě dřív, než les nahradil město.
Usadil se jako titulární hlava tohoto někdejšího Božího panství tak pevně, až mu bylo nakonec svěřeno.
Byl malý, tlustý, s velkýma chlupatýma rukama jako svěráky. Jednou zabil chrlič jediným stiskem pěsti, a že chrliče jsou houževnaté, protože nemají vnitřnosti jako vy (jak předpokládám) nebo já. Plešatou kotrbu vroubily bílé vlasy a obočí se mu naklánělo až nad nos s podivuhodnou pružností. Rujný byl jako kanec, nesmírně jedl a měl řídkou stolici (já vím všechno). Pokud byl někdo stvořený pro tuto dobu, pak on.
To on vydal nařízení, že všichni, kdo nejsou čistého masa, mají zákaz vstupu do přízemí a ti, kdo nemají lidskou podobu, nechť jsou na potkání zabíjeni.
Když jsem se vrátil z obrova pokoje, ve spodní lodi vládla vřava. Spatřili někoho lézt po lešení a poslali vojáky, aby ho sundali. Ovšemže to byl Corvus. Byl jsem rychlejší šplhač než on a také v trámoví jsem se lépe vyznal, takže když se ocitl zdánlivě ve slepé uličce, byl jsem to já, kdo mu zamával ze stínu a ukázal mu otvor dost veliký, aby jím mohl prolézt a uniknout. Vzal to bez nejmenšího díku, ale na etiketě mi nikdy nezáleželo. Prolezl jsem úzkou škvírou v kamenné zdi a proplazil se až dolů, abych se podíval, co se stalo. Vzrušení bylo tak vzácné. Povídalo se, že ta postava byla spatřena s mladou dívkou, ale lidé nevěděli, kdo byla ta dívka. Muži i ženy, kteří se mísili ve světle prostoupeném dýmem mezi řadami chatrčí bez střech, vesele klábosili. Kastrace a popravy tehdy patřily mezi to málo radostí, které měli; také jsem si v nich liboval, ale tentokrát mi na obětech záleželo, a proto jsem měl starosti.
Pro starosti a osobní zájmy jsem zapomněl na své lepší já. Uklouzl jsem a neopravenou štěrbinou jsem propadl do uličky mezi vnitřní stěnou a chatrčemi. Spatřila mě skupina špinavých mladíků. "Tam je!" křičeli. "Ať neuteče!"
Biskupovi maskovaní vojáci mohou volně procházet všemi patry. Téměř mě obklíčili, a když jsem vyzkoušel jednu únikovou cestu, čekali mne na rozhodujícím bodu schodiště - tudy jsem musel proběhnout, abych se dostal za vedlejší sloup - a zatlačili mne nazpět. Byl jsem pyšný, že znám Katedrálu odshora až dolů, ale jak jsem se tak plazil jako šílený, objevil jsem tunel, kterého jsem si dříve nevšiml. Vedl hluboko do mohutné základové zdi. Pro tu chvíli jsem byl v bezpečí, ale bál jsem se, že by mohli přijít na moje skrýše potravin a otrávit mi zásoby dešťové vody. Jenže vzhledem k tomu, že jsem stejně nemohl nic dělat, dokud neodejdou, rozhodl jsem se strávit ty úzkostné hodiny výzkumem tunelu.
Katedrála je překvapení samo; dnes si uvědomuji, že jsem neznal ani polovinu toho, co nabízela. Vždycky jsou tam nové cesty, jak se dostat z jednoho místa na druhé (některé, jak mám podezření, vznikají, když se nikdo nedívá).
Zatímco vojáci čmuchali kolem díry tam nahoře, nedaleko schodiště, kam by vlezlo leda dvou či tříleté dítě - následoval jsem řadu hrubých stupňů do hloubi kamenné zdi. Průchod byl nebezpečně kluzký, všude voda a sliz. V jednom okamžiku jsem se ocitl v temnotě hlubší, než jakou jsem kdy zakusil - temnota větší černi, než jakou rnůže opodstatnit pouhý nedostatek světla. Potom jsem dole spatřil slabou žlutou záři. Už opatrnější, zpomalil jsem a postupoval tiše. Za rezavou, hrubou bránou z kovu jsem vstoupil do osvětleného pokoje. Páchlo to tu rozpadlým kamenem, čpěla tu minerální voda, sliz - a páchl tu mrtvý chrlič. Šelma ležela na podlaze úzkého pokoje, mrtvá několik měsíců, ale stále ještě čerstvá. Už jsem se zmínil, že je těžké zabít chrlič - a tento zde byl zavražděn. Tři svíčky stály čerstvě umístěné ve svícnech a blikaly ve slabém průvanu táhnoucím shůry. Přes všechen strach jsem kráčel po kamenné podlaze, chopil se svíčky a nahlédl do další části tunelu.
Klesal asi deset metrů a končil u další kovové brány. A tam jsem přišel na vůni, s jakou jsem se doposud nesetkal - pach nejčistšího kamene, vzácného jantaru anebo panenského mramoru. Přepadl mne takový pocit lehkomyslnosti, že jsem se téměř rozesmál, ale na to jsem byl příliš opatrný. Pootevřel jsem bránu a přivítal mne závan toho nejstudenějšího, nejsladšího vzduchu, jako dech z hrobu svatého, jehož tělo není rozloženo, neboť spíš rozklad odpuzuje a zázračně ho odesílá do spodních slují. Otevřel jsem zobec. Světlo svíce propadlo temnotou na postavu, kterou jsem nejdřív považoval za dítě. Ale rychle jsem se dostal sám se sebou do sporu. Postava měla několik věků současně. Když jsem mrkl, stala se třicetiletým mužem, dobře stavěným, s vysokým čelem a elegantníma rukama, bledýma jako led. Jeho oči hleděly na stěnu za mými zády. Poklekl jsem na šupinaté koleno a dotkl se čelem chladného kamene, jak nejlépe jsem dovedl, roztřesený až po samy konečky zbytků křídel. "Odpusť, Radosti Lidského Přání," řekl jsem.
"Je ti odpuštěno," odpověděl mi On unaveně. "Dříve či později jsi musel přijít. Lépe teď než později, až…" Jeho hlas se vytratil a On potřásl hlavou. Byl velmi štíhlý, zahalený do šedivého úboru, který ještě nesl jizvy po staletí trvajícím vlivu počasí. "Proč jsi přišel?"
"Abych utekl biskupovým vojákům."
Kývl. "Ano. Biskup. Jak dlouho tady jsem?"
"Co jsem živ, Pane. Šedesát nebo sedmdesát let." Byl štíhlý, téměř éterický, a já si ho vždycky představoval jako ramenatého tesaře. Ztlumil jsem hlas a naléhal: "Co pro Tebe mohu udělat, Pane?"
"Odejdi."
"Nemohl bych žít s takovým tajemstvím," namítl jsem. "Jsi naše spása. Ty můžeš svrhnout biskupa a spojit všechna patra dohromady."

"Nejsem ani generál, ani voják. Odejdi, prosím, a neříkej…"
Pocítil jsem vedle sebe něčí dech a pak svist zbraně. Uskočil jsem stranou a celý se načepýřil, když kamenný meč upadl a rozbil se vedle mne na podlaze. Kristus pozvedl ruku. Stále ještě otřesený jsem zíral na příšeru, která mi byla tolik podobná. Hleděla na mne, ve tváři černá vztekem, že moc Jeho ruky ji stačila zastavit. Měl jsem být opatrnější - něco muselo zabít chrlič a ošetřovat svíčky.
"Ale Pane," zamručela příšera, "on to poví všem."
"Ne," zavrtěl hlavou Kristus. "Nepoví to nikomu." Díval se napůl na mne, napůl skrz mne a řekl: "Běž, běž…"
Vzhůru do tunelů, do oranžové temnoty Katedrály, v pláči jsem šplhal a klopýtal. Ani jsem nemohl jít za obrem. Umlčel mne tak účinně, jako by mi prořízl hrdlo.
Následujícího jitra jsem se díval z temného kouta lešení na dav shromážděný kolem osamělého muže ve špinavé pytlovině. Už jsem ho viděl dříve; jmenoval se Psalo a nechávali ho na pokoji jako důkaz biskupovy velkorysosti. Bylo to plané gesto; většina lidí ho považovala napůl za blázna.
Ale tentokrát jsem ho poslouchal a k vlastnímu zmatku jsem shledal, že jeho slova ve mně nacházejí struny odezvy. Vyzýval biskupa a jeho síly, aby znovu dovolili světlu vstup do Katedrály tím, že odstraní plátno, jež zakrývá okna. Už dříve o tom hovořival a biskup odpovídal obvyklým tvrzením - že se světlem by vstoupilo více chaosu, neboť lidská mysl je teď morovou jámou bludů. Jakýkoli podnět podryje veškerou bezpečnost, jíž se obyvatelé Katedrály těší.

Teď už jsem neměl potěšení z pohledu na rostoucí lásku Constancie a Corvuse. Byli stále méně opatrní. Hovořili otevřeněji.
"Oznámíme sňatek," navrhl Corvus.
"Nikdy to nedovolí. Oni tě… vyřežou…"
"Jsem hbitý. Nikdy mne nechytnou. Církev potřebuje vůdce, statečné revolucionáře. Když nikdo neprolomí tradici, trpět budou všichni."
"Bojím se o tvůj život… i o svůj. Můj otec mne vyžene ze stáda jako nemocnou ovci."
"Tvůj otec není pastýř."
"Je to můj otec," Constantia měla oči doširoka rozevřené, ústa napjatá. Seděl jsem se zobanem v pařátech, oči napůl zakryté víčky, schopen uhádnout každé to prohlášení, dřív než ho pronesli. Nehynoucí láska… vyhlídka do neutěšené budoucnosti… lejno a cibule! Už jsem to všechno dávno četl, ve skrýši, kde jsem měl sentimentální romány schované pod pozůstatky mrtvé jeptišky. Jakmile jsem si to dal dohromady a uvědomil si tu nadčasovou banalitu - a marnost - toho, co jsem viděl, a když jsem srovnal jejich žvatlání s nekonečným smutkem Kamenného Krista, z nevinného jsem se stal cynikem. Ten přechod mne zmámil, zanechal ve mně jen málo zadržených vod vznešených pocitů, ale budoucnost mi připadala jasná. Corvuse chytnou a popraví - nebýt mne, už by býval dávno ztrestán, ne-li zabit. Constantia bude plakat a otráví se; pěvci o tom budou zpívat (budou to tytéž slavičí hlásky, které oslaví smrt jejího milence); možná o tom něco napíšu (přese všechno jsem stále měl v úmyslu psát kroniku) a potom, snad, je budu následovat oba, neboť podlehnu hříchu nudy.
S nocí se věci staly méně zřejmými. Bylo snadné hledět na temnou stěnu a dovolit snům, aby se projevily. Jak jsem vyrozuměl z knih, sny na sebe nemohou vzít tvar mimo spánek či krátké zasnění. Příliš často jsem musel bojovat s věcmi vyvolanými v mých snech, jež na mne vyskočily ze stěn, znenadání nezávislé a hladové. Lidé často umírají v noci, pohlceni vlastními strašnými vidinami.
Toho večera jsem usnul s vidinami Kamenného Krista v hlavě a zdálo se mi o zbožných lidech, andělech a světcích. Probudil jsem se náhle, jak jsem se to naučil, a jeden tu zůstal. Ostatní jsem viděl jen nejasně, shromážděné kolem okrouhlého okna, kde si šeptali a plánovali let do nebes. Zjevení, které zůstalo, jsem viděl v koutě jako temný tvar. Chraplavě oddychovalo. "Jsem Petr," řeklo, "a také mi říkají Šimon. Jsem skála, na níž stojí církev, a papežové prý jsou dědici mého poslání."
"Já jsem také skála. Aspoň částečně."
"Tak jí tedy bud'. Jsi dědicem mého poslání. Jdi a staň se papežem. Nespoléhej na Kamenného Krista, neboť Kristus je jenom tak dobrý, jako je dobrý On, a jestliže On nic nedělá, není v Něm žádné spasení."
Stín vztáhl ruku, aby mne pleskl po hlavě, a vtom jsem si všiml, jak se mu rozšířily oči, když si uvědomil, jak vypadám. Zašeptal nějakou formulku k zaříkání ďáblů a zmizel oknem, aby se připojil ke svým kamarádům. Uvědomil jsem si, že kdybych s touto záležitostí předstoupil před radu, rozhodla by, že podle zákona není požehnání spící osoby závazné. Ale nedbal jsem na to. Dostalo se mi lepší rady, než byla kterákoli z těch, jež mi kdo dal od chvíle, kdy mě obr nabádal k tomu, abych četl a učil se.
Ale být papežem znamená, že je třeba mít hierarchii služebníků k vykonávání rozkazů. Ani ta největší skála se nehýbe sama od sebe. A tak, nadýmaje se silou, rozhodl jsem se vystoupit v horní lodi a prohlásit se tam papežem.
Byla to ode mne velká odvaha objevit se za denního světla, bez kapuce, a přejít po povrchu lešení ve druhém patře, kde davy trhovců připravovaly svoje krámky pro dnešní trh. Někteří reagovali s typickou bigotností a chtěli mne kopnout nebo se mi smáli. Můj zobec je zastrašil. Vyšplhal jsem se až na vrcholy nejvyššího stánku a postavil se do světla blikavé lampy, odkašlal si a oznámil jim, kdo jsem. Zatímco mne oslavovali shnilými jablky a prašivou zeleninou, řekl jsem jim, jakou jsem měl vidinu. Ozdoben náhrdelníkem z odpadků jsem po několika minutách seskočil a utekl do tunelu, jehož vchod byl pro většinu lidí příliš malý. Následovalo mě jen několik chlapců a jeden přitom přišel o prst, když se mě snažil pořezat střepem barevného skla.
Nemělo smysl projevovat se otevřeně. Bigotnost má mnoho úrovní a já jsem až na samém spodku seznamu.
Podle své snové strategie jsem se snažil rozrušit Katedrálu odshora dolů. Jakmile se z bigotních lidí stane pouhý dav, nechá se ovládnout přítomností někoho zřejmě pověřeného a schopného. Dva dny jsem strávil číháním ve stěnách. V

tak jemné struktuře, jakou byla naše církev, bylo mnoho slabých míst, a přestože jsem neuvažoval o naprosté zkáze, chtěl jsem něco okázalého a nevyhnutelného.
Zatímco jsem přemýšlel, zavěšen na spodku lešení druhého patra nad hlavami společenství čistého masa, biskupův hluboký hlas přehlušil hluk davu. Otevřel jsem oči a pohlédl dolů. Maskovaní vojáci drželi zhroucenou postavu a biskup křičel nad její hlavou: "Vězte, vy všichni, kdo mě teď slyšíte, že tento mladý bastard masa a kamene…"
Corvus, řekl jsem si. Konečně ho chytli. Zavřel jsem oko, ale druhé se odmítlo uzavřít před tím výjevem.
"…porušil to, co všichni považujeme za svaté, a bude za své zločiny na tomto místě pykat, zítra v tuto dobu. Krone! Označ pohyb kola." Vyvolený Kronos, vyčouhlý stařík s šedivými špinavými vlasy až na zadek, uchopil kus dřevěného uhlí a nakreslil X na velkou přepážku, za níž kolo skučelo a vzdychalo ve svém kruhovém pohybu.
Dav byl nadšený. Viděl jsem Psala, jak se dere mezi lidmi.
"Jaký zločin?" křičel. "Jmenuj ten zločin!"
"Vstup do nižšího patra," oznámil velitel maskovaných vojáků.
"Za to je bičování a vyhoštění nahoru," namítl Psalo. "Cítím tu mnohem horší zločin. Co je to?"
Biskup chladně pohlédl na Psala. "Pokusil se znásilnit mou dceru Constancii."
Na to Psalo nedokázal nic říct. Trestem byla kastrace a smrt. Všichni ryzí lidé přijímali tyto zákony. Proti nim nebylo odvolání.
V zadumání jsem se díval, jak odvádějí Corvuse do krypty. Budoucnost, již jsem si přál, mne zaskočila svou jasností. Přál jsem si část onoho dědictví, která mi byla až dosud odepřena - abych žil v míru se sebou samým, aby mne obklopovali ti, kteří mne přijímají a nejsou lepší než já sám. Časem se to stane, jak tvrdil obr. Ale uvidím to někdy? To, co Corvus činil svým smyslným způsobem, byl pokus o zrovnoprávnění úrovní, aby přivedl kámen do masa, až by je nikdo nemohl rozeznat.
Nuže, moje plány byly za tímto bodem značně mlhavé. Ani to tak nebyly plány jako spíš náznaky pocitů, představa štěstí a dětí, které si hrají v lesích a na polích za ostrovem, právě tak jako práce sdružené pod dohledem Božího dědice. Moje děti hrající si v lese. Dotyk pravdy se dostavil v tuto chvíli. Přál jsem si být Corvusem, když vstupoval do Constancie.
Měl jsem tedy dva úkoly, které by se daly spojit, pokud budu jednat chytře. Musím rozptýlit pozornost biskupa a jeho vojáků a musím zachránit Corvuse, kamaráda revolucionáře.

Tu noc jsem strávil ve svém pokoji v horečnatých bědách. Za úsvitu jsem zašel za obrem a požádal ho o radu. Chladně se na mne podíval: "Mrháme časem, když se jim snažíme vtlouct trochu rozumu do hlav. Ale nic lepšího na práci nemáme než mrhání časem, že?"
"Co mám dělat?"
"Musíš je osvítit."
Třískl jsem pařátem o podlahu. "Jsou to balvani. Zkus osvítit balvany!"
Nepatrně, smutně se usmál. "Musíš je osvítit."
Vztekle jsem odešel z obrova pokoje. Neměl jsem přístup k časové stupnici velkého kola, takže jsem přesně nevěděl, kdy má dojít k popravě. Ale odhadoval jsem - podle vzpomínek kručícího žaludku - že to bude na začátku odpoledne.
Putoval jsem z jednoho konce lodi na druhý a pak zase napříč. Div jsem se nevyčerpal. A potom, když jsem zavítal do prázdné kaple, našel jsem tam kus barevného skla a zmateně si ho prohlížel. Mnozí chlapci ze všech pater u sebe nosili takové úlomky a dívky jich používaly jako šperků - proti vůli starších, kteří tvrdili, že světlé předměty plodí v mysli více příšer. Odkud je mají?
V jedné z knih, jež jsem před lety četl, byly živě barevné obrázky oken Katedrály. "Musíš je osvítit," nařídil obr.
Vzpomněl jsem si, jak Psalo chtěl, aby v Katedrále bylo více světla.
Ve vrcholu lodi, v tunelu, jenž vedl po její délce, jsem nalezl provazy, jež poutaly plátěné opony k oknům. Všiml jsem si, že ta nejlepší okna jsou ona velká v severní a jižní boční lodi. Do prachu jsem si nakreslil diagram a snažil se určit, jaké máme roční období a z které strany přichází slunce - pro mne to byla čistá teorie, ale v tuto chvíli jsem byl ovládán horečkou vynalézavosti. Musím uvolnit všechna okna. Nedokážu určit, které je nejlepší. Na začátku odpoledne jsem byl hotov, hned po poledních bohoslužbách v horní lodi. Budu muset přeseknout hlavní provazy a uvolnit závěsy tím, že je odtáhnu od stěn kopím ukradeným z biskupovy zbrojnice. Přešel jsem po nejvyšší římse, sklouzl takřka kolmou šachtou do nižšího patra a tam jsem čekal.
Constantia se dívala z dřevěného balkonu biskupovy zvláštní lóže pro pozorování poprav. Měla v obličeji vyděšený, fascinovaný výraz. Corvus byl na stupínku na opačném konci lodi, přímo tam, kde se křižuje osa příčných lodí. Pochodně svítily na něho a jeho katy, tři muže a starou ženu.
Věděl jsem, co přijde. Nejdřív ho stařena vykastruje a pak mu muži useknou hlavu. Byl oblečený do červeného šatu odsouzenců, na kterém není vidět krev. Vzrušení z krve, to bylo to poslední, co by si biskup přál. Dole čekali vojáci, aby prostor očistili voňavou vodou.
Neměl jsem moc času. Bude to trvat několik minut, než se systém provazů a táhel uvolní a plátna spadnou. Odebral jsem se na svoje stanoviště a přeřezal ty zbývající. A pak, zatímco se Katedrála plnila dutými praskavými zvuky, vrátil jsem se šachtou na svoji pozorovatelnu.

Plátna padala tři minuty.
Viděl jsem, jak Corvus vzhlédl a zazářily mu oči. Biskup byl v lóži se svou dcerou. Zatáhl ji do stínu. V dalších dvou minutách plátna dopadla se strašným rachotem na horní podlaží. Byla příliš těžká, takže stavba se zhroutila a plátna se kaskádovitě řinula na mnoho metrů daleko. Světlo bylo nejdřív zamlžené a nejasné, nejspíš stíněné přecházejícími

mračny. A najednou, z jednoho konce Katedrály na druhý, výbuch světla uvrhl můj svět do jasu. Sláva tisíců kusů barevných skel, po desetiletí ukrytá a jen nepatrně dotčená dětskými vandaly, dolehla současně na horní podlaží. Výkřik davu mě téměř smetl z pozorovatelny. Sklouzl jsem dolů, vyděšený tím, co jsem učinil. Bylo to víc než pouhé sluneční světlo. Jako květy dvou rostlin, jeden krásnější než druhý, okna bočních lodí přivedla k úžasu každého, kdo na ně popatřil.
Oči navyklé na žlutavou temnotu, na kouř a opar a stín, nemohou hledět na takovou slávu bez zdrcujících následků. Sám jsem si zakryl obličej a pokusil se nalézt příhodný východ.
Ale obyvatelstva přibývalo. Jak se světlo vyjasňovalo a čím více tváří se k němu pozvedávalo a nechalo se přitahovat, nádhera začala některé lidi rozvracet. Obsah vyvěrající z jejich myslí byl příliš úžasný na to, abych ho mohl přesně zaznamenat. Příšery, jež tím byly uvolněny, se však nechovaly násilnicky a většina představ dokonce nebyla ani příšerná.
Vrchní i spodní část chrámové lodi se třpytila nádhernými obrazy, postavami ze snů a dětmi oděnými do světelných bublin. Převládali tu svatí a jejich zázraky. Tisíce nově stvořených mladých lidí se hemžily po jasně osvětlené podlaze a začaly vyprávět o zázracích, o městech na Východě a o dobách, jaké kdysi byly. Klauni oblečení do plamenů šaškovali na střechách jarmarečních bud. Zvířata v Katedrále nevídaná klusala mezi brlohy a rozdávala přátelské rady. Abstraktní předměty, zářící koule ve zlatých sítích, opásané hedvábím, zpívaly a poletovaly ve výšce. Z Katedrály se stal veliký koráb naplněný všemi světlými sny, jež byly jejím občanům známé.
Lidé z čistého masa pomalu šplhali po lešení do vrchní části, aby spatřili, co zdola nebylo vidět. Ze své skrýše jsem pozoroval maskované biskupovy vojáky, jak vlečou jeho nosítka nahoru po úzkém schodišti. Constantia kráčela klopýtavě za nimi, oči zavřené v přívalu jasu.
Všichni se pokusili zakrývat si oči, ale nikomu se to nadlouho nepodařilo.
Plakal jsem.
Téměř oslepen slzami, postupoval jsem stále výše a hleděl jsem dolů na hemžící se davy. Viděl jsem Corvuse, stále ještě omotaného provazy, ve vleku stařeny. Constantia ho také viděla a hleděli na sebe jako cizinci a pak si stiskli ruce, jak jen to šlo. Vypůjčila si od jednoho z otcových vojáků nůž a přeřezala mu provazy. Kolem nich začaly vířit ty nejjasnější sny, jaké kdo měl, čistě bílé, krvavě rudé a zelené jako moře, a spojovaly se do představ, jaké mají všechny děti ve své nevinnosti.
Dal jsem jim několik hodin, aby se vzpamatovali - i sám sobě. Pak jsem se postavil na biskupův opuštěný stupínek a křičel jsem nad hlavami těch, co byli nejníže.
"Nastal čas!" křičel jsem. "Musíme se teď všichni spojit; musíme se spojit…"
Nejdřív si mě nevšímali. Byl jsem dost výmluvný, ale byli ještě příliš rozrušení. Proto jsem ještě chvilku čekal, ale když jsem znovu začal mluvit, ukřičeli mne. Létaly ke mně kusy zeleniny a ovoce. "Zrůdo!" ječeli a hnali mne pryč.
Odkradl jsem se po kamenných schodech, našel úzkou štěrbinu a tam jsem se ukryl, zobec zasunul mezi paňáty a uvažoval, v čem se stala chyba. Překvapivě dlouho mi trvalo, než jsem si uvědomil, že jsem přišel o vůdcovství ani ne vinou stigmatu kamene, jako spíš ošklivostí svého vzezření.
Nicméně jsem vydláždil cestu pro Kamenného Krista. Teď už jistě bude schopen zaujmout Své místo, řekl jsem si. A tak jsem se přesouval škvírami, až jsem se dostal do skryté komory se žlutavou září. Vládl tu klid. Nejdříve jsem se potkal s kamennou příšerou, která na mě podezíravě pohlédla lesklýma šedýma očima. "Jsi tu zas," pravila. Překonán její bystrostí jsem sklopil zrak, uklonil se a požádal ji, aby mne zavedla ke Kristovi.
"Spí."
"Důležité noviny," naléhal jsem.
"Cože?"
"Přináším dobré zprávy."
"Poslechnu si je."
"Jsou jenom pro Něho."
Z temného kouta vyšel Kristus, který teď vypadal mnohem starší.
"Co je to?" zeptal se.
"Přichystal jsem ti cestu," řekl jsem. "Šimon řečený Petr mi řekl, že jsem dědicem jeho úřadu a že bych měl před Tebe předstoupit…"
Kamenný Kristus zavrtěl Svou hlavou. "Ty věříš, že jsem studánka, z níž vyvěrá veškeré požehnání?"
Pokývl jsem, zmaten.
"Co jsi to provedl?"
"Vpustil jsem světlo."
Pomalu potřásl hlavou. "Zdá se, že jsi dosti moudré stvoření. Víš o Mortdieu."
"Ano."
"Měl bys tedy vědět, že mi sotva stačí síla, abych se sám držel pohromadě, abych sám sebe vyléčil, ale už ne na to, abych těm tam sloužil." Ukázal na stěny. "Můj vlastní zdroj je pryč," pronesl smutně. "Přežívám ze zásob, a ty nejsou veliké."
"Chce, abys šel pryč a přestal nás otravovat," vysvětlila příšera.
"Už tam mají svoje světlo," řekl Kristus. "Budou si s ním chvilku hrát, pak je omrzí a vrátí se k tomu, co měli předtím. Máš tam svoje místo?"
Chvilku jsem přemýšlel a pak jsem zavrtěl hlavou. "Žádné místo. Jsem moc ošklivý."
"Jsi moc ošklivý a já jsem moc slavný," přikývl. "Musel bych povstat z jejich středu, bezejmenný, a to samozřejmě není možné. Ne, nech je chvíli v klidu. Možná, že si Mne udělají znovu, anebo ještě lépe, že na Mne zapomenou. Na nás. Pro

nás tam není místa."
Užasl jsem. Tvrdě jsem dosedl na kamennou podlahu a Kristus mne pohladil po hlavě, jak kolem mne přešel. "Vrať se do své skrýše; žij tak dobře, jak to dokážeš," řekl. "Náš čas pominul."
Měl jsem se k odchodu. Když jsem došel k východu, uslyšel jsem za sebou Jeho hlas. "Umíš hrát bridž? Jestli ano, najdi ještě jednoho. Potřebujeme ke stolu čtyři."
Vyšplhal jsem se trhlinou ve stěnách a pak se bral po obloucích ve výši nad hodokvasem. Nejenže se nestanu papežem - třebaže mě jím ustanovil sám svatý Petr - ale ani jsem nedokázal přesvědčit někoho, kdo je více pověřený, než jsem já, aby se ujal vedení.
Je to vlastnost každého věčného studenta, jak si myslím, že se vrací ke svému učiteli, když je s rozumem v koncích.
Vrátil jsem se k měděnému obrovi. Byl ponořený do meditace. U nohou se mu povalovaly útržky papíru s podrobnými nákresy částí Katedrály. Trpělivě jsem čekal, až si mne všimne. Obrátil se, bradu opřenou o ruku, a prohlédl si mne.
"Proč tak smutný?"
Potřásl jsem hlavou. Jenom on mohl číst v mých rysech a rozpoznat mou náladu.
"Počínal sis dole podle mé rady? Slyšel jsem rozruch."
"Mea maxima culpa," řekl jsem.
"A…?"
Pomalu, váhavě, jsem mu podal zprávu a zakončil, jak mne odmítl Kamenný Kristus. Obr pozorně naslouchal a nepřerušoval mne. Když jsem skončil, postavil se nade mnou a ukázal svým pravítkem k otevřenému portálu.
"Vidíš to, tam venku?" zeptal se. Pravítko klouzalo nad lesy za hranicemi ostrova až ke vzdálenému zelenému obzoru.
Odpověděl jsem, že ano, a čekal jsem, jak bude pokračovat. Zdálo se, že je opět ztracen v myšlenkách.
"Tam, kde jsou dnes stromy, bývalo město," řekl. "Umělci přicházeli po tisících, a děvky, a filozofové, a učenci. Když zemřel Bůh, všichni ti umělci a děvky a učenci nedokázali udržet předivo světa pohromadě. Jak můžeš čekat, že my to teď dokážeme?"
My?
"Očekávání by nemělo ovlivňovat něčí činnost nebo nečinnost," bránil jsem se. "Nebo snad ano?"
Obr se zasmál a klepl mne pravítkem do hlavy. "Možná, že se nám dostalo znamení a že se musíme naučit, jak ho správně vyložit."
Uhnul jsem očima na znamení zmatku.
"Možná je Mortdieu znamení, že jsme byli odstaveni od prsu. Musíme se spolehnout na sebe a přetvořit svět bez cizí pomoci. Co si o tom myslíš?"
Byl jsem příliš unavený na to, abych mohl zvážit, co vlastně říká, ale nikdy jsem neslyšel, že by se obr byl mýlil. "Príma. Beru… No a co?"
"Kamenný Kristus říká, že jeho náboj slábne. Jestliže nás Bůh odstavil od starých způsobů, nemůžeme od Jeho Syna čekat, že nám prs nahradí, že ne?"
"Ne…"
Dřepl si vedle mne, tvář mu zářila. "Říkal jsem si, kdo má opravdu stát v čele. Je to jasné. My dva ne. Takže, maličký, kdo další přichází na řadu?"
"Já sám?" otázal jsem se nejistě. Pohlédl na mne s útrpností.
"Ne," řekl po nějaké chvíli. "Já jsem na řadě. Jsme odstaveni!" Zakřepčil a vyškubl mi zobec z pařátů. Zamrkal jsem. Popadl mne za perutě a vytáhl vzhůru. "Postav se rovně. Vyprávěj dál."
"O čem?"
"Vyprávěj mi, co se děje dole, všechno, co o tom víš."
"Pokouším se pochopit, co jsi říkal," zaprotestoval jsem, celý roztřesený.
"Tupý jako kámen!" S úsměvem se nade mne naklonil. Pak úsměv pohasl a on se snažil tvářit vážně. "Je to velká odpovědnost. Musíme teď sami předělat svět. Musíme koordinovat naše myšlenky, naše sny. Chaos nezvítězí! Jaká to příležitost, stát se architektem celého vesmíru!" Zamával pravítkem ke stropu. "Vystavět sama nebesa! Bývalý svět byl jen zkušební pole plné hrubých pravidel a omezení. Teď nám bylo řečeno, že jsme připraveni to vše opustit a přejít k něčemu zralejšímu. Copak jsem tě nepoučil o všech pravidlech architektury? Myslím estetiku. Potřebu harmonie, vzájemnosti, užitku, krásy?"
"O některých," řekl jsem podle pravdy.
"Dobrá. Nemyslím si, že stvoření vesmíru bude vyžadovat lepších pravidel. Bezpochyby budeme muset konat pokusy a možná že jeden nebo i více našich velkých projektů se zhroutí. Ale teď budeme pracovat pro sebe, pro naši slávu a větší slávu Boha, který nás stvořil! Ne, ošklivý příteli?"

Jako mnohé příběhy, i ten můj musí začít s malým, přesně zaostřeným pohledem a přejít do široka. Ale na rozdíl od většiny historiků se netěším přepychu času. Vskutku, můj příběh ještě není ani uzavřený.
Legie Violett le Duca brzy započnou svoje tažení. Mnozí byli velmi důkladně vyškoleni: uneseni zdola, zavedeni nahoru a podrobeni učení tak jako kdysi já. Začneme je jednoho po druhém vracet zpět.
Někdy vyučuji, někdy píši, a ustavičně pozoruji.
Největší bude ten příští krok. Nemám představu, jak ho učiníme.
Ale, jak říká obr: "Před dlouhou dobou spadla střecha. Nyní ji musíme vyzvednout, posílit, opravit trámy." V této chvíli se na žáky usmívá. "Nejenom opravit. Vyměnit je! Teď jsme my ty trámy. Maso a kámen jsou něco mnohem silnějšího."
Ach, jenže nějaký hňup zvedne ruku a ptá se: "A co když se naše paže podpíráním nebes unaví?"
Víte, s naší prací nebudeme brzy hotovi.

Přeložil Ondřej Neff

LEWIS SHINER
Dokud nás lidské
hlasy nerozdělí

Od doby, kdy mu roku 1977 vyšla první práce, napsal Lewis Shiner pestré spektrum povídek: detektivky, fantasy, horory a také SF. Ale když se v roce 1984 objevil v knihkupectvích jeho první román - Frontera - řekl si o významné místo v Hnutí. Frontera v sobě spojuje klasickou hard SF s drásavým portrétem postindustriální společnosti na počátku jednadvacátého století. Odvážný realismus knihy a útok na tradiční ikony SF vyvolaly četné diskuse.
Pro Shinerovu práci je typické pevné zázemí a klinicky přepečlivá stavba. Jeho jednoduchá, vitální próza ukazuje na spřízněnost s detektivkami drsné školy a s autory stojícími na hranicích minstreamové literatury, jako jsou Elmore Leonard nebo Robert Stone.
Shiner, syn antropologa, má v oblibě neobvyklá náboženství jako například zen, kvantovou fyziku a mytologické archetypy. Přestože dovede popustit uzdu své bizarní fantazii, v poslední době je v jeho práci znát tendenci k přímému, nesentimentálnímu realismu a rostoucí zájem o světové politické dění. Následující Shinerova povídka z roku 1984 spojuje mýtické obrazy a technosociální politiku do klasické kyberpunkové směsi.

Byli patnáct metrů hluboko, ve tmě. V úzkém kuželu světla potápěčské svítilny viděl Campbell hodující korálové polypy, rozeklané hrany přeměněné v dravé květy.
Jestli nás ještě něco mohlo zachránit, tak to měl být tenhle týden, blesklo mu hlavou.
Svítilna se rozkolébala, jak se Beth snažila vyhnout bíle zakončeným bodlinám mořského ježka. Varoval ji, ale ona si stejně vzala jenom bikiny a přes ně tričko. Všiml si, jak má na stehnech husí kůži. A to bylo nejvíc, co jsem z jejího těla viděl za… jak dlouho vlastně, zauvažoval. Pět týdnů? Šest? Nevzpomínal si, kdy se naposled milovali.
Když uhnul světlem, zdálo se mu, že ve tmě zahlédl nějaký tvar. Žralok, napadlo ho a ucítil, jak se mu hrdlo prudce stáhlo strachem. Vrátil se světlem zpátky a spatřil ji.
Ten jas ji oslepil, jako každého volně žijícího tvora. Dlouhé, rovné vlasy jí od ramen splývaly vzhůru a ztrácely se ve tmě; špičky nahých ňader byly eliptické a v noční vodě měly nachovou barvu.
Nohy se spojovaly do zeleného, šupinatého ocasu.
Campbell poslouchal vlastní chrčivý dech v regulátoru. Všímal si rozestupu jejích lícních kostí, bledosti očí, vystrašeného chvění žaber na krku.
Pak zvítězil reflex. Vytáhl svůj Nikonos a zmáčkl spoušť. Šok z jasného světla blesku ji probudil. Otřásla se, kmitla prohnutým ocasem a zmizela.
Campbell cítil, jak se ho zmocňuje náhlý a nevysvětlitelný příval touhy. Pustil fotoaparát a vrhl se za ní. Pracoval nohama, zabíral oběma rukama. Když doplaval k hraně třicetimetrového srázu, rozkýval svítilnu a naposledy ji zahlédl, jak míří dolů a na západ. Pak už byla pryč.
Beth našel na hladině, roztřesenou a vzteklou. "Jak tě mohlo něco takového napadnout, nechat mě tam jen tak? Měla jsem hrozný strach. Slyšels, co říkal ten chlap o žralocích."
"Něco jsem zahlédl," bránil se Campbell.
"No, to je perfektní." Držela hlavu těsně nad hladinou a Campbell viděl, jak jí do otevřených úst šplouchla vlna. Vyplivla vodu a ironicky se zeptala: "A to ses šel podívat, nebo jsi zdrhl?"
"Nafoukni si vestu," odpověděl Campbell, otupělý a deprimovaný, "než se utopíš." Otočil se k ní zády a začal plavat ke člunu.
Když seděl osprchovaný v měsíčním svitu před chatkou, začal o sobě pochybovat.
Beth už byla zachumlaná do flanelové noční košile a ležela na kraji postele. Campbell věděl, že tam tak bude ležet, dokud neusne, a někdy se ani nebude snažit zavřít oči.
Tím, co ho přivedlo na ostrov, byly stále se vracející a neodbytné vidiny. Kde měl vzít jistotu, že ten tvor na útesu nebyl halucinace?
Beth řekl, že měli štěstí, když je vybrali na dovolenou, o kterou měsíce žádal. Skutečnost byla taková, že mu vidiny natolik bránily soustředit se na práci, že to dostal od firmy příkazem - buď pojede na ostrov nebo se podrobí úplnému psychiatrickému vyšetření.
Byl z toho vystrašenější, než si odvažoval přiznat. Představy postoupily od mírných výbuchů jako je roztřískání obrazovky počítače k bizarní děsivé vidině sebe sama, jak plave za rozbitými okny kanceláře, aniž by se zřítil těch čtyřicet pater na ulici - prostě se vznáší v bělavém smogu.
Vysoko nad sebou viděl firemní bar; leskl se jako netvor z oceli a chrómu, právě vylíhnutý z larvy.
Zavrtěl hlavou. Potřeboval se prospat. Jednu noc si pořádně odpočinout, namlouval si, a všechno se začne vracet do normálních kolejí.

Ráno, když Beth ještě spala, si Campbell vyjel s potápěčským člunem. Byl rozrušený, těžkopádný a znepokojený stíny vnímanými koutkem oka.
Když vyměňovali láhve, přišel za ním vedoucí skupiny a zeptal se: "Jste z něčeho nervózní?"
"Ne," zavrtěl hlavou Campbell. "Nic mi není."

"Klid, v téhle části útesu žraloci nejsou."
"O to nejde. Nic takového mi v hlavě neleží. Vážně."
Přečetl si ten pohled, kterým se na něj vedoucí potápěčů díval: další případ nervového šoku. Firma jich musí produkovat desítky. Stresovaní úředníci z vyšších postů, oběti zasedaček, všichni se stejnými skelnými pohledy. Odpoledne se potápěli u malého vraku na východním konci ostrova. Beth se dala dohromady s jinou ženou, a tak Campbell zůstal u svého ranního partnera, plešatícího šéfa z kanceláře v Cincinnati.
Z vraku nezbylo víc než trup, prázdná slupka. Ostatní lezli po hnijícím dřevě, ale Campbell se nechal vlnami unést kousek stranou. Cílevědomost byla pryč, zůstala mu jen touha po beztíži a bezbarvosti hlubiny.
Po večeři přišel za Beth na terasu. Dávno ztratil představu o tom, jak dlouho se díval na mraky nad temnou vodou, když uslyšel, jak řekla: "Nelíbí se mi tady."
Campbell k ní zajel očima. V bílém lněném kabátku, s rukávy vyhrnutými po lokty a vlasy ještě mokrými, stočenými do drdolu a ozdobenými orchidejí, vypadala štíhle a svěže. Už od večeře utápěla svou mrzutost v brandy a zase jednou se jí povedlo udivit ho tím, jak dokáže existovat v psychickém vesmíru zcela odděleném od jeho. "Proč?"
"Je to falešné. Neskutečné… Celý tenhle ostrov." Zakroužila brandy, ale nenapila se. "Co má nějaká americká společnost z toho, že jí patří celý ostrov? Co se stalo s lidmi, kteří tady žili?"
"Tak za prvé," spustil Campbell, "je to nadnárodní společnost, nejenom americká. A lidi tu žijí dál. Rozdíl je v tom, že teď mají práci a nejsou na smrt vyhladovělí." Beth ho jako obvykle zahnala do defenzívy, ale amerikanizace ostrova ho nerozrušila tak, jak chtěl. Představil si místní obyvatele s kytarami a kongy, ne přenosnými stereopřehrávači, ze kterých vyřvává elektronické reggae a neopunk. Chata, ve které s Beth spali, měla kopulovitý tvar, byla klimatizovaná a pohodlná, ale chyběl mu tam zvuk oceánu.
"Prostě se mi to nelíbí," trvala na svém Beth. "Nemám ráda přísně tajné projekty, které se musí držet pod zámkem za elektrickým plotem. Nelíbí se mi firma, která sem letecky sváží lidi na dovolenou tak, jako když se háže psovi kost."
Nebo stéblo tonoucímu, napadlo Campbella. Zařízení na západním konci ostrova ho zajímalo stejně jako kohokoli jiného, ale o to teď nešlo. Campbell pochopil, že oba procházejí kroky tance, který nevyhnutelně vede k rozvodu. Všichni jejich přátelé byli rozvedení přinejmenším jednou a osmnáct let trvající manželství jim nejspíš připadalo stejně anachronické jako chevrolet ročník sedmapadesát.
"Proč to nepřiznáš rovnou?" zaútočil Campbell. "Jediné, co se ti na tomhle ostrově nelíbí, je to, že tu musíš být se mnou."
Vstala a Campbell s ochromující žárlivostí cítil, jak se na ni zaměřují pohledy všech mužů kolem. "Měj se," utrousila a hlavy se otočily za klapotem jejích sandálů.
Campbell si objednal další Salva Vida a díval se za ní, jak jde dolů. Schodiště osvětlovaly japonské lampiónky a utápělo se v záplavě červených a oranžových květů. Když došla na písek a k řadě chatek, byl z ní jenom stín a Campbell měl většinu piva v sobě.
Teď, když byla pryč, padla na něj únava a trochu se mu točila hlava. Podíval se na ruce, ještě svraštělé z hodin strávených ve vodě, na šrámy a odřeniny po třech dnech tělesné aktivity. Jemné ruce, kancelářské ruce úředníka. Ruce, které budou ještě dvacet let držet tužku nebo ťukat do klávesnice, aby se nakonec uchýlily k dálkovému ovladači velkoplošné televize.
Silné pivo, které chutnalo po karamelu, mu začínalo stoupat do hlavy.
Zavrtěl hlavou a vstal, aby vyhledal toaletu.
Jeho obraz se v nerovném zrcadle nad umyvadlem chvěl a rozplýval. Uvědomil si, že hraje na čas, co nejvíc oddaluje konfrontaci se studeným, sterilním vzduchem v chatce.
A pak ty sny. Od příjezdu na ostrov se to zhoršilo, každou noc byly živější a znepokojivější. Nevybavoval si podrobnosti, jen líné, erotické vjemy na kůži, pocit, jako by plaval hustou křišťálovou vodou, koulel se po naprosto hladkých plochách. Když se z nich probouzel, lapal po dechu jako ryba na suchu a penis měl ztopořený.
Přinesl si na stůl další pivo, i když je vlastně ani moc nechtěl, jen potřeboval mít něco v rukách. Jeho pozornost neustále přitahoval stolek na nižší terase, kde seděla vcelku tuctová žena a vedla rozhovor se dvěma muži v brýlích a frakových košilích. Nechápal, co je mu na ní tak povědomé, dokud v rozpačitém gestu nenaklonila hlavu a on ji nepoznal. Ty široké lícní kosti, bledé oči.
Uslyšel tlukot vlastního srdce. Takže to měl být nějaký žert? Žena v převleku? Ale co ty žábry, které viděl na krku? A jak se, proboha, mohla pohybovat tak rychle?
Vstala a omluvným gestem se rozloučila s přáteli. Campbellův stůl byl u schodů. Všiml si, že cestou ven bude muset projít kolem něj. Než si to stačil rozmyslet, vstal, zastoupil jí cestu a řekl: "Promiňte."
"Přejete si?" Všiml si, že není fyzicky přitažlivá, ale cosi ho k ní táhlo, navzdory silným bokům a pevným, krátkým nohám. Tvář byla starší, unavenější než ta, kterou zahlédl na útesu. Ale podobná tak, že to sotva mohla být náhoda.
"Chtěl jsem… mohl bych vás na něco pozvat?" Třeba jenom začínám bláznit, napadlo ho.
Usmála se a vlídně přivřela oči. "Je mi líto, ale je už dost pozdě a ráno musím do práce."
"Prosím vás," naléhal Campbell. "Jenom na chviličku." Všiml si podezíravosti a pod ní záblesku polichoceného ega. Pochopil, že není zvyklá, aby ji muži takto oslovovali. "Chtěl jsem si s vámi jen promluvit."
"Ale nejste novinář, že?"
"Ne, nic takového." Snažil se najít slova, kterými by ji uklidnil. "Jsem od firmy. Z houstonské pobočky."
Kouzelná slova, napadlo ho. Posadila se na židli, kde předtím seděla Beth, a váhavě prohodila: "Nevím, jestli bych si měla ještě něco dávat, už tak jsem skoro opilá."
Campbell přikývl. "Vy pracujete tady, že?"
"Ano."

"Sekretářka?"
"Bioložka," řekla trochu ostře. "Jsem doktorka Kimberlyová." Když na jméno nijak nezareagoval, dodala mírněji: "Joan Kimberlyová."
"Promiňte," omluvil se Campbell. "Vždycky jsem měl pocit, že s biology si člověk snadno rozumí." Flirtování šlo samo. Měla v sobě stejnou krásu jako ta bytost na útesu, jakousi krajní ostýchavost a neobvyklou smyslnost, ale v ženě byly tyto vlastnosti ukryty hlouběji.
Proboha, blesklo mu hlavou, vždyť tím, co dělám, se ji vlastně snažím svést. Přelétl očima po bujných tvarech jejího poprsí. Věděl, jak by vypadalo bez toho modrého oxfordu, který měla na sobě, a ta představa se proměnila v žár v rozkroku.
"Možná bych se přece jenom něčeho napila," svolila. Campbell přivolal číšníka.
"Nedovedu si představit, jaké to je, žít tady," poznamenal. "Vidět to každý den."
"Člověk si zvykne. Pořád jsou chvíle, kdy vám to připadá nesnesitelně krásné, ale máte práci a život jde dál. Rozumíte?"
"Rozumím," přisvědčil Campbell. "Vím přesně, jak to myslíte."

Nechala se doprovodit domů. Její osamělost a přístupnost byla jako silný parfém, tak silný, že ho na jednu stranu odpuzoval a zároveň ho k ní neodolatelně přitahoval.
Zastavila se ve dveřích svého domku, další kupole, ale tentokrát posazené vysoko na svahu, v háji palem a buganvílií. Sexuální napětí bylo tak silné, že Campbell cítil, jak se mu chvěje náprsenka košile.
"Děkuji vám," řekla chraptivě. "Dobře se s vámi povídá."
To byl okamžik, kdy se měl otočit a odejít, ale jako by se od ní nedokázal odpoutat. Objal ji a její ústa nešikovně narazila na jeho. Pak pohnula rty a jazykem nedočkavě vyrazila na výzvědy. Tápavě otevřela dveře, aniž se mu vymanila, a do domu div nevpadli.

Zvedl se na rukou a díval se, jak se pod ním pohybuje. Měsíční svit, který pronikal stromy, zelený a bledý, se přeléval přes postel v líných vlnách. Jak se zvedla a prohnula v zádech, ňadra se jí vzedmula a z hrdla se vydralo sténání. Oči měla přivřené, nohy ovinuté kolem jeho, držela je jako dlouhým vidlicovitým ocasem.

Než začalo svítat, vyklouzl jí zpod ochablé pravé ruky a oblékl se. Když odcházel, ještě spala.
Původně měl v úmyslu vrátit se do chatky, ale uvědomil si, že místo toho se škrábe na vrcholek skalnaté páteře ostrova, aby si počkal na východ slunce.
Ani se neosprchoval. Parfém a tělesná vůně Joan Kimberlyové mu zůstaly na rukou i na tříslech jako sexuální stigmata. Byla to Campbellova první nevěra za osmnáct let manželství, definitivní, nevratný akt.
Moc dobře věděl, jak se tomu většinou říká. Krize středního věku a tak dál. Nejspíš zahlédl Kimberlyovou některého předchozího večera v baru, nevědomky si ji zapamatoval a pak dal její tvář přeludu se zřetelnými freudovskými významy vody a znovuzrození.
V kalném, rozptýleném světle svítání měla laguna šedivou barvu. Linie bariérového útesu vypadala jako tmavší šmouha přerušovaná zpěněnými hřebeny vln, které se klikatily jako šupiny na kůži oceánu. Uschlé vějířovité listy palem šustily ve větru a ptáci se s cvrlikáním začali probouzet. Od jedné chatky dole u pláže se odlepil stín a vylezl na cestu, obtěžkaný velkým kufrem a taškou do letadla. Nad ní, na asfaltovém parkovišti na konci schodů, tiše zastavilo taxi a zhaslo světla.
Kdyby se rozběhl, mohl ji ještě stihnout a možná dokonce zadržet, ale byl to jen mlhavý impuls, který nezesílil natolik, aby dorazil do nohou. Seděl na hřebeni, dokud ho slunce nezačalo pálit do týla a oči mu neosleply z bělostného písku a třpytu vody.
Na severní straně ostrova, blíž k pevnině, se pro potřeby rekreace a firmy blátem rozlézala vesnice Espejo. Středem probíhala prašná cesta, v kolejích stála zaolejovaná voda. Struskové baráky na betonových deskách a fordky rezivějící na dvorcích Campbellovi připomněly americké předměstí padesátých let, prostoupené nočními přízraky.
Tam bydleli místní, kteří pracovali v kuchyních firmy nebo zametali podlahy. Jejich děti se praly v uličkách páchnoucích hnijícími rybami, nebo polehávaly v chládku a házely kamením po trojnohých psech. Jakási stará žena prodávala z provazů natažených mezi piloty svého domu košile z režného plátna. Pod markýzou z vlnitého zeleného plastu ležely hromady banánů a na kusech hovězího se rojily mouchy. Hned vedle byla farmacia s vybledlým žlutým znakem Kodaku, který sliboval "Do zítřka."
Campbell vešel, zamrkal a vstoupil do hloubi krámku, kde si deseti-jedenáctiletý kluk četl v La Novela Policiaca. Chlapec odložil komiksový časopis na pult a zeptal se: "Přejete si, pane?"
"Jak rychle mi můžete udělat fotky?" Campbell mu přisunul filmy v kazetách.
"?Mande?"
Campbell se chytil hrany stolu. "Vážně by to nešlo ještě dnes?" optal se pomalu.
"Zítra. Touhle dobou."
Campbell vytáhl z peněženky dvacetidolarovku a položil ji lícem dolů na zjizvené dřevo. "Dnes odpoledne?"
"Momentito. "
Chlapec pravačkou něco vyťukal na klávesnici počítače. Nevlídný klapot kláves vyvolal v Campbellovi nechuť. "Dnes večer, ano?" navrhl chlapec. "A las seis." Dotkl se ciferníku svých hodinek a upřesnil: "Šest."
"Dobře," souhlasil Campbell. Za dalších pět dolarů si koupil půllitrovku Canadian Club a vyšel zpátky na ulici. Připadal si jako tabule málo obarveného skla, jako by jím slunce mohlo procházet skrz naskrz. Bylo to od něj samozřejmě pošetilé, takhle s filmem riskovat, ale potřeboval ten obrázek mít.

Musel vědět, jak se věci mají.
Zakotvil člun co nejblíž místa, kde jej nechal minulou noc. Měl dvě plné vzduchové láhve a zbývalo mu ještě půl láhve whisky.
Potápět se opilý a sám bylo proti všem pravidlům, jež se mu za celou tu dobu snažili vštípit, ale představa, že by mohl přijít o život tak jednoduše a čistě jako utopením, mu připadala absurdní, nehodná vážnějšího zamyšlení.
Potápěcí džíny a tričko, ještě mokré a slané z předchozího dne, ho dusily. Co nejrychleji si nasadil kyslík a překulil se přes bok loďky.
Chladná voda ho oživila, propláchla mu hlavu. Vypustil vzduch z vesty a klesl rovnou ke dnu. Jak byl otupělý whisky a nedostatkem spánku, chvíli tápal po písku a teprve pak se mu podařilo vyrovnat vztlak.
Na okraji srázu zaváhal a pak se pustil po hraně útesu doprava. V takové fyzické kondici spaloval kyslík rychleji, než chtěl; jít hlouběji znamenalo ještě to zhoršit.
Z čela korálu na něj zamrkala jasně červená plechovka od coca-coly.
Zmačkal ji a zastrčil si ji za opasek. Najednou měl vztek na firmu a na to, jak lhostejně ostrov znásilňuje, na sebe za to, že sebou nechá tak manipulovat, na Beth, že od něj tak odešla, na celý svět a lidstvo. Nešetřil se, proplouval hejny rybek a modravými řasami a skoro ani nevnímal tu členitou, zářivě pestrou krajinu, která ubíhala pod ním.
V počátečním výbuchu energie spálil část opilosti a postupně zvolnil tempo. Uvažoval, jaké si dělá naděje. Dospěl k závěru, že marné. Hnal se za přeludem. Ale neobrátil se.
Plaval dál a najednou narazil na síť.
Byla skoro neviditelná - pavučina z monofilamentu - s desetipalcovými oky, dostatečně silná, aby zadržela žraloka nebo hejno sviňuch. Vyzkoušel ji pilovitým ostřím potápěčského nože, ale neuspěl.
Byl blízko západního cípu ostrova, kde měla firma své výzkumné pracoviště. Kam až dohlédl, síť se táhla kolem útesu a pokračovala daleko na širé moře.
Byla skutečná, došlo mu. Tu síť sern dali proto, aby ji drželi uvnitř. Ale jak se přes ni dostala?
Když ji zahlédl naposledy, mířila ke dnu. Campbell zkontroloval budíky a zjistil, že mu zbývá necelých pět set liber vzduchu. Dost na sestup do pětatřiceti metrů a rychle zpátky. Rozumné by ale bylo vrátit se do člunu a vzít si novou láhev.
Ale sestoupil.
Jak plaval kolem sítě, tenká vlákna se leskla. Vypadalo to, jako by byla spojená se samotným korálem, ale nedokázal si představit, jak by se to dalo udělat. Neustále těkal očima mezi ukazatelem hloubky a okrajem sítě. Kdyby šel ještě hlouběji, ke starostem s prázdnou láhví by přibyly další s dekompresí.
Ve třiceti sedmi metrech přepnul na rezervu. Měl tři sta litrů, ale ubývaly. Všechno, co bylo na korálu červené, zmizelo; zůstaly jen modré a nachové odstíny. Voda byla o poznání temnější, chladnější a každé nadechnutí mu vtrhlo do plic jako gejzír. Ještě tři metry, řekl si a pak - ve čtyřicetimetrové hloubce - spatřil v síti díru.
Výstroj, kterou měl na zádech, se zapletla do monofilamentu. Musel přemoci paniku, vrátit se a zkusit to znova. Zase cítil svírání v plicích, jako by chtěl dýchat přes igelitový pytlík. Viděl už láhve vydýchané tak, že se jím propadly boky. Našli je na potápěčích, kteří uvízli v sesuvech nebo se zamotali do rybářských lan.
Láhev se uvolnila. Byl na druhé straně a stoupal za bublinkami k hladině. Jak okolní tlak klesal, cítil, že se doušek vzduchu v plicích roztáhl, ale ne dost, aby to zmenšilo potřebu dýchat. Vysál z láhve poslední vzduch a přinutil se pokračovat ve vydechování, vytlačovat z tkání dusík.
V patnácti metrech výstup zpomalil. Změnil směr ke korálové hradbě, zatočil za výstupek a ocitl se v chráněné laguně. Na několik nekonečných vteřin zapomněl, že už nemá žádný vzduch.
Celé dno laguny bylo rozparcelováno na zelené čtverce chaluh, mechu a něčeho, co vypadalo jako obří zelí. Kolem Campbella kroužilo hejno červených rybek vedených kovovou skříňkou se světlem blikajícím na konci dlouhé antény. Oceánské dno obdělávaly ponorky s tenkými mechanickými rameny; protrhávaly porost a kalily vodu nějakými chemikáliemi. Po boku potápěčů plavali dva nebo tři delfíni a vypadalo to, jako by si spolu povídali.
Campbell, s plícemi k prasknutí, se k nim otočil zády a vystřelil k hladině. Držel se co nejblíž ke skalám. Ve třech metrech chtěl na minutu zastavit, aby udělal pro dekompresi aspoň něco, ale nešlo to. Neměl vzduch.
Vynořil se na hladinu ani ne třicet metrů od betonového doku. Za sebou měl řadu bójek, které vyznačovaly průběh sítě daleko na moře a kolem druhé strany laguny.
Dok vypadal opuštěně a na slunci z něj stoupala pára. Bez nové láhve nemohl Campbell pomýšlet na návrat stejnou cestou; kdyby se pokusil přeplavat síť po hladině, byl by nápadný asi jako tonoucí. Musel najít novou láhev nebo jinou cestu.
Ukryl výstroj pod kus plachty a přešel po horkém betonu k budově za ním, k širokému nízkému skladišti plnému dřevěných beden. Regál s potápěčskou výstrojí byl vestavěný do zdi nalevo. Vykročil k němu, když za sebou uslyšel hlas.
"Hej vy tam! Stůjte!"
Skočil za stěnu z beden, uviděl ústí vykachličkované chodby do zadní části budovy a rozběhl se k němu. Neudělal víc než tři čtyři kroky, když mu cestu zahradil uniformovaný hlídač a namířil mu osmatřicítku na prsa.

"Můžete mi ho tady nechat."
"Určitě, doktorko Kimberlyová?"
"Zvládnu to," kývla. "Kdyby něco, zavolám vás."
Campbell se zhroutil na umělohmotnou židli za stolem naproti ní. Kancelář to byla přísně funkční, vodotěsná a ošetřená proti plísním. Z dlouhého okna za Joaninou hlavou byl výhled na lagunu a řadu bójek.

"Kolik jste toho viděl?" zeptala se.
"Nevím. Viděl jsem něco jako farmy. Jakési stroje."
Přistrčila mu přes stůl fotografii. Byl na ní tvor s ženskými prsy a rybím ocasem. Obličej se podobal Kimberlyové, jako by to byla její sestra.
Nebo klon.
Campbell si najednou uvědomil, do čeho se namočil.
"Ten chlapec ve farmacii pracuje pro nás," promluvila Kimberlyová.
Campbell přikývl. Pochopitelně. Jak jinak by přišel k počítači. "Můžete si ten obrázek nechat," Campbell zamrkal, aby se zbavil potu na víčkách. "I negativ."
"Uvažujte realisticky," pohlédla na něj, vyťukala něco do počítače a zadívala se na obrazovku. "I kdybychom vás nechali u vaší práce, nevidím možnost, jak udržet pohromadě vaše manželství. A to máte dvě děti na škole…" Zavrtěla hlavou. "Víte příliš mnoho nebezpečných informací. Moc lidí by za ně rádo zaplatilo a existuje dost způsobů, jak vámi manipulovat. Nestojí to za riziko, pane Campbelle." Vyzařovalo z ní, jak se cítí zraněná a zrazená. Campbell by se před ní hanbou nejraději někam schoval.
Vstala a podívala se z okna. "Tady se rodí budoucnost," prohlásila. "Budoucnost, jakou jsme si před patnácti lety nedokázali vůbec představit. A to je příliš vysoká cena, než abychom si nechali všechno pokazit jedním člověkem. Dostatek potravin, levná energie, přístup k počítačové síti za cenu televizoru, úplně nová forma správy…"
"Viděl jsem tu vaši budoucnost," ozval se Campbell. "Vaše lodě zničily útes na míli kolem hotelu. Vaše plechovky od koly se povalují po celém korálovém dně. Vaše manželství se rozpadají, děti berou drogy a vaše televize je brak. To nemusím mít."
"Viděl jste toho chlapce v obchodě? Na tom počítači se učí počítat, a přitom jeho rodiče nedovedou číst ani psát. Zkoušíme na lidech vakcínu, která pravděpodobně dokáže léčit leukémii. Máme doslova revoluční laserovou chirurgii a transplantační metody."
"Tak odtamtud je ona?" zeptal se Campbell a ukázal na fotografii.
Hlas doktorky Kimberlyové se prohloubil. "Nechápete, že to jde jedno s druhým? Pro transplantace musíme umět klonovat buňky dárce. Pro klonování buněk musíme ovládat laserové manipulace s geny…"
"To vaše buňky klonovali? Na zkoušku?"
Pomalu přikývla. "Něco se stalo. Vyrostla, ale přestala se vyvíjet, od pasu dolů zůstala v embryonální podobě. Nedalo se s tím nic dělat… nic víc než tohle."
Campbell se na delší dobu zahleděl na fotografii. Ne, žádný romantický mýtus, jak si původně představoval. V ostrém světle blesku ocas vypadal jako z vosku, ploutve víc připomínaly nevyvinuté nohy. Ohromeně si ji prohlížel a cítil, jak se mu zvedá žaludek. "Měli jste ji nechat umřít."
"Ne. Byla moje. Moc toho nemám a jí bych se nevzdala." Kimberlyová zaťala pěsti, ruce měla svěšené podél těla. "Není šťastná, ví, kdo jsem. Myslím si, že svým způsobem se o mě zajímá." Odmlčela se a sklopila oči na podlahu. "Jsem osamělá žena, Campbelle. Ale to přece víte."
Campbell měl sucho v krku. "A co bude se mnou?" zachroptěl a podařilo se mu polknout. "Zemřu?"
"Ne," zavrtěla hlavou. "Vy také ne…"

Campbell plaval k bariéře. Vzpomínky byly mlhavé a dělalo mu potíže se soustředit, ale vybavoval si otvor v síti a širý oceán za ním. Snadno sestoupil do čtyřiceti metrů. Voda chladila, na holou kůži to bylo příjemné. Dostal se na druhou stranu a pomalu se vzdaloval od hluku a zápachu ostrova, vstříc jakési prapůvodní vidině klidu a bezčasovosti.
Jak plaval, žábry se mu ladně vlnily.

Přeložil Petr Kotrle

JOHN SHIRLEY
Volná zóna

John Shirley byl často první, kdo překračoval hranice, z nichž se později stal udusaný kyberpunkový trávník. Jako rocker byl u toho, když na Západním pobřeží propukla punková horečka. Plodný spisovatel Shirley, jehož dílo zahrnuje romány jako City Come A-Walkin', The Brigade a horor Cellars, je dobře znám vzletnou, úžasnou představivostí a výtrysky mimořádné vizionářské intenzity.
Volná zóna je samostatný úryvek ze Shirleyova posledního projektu, trilogie Eclipse. Svým záběrem globální Eclipse popisuje závratnou blízkou budoucnost, v níž se pop, politika a paranoia střetávají v moderně pojatém boji o přežití. Shirley byl vždycky průkopník a žil pod silným vlivem undergroundu, a tak je docela možné, že jeho využití globálních otázek věští novou vlnu radikální politiky v SF.
John Shirley v současné době žije v Los Angeles a vystupuje se svojí hudební skupinou.

Volná zóna plula po hladině Atlantického oceánu; město omývané soutokem všech kultur.
Kotvila asi sto mil na sever od Sidi Ifni, ospalého přístavu v Maroku, v příjemném teplém proudu v místech zřídkakdy zasahovaných bouřemi. A když nějaká přišla, vybila svou sílu v bludišti betonových vlnolamů, které administrativní vedení města budovalo kolem umělého ostrova dlouhá léta.
Volná zóna byla původně obyčejnou vrtnou plošinou. Bohaté ložisko ropy čtvrt míle pod ostrovem nebylo ještě

vyčerpáno ani ze čtvrtiny. Plošinu společně vlastnily marocká vláda a původně texaská ropná a elektronická společnost Texcorp. Tatáž, která koupila Disneyland, Disneyworld i Disneyworld II, aby je později, v počátcích PHK, počítačové hospodářské krize, musela zavřít.
Skupina arabských teroristů - alespoň americké ministerstvo vnitra je z toho obvinilo - odpálila za pomoci vodíkové pumy z linkového raketoplánu přesně mířenou elektromagnetickou vlnu. Exploze zničila raketoplán a dvě družice, z nichž jedna měla lidskou posádku. Ale když propukla PHK, na oplakávání mrtvých nikomu nezbyl čas.
Bornba na oběžné dráze málem způsobila zkázu světa: tři rakety s plochou dráhou letu se podařilo zneškodnit a zbylé dvě sestřelili Sověti, teprve pak se k útoku přihlásili teroristé. Většina záření pumy směřovala do vesmíru, Země však pocítila jeho vedlejší účinek: EMP. Elektromagnetická vlna - přesně, jak se předpovídalo v sedmdesátých letech - proběhla na kontinentu pod místem výbuchu tisíci mil drátů. Ministerstvo obrany mělo účinnou ochranu, bankovní systém bohužel ne. Puls vymazal třiadevadesát procent dat právě vytvořené Americké úvěrové kanceláře. AÚK kontrolovala sedmdesát šest procent obchodních transakcí a úvěrů v celých Spojených státech. Většina obchodů se prováděla prostřednictvím AÚK nebo jejích dceřiných společností… dokud EMP nepřetížil paměťové obvody, neroztavil je a dokonale tak nezničil všechna data. Tím položil americké hospodářství na lopatky. Statisíce bankovních účtů byly zmrazený, dokud nebudou znovu získány údaje, což způsobilo obléhání zbylých bank. Pojišťovny a podpůrné vládní instituce zdaleka nedokázaly pokrýt tak obrovské ztráty.
Problémy ve Státech ale začaly dávno předtím. Vůdčí úlohu v hospodářství ztratily už v osmdesátých a devadesátých letech. Nevzdělaná pracovní síla, zkorumpované a hrabivé odbory i nízká úroveň výroby způsobily, že se průmysl Spojených států nemohl měřit s asijskými a jihoamerickými tygry. Zhroucení bank po EMP postrčilo Ameriku přes okraj hospodářského poklesu do propasti krize. A celý svět se smál. Arabskou teroristickou buňku tvrdých islámských fundamentalistů, která byla za čin zodpovědná, tvořilo sedm lidí. Sedm lidí, kteří zmrzačili celý národ.
Ale Americe stále zůstávala ohromná vojenská síla a špičkové mozky. Armáda udržela hospodářství v chodu, jako poslední amfetaminové vzepětí člověka nemocného rakovinou. Ve snaze o udržení úrovně výroby se horečnatě stavěly stále levnější, ošklivější a nekvalitnější obytné i obchodní domy. A také čím dál nebezpečnější.
Ve Státech už bohatí neměli klid. Turistická letoviska, zábavní parky i exkluzivní vilové čtvrti postupně padly za oběť neustálým stávkám a vytrvalým útokům teroristů. Chudina, jejíž počty začaly povážlivě vzrůstat již v osmdesátých letech, kratochvíle boháčů odmítala. A střední třída se v podstatě vytratila.
Přesto jste v Americe stále našli oblasti, kde na vás z mediálního víru útočily hypnotické reklamy a zaváděly vás do televizní verze amerického snu, kde o vaši pozornost zápolilo deset tisíc společností a prosilo vás, abyste nakupovali ještě víc. Opevněné městské státy středostavovských iluzí.
Ale sytí již cítili, jak se jim království třese pod nohama. Ve Státech jim začalo být horko. Potřebovali nějaký azyl, bezpečné místo, které by se dalo udržet pod kontrolou. Evropa nepřicházela v úvahu, Střední i Jižní Amerika byly příliš riskantní. V Tichomoří se také válčilo.
Tehdy se začalo mluvit o Volné zóně.
Jeden texaský podnikatel, který neměl peníze uloženy u AÚK, pochopil možnosti obrovského množství vrtných plošin na volném moři. Na opuštěných lodích ukotvených kolem umělých ostrovů vyrostla džungle nevěstinců, heren a kabaretů. Mezinárodní posádku plošin obhospodařovalo dvě stě šlapek a tři sta profesionálních hráčů. Texasan se dohodl s marockou vládou a koupil reznoucí lodě i noční kluby z vlnitého plechu. A všem dal výpověď.
Patřila mu také továrna na umělé hmoty. Ta vyvinula lehký a velice odolný materiál, z něhož podnikatel vyrobil vory, připojené k ostrovu, na kterých později vyrostlo nové plovoucí město. Za nějaký čas mělo sedmnáct čtverečních mil zastavěné plochy, chráněné nejtvrdší bezpečnostní organizací na světě. Bohatým poskytovala Volná zóna všemožná rozptýlení v exluzivní čtvrti, v okrajových částech trpěla techniky z ropné plošiny. Vnější okruh poskytoval útočiště rovněž pochybným existencím a několika stovkám umělců.
Jako byl Rickenharp.

Rick Rickenharp se opíral o jižní zeď Polovodiče a zevnitř klubu k němu doléhal hluk a světla. Vymýšlel novou píseň, která zatím vypadala asi takhle: "Tóny, světla ke mně neslo/staré elektrické křeslo."
Volovina, pomyslel si.
Ze všech sil se snažil vypadat drsně a přitom zranitelně, aby si ho všimla některá z procházejících žen, rozpoznala v něm člověka, který tu včera hrál a pokusila se s ním zapříst hovor. Ale většinou to byly drátové tanečnice.
A Rickenharp se ani zaboha nechtěl sdrátovat s nějakou minimono.
Rickenharp byl totiž rockový klasik. Chodil v padesátileté motorkářské kožené bundě, kterou údajně nosil John Cale ještě za časů Velvet Underground. Švy už povolovaly a tři chromované cvočky scházely. Límec i lokty dávno ztratily černou barvu a prosvítal jimi hnědý odstín zvířete, z něhož byla bunda vyrobena. Ale pro Rickenharpa to byla druhá kůže. Pod ní nic nenosil. Rozbitým zipem prosvítala bledá namodralá pleť holého vychrtlého hrudníku. K bundě nosil texasky, jež přes pouhých deset let věku vypadaly starší než bunda sama. Na nohou měl pravé boty Harley Davidson.
Odstávající uši zdobilo množství náušnic a rezavě hnědé vlasy trčely na všechny strany jako jehelníček.
Na očích měl černé brýle.
A to všechno nosil jen proto, že to bylo nápadně nemoderní.
Kapela mu za to nadávala. Chtěli, aby byl jejich zpěvák a sólový kytarista minimono.
"Jestli chcete bejt minimono, můžeme rovnou střelit ty posraný kytary a napíchnout se na dráty," odpovídal jim Rickenharp.
A jeho bubeník měl tak málo taktu i inteligence, aby opáčil: "No, kurva, třeba bysme se na ně měli napíchnout."
"Třeba bysme si měli koupit i automatickýho bubeníka, ty neandrtálče!" prohlásil Rickenharp a podkopl pod

bubeníkem stoličku, čímž ho s notným lomozem srazil mezi činely. "Vidíš," dodal ještě, "takovejhle zvuk bys měl dostat když hraješ. Teď aspoň víme, jak to zařídit."
Bubeník Murch po něm chtěl hodit paličky, ale pak si uvědomil, že si je nechal soustružit na zakázku, jelikož se už nevyráběly, takže jen prohlásil: "Vyliž mi prdel, frajere!" vstal a nikoli poprvé odešel. Tentokrát to ovšem myslel vážně a teprve důrazná domluva klávesisty Ponce ho přivedla zpátky.
Celé to začal telefonát jejich agentovi. Jiný důvod v tom nebyl. Agentura si profilovala repertoár a Rickenharp se jim nehodil. Poslední dvě desky se neprodaly a zvukaři si navíc stěžovali, že živé bicí se jim špatně nahrávají na zvukové kapsle, které nahradily desky. Rickenharpovy holovizní klipy se nevysílaly.
Agentura VidCo stejně krachovala, další společnost vtažená do černé díry krize. "Takže to neni naše chyba, že se to neprodává," říkal Rickenharp. "Fanoušky máme, ale distribuce se k nim nedostane."
José na to opáčil: "Hovno, na Síť už se nedostanem a ty to dobře víš. Stejně jsme se vezli jenom na ty vlně nostalgie. Z revivalu víc jak dva hity nevyrazíš."
Basák Julio poznamenal technickým žargonem cosi tak blbého, že se Rickenharp ani neobtěžoval si to přeložit - navrhl, aby za frontmana najali dráťáka -, a když mu Rickenharp neodpověděl, naštval se a tentokrát on opustil zkoušku. Technici byli strašně nedůtkliví.
Na kapelu se pomalu zapomínalo. Vlak se zastavil mezi stanicemi. Měli hrát krátký blok k tanci jako předkapela nějakým drátařům a Rickenharpovi se do toho nechtělo, ale podepsali smlouvu a navíc cítil určitý dluh vůči množství staromilských fanoušků na Volné zóně. Smete ty dráteníky z pódia.
Rozhlédl se hledištěm Polovodiče a zalitoval, že zavřeli Retroklub. Hrála se tam spousta staré muziky a dokonce ho navštěvovalo pár rockabillies, kteří opravdu věděli, co to potřebuje. Polovodič byl klub minimono.
Minimona nosila dlouhé rovně natužené vlasy, které se z úzké špice na temeni rozprostíraly na ramena, takže zezadu minimono vypadal jako černý, šedivý, rudý nebo bílý wigwam. Jiné barvy se nepřipouštěly, čisté tóny bez proužků či odstínů. Minimono vzniklo jako odpověď na výstřední hnutí flare. A na zmatek války, válečné hospodářství a beztvaré proměny Sítě. Výstřednost scházela na úbytě.
Rickenharp měl k módním výstředníkům své výhrady, ale minimono odsuzoval. Extravagance měla alespoň nějakou energii.
Flare se vyvinulo z provokačních hnutí konce dvacátého století. Jeho vyznavači si tužili vlasy nahoru, co nejvýš a nejdál dopředu, jak to šlo, aby účes vyjadřoval a podtrhoval individualitu a originalitu. Čím více barev, tím lépe. Dokud jste neměli výrazově nabitý účes, nebyli jste samostatná osobnost. Mnohobarevné prameny se tužily do vrtulí, háků, aureol. Specializovaná kadeřnictví vydělávala velké peníze a když módní vlna pominula, zase o ně přišla. Ale přesto trvala déle než jiné módní výstřelky; měla totiž nekonečné možnosti variací a spoustu energie. Množství lidí se z potřeby vytvořit vlastní individuální výraz vyvléklo přijetím nějakého standardního účesu. Tvarovali si vlasy do znaku své oblíbené chudé rozvojové země (tehdy, když byl třetí svět ještě chudý, před posledním obchodním přelomem). S účesy stylu flare bylo tolik práce, že si lidé nechávali dělat paruky, které doma odkládali. A užívali drogy, které se k nim hodily. Vzrušující neuropřenašeče všech druhů - antidepresiva, drogy, po kterých jen zářili. Bohatší nosili nimbové pásky, vytvářející umělou svatozář. Drsnější flaři to považovali za nevkusně narcistní, což připadalo lidem mimo flare jako dobrý vtip, protože pro ně byli všichni flaři velice marniví.
Rickenharp si nikdy neobarvil ani nenatužil vlasy, jenom občas pomohl jejich punkové rozcuchanosti.
Ale Rickenharp nebyl punker. Shodoval se s předpunkem, koncem padesátých, šedesátými a začátkem sedmdesátých let. Rickenharp byl anachronismus. Byl prostě čistý rocker, v Polovodiči tak nevhod jako bebop na diskotéce osmdesátých let.
Rickenharp se díval na černé či šedivé jednobarevné tuniky a saka, černé náramkové telefony, dokonalou uniformitu; na stejně opálené obličeje a v každém levém uchu jedinou náušnici se znakem Kolonie První krok. Technicky fetišističtí minimonové toužili po umístění ve vesmírné Kolonii, jako kdysi rastafariáni snili o návratu do Etiopie. Rickenharpovi přišlo směšné, že ji Sověti blokují. Bylo legrační vidět, jak normálně pomalí, střídmí minimonové vřou amfeticoolovým žárem v těsných skupinkách a syčí vztekem, že někdo s těmi Sověty něco neudělá.
Jejich absurdně pravidelná konzervovaná hudba bušila do stěn a probíjela se dveřmi. Stačilo se opřít o zeď a v páteři jste cítili sbíječku.
Bylo tu ale i pár zavilých flarů, a v ně vkládal Rickenharp největší naděje. Většinou uznávali starý rock.
Hudba skončila, tichem zahřměl hlas: "Joel NewHope!" a pódium ozářily reflektory. Začalo první drátařské číslo.
Rickenharp se podíval na hodinky. Bylo deset. Na řadu se měl dostat v jedenáct třicet. Představil si, jak se klub vyprázdní, až vyjde na scénu. Nehodil se sem. Ale třeba bude publikum dostatečně rozmanité. Vyznavači okrajových směrů ho podrží.
NewHope vyběhl na pódium. Drátař. Byl nevýrazný a chirurgicky zbaven pohlaví: radikální minimono. Dával to najevo i nahotou; měl na sobě jen černý a šedý sprej. Jak asi chčije? pomyslel si Rickenharp. Nejspíš tím nenápadným záhybem v rozkroku. Tančící manekýn. Centrum sexuality v mozku mu každý týden v zákonně kontrolované katarzi vybudila chromová elektroda připojená do lebky. Ale byl tak hubený, že se možná ilegálně napojuje na cerebrostimulátor na černém trhu. Minimona se ovšem většinou přísně držela zákona.
Dráty vedené z NewHopeových rukou, nohou a trupu byly připojené na snímače v pódiu, takže vypadal jako obráceně přivázaná loutka. Ale to on byl loutkářem. Táhlý pohřební kvil, ozývající se ze skrytých reproduktorů, byl vyluzován svalovými stahy jeho paží, nohou a těla. Na minimono není špatný, pomyslel si blahosklonně Rickenharp. Ve zvucích jeho tance bylo lze vysledovat melodii, krapet složitější, než co by člověk čekal od minimona. Ostatní se pohybovali v geometrických tanečních sestavách, někde mezi diskotancem a country dupárnou, tvoříce vzory, jejichž principy jste se museli naučit, pokud jste také chtěli tančit s minimony. Když někdo zkusil v jejich provázané choreografii tančit po

svém, smetl ho ostrý odsudek vyjádřený jazykem těla.
Rickenharp to mezi nimi občas zkusil, jen tak, aby se pokochal jejich odporem. Ale když tu hrál s kapelou, musel toho nechat, aby si posluchače neznepřátelil ještě před svým jediným číslem. Nejspíš posledním posraným číslem…
Drátař do rytmické linky z playbacku improvizoval dudácké riffy. Zdi ožily.
Dobrý rockový klub - ať už v roce 1965, 1975, 1985, 1995 nebo 2020 - musí být stísněný, tmavý, uzavřený a musí působit klaustrofobicky. Stěny by měly být čistě jednobarevné, například leskle černé, nebo přehnaně křiklavé. Tábor pokrytý současným avantgardním uměním nebo pestrými graffiti.
Polovodič měl obě tváře. Začínal drsně, se skelně černými stěnami, ale když začal koncert, stěny citlivé na zvuk zareagovaly na hudbu barevnými cákanci osciloskopu, který modrými a bílými vlnami zobrazoval vysoké frekvence a rudopurpurovými basy a bicí. Živě a hypnoticky reagoval na každou notu. Minimonům se reaktivní stěny nelíbily. Připadaly jim vlezlé a vulgární.
Tanečník se předváděl, Rickenharp ho s nechutí pozoroval a snažil se být objektivní. Pomyslel si, že je to jenom další podoba rock'n'rollu, nic víc. Stejně jako si křesťan, který je přítomný buddhistickému obřadu, řekne: "Vždyť jsou to vlastně všechno projevy Jediného Boha." Rickenharp se ale opravil: Právej rock je lepší. Opravdovej rock se vrací, říkal skoro každému, kdo byl ochoten ho poslouchat. To nebyl skoro nikdo.
Díval se, jak do klubu vešla chaotička a hned si připadal méně osamělý. Chaotici měli k pravým rockerům daleko blíž. Měla vyholenou a po stranách namalovanou hlavu. Její sukně sestávala z nejméně dvou set cárů syntetické látky přišitých ke koženému pásku - trávová suknice z barevných útržků. Prsa měla obnažená a do obou bradavek vetknuté tenké šroubky. Minimona ji znechuceně pozorovala. Minimono totiž tíhne k prudérnosti a přitahovat pozornost k prsům považuje za nespolečenské a netaktní. Široce se na ně usmála. Přes pohledné semitské rysy měla nahodile namalovaných několik pruhů. Její makeup připomínal gobelín. Zuby měla sbroušené.
Rickenharp ztěžka polkl. K čertu, byla přesně jeho typ.
Jenže… jenže měla šňupadlo na modrák. Obrácený otazník šňupadla se jí vinul po tváři od úchytu za pravým uchem až k pravé nosní dírce. Co chvíli naklonila hlavu a natáhla do nosu trochu modrého prášku.
Rickenharp se musel odvrátit. Tiše klel.
Kdysi napsal píseň Snažím se nebrat.
Modrák. Syntokain. Heroin. Amfetarnorfin. XT2. Ale nejvíc jel v modráku. A ten byl návykový. A tááák dobrý.
Modrák, neboli modrý meskalin. Slučoval v sobě nejlepší stránky meskalinu a kokainu. Ale neměl tak ošklivou kocovinu jako koks. Jenom… člověk ho po nějaké době pravidelného užívání přestal brát a svět pro něj ztratil smysl. Nebyla to nevolnost z absťáku. Jen těžká deprese, pocit bezcennosti, který na člověka sedl jak prach a pronikl celým tělem jako jed. Po kokainu to vypadá jinak, ale…
Ale lidi říkali modráku snídaně sebevrahů.
Někdy jste se po tom cítili jako horník, když se nad ním zavře šachta. Jako byste byli pohřbeni sami v sobě.
Rickenharpovi zaplatili odvykací kúru rodiče, protože on všechny peníze ze svého jediného hitu utratil za modrý meskalin. Málem se z něj nedostal. A teprve nedávno, i když ještě v době, než začaly hádky v kapele, začal mít pocit, že život má zase cenu.
Dívka prošla kolem Rickenharpa a on jako opařený pozoroval, jak šňupe. Jako by mu něco připomnělo ztracenou lásku. Syndrom odnaučených. Jako by mu někdo přebíral jeho drogu.
A přesně si dokázal představit sladké pálení modráku na nosní sliznici i nasládlou lékárnickou pachuť vzadu na patře; anebo výbuch průzračné jistoty po větší dávce, fyzické jistoty, kterou cítil stejně přesně jako ženské rty na ptáku. Autoerotický efekt modrého meskalinu. V představě drogy ucítil vábný náznak jejích účinků. Z paměti lovil její chuť, vůni, strukturu… Vidět ji šňupat v něm probudilo stovky barvitých vzpomínek. Téměř nezvládnutelná touha. (A vzadu v hlavě se stále snažil upoutat jeho pozornost tenký varovný hlásek Hej, vzpomeň si, ta sračka tě žene k sebevraždě, když ji nemáš; jseš s ní nesnesitelně sebevědomý a nevycválaný; vyžírá ti vnitřní orgány… tenký hlásek pomalu utichal…)
Dívka ho pozorovala. V jejích očích přečetl náznak pozvání.
Váhal.
Tenký hlásek přibral na důrazu.
Říkal mu: Rickenharpe, když s ní půjdeš, skončíš zase na modráku.
S mučivou bolestí v celém těle se odvrátil. Záplavou zvuků, světel a jednobarevných lidí se prodral do šatny. Ke kytaře, sluchátkům a bezpečnému světu hudby.

Rickenharp poslouchal vzácný pásek Velvet Underground z roku 1968. Napíchl ho do naslouchátka za uchem. Zrovna běžela píseň White Light/White Heat. Kytaristé dělali takové kousky, že by na to baron Frankenstein jistě poznamenal: "Některé věci se lidé neměli nikdy dozvědět." Zašrouboval si naslouchátko hloub do sluchovodu, aby mu vibrace zněly i kostí kolem ucha; mrazení, které jím procházelo sladěno s kytarovými akordy. Vyhledal vhodný vizorklip, dokument o expresionistickém malířství. Poslouchat Velvety a dívat se na Edvarda Muncha. Fíha!
A vtom se mu do ramene zaryl Juliův prst.
"Pomíjivost štěstí," zamumlal Rickenharp a stáhl si z očí vizor. Vypadal jako zrcátko na gumě, jaká kdysi nosili lékaři, ale obrazovka, která se spouštěla před oči, byla obdélníková, jako zpětné zrcátko v autě. Vizory se občas prodávaly s miniaturní kamerou a dotykovým přenašečem. Ten jste si oblékli na záda, kde se přimáčkl na kůži jako korzet. Kamera snímala například obraz ulice, po které jste zrovna šli, dotykový přenašeč ho zpracoval a přenesl na záda zjednodušený vzor toho, co zaznamenala kamera. Jakási část mozku z toho dokázala vytvořit hrubou představu ulice. Vyvinuto pro slepce koncem osmdesátých let. Nyní systém používali především televizní narkomani, kteří chodili nebo jezdili městem

s obrazovkou na očích a reflexivně se orientovali za pomoci dotykového přenašeče. Kromě televize neviděli nic, ale přesto nikdy do nikoho nenarazili. Ale Rickenharp přenašeč nepoužíval.
Takže se na Julia musel podívat vlastníma očima. "Co chceš?"
"Des," polkl Julio. Basák Julio, dříve technik. Deset. Za deset minut šli na scénu.
José, Ponce, Julio, Murch: doprovodná kytara a zpěv, klávesy, basová kytara, bicí.
Rickenharp kývl a stáhl si vizor zpátky na oči, jenže Ponce mu ho vzápětí vypnul.
Obraz se srazil doprostřed monitoru jako krajina, která se vám vzadu ztrácí při jízdě tunelem; Rickenharp měl pocit, že žaludek se v něm smršťuje stejně rychle. Věděl, co se bude dít. "No tak jo," pravil a otočil se k nim. "Co zas máte?"
Scéna se odehrávala v šatně. Stěny pokrývala tlustá vrstva nápisů. Všechny šatny v rockových klubech tak vždycky vypadaly a vždycky budou vypadat. Počmárané a popsané. Například přímým prohlášením VLÁDNOU PARAZITI, roztomile rozmrzelým SYMBIÓZA 666 TU MOHLA CHCÍPNOUT NUDOU, šikmým existenciálním ALKOLOIDNÍ BRAŠI VÁS VŠECHNY MILUJOU, ALE STEJNĚ BY BYLO LEPŠÍ, KDYBYSTE CHCÍPLY, i záhadnými řádky typu SYNCH 66 MLASKÁ. Vypadalo to jako vzorek na těžce zmuchlané tapetě. V několika vrstvách. Palimpsest. Halucinační stylizace podobná drahám elektronů ve zrakové kůře.
V místech, která prosvítala bludištěm nápisů, byla stěna šedivá.
V šatně bylo pro Rickenharpovu skupinu místa tak akorát. Seděli na židlích s ulámanými opěradly kolem třínohého stolu a mezi sebou měli naskládané nástroje v kufrech s odrbanými rohy a odlupující se koženkou. Polovina přezek byla polámaná.
Rickenharp přejel očima po kapele ve směru hodinových ručiček a z jejich výrazů se snažil uhodnout, s čím kdo přijde. José po levici měl pod očima kruhy, které skvěle doplňovaly půltucet kulatých náušnic; na hlavě měl trojité čiro, prostřední hřeben červený, krajní bílý a modrý. Na levém ukazováčku nosil prsten s našedlým křišťálem, který mu - což dobře věděl - skvěle ladil k barvě očí. Rickenharp si s Josém kdysi dobře rozuměl. Teď se na sebe dívali, jako by se navzájem z něčeho obviňovali. Byli na sebe rozmrzelí jako bývají milenci, i když to nikdy nebyli. Josému vadilo, že Rickenharp nechce změnit styl, že staví svůj hudební vkus nad přežití kapely. Rickenharpovi vadilo, že José chce angažovat minimono drátaře, což se neshodovalo s duchovním étosem skupiny, a že je pro to ochoten obětovat Rickenharpa. Nahradit ho dráteníkem. Oba to věděli, i když to ani jeden nevyslovil. Většina z toho, co mezi nimi proběhlo, byla vyřčena jako nepřímé narážky. Ted' se ale zdálo, že José už to v sobě nebude dál dusit. Hlavu měl nakloněnou v nepřirozeném úhlu, jako by měl zlomený krk. Pohled očí měl vyhaslý.
Ponce se dal k minimonům, alespoň vizáží, a kdysi se kvůli tomu do krve pohádali. Byl štíhlý, měl liščí obličej, a coby minimono byl od hlavy k patě šedý jako bitevní loď, včetně odbarvených vlasů a kůže. V zakouřeném klubu se občas úplně ztrácel.
Nosil stříbrné kontaktní čočky. Prohlížel si svých deset pokroucených odrazů v zrcadlově vyleštěných nehtech na rukou. Vypadal mrzutě.
Julio Rickenharpa rád štval a toužil po změně. Do určité míry ale byl loajální. Ale jen proto, že byl konformní. Dokázal by se za Rickenharpa postavit, ale ne proti většině. Bujnou kadeřavou portorikánskou hřívu měl na hlavě natuženou jako lodní kýl. Profilem a očima s dlouhými řasami připomínal ženu. V uchu měl masivní stříbrnou náušnici a chodil v klasické rockerské černé kůži jako Rickenharp. Otočil prsten na palci lebkou nahoru a vrátil jí mrtvolný škleb. Ještě chvíli na ni civěl, jako by se opravdu bál, že jedno z jejích očí z falešných rubínů brzy vypadne.
Murch byl pomalý pořez s krátkým ježkem. Jako bubeník byl průměrný, ale aspoň nějaký, neboť bubeníci už skoro vymřeli. "Murch je vzácnej jak dodo," poznamenal svého času Rickenharp, "a tím podobnost zdaleka nekončí." Murch nosil tmavé brýle v obroučce z rohoviny a vždycky měl na klíně láhev Southern Comfort. Patřila k jeho stylu. Ladila k vysokým kovbojským botám. On si to alespoň myslel.
Murch se na Rickenharpa díval s neskrývaným pohrdáním. Na to, aby dokázal skrýt své pocity, měl příliš slabý intelekt.
"Polib si prdel, Murchi," řekl mu Rickenharp.
"Co? Dyť sem nic neřek."
"Ani nemusíš. Cejtim, co si myslíš. Tak radši drž hubu." Rickenharp vstal a rozhlédl se po ostatních. "Vim, co mi chcete. Chci po vás jenom jedno: poslední pořádnou vypalovačku. Potom si to zařiďte, jak se vám líbí."
Napětí roztáhlo křídla a uletělo.
V místnosti se objevil jiný pták. Rickenharp ho v duchu viděl: pták hromu. Napůl jako indiánský hromopták namalovaný na wigwamu, napůl jako chromovaný znak Fordu Thunderbird. Když roztáhl křídla, pera na jejich koncích se blýskla jako naleštěný nárazník. Na hrudi měl dvojici světel a když kapela vzala nástroje a vyrazila na pódium, reflektory se rozsvítily.
Rickenharp nesl svůj Fender Stratocaster v černém kufru. Futrál byl olepen kobercovou páskou a odlupovaly se z něj vybledlé samolepky. Ale Stratocaster byl bez poskvrnky. Nádherný. Liniemi připomínal sportovní vůz. Prošli bílou chodbou z umělého zdiva, která se za prvním rohem zúžila, takže museli jít bokem s nástroji před sebou. Na Volné zóně byla o prostor nouze.
Pomocník zvukaře uviděl vycházet Murche a dal znamení diskžokejovi, ten uťal pásek a ohlásil kapelu staromódním způsobem, jak si Rickenharp přál: "A nyní , přichází… Rickenharp."
Dav nezajásal nadšením. Někdo zapískal a pár lidí zatleskalo.
Fajn, vy kurvy, rozdejte si to se mnou, pomyslel si Rickenharp, zatímco čekal, až se hráči postaví na svá místa. Sám vyjde na pódium poslední. Až mu připraví plac. Vždycky.
Rickenharp z chodbičky vykoukl do temné jámy hlediště. Obecenstvo tvořila minimona asi jen z poloviny. To bylo dobře; tady měl šanci.

Hráči se rozestavili na pódiu. Zapnuli automatické ladičky a chvíli si hráli s knoflíky.
Rickenharpa potěšilo, že scéna je nasvícena načervenalým přísvitem, jak si to přál. Vrchní osvětlovač je možná jeho příznivec. Tentokrát to snad spoluhráči nezkurví. Třeba bude všechno, jak má být. Na zámku od klece třeba zaskočí správná kombinace, klec se otevře a hromopták vyletí ven.
Slyšel, jak si posluchači špitají o Murchovi. Až na mexickou folklórní kapelu nikdy neviděli živého bubeníka.
Rickenharp zachytil útržek technického žargonu: "Simceďát? Co s tím chce dělat?" což znamenalo: Co to tam přidělává? Bubny.
Rickenharp vytáhl Stratocastera z kufru a natáhl si ho přes rameno. Upravil si popruh. Spustil ladičku. Nemusel se do zesilovače napojovat šňůrou; až vstoupí na scénu, přijímač akustické soustavy zachytí signál jeho kytary a začne ho předávat sadě marshallů za bubeníkem. Jedna z nepříjemných stránek miniaturizace elektronických zařízení způsobila, že reproduktory i zesilovače byly stejně hlasité jako ve dvacátém století, ale daleko menší, takže dělaly mnohem slabší dojem. Marshally vzbudily mezi posluchači rovněž šum a podivení. Většina z nich ještě staromódní zesilovače nikdy neviděla. "K čemu to mají?"
Murch se podíval na Rickenharpa. Ten přikývl.
Murch o sebe paličkami zaťukal čtyři doby. Připojila se basa a položila do zvuku další mírně ujetou podpůrnou vrstvu. A klávesy přidaly rozsáhlé zvukové plochy nekonečna.
Teď mohl vyjít na pódium. Bylo to, jako by mezi ním a pódiem zela propast a basa s bicími a varhanami mu přes ni společně stavěly most. Přešel po něm do záplavy zvuků. Na kůži cítil žár světel. Cítil se, jako by z klimatizované místnosti vyšel do tropického dne. Hudba se opájela lahodným dusnem džungle. Na kytaru se mu přilepilo jasně bílé bodové světlo, přesně jak si to objednal, a Rickenharp si pomyslel, fajn, ten od světel je fakt můj člověk.
Zdálo se mu, že dokáže uhodnout, co cítí jeho kytara. Toužila, aby se jí někdo dotkl.

Aniž by si to uvědomoval, pohyboval se Rickenharp do rytmu hudby. Nijak výrazně. Ne tím vlezlým způsobem, kterým se vyznačují šoumeni - způsobem, kterým se snaží publikum vyburcovat k projevům nadšení a na němž je vše umělé. Ne, Rickenharp byl přirozený. Hudba jím proplývala naprosto volně a tělesně, byl zproštěn obav a osobních zábran. Jeho já tu ale bylo, bylo palivem jeho vlastní olympijské pochodně. Ale neposkvrněné jako papežský hábit.
Kapela to cítila. Rickenharp byl ve výjimečné formě. Byl svobodný. Veškeré napětí z něj spadlo, protože věděl, že končí; skupina už nad sebou vynesla smrtelný ortel. Rickeriharpa jako opravdového sebevraha opustil strach. Odvahu mu dodávala beznaděj.
Spoluhráči pochopili a nebránili se tomu. Byla to přesně ta správná směs, aby začala chemická reakce. José a Ponce dospěli ke sloce, José dřel struny až u kobylky klikatým riffem, takže hrál málem na chromovém krytu přes struny a Ponce rozvíjel v syntetizovaných žestích nádherně bohaté téma. Celá skupina tu reakci cítila jako příjemný elektrický šok, nádherný šok ze spojení několika já v jedno. Něco silnějšího než sex.
Publikum poslouchalo, ale nepoddalo se. Nechtěli, aby se jim to líbilo. Klub byl ovšem plný - díky své reputaci, ne kvůli Rickenharpovi - a namačkaná těla vytvářela jakousi citlivou vnější kostru, díky níž byli zranitelní. Rickenharp věděl, kudy zaútočit.
Cítil, že se stane to, co chtěl a vypadal velice sebevědomě, i když ani trochu arogantně. Na to, aby se tvářil arogantně, byl příliš arogantní.
Posluchači pozorovali Rickenharpa jako zápasník svého příliš samolibého protivníka a říkali si: Jak to, že je tak sebevědomý? Co na nás má?
Vyznal se ve správném načasování. A znal pocity, které nedokáží ovládnout ani ti nejchladnější z nich, jakmile je on jednou uvolní. A dobře věděl, jak na to.
Rickenharp přejel struny. Nechal akord rezonovat sálem a podíval se na ně. Zachytával pohledy.
Z jejich zarputilých obličejů měl radost, protože tím většího dosáhne vítězství.
Byl si jistý. V uplynulých dvou týdnech s kapelou odehráli pět vystoupení, a atmosféra byla pokaždé svázaná a správnou směs namíchali vždy jen na okamžik. Jako mezi elektrodami nepřeskočí jiskra, když nejsou dostatečně blízko u sebe.
Byli nadržení, jako by se za hrází rozmrzelosti hromadila potlačovaná sexuální energie a najednou vytryskla a proudila ven protrženou přehradou, a když Rickenharp došel k mikrofonu a začal zpívat, celá kapela se chvěla vzrušením.
Posluchači na něj civěli s vytrvalým nepřátelstvím, ale Rickenharp ocenil, když se holohlavá dívka začala tvářit, jako by ji někdo znásilňoval. Narvi jim to do uší.
Kapela pumpovala palivo do spalovací komory sálu; Rickenharp do směsi házel jiskry, obecenstvo muselo reagovat, tlačilo na píst a … rozjeli se. U volantu byl Rickenharp. Kamsi je odvážel a každá píseň byla novou krajinou, kterou se ženou. Rozezněl hlasivky a začal zpívat:

"Pro tebe je to útěk z nudy
jako by se nic nestalo
řízený výbuch, spoutané pudy
ještě chceš díky - za málo.
Odvážeš se jen nerada
říkáš, je to jen náhrada
pocitu bezpečí.
Nechceš žádný překvapení
Nikomu se nic nestane

neřešíš ani mravní problém
a ani stopa po krvi.
Ale pro mě, jo pro mě
JE BOLEST VŠECHNO!
Nic než bolest.
Vem si kotě ode mě,
lízni si od něj.
BOLEST JE VŠECHNO,
nic než bolest,
bolest je VŠECHNO…"

Z článku "Rozhovor s Rickenharpem: Mladý Metuzalém," v časopisu Kytarista z května 2017.

K: Ricku, pořád mluvíš o dynamice kapely, ale mám pocit, že nemáš na mysli dynamiku v tradičním hudebním smyslu.

RICKENHARP: Kapela nejlíp vznikne tak, že muzikanti prostě najdou jeden druhýho, jako milenci. Po barech nebo bůhvíkde. Jsou jako pět chemickejch látek, který potřebujete na nějakou reakci. Když je směs dobrá, zapojí se do ty - týhle - no, společný chemický reakce i lidi, co to poslouchaj.

K: Není to jenom psychologický problém? Tedy, ta tvá potřeba celý živý kapely?

RICKENHARP (po chvíli přemýšlení): Do určitý míry. Jo, něco takovýho potřebuju. Potřebuju někam patřit. Teda, no jasně, jsem ten 'nonkonformista', ale stejně potřebuju někam aspoň trochu patřit. Rockový kapely jsou asi taková náhrada rodiny. Nápad na rodinu jsem dávno poslal k ledu, takže… moje rodina je kapela. Udělal bych cokoli, abych ji udržel pohromadě. Potřebuju ty kluky. Kdybych tu kapelu ztratil, byl bych jako malej parchant, kterýmu pomřeli máma a táta i sestřičky a bratříčci.

A zpíval:

"BOLEST JE VŠECHNO,
nic než bolest.
Vem si kotě ode mě,
lízni si od něj.
Jo, říkám, BOLEST JE VŠECHNO -"

Zpíval drze, napůl řval a napůl na konci noty trylkoval přeskakujícím hlasem; vyřvával melodii, jako by jim všem říkal jděte do prdele. Viděl, jak se jim ve tvářích otvírají dveře, dokonce minimonům, i neutrálům, všem flarům, chaotikům, staromilům. V organické, orgasmické jednotě hudby zapomínali na svoji subkulturní příslušnost. Pod žárem světel se koupal v potu, prsty ždímal zvuky a bylo to, jako by pod rukama cítil zvuk nabírat tvar, jako sochař cítí hlínu, kterou formuje, jako by mezi zvukem, který se mu tvoří v hlavě a tím, který vychází z reproduktorů, nebyla žádná prodleva a sebemenší rozdíl. Mozek, tělo i prsty byly jedním velkým supravodičem.
Jednou částí mysli hledal chaotičku, kterou ještě před chvílí viděl v sále. Když ji nenašel, byl trochu zklamaný. Řekl si měl bys bejt rád, unikl jsi vo vlásek, padnul bys s ní zase do modráku.
Ale když se najednou prodrala dopředu, lehce na něj kývla a důvěrně se usmála, byl prostě rád a přemýšlel, co na něj asi jeho podvědomí zase šije… Ale to jen malým koutkem mozku. Největší část jeho vědomí se stále soustředila na zvuk a jak ho předat publiku. Hrál o smutku, smutku ze ztráty. Jeho rodina umírala a tak hrál písně, které v každém rozezněly podobnou strunu, smutek ze ztráty.
Kapela byla neuvěřitelně sladěná. Vznikalo mezi nimi něco víc než jen součet pěti jednotlivců a Rickenharp to do posluchačů hustil, dělal si s nimi, co chtěl, a napadlo ho: Teď je kapela v pohodě, ale až skončíme, nebude to k ničemu. Rozvedený pár si taky může v posteli dobře užít - i když oba vědí, že jejich manželství už fungovat nebude. Je jim spolu dobře vlastně jen proto, že to vzdali.
Ale do té doby zářil ohňostroj.
Než odehráli poslední píseň, klub byl tak nabitý elektřinou, že - jak jednou řekl José s typicky rockerským patosem - "kdyby šla krájet, tekla by z ní krev." Vzduch byl prosycen dýmem různých trav a tabáku, který spolu s osvětlením vytvářel pocit magična. S každou novou písní se změnilo i osvětlení, z červeného na modré, pak na bílé, pak na sírově žluté, a sálem proběhla i odpovídající vlna pocitů. Energie se hromadila a Rickenharp ji vybíjel svým Stratocasterem jako hromosvodem.
A pak pásmo skončilo.
Rickenharp nehty vybrnkal posledních pět tónů a nechal závěr viset ve vzduchu. Pak opustil pódium a ani neslyšel řev z hlediště. Napůl proběhl špinavou plastovou chodbou do šatny a když tam dorazil, na nic si nevzpomínal. Všechno bylo skutečnější než obvykle. V uších mu zvonilo jak v Quasimodově věži.
Zaslechl kroky, otočil a začal přemýšlet, co řekne spoluhráčům. Ale byla to ta chaotička a s ní dva muži.
První z nich byl hubený a hnědé vlasy měl naprosto přirozeně rozcuchané, bylo vidět, že si je necuchá na znak příslušnosti k některému kulturnímu spodnímu proudu. Čelist měl pokleslou a jeden přední zub vyhnilý do černá. Měl

ošlehaný nos a hřbety rukou protkané vystouplými žilami. Druhý byl Japonec: malý, hnědooký, nevýrazný, s výrazem spíše přátelským nežli lhostejným. Vyhublý běloch měl vojenskou větrovku bez označení, mastné texasky a roztrhané plátěnky. Ruce mu nervózně hrály, jako by v nich byl zvyklý něco držet a zrovna nemohl. Hudební nástroj? Možná. Japončík nosil dokonale udržovaný modrý sportovní oblek. Jeho rukám nevadilo, že nic nedrží. Na levé kyčli se mu ovšem oblek boulil - měl tam něco, na co mohl snadno a rychle dosáhnout pravou rukou - a Rickenharp si byl docela jistý, že je to pistole. Všichni tři měli něco společného: byli velice pohublí.
Rickenharp se zachvěl a pot ho začal zábst, ale dostal ze sebe alespoň: "Se ďjé?" Moc mu to nešlo. Díval se přes ně a vyhlížel zbytek kapely.
"Muzikanti čekaj na scéně," řekla chaotička. "Basák ti vzkazuje 'Nimuať zetne prdel.'"
Rickenharp se musel usmát, jak napodobila Juliovu techničtinu: Řekni mu, ať zvedne prdel.
Pak se trochu probral, uvědomil si, co znamenají výkřiky v sále a pochopil, že chtějí přidat.
"Šmarjá, přídavek," uklouzlo mu. "Naposled to bylo kurva dávno."
"Hej, kámo," oslovil ho hubeňour. Řekl kámo, určitě Brit nebo Australan. "Viděl sem tě před pěti lety na Stonehenge, hrál jsi tam svůj druhej hit."
Když Rickenharp slyšel svůj druhej hit, trhl sebou, neboť ta slova neúmyslně podtrhla, že v životě měl jen dva hity a každý věděl, že se těžko někdy zmůže na víc.
"Já jsem Carmen," představila se chaotická. "Tohle je Willow a tenhle Yukio."
Yukio stál trochu stranou ostatních a Rickenharpovi připadalo, že aniž by to tak vypadalo, bedlivě sleduje dění v chodbě.
Carmen si všimla, jak Rickenharp pozoruje Yukia a vysvětlila mu to: "Jdou sem fízlové."
"Proč?" zeptal se Rickenharp. "Klub má povolení."
"Nejdou po tobě ani po podniku. Jdou po nás."
Rickenharp se na ni podíval a prohlásil: "Hele, nechci se dostat do průseru." Vzal kytaru a zamířil do sálu. "Musim zahrát ten přídavek, než si to rozmyslej."
Šla za ním a ozvěna chodby zesílila její žádost: "Můžeme se aspoň chvíli zašít v šatně?"
"Jo, ale není to žádnej azyl. Poldové tam můžou stejně dobře jako vy." Už byli skoro na pódiu. Rickenharp mávl na Murche a kapela spustila.
"Nejsou to zrovna poliši. Takovýhle zapadáky asi moc neznaj; budou nás hledat v davu, ne v šatnách pro účinkující."
"Jseš optimista. Postavím sem vyhazovače, aby každýmu říkal, že vzadu nikdo není, že tam zrovna byl."
"Díky." Vrátila se do šatny. Rickenharp si promluvil s vyhazovačem a vyrazil na scénu. Byl vyčerpaný a kytara ho tížila. Ale ze sálu okamžitě načerpal tolik energie, že mu vydržela na dva přídavky. Odešel, i když posluchači chtěli ještě, protože tak si zachoval svoji cenu, a lepkavý potem vstoupil do své šatny.
Pořád tu čekali: Carmen, Yukio, Willow.
"Máte tu vchod pro personál?" zeptal se Yukio. "Z boční ulice?"
Rickenharp přikývl. "Počkejte v sále; hned tam budu a ukážu vám cestu."
Yukio přikývl a všichni tři odešli do sálu. Ve dveřích se srazili s Rickenharpovými spoluhráči, kteří je považovali za poflakující se personál a moc si jich nevšímali, až na Murche, který neomaleně zíral na Carmenino poprsí a snažil se ji upoutat frajeřinkou s roztočenými paličkami.
Kapela se rozsadila kolem stolu, smála se a zapálila několik různých kuřiv. Rickenharpovi nenabídli, věděli, že by odmítl.
Rickenharp si zrovna ukládal kytaru, když se na něj José obrátil: "Byls dobrej."
"To jako v posteli?" snažil se vtipkovat Murch. Julio se zakřenil.
"Jo," opáčil Ponce, "v posteli, na židli, na hajzlu -"
"Vy to děláte na hajzlu? Z toho se snad pobleju."
Z povedeného vystoupení měli dobrou náladu a tak se škádlili jako obvykle a snažili se oddálit to, co stejně muselo přijít, až Rickenharp řekl: "O čems to chtěl mluvit, José?"
José se na něj podíval a ostatní ztichli.
"Vím, že máš něco na srdci," dodal jemně Rickenharp.
José pomalu odpověděl: "No, Ponce zná nějakýho agenta, a ten nás může vzít. Je od techniků a hráli bysme v technickejch klubech, to je dobrá základna, abysme se zase vypracovali. Ale ten chlap říká, že musíme mít nějakýho drátaře."
"Vidim, že ste nezaháleli," poznamenal Rickenharp a zabouchl futrál.
José pokrčil rameny. "Hele, nedělali sme to za tvejma zádama, ten chlápek se nám vozval až včera večer. Doteďka sme si s tebou nemohli pořádně promluvit, takže - máme stejný vobsazení, jenom změníme vohozy, méno kapely, napíšem nový fláky -"
"A přijdem o to," přerušil ho Rickenharp. Cítil se mizerně. "Ztratíme to, co máme. Nenajdete to, když budete hrát takový sračky, protože je to všechno provázaný."
"Do prdele, rock'n'roll není náboženství," pravil José.
"Ne, není to náboženství. Je to cesta k pořádnýmu zvuku. Mám návrh: napíšeme nový písně tak, jak sme je vždycky psali. Dneska to bylo v pohodě. Třeba je to obrat k lepšímu. Zůstaneme tady a budeme stavět na těch lidech, co tu byli dneska."
Jako by házel mince do Velkého kaňonu. Ani by neslyšel, jestli dopadly na dno.
Spoluhráči na něj jen tupě zírali.
"Tak teda jo," vzdal se Rickenharp. "Tak jo. Tohle už jsme si kurva prožili aspoň desetkrát. Jo. Končíme." Pro tuto chvíli měl připravený proslov na rozloučenou, ale zasekl se mu v krku. Obrátil se na Murche: "Myslíš si, že si tě nechaj,

to ti slibujou? Hovno! Budou hrát bez bubeníka, měl by ses rychle naučit programovat." Pak se otočil k Josému. "Běž do prdele, José." Řekl to potichu.
Podíval se na Julia, obráceného ke zdi, jako by se snažil rozluštit jakýsi zvláště tajemný nápis v omítce. "Julio, vem si moje kombo, pojedu nalehko."
Otočil se a s kytarou v ruce opustil místnost. Za sebou nechal hrobové ticho.
Kývl na Yukia a odvedl je k zadním dveřím.
U nich se ho Carmen zeptala: "Nevíš, kde bysme se mohli na chvíli uklidit?"
Rickenharp zoufale potřeboval společnost. Přikývl: "Jo, když mi dáš šlehnout toho modráka."
"Jasně," odpověděla. A vyšli do uličky.

Rickenharp si nasadil černé brýle a vyšel na Promenádu.
Promenáda se v délce půl míle proplétala spojenými vnějšími vory Volné zóny stísněnou průrvou pasáží pokrytých neony a vlnila se blikajícími světly, přepažena mostky a balkóny. Rickenharp a Carmen šli lepkavě teplou nocí vedle sebe. Yukio hlídal vzadu a Willow byl kousek napřed. Rickenharp si připadal jako hlídka někde v džungli. A také se mu zdálo, že je někdo sleduje a pozoruje. Asi si to jen vsugeroval, když viděl, jak se Yukio a Willow neustále ohlížejí…
Rickenharpovi se zhoupla země pod nohama; celá ulice se zavlnila, jak pod okrajovými částmi umělého ostrova proběhla velká přílivová vlna.
Chodníky vedly ve třech patrech nad vozovkou; lidé se vykláněli přes zábradlí a pozorovali dopravu, která se pod nimi plazila jako roztrhaný had. Průduchy pasáží vydechovaly bohatou směs pachů: vůni smažených hranolků z rychlého občerstvení, na které se sbíhaly sliny, drsně nasládlé pachy různých kuřiv - tabáků i trav, těžká vůně směsice parfémů, pachy rybářských stánků, moc, zvětralé pivo, pražená kukuřice, moře a jemná ozónová vůně elektromobilů dole na ulici.
Když se tu Rickenharp ocitl poprvé, připadalo mu, že na špinavou čtvrť to tu stejně páchne nějak divně. "Nemá to šťávu," poznamenal tehdy. Pak mu došlo, že tu chybí basový podklad oxidu uhelnatého. Na Volné zóně se neužívalo spalovacích motorů.
Ze všech stran se valily zvuky různých kultur; v dálce pomalu slábl basový dusot popu z malých přenosných přehrávačů o vysokém výkonu, odjinud se ozýval taneční rytmus protosalsy nebo úmyslně překombinovaný tep minimona.
Rickenharp a Carmen procházeli laminátovým podloubím, tak hustě pokrytým nápisy, že většina z nich dávno ztratila původní význam, a sešli o patro níž na mléčně bílý chodník zastřešený širší promenádou o patro výš. V polovině délky ulice mnohonárodnostní dav o poznání zhoustl. Světla umístěná pod polystyrénovým povrchem ulice připomínala výpravu filmového hororu ze čtyřicátých let a strašidelné chodce lákaly tisíce temných zákoutí.
Rickenharp se vezl na vlně první dávky modráku, ale ta se začínala pomalu lámat. Podíval se na Carmen. Odpověděla mu pohledem a pochopila. Rozhlédla se a pokynula k potemnělému vchodu zrušeného kina, zanesenému odpadky. Vešli dovnitř; Yukio a Willow je skryli za zády, aby si mohli stranou ulice nerušené šlehnout každý dvojitou dávku modráku. Měli romantický pocit vyvrhelů uprostřed davu, dětskou radost ze hry na schovávanou. Při druhém šňupnutí se jim už zdálo, že nápisy vyryté do laminátových dveří s visacím zámkem mají jakýsi tajemný důležitý smysl.
"Dojíždím," řekla Carmen, když zkontrolovala obsah šňupadla.
Rickenharp na to nechtěl myslet. Mozek mu běžel na plné obrátky a řeč mu už přepojila na modrákovou rovinu. "Vidíš ten nápis? 'Chcípneš mladej, protože EPN ti ukradne druhou půlku života.' Víš, co to znamená? Do včerejška jsem nevěděl, co je EPN, vídal sem takový podobný zkratky a nevěděl sem, a pak někdo povídá -"
"To N je nesmrtelnost," prohlásila a olízla ze šňupadla zbytky modráku.
"Elita s péčí o nesmrtelnost. Údajně pár lidí, který si nechávají nesmrtelnostní kůru pro sebe, protože vláda nechce, aby normální lidi žili moc dlouho a přelidnili to tady. Zase nějaká debilní konspirační teorie."
"Nevěříš na konspirace?"
"Nevím - na některý. Nic tak ulítlýho. Ale - myslím, že s lidma v jednom kuse někdo manipuluje. I tady: pořád tě to někam táhne, jako -"
Willow se jim vmísil do hovoru: "Hele, sociologickou přednášku si můžeme dát potom, děcka, jo? Kde je ten zapadák s tim chlápkem, co nás odsud může dostat, kámo?"
"Tak pojďte," a Rickenharp je vedl dál do davu. A mimovolně zase začal řečnit: "Tohle je Times Square, že jo? Četli jste o něm nějaký starý romány? Byl to archetyp. Nebo něco z Bangkoku. Takovýhle místa jsou dokonale promyšlený. Třeba podvědomě. Ale jsou postavený stejně pečlivě jako japonská zahrada, jenom s opačným estetickým účinkem. Každej ukvílenej škrobenej misionář se staženou prdelí, co kdy kázal vo tom, jak jsou takovýhle místa ďábelsky svůdný, měl recht - v jistým smyslu - protože takovýhle fleky drážděj lidi, svádějí je a vysávaj. Jsou jako masožravý kytky, architektonický upíři. Všecko, čeho se tu lidi bojej, je pravda. Všichni ty kazatelé: reverend Iko, reverend - jak se k čertu menuje? - Usměvavej Rick Randall, maj pravdu -"
Sjela ho pohledem. Na chvíli se zarazil, ale modrák ho táhl dál.
"- všichni maji pravdu, ale jenom proto, že ji nemají. Všecko, co tu vidíš, se ti jenom snaží něco prodat. Všecko to svítí a točí se a jenom to z tebe chce vytáhnout energii - v podobě peněz. Lidi sem choděj něco nakupovat nebo se k tomu nechat přemlouvat. To napětí mezi vůlí něco koupit a chutí odmítnout tě děsně nabije. Vo to mi jde: pohraju si s tím, ale prachy nedám. Chápeš to. Nechám se jenom dráždit, ale nikdy do toho nespadnu, protože bych utratil prachy nebo chytil nakažlivou nemoc nebo by mě někdo okrad nebo prodal špatný drogy nebo co… všechno, co se tu prodává, je na hovno. Ale dneska večer se mi hůř odolává…" Protože jsem sjetej. "Jsem teď děsně citlivej na podprahový signály, na ty pitomý reklamy, jak blikaj, udělají z tebe počítač, binární myšlení, 1-0, 1-0, blik-blik, všecky tyhle neony tě zhypnotizujou jako kouzelnická spirála ve starým filmu… A ty barvy, co používaj, energie těch znaků, frekvence blikání

těch zasranejch žárovek, všechno to je přesně spočítaný podle psychologickejch principů, vo kterejch ty lidi, co to dělali, ani nevěděli, že je používaj, barvy, který něco znamenaj, rozjedou ti žlázy a aktivujou centra uspokojení… jako sprosťárny, za který zaplatíš zmalovaný děvce… jako počítačový hry… teda, chci říct -"
"Vím, co chceš říct," přerušila ho Carmen a ze zoufalství mu koupila voskovaný kalíšek piva. "Po takovým projevu musíš mít žízeň, vem si." Vrazila mu napěněný pohárek pod nos.
"Asi moc kecám. Promiň." Třemi loky vytáhl půlku piva, nadechl se, dojel ho a na chvíli měl v krku ráj. Tělem se mu rozlila vlna klidu a uvolnění - kterou vzápětí vyhnal další nápor modráku. Byl pořádně zdrátovaný.
"Nevadí mi tě poslouchat," odpověděla, "ale mohl bys ujet a říct víc, než by se hodilo a já nevím, jestli nás někdo neposlouchá."
Poslušně přikývl a vyrazili dál. Kelímek zmačkal v dlani a začal ho za chůze metodicky trhat na proužky.
Rickenharp zálibně pozoroval, jak směsice barev zalévá dav a mění proud klobouků a hlav v živou duhovou mozaiku a naleštěná auta v ledové kostky hrající všemi barvami.
To takhle vezmete slovo vybledlý, pomyslel si Rickenharp, a syrový ho vrazíte do kýble šťávy ze slova výzva. Necháte ho tam a počkáte, až kyseliny z výzvy vytáhnou z vybledlýho barvy, takže na hladině toho kýblu bude taková olejová duha. Olej seberete houbou, vyždímáte ho do skleněný roury a pořádně to zředíte komiksovou nevinností a výtažkem čistý subjektivity. Pak do tý skleněný trubky pustíte proud a do všech neonovejch trubek, co jich je na Promenádě, taky.
Promenáda sama se před nimi prostírala jako velký tunel barevného světla; průčelí domů po obou stranách zářila desítkami různých druhů světel. Smyslový proud neonových dat byl v dovedně nepravidelných rozestupech přerušován suchými značkovými reklamami jako na Times Square: CANON, ATARI, NIKE, COCA-COLA, WARNER AMEX, SEIKO, SONY, NASA CHEMCO, BRAZILIAN EXPORTS INT, EXXON, NESSIO. Ve vší té záři bylo vidět jedinou připomínku války: dvě pohaslé reklamy, FABRIZZIO a ALLINNE, italská a francouzská společnost, obě zlikvidované sovětskou blokádou. Jejich reklamy nesvítili.
Prošli kolem obchodu s televizními tričky; vycházeli z něj turisté se zářivým videoartem na prsou. Mikroskopické obvody vetkané do přední části trička přehrávaly klip podle volby zákazníka.
Pouliční prodavači všech ras nabízeli beta cukrátka s beta endorfinem, grilované korýše ulovené pod Volnou zónou, přívěsky na klíče s pornografickými hologramy, společné fotografie s vaší paní, nebo je to snad přítel?.. Přes blízkost Afriky tu bylo velice málo černých Afričanů; radnici Volné zóny připadali nebezpeční. Turisté byli hlavně z Japonska, Kanady, Brazílie, která se ocitla na vrcholu prosperity, Jižní Koreje, Číny, Arábie, Izraele a Ameriky. Američanů bylo s prohlubující se krizí stále méně.
Vládla tu skleníková atmosféra. Mnohobarevná parní lázeň. Kouře a pachy se prodíraly dusným vzduchem a rozptylovaly světla reklam, teletriček a fosforeskující bižuterie. Vysoko nahoře, mezi dvojím nepravidelným cimbuřím nejvýše umístěných reklam, světel a přímočaře sexuálními scénami na videonávěštích domů rozkoše, se tísnily proužky modročerné oblohy. Na úrovni vozovky zmatek usměrňovaly a ohraničovaly otevřené dveře po obou stranách: lidé proudili dovnitř i ven, aby si prohlédli zboží v obchodech, stáncích se suvenýry a kuřáckých salóncích, nakoukli do třírozměrných kin nebo, a to hlavně, do brnidlových galerií.
Dealeři se stahovali jako přílivové ryby, vybírali si zákazníky, nabízeli zboží a pak šli dál, "Pééš, mam príma pééš" - PŠ, Přímá Šleha, zakázaný elektronický stimulátor mozkového centra rozkoše. A také drogy, kokain, všelijaké trávy a sena, povzbuzující i otupující prostředky; většina prodavačů byli amatérští chemici a nabízeli bůhvíco. Stahovali se zvláště kolem Rickenharpa a Carmen, protože vypadali jako feťáci a Carmen měla navíc za uchem šňupadlo. Modrák i šňupadla odporovaly zákonu, ale policie na Volné zóně spoustu věcí trpěla. Mohli jste u sebe mít drogu i šňupadlo, ale nepsaná dohoda pravila, že je nebudete používat veřejně, ale schováte se někam do ústraní.
Ulicí křižovaly děvky obou pohlaví a otevřeně se vnucovaly. Radnice měla prostituci regulovat, ale černé děvky trpěla, pokud jich nebylo příliš mnoho a pokud někdo zaplatil pochůzkáři, aby přimhouřil oko.
Proudící dav byl přehlídkou bohatství lidských typů. Teď například vyvrhl specializovaného pasáka s dospívajícím chlapcem a děvčetem; stěží se belhali, protože byli oba svázaní ve svěrací kazajce z černé kůže. Tváře nebylo vidět, neboť je zakrývaly černé gumové masky, ústa měli rozevřena hliníkovými držáky, což mělo vzrušovat, Rickenharpovi ale spíš připadali jako oběti zuřivého zubaře.
Často míjeli příslušníka bezpečnostní služby Volné zóny v neprůstřelné uniformě, která Rickenharpovi připomínala baseballového rozhodčího, v přilbách s ochrannou mříží přes obličej a s pistolemi zajištěnými v pouzdrech kódovým zámkem; říkalo se, že jsou schopni čtyřčíselnou kombinaci nastavit do jedné vteřiny.
Většinou postávali kolem a tlachali přes helmové vysílačky. Dva z nich právě buzerovali vyhublého černého skořápkáře, který neměl na bakšiš - strkali do něj a posílali si ho mezi sebou, přičemž na sebe halekali přes tlampače na helmách a přehlušili tak i disko z hudebního obchodu:
"CO KURVA VOXIDUJEŠ V MÝM RAJÓNU. HEJ BILLE, NEVÍŠ CO TEN NEGR VOXIDUJE V MÝM RAJÓNU."
"KURVA NEVÍM TEDA CO VOXIDUJE V TVÝM RAJÓNU."
"TĚMA SVEJMA SKOŘÁPKAMA MĚ PĚKNĚ NAKRK - SERE MĚ SKOŘÁPKAMA."
Jeden z nich černocha uhodil obrněnou rukou příliš tvrdě a ten se bezvládně složil na zem.
"FLÁKÁ SE PO PROMENÁDĚ, VIDÍŠ TO BILLE."
"VIDÍM A JE MI Z TOHO NA BLITÍ JIME."
Ranaři chlapce odtáhli za kotník ke kosočtvercové budce na chodníku a nacpali ho do kapsle. Zajistili ji, naškrábali hlášení a přilepili ho na trup kapsle z tvrdého plastiku. Pak ji dotlačili k budce, která ji vtáhla a potrubní poštou odeslala do městského vězení.
"Používaj na lidi systém, kterým se kdysi vozily odpadky," poznamenala Carmen, když byli dost daleko.

Rickenharp se na ni podíval. "Když jsme šli kolem poldů, bylas klidná. Takže po vás jde někdo jinej, že jo?"
"Hm."
"A nepovíš mi, komu se to vlastně snažíme vyhejbat?"
"Hmm."
"Jak víte, že ty cizí poliši nezašli za našima a nepožádali je vo pomoc?"
"Yukio říká, že to neudělaj; nechtěj, aby jim někdo strkal nos do toho, co tu chtěj, protože na Volný zóně je nemaj moc rádi."
"Hmm…"
Rickenharp uhodl: ti tajemní byli Druhá aliance. Mezinárodní bezpečnostní agentura Druhá aliance, kryptofašisti operující po celé zpustošené Evropě. DA si hrála na nadnárodní policii tam, kde zklamaly demoralizované oddíly NATO, a snažila se prosadit svoji představu pořádku. Jak se válka protahovala, prsty DA a jejích příznivců sahaly stále dál. Ale na Volnou zónu přece jen ještě ne - nezávislý vládce ostrova by všechny DA nejraději viděl v plynové komoře. Tady mohli pracovat jen v utajení.
Svině z DA! Do prdele! … Modrák posílil Rickenharpův stihomam. Žíly měl plné adrenalinu a srdce mu tlouklo až v krku. V zástupu lidí mu najednou začalo být úzko. V pohybu postav kolem sebe náhle viděl systém, smysluplné vzorce, které mu vnutil jeho strachem rozpálený mozek. Vzory, které mu říkaly DA je ti v patách. Byl v povznesené náladě a vyděšený zároveň, žaludek se mu obracel.
Celou dobu se snažil nemyslet na kapelu. A na to, jak selhal v úloze jejího šéfa. Přišel o kapelu. A bylo téměř nemožné někomu vysvětlit, co to pro něj bylo, pro něj - jako by ztratil ženu a děti. A celou kariéru. Všechna ta léta prosazování skupiny, rvaček o vysílací čas na Síti. Všechno to bylo v tahu i s jeho identitou. Něco mu říkalo, že dávat dohromady novou kapelu by už bylo k ničemu. Síť ho nechtěla, a on o tu zkurvenou Síť taky nestál. A ta povznesená nálada, kterou pociťoval společně s hrůzou, pramenila právě z toho, že samým strachem zapomněl na smutek ze ztráty kapely. DA ohrožovala přímo jeho život a ostatní starosti musely ustoupit. Našel cestu ven.
Ale hrůza zůstávala. Jestli se zapletl s nepřáteli DA… jestli ho DA dostane…
Hovno. Na ničem mu už nezáleží.
Zazubil se na Carmen a ta se na něj zkoumavě podívala, neboť nechápala, co tím chtěl říct.
A teďka co? zeptal se sám sebe. Dostat se do Teplárny. Najít Frankieho. Frankie byl cesta dál.
Ale trvá to tam nějak dlouho. Ten modrák ti jebe pojem času, pomyslel si. Zostřený vnímání zpomaluje čas.
Dav byl čím dál hustší, vzduch dusnější, hudba hlasitější, světla jasnější. Rlckenharp to vnímal, ale začínal ztrácet schopnost oddělovat věci kolem sebe od vlastních představ. Začal se považovat za molekulu jakéhosi enzymu proudící nějakým makrokosmickým krevním řečištěm. Něco podobného se mu stalo vždy, když si dal větší dávku nějaké aktivizující drogy v prostředí bohatém na smyslové podněty.
Co jsem?
Neonové šipky syčely, slézaly z reklamy, plazily se po zdi, po chodníku až k němu, ovíjely se mu kolem kotníků a táhly ho do velkého nákupního střediska. V holografických výlohách se kroutila prsa a zadnice, natahovaly se po něm a on na ně proti své vůli fyzicky reagoval napětím v poklopci: zrakový podnět; opička vidí, opička reaguje. Zazvoní zvonek a pes začne slintat, pomyslel si.
Ohlédl se přes rameno. Co je to tam vzadu za chlapa v černejch brejlích? Proč má v noci sluneční brejle na vočích? Třeba je z DA -
Ne ne ne: Já mam taky v noci černý brejle. To nic nedokazuje.
Snažil se setřást stihomam, ale byl nějak propletený se spodním proudem sexuálního vzrušení. Kdykoli zahlédl děvku nebo výlohu pornokina, paranoia ho píchla jako ocas škorpióna, který se zvedal s jeho ocasem. Cítil, jak mu nervová zakončení vylézají kůží.
Kdo jsem? Jsem ten zástup?
(Došlo mu, že po tom, co tak dlouho nic neměl, na něj modrák působí velice silně.)
Carmen pozorovala cosi v jiné části ulice a pak něco rychle pošeptala Yukiovi.
"Co se děje?" zeptal se Rickenharp.
Zašeptala: "Vidíš tu stříbrnou věc? Takový třepetání? Tamhle, za tou drožkou… Pořádně se podívej, nemůžu ukazovat."
Podíval se na ulici. Na obrubník se škrabal taxík. Bylo to vysoko a slabý elektrický motor bezmocně kvílel ve vysokých otáčkách. Vůz měl rtuťově zrcadlová okénka. A nad ním o kousek dál visel ve vzduchu chromovaný pták; vířil křídly jako kolibřík. Byl velký asi jako drozd a místo hlavy měl objektiv. Na hliníkovém hrudníčku měl nějaký znak, ale na tu dálku ho Rickenharp nedokázal rozluštit. "Vidim to. Nevim, co to je."
"Nejspíš to vylítlo z tý drožky. To je jim podobný. Jdeme."
Zapadla do brnidlové galerie; Willow, Yukio i Rickenharp ji následovali. U pokladny si museli koupit žetony. Vzali ty nejlevnější, za čtyři kus. Starý plešatý elegán s druhou bradou jim vydal žetony, aniž by se na ně podíval, neboť sledoval náramkovou televizi. Malinkatý hlasatel z ní tenkým hláskem oznamoval: "… dnes pokus o atentát na ředitele Druhé aliance, reverenda Ricka Crandalla…" Něco se ztratilo v hluku z ulice. "Vážně zraněný Crandall je ostře střežen v Medicentru Volné zóny. Crandallova přítomnost na setkání v místním Fuji Hiltonu byla překvapením pro -"
Shrábli žetony a vešli do galerie. Rickenharp zaslechl, jak Willow šeptá Yukiovi: "Ten parchant je eště naživu."
Rickenharp si dal dvě a dvě dohromady.
Brnidlovou galerii tvořily stěny od podlahy ke stropu pokryté zpodobeninami obnaženého lidství, fotografie často vybledlé skoro jako z polaroidu. Všechny obrázky i hologramy zachycovaly lidi podivně pokroucené, do sebe zaklíněné, pozobracené v tisíci podobách soulože, jako by si nějaké dítě hrálo se svlečenými panenkami a nechalo je

rozházené po zemi. V každé kóji hučelo těžké červené světlo, jehož vlnová délka měla u návštěvníka vybudit sexuální zvídavost a zatáhnout ho dovnitř. V každé kóji bylo také plátno a brnidlo, které připomínalo hadici vysavače z minulého století s obří slánkou na konci. Dívali jste se na obrázky, poslouchali zvuky a brnidlem si přejížděli po erotogenních zónách; přesně propočítané elektrické pole vám vniklo pod kůži a dráždilo příslušná nervová zakončení. Ve sprchách posiloven jste snadno poznali ty, kteří se brnidlem oblažovali příliš dlouho. Když někdo překročil doporučený limit třicet pět minut, měl kůži jako spálenou od slunce… Dalších pět žetonů spustilo ze stropu kyslíkovou masku se směsí amylnitrátu a feromonů.
"Abych se tak vyjádřil," ozval se suše Yukio, "je tu nějaký další východ?"
Rickenharp přikývl. "Jo. Tohle je rohověj barák, takže je to docela pravděpodobný. Druhý dveře povedou do boční ulice."
Willow civěl na popisku pod obrazem dvou mužů, ženy a kozla. Popošel o krok blíž a mžoural na kozla, jako by hledal rodovou podobnost, čímž aktivoval systémy kóje. Obrázky se začaly hýbat, ohýbat, lízat, pronikat se navzájem a odpudivě nešikovně se přeskupovat; v kóji se rozzářilo červené světlo a vyvanulo z ní trochu feromonů a amylnitrátu, aby svedly případného zákazníka.
"Kde jsou ty druhý dveře!?" sykla Carmen.
"Eh?" Rickenharp se na ni zkoumavě podíval. "Aha! Sorry, já sem - teda nejsem si jistej." Ohlédl se přes rameno a polohlasem poznamenal: "Ten špehovací pták sem za náma nevlít."
"Elektrické pole brnidel mate jeho orientační systém. Ale musíme být stále o krok napřed…" zamumlal Yukio.
Rickenharp se rozhlédl - ale bludiště černých kójí a oblých hologramů se mu před očima kroutilo samo do sebe, točilo se jako v nějaké kubistické noční můře…
"Já ten zadní východ najdu," řekl Yukio. Rickenharp ho vděčně následoval. Chtěl ven.
Proběhli úzkou chodbou mezi kójemi. Zákazníci zamyšleně nebo naopak nonšalantně proplývali od jednoho výjevu k druhému, četli reklamní popisky, prohlíželi si ukázky, ve fetišistických seznamech hledali vlastní libido kódy a jeden na druhého pokukovali nanejvýš koutkem oka, přičemž se pečlivě vyhýbali hranici soukromého prostoru kójí, jako by se báli, že je vtáhne.
Odkudsi zněla sténavá hudba; červená světla barvou připomínala krev tekoucí rukou, prosvětlenou velice silným zdrojem. Množstvím nepsaných zákonů a omezení byla však galerie vysloveně puritánskou institucí. Tu a tam, na křižovatkách úzkých průchodů mezi kójemi, přešlapoval strážník v civilu a říkal čumilům: Neokukujte to tady, žetony si můžete koupit vpředu u kasy.
Rickenharpa najednou napadlo, že to tu z něj chce vysát jeho sexuální energii, jako by brnidlo ve hadice opravdu patřily k vysavačům a připravovaly ho o veškerou potenci.
Vypadni už vodsaď kurva, poručil si.
Pak zahlédl ceduli VÝCHOD, rozběhli se k ní a vyběhli ven.
Ocitli se v boční uličce. Podívali se nahoru a kolem sebe, napůl v očekávání chromového ptáka. Ale nebyl nikde v dohledu. Všude kolem se prostírala jen šeď styrobetonových panelů, po hladové barevnosti brnidlové galerie nezvyklý kontrast.
Došli na roh a chvíli sledovali dav proudící oběma směry po Promenádě. Bylo to jako stát na břehu řeky. Když do ní vstoupili, Rickenharpovi připadalo, že se namočil o tekoucí masu lidských těl a řízen pouze instinktem zamířil proudem ke svému původnímu cíli: k Teplárně.
Otevřeli omlácené černé překližkové dveře a vešli do tmavé a zatuchlé vstupní haly; Rickenharp dal Carmen svoji bundu, aby pod ní skryla obnažená ňadra. "Sem můžou jenom chlapi," vysvětlil, "ale když jim nebudeš moc cpát, že nejsi hoša, můžeme projít."
Carmen se navlékla do křiváku, velice opatrně zatáhla zip a Rickenharp jí dal ještě černé brýle.
Rickenharp zabušil na sklo kukaně u zamčených dveří do dalších místností. Za sklem kdosi vykoukl zpoza televizoru.
"Nazdar Cartere," zahalekal Rickenharp.
"Zdar." Carter se na něj zazubil. Podle vlastních slov byl Carter správnej bouchač. Na sobě měl šedivý přiléhavý oblek s bílým lemem, kterým připomínal minimono. Ale opravdové minimono by se k němu nehlásilo kvůli svítící náušnici, na které postupně naskakovala slova v drobounkých písmenech: Komu… se to… nelíbí… ať mi… vylíže… prdel… Komu… se to - Řekli by, že je to moc "síťařské." S pohublým stylem minimono moc neladil ani jeho široký žabí obličej.
Podíval se na Carmen. "Harpe, holky sem netahej."
"Je operovanej." Rickenharp vytáhl složenou novou dvacetidolarovku a prostrčil ji štěrbinou ve skle. "Oukej?"
"Oukej, ale je tu na vlastní triko." Carter pokrčil rameny a zastrčil si peníze za uhlově černé spodky.
"Jasně."
"Slyšels vo Gearym?"
"Ne."
"Oddělal se Bílou Čínou, protože chytil zelený chcanky."
"Kurva." Rickenharpovi naskočila husí kůže. Zase se ho zmocnil stihomam, a aby ho zahnal, řekl: "No, stejně tu nebudu nikomu nic lízat. Hledám Frankieho."
"Idiot. Je tady, má nějaký jednání nebo co. Ale stejně zaplať vstupný."
"Jasně."
Vytáhl z kapsy další stejnou bankovku, ale Carmen ho zadržela a prohlásila: "Tohle je na nás."
Vytáhla dvacku a položila ji na pult.
Carter ji s pochichtáváním sbalil. "Jo, ten tvůj transík fakt umí zacházet s hlasivkama." Moc dobře věděl, že Carmen je žena. "Pořád hraješ v tom -"

"Ztratil sem angažmá," přerušil ho Rickenharp, aby nemusel ven s nepříjemnou pravdou. Účinek modráku už odezněl a Rickenharp se uvnitř cítil jako z lepenky, ke zhroucení mu stačil sebemenší podnět. Ve svalech mu občas neposlušně škublo. Dojížděl. Potřeboval další dávku. Když jste byli na vrcholu, viděli jste věci z lepší stránky, ukazovaly vám upravenou fasádu; když efekt doznával, viděli jste ve všem jen odporný obsah. Úplně bez drogy jste se sami octli uvnitř. Teď to chce vybrousit na text k písni.
Carter stiskl tlačítko a dveře se odemkly.
Uvnitř byla tma, vlhko a vedro.
"Myslím, žes měla ten modrák střiženej koksem nebo metamfetaminem nebo čim," obrátil se Rickenharp na Carmen, když procházeli uličkou opotřebovaných skříněk. "Je to teď horší, než by mělo."
"Jo, možná… Co myslel těma 'zelenejma chcankama'?"
"AIDS III pozitivní, smrt do tří neděl. Hodíš si testovací pilulku do ranní moče a když zezelená, máš AIDS III. Na tuhle mutaci ještě není lék, takže se ten kluk…" Rickenharp se otřásl.
"Co to je kurva za díru?" zeptal se Willow.
Rickenharp mu to polohlasem vysvětlil. "Něco jako teploušský lázně, ale bez koupelí. Slejzaj se tu buzíci. Ale polovina lidí je tu normální, akorát že všechno prohráli a tady máji levnej nocleh, chápeš?"
"Jo? A jak ses sem dostal ty?"
Rickenharp se zašklebil, "U tebe jsem buzík?"
V postranním výklenku se kdosi zasmál.
Willow se šeptem hádal s Yukiem. "Prostě se mi to tu nelíbí. Ty buzeranti sou prolezlý chorobama. Usnu tady a ňákej hovězí úchyl si mi vo nohu pohoní péro."
"Jenom procházíme, nebudeme na nic sahat," řekl Yukio. "Rickenharp ví, co dělá."
Doufejme, pomyslel si Rickenharp. Frankie je odsud možná dostane a možná taky ne.
Stěny byly z černé překližky. Teplárna byla podobným bludištěm jako brnidlová galerie, jenže černým. Červená světla měla obvyklejší odstín; vzduch byl prosycen pachem, který vydává kůže ve styku s jinou kůží - a vůní různých cigaret, vod po holení, laciného mýdla a pachem potu, kterým bylo vše dokonale prosáklé. Podlahu pokrývaly tabákové plivance, prázdné ampulky a žluklé semeno. Stěny končily ve třech metrech a strop se kdesi vysoko ztrácel ve tmě. Teplárna byla původně obchodní dům a prostor byl zajímavě rozvrstven. Klaustrofobii tu překrývala agorafobie. Cestou míjeli potemnělé kotce - doupata rozkoše. Neznámé nevýrazné tváře k nim vždy na okamžik vzhlédly, chladně jako televizní kamery.
Podobná místa se za padesát let příliš nezměnila. Některá byla jen špinavější než jiná. Ta špinavější se vyznačovala beznadějně ucpanými záchody, rozostřenými pornografickými projekcemi ze šestnáctimilimetrového filmu a opilým kvílením z reproduktorů, které mělo navozovat erotické dusno. K nim patřila také Teplárna.
Prošli hernou s politými kulečníkovými stoly a zasekávajícími se herními automaty. Mezi nimi se ze stěn odlupovaly plakáty; zpodobovaly téměř karikatury mužství - postavy s přerostlými genitáliemi, svaly, které vypadaly skoro jako nějaké sexuální orgány a s tvářemi kalifornských surfařů. Carmen se musela kousnout do rtu, aby se nerozesmála, a tak jen tiše žasla nad neskrývaným narcismem podniku.
Další místnost, určená k provozování různých forem sexu, byla stylizována jako stodola. Dva muži si navzájem dělali dobře na dřevěné lavici ve "stáji." Mlaskave masité zvuky. Willow a Yukio odvrátili zrak. Carmen homosexuální sex fascinoval. Rickenharp prošel nevšímavě kolem a vedl je dál ještě několika pelechy. V některých se muži ohmatávali a jinde zmoženě chrápali na lavicích a pohovkách a ze spaní odháněli nevítané cizí ruce. Frankieho našli v televizní místnosti.
Byl to dobře osvětlený prostor s veselými žlutými stěnami. Na stolcích byly standardní hotelové lampy, u zdi kanape, naproti obyčejná barevná televize naladěná na rockový kanál a na zdi sada monitorů. Bylo to jako vyjít z podzemí. Frankie seděl na kanapi a čekal na zákazníky.
Pracoval na přenosném terminálu, zapojeném do zdířky Sítě. Kupec mu dal číslo účtu nebo úvěrové karty; Frankie si účet ověřil, převedl dohodnutou sumu na svůj vlastní (jako "odborné poradenství") a předal zboží.
Stěny byly pokryty monitory; jeden ukazoval orgie v jednom z doupat Teplárny, druhý jakýsi pornofilm, třetí měl naladěn satelitní kanál ze Sítě. Hlasatel na něm zrovna brebentil cosi o pokusu o atentát na Crandalla, tentokrát v techničtině; Rickenharp doufal, že se Frankie nedívá a nedojde mu to. Zrcadlový Frank se chytal všeho, co mu mohlo přinést nějaký zisk a DA práskačům platila dobře.
Frankie seděl na potrhaném modrém vinylovém gauči a hrbil se nad kapesním terminálem na kávovém stolku. Jeho zákazník byl diskotékový teplouš s modrým čírem tvaru žraločí ploutve, steroidními svaly a karatistickým kimonem; stál trochu stranou a upřeně pozoroval černý plátěný pytlík modrých balíčků na desce stolku.
Frankie byl černoch. Holou lebku měl namalovanou chromovou barvou, takže připomínala zrcadlo a ve zmenšenině odrážela množství obrazovek na stěnách. Měl trojdílný šedý oblek s proužkem. Pravý obchodnický ohoz, ale tak pomuchlaný a špinavý, jako by v něm spal nebo šukal. Cigaretello Nat Sherman dokouřil až ke zlatému filtru. Díky syntetickému kokainu měl démonicky rudé oči. Na Rickenharpa se zběžně zazubil. Carmen, Yukia a Willowa si prohlédl a pohrdlivě se zamračil. "Zkurvený feťáci - vlezou za váma všude. Teďka sem propašovali štyry agenty, jeden vypadá jako můj Rickenharp, ty zbylý tři jako dva uprchlíci a počítadlovej inžinýr. Ale ten rákosník nemá foťák. Takže asi ne."
"Co to má zname-" začal Willow.
Rickenharp mu rychle ukázal, ať mlčí. Dělá si srandu, ty vole. "Mam pro tebe dva kšefty," řekl Frankiemu a významně se podíval na předchozího zákazníka. Ten shrábl svůj balíček a zmizel mezi pelechy.
"Zaprvé," pokračoval Rickenharp a vytáhl z peněženky kartu, "bych potřeboval nějakej modrák, tři gramy."
"Máš ho mít, chlapče." Frankie přejel kartu snímacím perem a vyťukal doplňující dotazy ohledně stavu účtu. Terminál

si vyžádal kódové číslo a Frankie ho posunul k Rickenharpovi, ten vyťukal pár cifer a vzápětí je z monitoru smazal. Potom převedl částku na Frankieho účet. Frank si vzal terminál zpátky a dvakrát převod zkontroloval. Výpisy z Rickenharpova a jeho vlastního účtu byly v pořádku.
"To je půlka tvýho konta, Harpe," poznamenal Frankie.
"Mám nadějný vyhlídky."
"Zaslech jsem, že ses rozešel s Josém."
"Jak to víš tak rychle?"
"Ponce tady nakupoval."
"Jo, no - odhodil jsem mrtvou váhu, takže je to eště lepší." Ale když to řekl, cítil, jak mu ta mrtvá váha schází.
"Tady je tvý zboží, chlapče." Frankie zalovil v plátěné kabele a vytáhl tři balíčky modrého prášku. Vypadal pobaveně. To se Rickenharpovi nelíbilo. Jako by tím říkal: Věděl jsem, že se vrátíš, ubožáku.
"Polib mi prdel, Frankie," Rickenharp shrábl balíčky.
"Mé dítě, co má naznačovat ta náhlá nespokojenost?"
"Do toho ti nic neni, slizoune."
Frankie byl najednou třikrát slizčí. Zvědavě se podíval na Carmen, Yukia a Willowa. "Máš na srdci eště něco, že jo?"
"Jo. Máme problém. Přátelé by rádi opustili ostrov. Potřebujou nějak vyklouznout, aby je zahradník nezmerčil."
"Hmm. Kdo po nich jde?"
"Soukromá záležitost. Budou sledovat heliport, všecko, kde by - "
"Měli jsme únikovou cestu," řekla najednou Carmen, "ale vybouchlo to -"
Yukio ji zarazil pohledem. Pokrčila rameny.
"Velice záhadné," poznamenal Frankie. "Ale zvědavost musí mít své meze. Fajn. Taťulda vám na svý nejbližší lodi rezervuje tři fleky. Pluje se ale na východ. Chápeš. Ani na západ, ani na sever, ani na jih. Jedině na východ."
"Přesně to potřebujeme," řekl Yukio, jako by mluvil s úředníkem v cestovní kanceláři. "Východ. Někde ve Středomoří."
"Malta," upřesnil Frankie. "Ostrov Malta. Víc pro vás nemůžu udělat."
Yukio přikývl. Willow pokrčil rameny. Carmen vyjádřila souhlas mlčením.
Rickenharp vyzkoušel zboží. Do nosu, do mozku a už účinkovalo. Frankie ho pozoroval se zaujetím znalce. Rád pozoroval změny, kterými se na lidech projevovaly drogy. Sledoval proměny výrazu Rickenharpovy tváře. Viděl, jak se jeho vědomí uzavírá do sebe.
"Budeme potřebovat čtyři fleky, Frankie," prohlásil Rickenharp.
Frankie povytáhl obočí. "Měl by sis to rozmyslet, až budeš střízlivěj."
"Rozmyslel sem se, než sem si to vzal," odpověděl Rickenharp, ale nebyl si jistý, jestli je to pravda. Carmen na něj zírala.
Vzal ji za ruku a řekl: "Můžeme si promluvit?" Odvedl ji do tmavé chodby. Kůži měla sladce nabitou elektřinou. Chtěl víc. Ale pustil ji a jen se zeptal: "Seženete prachy?"
Přikývla. "Mám falešnou kartu, je na ní - prostě, bude nám to stačit. Teda - pro mě, Yukia a Willowa. Pro tebe budu muset vyžádat povolení. A to nezvládnu."
"Jinak vám nepomůžu pryč."
"Ale ty nevíš -"
"Jo, vim. Jsem připravenej. Jenom si skočim pro kytaru."
"Bude ti po cestě překážet. Míříme na okupovaný území a pak ještě dál. Kytaru tu musíš nechat."
Málem si to rozmyslel. "Zamknu ji do schránky. Jednou si ji tu vyzvednu." Stejně by na ni nemohl hrát. "Vtip je v tom, že jestli nás sledovali tim ptákem, viděli mě s váma. Dojde jim, že sem vám pomáhal. Podívej, vim, co děláte. Jde po vás DA. Že jo? Takže je jasný, že ste -"
"Fajn, teď už kurva mlč. Chápu, že tě asi viděli, takže se musíš z ostrova dostat s náma. Dobře, vezmeme tě na Maltu. Ale pak -"
"Musim zůstat s váma. DA je všude. Znaj mě."
Zhluboka se nadechla a dlouze zapískala skrz zuby. Dívala se na zem. "To nezvládneš. Nejseš na to typ. Jseš kurva umělec."
Rozesmál se. "Říkáš to jako nejhorší urážku, kterou znáš. Hele - já to zvládnu. V pohodě. Kapela mi chcípla. Musim -"
Bezmocně pokrčil rameny. Pak jí stáhl sluneční brýle a podíval se jí do vystínovaných očí. "A až budeme sami, rozprcám ti píču na hadry."
Praštila ho do ramene. Bolelo to. Ale usmívala se. "Myslíš, že na mě takovýhle kecy zabíraj? No, máš recht. Ale budeš se muset hodně snažit. A co se týče tý cesty - jak si to vůbec představuješ? Moc chodíš do kina."
"DA mě zná. Co můžu dělat?"
"To není zrovna nejlepší důvod, abys… aby sis začal s náma. Musíš opravdu věřit v naši věc, protože to neni sranda. Žádná televizní soutěž."
"Šmarjá, dej mi pohov. Vim, co dělám."
Kecal. Byl na dně. Byl zfetovaný. Pomyslel si Můj počítač je přetíženej. Všecky okruhy vymazaný. Tak, kurva, vypálíme i ten zbytek.
Byla to fantazie. Ale on sám si to nechtěl přiznat. Opakoval: "Vim, co dělám."
Popotáhla. Podívala se na něj. "Oukej," kývla nakonec.
A pak už bylo všechno jinak.

Přeložil Robert Tschorn

PAUL DI FILIPPO
Stone žije

Paul Di Filippo je nový autor, který toho dosud napsal jenom málo. Přesto už svým ambiciózním rozhledem a výstřední vizionářskou představivostí upoutal pozornost čtenářů a kritiků.
Následující povídka (pochází z roku 1985) byla teprve třetí, kterou vydal. Na tématu transformace, radikálních společenských změn a dopadu nových technologií demonstruje, jak jistě Di Filippo pracuje s kyberpunkovou dynamikou. Di Filippo bydlí v Providence ve státě Rhode Island.

Pach, který se líně vine kolem Imigračního úřadu, připomíná zamřelou polívku. Pot zoufalých mužů i žen, zasmrádlé odpadky povalující se v narvaných ulicích, štiplavý pach kolínské používané jedním policistou u vnějšího vchodu. Z té směsice pachů jde hlava kolem, a kdo se v Brungli nenarodil, toho může klidně složit, avšak Stone je na ni zvyklý. V téhle otřesné atmosféře žije odmalička, je v ní jako doma. Smrad je tak důvěrně známý, že nad ním nemůže ohrnovat nos.
Příval hluku se zvedá, drží krok se zápachem: hrubé hlasy ječí v hádce, kňučivé odpovědi se je snaží ukonejšit.
"Nenavážej se do mě, ty sviňucho jedna!"
"Když od tebe kousek dostanu, budu na tebe moc hodná, broučku."
Z dálky recituje syntetický hlas aktuální paletu pracovních příležitostí - neúnavně melduje nevábné nabídky.
"…testování nových protipěchotních aerosolových toxinů. Společnost 4M se zavazuje poskytnout přeživším Citrininu antigeriatrickou kůru. McDonnell Douglas zaměstná dobrovolníky coby vačkohlavy na vysoké orbitální dráze. Podmínkou je souhlas s kondicionováním…"
Nikdo se nežene s vyplazeným jazykem ke dveřím imigráku, žádné hlasy nežebrají o přijetí u policistů u vchodu.
Jen ti, kdo upadli do hrozivých dluhů nebo si vysloužili nenávist uvnitř Brungle, budou riskovat úkoly desáté kategorie, almužny, které Imigrační přezíravě rozhazuje mezi lid. Stone nabeton ví, že s takovými boudami nechce mít nic společného. Tak jako všichni ostatní se u imigráku poflakuje jenom proto, že je jistým ohniskem, shromaždištěm stejně důležitým jako Serengetské jezero. Tady se pečou podrazy a zlodějny, které se v ZVP Jižní Bronx - aneb Bronxské džungli aneb Brungli - považují za počestné povolání.
Vlna horka zasáhla hlučný dav, který je teď podrážděnější než kdy jindy - pěkně nebezpečná situace. Přetížení všech smyslů Stoneovi palčivě signalizuje sucho v krku. Sáhne po poškrábané flašce u boku a dopřeje si pár doušků zteplalé vody. Zteplalé, ale zato nezávadné, pomyslí si, vychutnávaje to svoje malé tajemství. Na malou trhlinu v potrubí u řeky, která obklopuje Brungli jako plot, v potrubí spojujícím dvě ZVP, přišel úplnou náhodou. Čistou vodu cítil už z dálky jako pes. Prasklinu, kterou prosakovala voda, našel dotekem - stačilo prohmatat několik metrů studené trubky. Teď už se mu četné orientační body, které vedou k přesnému místu v trubce, nesmazatelně vryly do paměti. Stone se naboso (v životě byste nevěřili, kolik informací, které vám zachrání život i duši, se dá takhle získat) prodírá davem a pase po útržcích vědomostí, jež mu umožní přežít další den v Brungli. Přežití je jeho hlavní - a jediná - starost. Jestli je Stone po tom všem, co si vytrpěl, na něco hrdý, pak na to, že dokázal přežít.
"Čéče, tak sem si šlehnul jedno tempo, a tim taky ta rvačka skončila," zakdákal nějaký vřeštivý hlas. "Za třicet vteřin byli všichni tři tuhý."
Posluchač obdivně hvízdne. Stone si představí, že se nějak dostane k dávce tempa a prodá ji s ohromným ziskem, za nějž si sežene nějaké suché a bezpečné místečko ke spaní a kus žvance, kterým by zaplácl věčně nespokojený žaludek. Nijak zvlášť pravděpodobné, ale jako sen to ujde.
Z pomyšlení na jídlo mu začne kručet v břiše. Pravou ruku si opře o hrubý, špínou pokrytý kus látky, který mu zakrývá pupek. Z ruky mu do mozku vystřeluje bolest, zase se ozvala infikovaná rána. Stone si aspoň myslí, že je infikovaná. Nerozezná to, dokud nezačne páchnout.
Stone se skrz blábol hlasů a tlačenici dostal celkem blízko ke vchodu do Imigračního. Cítí prázdno mezi davem a policisty, ostrůvek respektu a strachu, jenž obklopuje vchod do budovy. Respekt budí fakt, že policisty někdo zaměstnal, a strach zase jejich zbraně.
Jeden převážený zločinec s minimálním vzděláním je Stoneovi jednou popsal. Dlouhé, bachraté trubky s výdutí uprostřed - tam jsou silné magnety. Umělohmotné pažby a rukojeti. Rychlostí světla chrlí elektronové paprsky. Kinetická energie paprsku udělí člověku takovou rychlost, že se rozprskne o nejbližší zeď jako malina. A kdyby ho snad kosa paprsku minula, doprovodný kužel paprsků gama vyvolá nemoc z ozáření, která po několika hodinách končí bez výjimky smrtí.
Z toho výkladu - který si dodnes pamatuje slovo od slova - rozumí Stone jen popisu děsivé smrti. To stačí.
Stone na chvíli zaváhá. Známý hlas - hlas Mary, prodavačky krys - mluví spikleneckým tónem o další zásilce šatů pro chudé. Stone odhaduje její pozici - někde na vnitřním okraji davu. Mary ztiší hlas. Ačkoli její slova stojí za to, Stone neslyší nic. Klestí si cestu kupředu, i když se bojí, že se mezi tolika lidmi dostane do pasti…
Třeskuté ticho. Nikdo se neodvažuje pohnout ani promluvit. Stone cítí závan vzduchu z prostoru mezi policisty: někdo je ve dveřích.
"Ty." Vytříbený ženský hlas. "Mladý muži bez bot v…," tady hlas zaváhá, hledá to správné přídavné jméno, které by výstižně popsalo barvu pod zažranou špínou, "…v červené teplákové soupravě. Pojď, prosím, ke mně. Chci s tebou mluvit."
Stone neví, jestli mluví k němu (že by červené?), dokud neucítí váhu všech těch pohledů, které na něm visí. Náhle se

otočí, vyrazí, naznačí kličku - ale už je pozdě. Desítky dychtivých spárů ho drapnou. Škube sebou. Zplesnivělá látka se roztrhne, ale ruce se znovu zatnou, tentokrát do kůže. Kouše, kope a mlátí kolem sebe. Nadarmo. Ačkoli se nevzdává, přenesou ho přes neviditelnou čáru, za níž začíná jiný svět. Ví to se stejnou jistotou, jako že neprostupný plot odděluje Brungli od ostatních dvaadvaceti ZVP.
Obklopí ho vůně skořice, polda mu něco studeného a kovového přidrží na krku pod temenem. Všechny buňky v mozku jako by se naráz rozsvítily, pak přišla temnota…
Podle jejich pachu, hlasů, vzduchu, který vytlačí, a subtilního prvku, kterému vždy přezdíval cit pro živé, poznal probuzený Stone polohu a postavy tří lidí.
Za ním: objemný muž, který dýchal jen s obtížemi, nepochybně kvůli smradu, který ze Stona táhl.
Nalevo od něj: menší osůbka (ta žena?), která voněla jako květinka. (Stone si ke květině přivoněl jednou v životě.)
Před ním, za stolem: pohodlně usazený muž.
Stone po té ráně necítí žádné druhotné účinky - pokud v to nepočítáme naprostou dezorientaci. Nemá tušení, proč sem byl unesen, a přeje si jen vrátit se ke známým nebezpečím Brungle.
Ví však, že tohle mu nedovolí.
Žena promluví tím nejsladším hlasem, jaký kdy Stone slyšel.
"Tenhle pán ti položí pár otázek. Až je zodpovíš, já se tě taky na něco zeptám. Je to oukej?"
Stone přikývne - žádnou alternativu stejně nevidí.
"Jméno?" zeptá se úředník.
"Stone."
"To je všechno?"
"Jinak mi neříkají." (Vzpomínka: nesnesitelná, žhavá bolest, když malému uličníkovi, který je nachytal při porcování mrtvoly, vydloubli oči. Ale on v životě neplakal, to ne, a tady se vzalo jeho jméno: Stone - kámen.)
"Místo narození?"
"Tahle žumpa. Co jste čekal?"
"Rodiče?"
"Co to je?"
"Věk?"
Pokrčení rameny.
"To zařídíme později, rozborem buněčné tkáně. Máme pravděpodobně dost informací, abychom ti vystavili průkaz. Teď se nehýbej."
Stone cítí, jak mu přes tvář přejíždí svazek teplých paprsků; za pár vteřin se od stolu ozve lupnutí.
"Tohle je tvůj osobní průkaz, který ti umožní přístup do systému. Neztrať ho."
Stone natáhne dlaň ve směru, odkud se ozýval hlas, a dostane umělohmotný obdélníček. Chce si ho strčit do kapsy, zjistí, že o obě přišel v bitce, a tak ho neohrabané drží dál, jako by to byla cihla zlata, kterou mu každou chvilku mohou ukrást.
"A teď moje otázka." Ten ženský hlas je jako dávná vzpomínka na lásku. "Chceš práci?"
Stoneův obranný mechanismus hlásí poplach. Zaměstnání, které si ani nedovolí oznámit na veřejnosti. To musí být hotová sebevražda, když se neumístí ani na obvyklé firemní škále od jedné do deseti.
"Díky, slečno, ale radši ne. Můj život nestojí za moc, ale mám jenom jeden." Otočí se k odchodu.
"Nemůžu ti říct víc podrobností, dokud nabídku nepřijmeš, ale už teď můžeme zaregistrovat smlouvu s tím, že tahle práce spadá do první kategorie."
Stone na místě ztuhne. Tohle je určitě zvlášť hnusný vtip. Ale co když ne?
"Říkala jste smlouva?"
"Pane referente, prosím," obrátí se k úředníkovi.
Klíč zapadne na místo a stůl začne odříkávat smlouvu. I Stoneovu necvičenému uchu zní přímočaře, bez jakýchkoli kliček. Práce první kategorie po blíže neurčenou dobu. Obě strany mohou od smlouvy odstoupit, popis práce bude doplněn později.
Stone váhá jen několik sekund. Vzpomínky na noci plné strachu, vzpomínky na dny plné bolesti vyplouvají na povrch spolu s intenzívní, ústřední radostí z přežití. Na chvíli cítí iracionální smutek z toho, že za sebou nechá ten skrytý pramínek, který tak dovedně nalezl. Ale brzo ho to přejde.
"Tohle asi budete potřebovat ke stvrzení smlouvy," podá jim nově nabytou kartu.
"Asi ano," odpoví žena s úsměvem.

Tiché, hermeticky uzavřené auto projíždí ulicemi plnými života. I když k nim hluk zvenčí nedoléhá, šoférovy poznámky k provozu na silnicích a časté nucené zastávky jim víc než dostatečně přibližují zážitek z uspěchaného města kolem nich.
"Kde teď jsme?" ptá se Stone asi podesáté. Nechce jen informace - k smrti rád slyší, jak ta žena vedle něj mluví. Její hlas, bleskne mu hlavou - je jako jarní déšť, když je člověk doma pod střechou.
"ZVP Madison Park, pokračujeme dál městem."
Stone vděčně pokývá hlavou. Klidně mohla říct: "Na oběžné dráze, řítíme se k Měsíci," protože mentální obraz, který takto získává, je přinejmenším hodně neostrý.
Než ho nechali odejít, imigráci mu prokázali ještě pár služeb: oholili ho, odvšivili, nahnali ho s draselným mýdlem do sprchy, dezinfikovali, provedli pár testů, naládovali šesti injekcemi a nádavkem mu věnovali spodní prádlo, čistou kombinézu a boty (boty!).

Nezvyklý vlastní pach ještě umocňuje přitažlivost ženského parfému. V těsném prostoru zadního sedadla v něm Stone přímo plave. Nakonec se neudrží.
"Hmm… ten parfém… co je to zač?"
"Konvalinka."
Jedno jediné libozvučné slovo Stonea jakoby přeneslo do jiného, něžnějšího století. Přísahá, že to jméno nikdy nezapomene. A taky ho nezapomene.
"Počkej!" Ohromení. "Vždyť ani nevím, jak se jmenuješ."
"June… June Tannhauserová."
June Stoneová. June a Stone a konvalinky. June roztírá Juno na konvičky a vaničky a linky. Cinkylinky. Stoneovy konvalinky. Je to jako písnička, která v hlavě ne a ne přestat.
"Kam jedeme?" zeptá se, aby aspoň něčím přehlušil tu tichou písničku.
"K doktorovi."
"A já myslel, že už mám všechno za sebou."
"Tenhle člověk je specialista. Specialista přes oči."
Tohle ho dokázalo pěkně vykolejit - ne že by to byl první šok, který dnes zažil. Ačkoli mu bylo do zpěvu, Stoneovi se píseň nějak vykouřila z hlavy.
Zbytek cesty seděl napjatý jako struna a nepřemýšlel…
"Tohle je model očí, které ti implantujeme, přímo v životní velikosti," informoval ho doktor a vtiskl mu do ruky studenou kouli.
Stone ji nevěřícně tiskne.
"Srdcem tohoto očního systému jsou ENK - elektricky nabité kolektory. Každá částice světla, každý foton, který na ně dopadne, z nich vyrazí jeden nebo více elektronů. Ty elektrony se zachycují jako spojitý signál, který se přes čip s interpretačním programem dostane do tvého optického nervu. Výsledek: dokonalý zrak."
Stone stiskne model tak prudce, až si udělá modřinu.
"Ty oči budou trochu šokovat a na kráse ti asi nepřidají. U takového mladého muže bych osobně doporučoval spíš organické implantáty. Váš chlebodárce však moji představu nesdílí, a tak zůstaneme u dokonalého zraku. A to jsem se nezmínil o několika dalších výhodách."
Stone se na ně nevyptává, ale doktor mu je vyjmenuje tak jako tak.
"Za pomoci několika mnemotechnických klíčových slov, na něž je čip naprogramován, můžeš ovládat několik funkcí. Zaprvé: v RAM čipu můžeš uložit digitalizovanou kopii jakékoli scény, kterou jsi zažil, a později si ji můžeš přehrát. Když pomyslíš na klíčové slovo, scéna se odehraje, jako bys ji viděl přímo před sebou, bez ohledu na to, co tam doopravdy máš. Do reálu se dostaneš dalším klíčovým slovem.
Za druhé: když snížíš procento fotonů konvertovaných v elektrony, můžeš se bez obav dívat přímo do slunce nebo do plamene svářečky.
Za třetí: když upravíš poměr mezi fotony a elektrony směrem nahoru, slušně uvidíš i za bezměsíčné noci, jen ve svitu hvězd.
Za čtvrté: můžeš generovat obraz s falešnými barvami, což ti umožní pořádné zvětšení. Černá se bude tvému mozku jevit jako bílá, můžeš si nasadit růžové brejličky… cokoli… A to by bylo asi tak všechno."
"Jaký je časový harmonogram, pane doktore?" zeptala se June.
Oftalmolog nasadil akademický tón; celý se tetelil touhou předvést svou profesionální zdatnost.
"Počítejme den na vlastní operaci, dva dny na zrychlené uzdravení, týden na trénink a zhojení… no, řekněme dva týdny… maximálně."
"Skvělé," zhodnotí to June. Stone cítí, jak se zvedá z pohovky, ale sám zůstává sedět.
"Stone," pohladí ho po rameni, "máme nejvyšší čas jít."
Ale Stone nemůže vstát, protože slzy se mu v jednom proudu valí po tváři a nechtějí přestat.

New York, kaňony ze skla a oceli - hrdý a vzkvétající svaz Zón Volného Podnikání - deset odstínů chladné modři, která se rozpíná k severu. Ulice, které proudí s geometrickou precizností jako vzdálené řeky na dně kaňonů, vypadají jako krev v tepnách. Na východě a západě se dají zahlédnout žlutozelená ramena Hudsonu a East River. Central Park se tyčí jako zeď slunečnicové žluti ve středu ostrova. Na severovýchod od parku se černá pustina Brungle.
Stone si ten obraz vychutnává. Zrak, dokonce i nejasné skvrny, byl před několika dny nepředstavitelný poklad. A to ho ještě obdarovali něčím extra - tou úžasnou schopností změnit všední svět v nablýskanou říši divů - skoro se tomu nedá uvěřit.
Přepíná zrak do normálního režimu, protože je momentálně přesycen. Město se okamžitě vrátí k tradičním barvám - ocelově šedé, azurové, zelené. Výhled je pořad skvělý.
Stojí u řady oken ve stopadesátém patře Citrine Tower, Wall Street ZVP. Poslední dva týdny mu bylo domovem a on se z něj ani na okamžik nehnul. Chodila za ním jen sestra, kyberterapeut a June. Izolace a velmi omezený okruh lidí, s nimiž se stýkal, mu nijak nevadily.
V porovnání s Brunglí mu ten klid připomínal ráj. Krom toho byl pevně zapleten ve smyslné síti zraku.
První věc, kterou po probuzení z narkózy uviděl, nasadila hodně vysokou laťku dalšímu zkoumání skvělých možností zraku. Nad ním se vznášela usměvavá ženská tvář. Pokožku měla průzračně olivovou, oči zářivě hnědé, kaskáda havraních vlasů jí lemovala obličej.
"Tak, jak se cítíš?" zeptala se June.
"Dobře," odpověděl. A pak uplatnil slovní obrat, pro nějž předtím neměl použití. "Díky."

June nonšalantně mávla rukou. "Mně neděkuj. Já to neplatila."
A tehdy se Stone dozvěděl, že June ho nezaměstnává, že pracuje pro někoho jiného. A ačkoli mu neprozradila, komu byl zavázán, brzy mu to došlo, když se přemístili z kliniky do budovy, která nesla její jméno. Alice Citrine. I Stone ji znal.
Stone se odvrátí od oken a vykračuje si po hustém bezovém koberci, jenž zdobí jeho pokoj. (Je to podivný pocit, pohybovat se takhle sebejistě, bez zastávek a pečlivého zkoumání!) Posledních patnáct dní se horlivě učil zacházet s novýma očima. Všechno, co mu doktor slíbil, se splnilo - zázrak zraku mu otevřel nové obzory. Všechno je tak vzrušující. Žije si jako král. Jakékoli jídlo, po kterém zatouží. (Ačkoli jemu by stačil frik - zpracovaný plankton.) Hudba, holovize a co víc - společnost June. Ale zrovna dneska je najednou trochu podrážděný. Tak kde je ta práce, na niž ho najali, a co vlastně obnáší? Proč se se svým zaměstnavatelem ještě osobně nesetkal? Napadá ho, jestli to přece jenom není nějaký vymakaný podraz.
Zastaví se před vysokým zrcadlem zabudovaným ve skříni. Zrcadla ho pořád ještě nepřestala fascinovat. Absolutně poslušný dvojník, který kopíruje každý jeho posunek, dvojník bez vůle, až na vůli Stoneovu. A ten odvozený svět v pozadí, nedosažitelný a tichý. Venku v Brungli neviděl Stone svůj obraz jinak než v kaluži nebo na střepu z okna - ještě když měl oči, samozřejmě. Teď stojí tváří v tvář zrcadlovému cizinci bez poskvrnky a v jeho rysech hledá klíč k osobnosti, která se skrývá pod povrchem.
Je malý a vyhublý - podvýživa se na jeho postavě zřetelně podepsala. Ale končetiny má rovné a skrovné svaly tvrdé. Kůže, která občas prosvítá jednodílnou černou kombinézou bez rukávů, je větrem ošlehaná a zjizvená. Na mozolnatých nohou má kožené pantofle - pevné, a přitom se v nich chodí stejně dobře jako bosky.
Jeho tvář. Samé protínající se roviny, jako na tom divném obrázku v jeho ložnici. (Co to jenom June říkala… Picasso?) Výrazná brada, tenký nos, blonďaté strniště na hlavě. A oči: dvě temně černé polokoule složené z mnoha faset: nelidské. Ale jen mi je prosím neberte - udělám pro to, cokoli si budete přát.
Za ním se otevřou dveře do jeho apartmá. To přišla June. Aniž by si to uvědomoval, Stoneova netrpělivost přeteče do slov, která se slévají se slovy Juninými, až na konci úplně splynou.
"Chci vidět…"
"Půjdeme navštívit…"
"…Alici Citrine."
Padesát poschodí nad Stoneovým apartmá je výhled na město ještě malebnější. Stone se od June dozvěděl, že Citrine Tower vyrostla v Počátcích, během konjunktury po Druhém ústavodárném shromáždění.
Stone zvýší poměr ve prospěch fotonů a řeka East zaplane stříbřitým žárem.
Chvilkové rozptýlení, které má jen ulevit napjatým nervům.
"Postav se sem," ukáže June na kruh hned za východem z výtahu, pouhých několik metrů od dalšího vchodu.
Poslechne. Představuje si, že cítí paprsky, které snímají jeho tělo, byť ve skutečnosti je to jenom blízkost June, která se ho dotýká loktem. Její vůně mu plní chřípí a Stone jen vroucně doufá, že kvůli zraku nezapomene na další smysly.
Dveře se neslyšně otevírají.
June ho vede dovnitř.
Alice Citrine už čeká.
Sedí na elektricky poháněné židli za řadou monitorů sestavených do tvaru U. Má krátké blond vlasy barvy kukuřice, tvář bez jediné vrásky, ale Stone tuší, že jí bedra tíží vysoký věk, tuší to stejným způsobem, jakým - ač slepý - dokázal vytušit emoce. Pozorně si prohlíží její ptačí rysy, ta tvář je mu něčím povědomá; asi jako tvář, kterou člověk viděl ve snu.
Otočí se k nim čelem. June za ním se zastavila asi metr od vyleštěné konzole.
"Ráda vás vidím, pane Stone," začne Alice. "Předpokládám, že vám nic neschází a že si nemáte nač stěžovat."
"Ano," odpovídá Stone. Snaží se nějak vyříknout slova díků, kterými ji chtěl zahrnout, ale najednou mu nepřicházejí na jazyk, tak je vyvedený z rovnováhy. Místo toho zkusmo začne: "Moje práce…"
"Jste přirozeně zvědavý," skočí mu do řeči Citrine, "navíc si určitě říkáte, že to je jistě něco pokoutného, odporného nebo smrtelně nebezpečného. Proč bych jinak musela najmout někoho z Brungle? Nuže, aspoň v tomhle ohledu vás uspokojím. Vaší prací, pane Stone, bude studium."
Stone nevychází z úžasu. "Studium?"
"Ano, budete studovat. Nemusím vám snad význam toho slova vysvětlovat? Anebo jsem se zmýlila? Studovat, učit se, zkoumat - a kdykoli budete mít pocit, že něčemu rozumíte, podejte mi o tom zprávu."
Stoneův zmatek se změnil v nevíru. "Neumím ani číst a psát," souká ze sebe. "A co bych měl jako studovat?"
"Oborem vašeho studia budiž náš současný svět. Možná víte, že jsem na jeho utváření měla nemalý vliv. A jak se teď můj život chýlí ke konci, čím dál víc mě zajímá, jestli je výsledný stav dobrý nebo špatný. Od odborníků mám spoustu analýz, pozitivních i negativních. Ale já mám zájem o čerstvý pohled zdola. Žádám od vás jen jedno - poctivost a přesnost… A co se čtení a psaní týče - June vám tyhle zastaralé dovednosti mého mládí klidně zprostředkuje, jestli budete chtít. Ale k dispozici budete mít stroje, které vám budou předčítat a psát podle vašeho diktátu. Začít můžete hned teď."
Stone se snaží nějak vyrovnat s takovým šíleným přáním. Vypadá to jako vrtoch, zástěrka pro něco hlubšího a temnějšího. Ale copak na to může říct něco jiného než ano?
Souhlasí.
Aliciny rty se roztáhnou do miniaturního úsměvu. "Výborně, pro dnešek jsme tedy skončili. Počkejte, ještě něco. Pokud budete chtít provádět výzkum v terénu, June vás musí doprovázet. A o mé finanční podpoře se nikomu nesmíte ani zmínit. O pochlebníky nemám zájem."
Podmínky jsou výhodné - zvláště to, že bude mít June pořád po ruce - a tak přikývne.

Citrine se k nim otočí zády. Stonea ten pohled překvapí, jednu chvíli skoro věří, že se jeho oči mýlí.
Na širokém opěradle židle se jí uvelebilo malé zvířátko, něco jako lemur nebo nártoun. Oduševněle na ně hledí velkýma, zářivýma očima, ocas spirálově prohnutý nad hřbetem.
"To je její mazlíček," šeptne mu June do ucha a rychle ho odvádí.

Úkol je titánský, neuvěřitelně komplexní. Stone si připadá jako hlupák, v životě se do toho neměl pustit.
Ale co mu zbývalo, když nechtěl přijít o oči?
Život v ohraničeném mikrokosmu Brungle Stonea příliš dobře nevybavil k tornu, aby byl schopen uchopit a pochopit rozmanitý, extravagantní, pulsující svět, do něhož byl teď přesazen. (Takový má aspoň počáteční dojem.) Život v Brungli byl do slova a do písmene životem v temnotách, a proto mu svět mimo Citrine Tower připadá plný záhad.
Jsou tu stovky, tisíce věcí, o kterých nic neslyšel: lidé, města, předměty, události. Jména některých vědních oborů a směrů málem ani nevysloví: areologie, finitismus, fraktální modelování, paraneurologie. A nezapomínejme na historii, tu bezednou studnici, kde přítomnost je jen efemérní pěnou na hladině. Právě objev historie Stonea nejvíc šokoval. Nikdy si nedokázal představit, že život tu byl i před jeho narozením. Objev desítek, stovek, tisíců let byl málem krůčkem přes okraj mentální propasti. Jak může člověk pochopit přítomnost, aniž by věděl všechno o minulosti?
Vědět tohle a přesto vytrvat je šílené, sebevražedné, marnost nad marnost.
Ale Stone vytrvá.
Uzavře se v jednom pokoji s magickým oknem do světa, terminálem, který komunikuje s centrálním počítačem v Citrine Tower; tato budova je sama o sobě ohromným, nepochopitelným úlem plným života - a díky tomuto stroji je ve spojení i s téměř všemi dalšími stroji na světě. Celé hodiny se kolem něj míhají slova a obrázky jako nože vržené žonglérem - nože, které on, věrný leč nechápavý pomocník, musí chytit, aby přežil.
Má výbornou paměť vycvičenou v tvrdé škole, a tak vstřebá hodně. Ale každá linie se po několika krocích větví, a každá z těch větví se na četných bodech dále větví, a z těchto terciárních linií vycházejí další, ve stejném, ne-li větším množství jako na začátku…
Jednou se málem utopil, když ho jedna tlupa nechala omráčeného v příkopě a začalo pršet. Ten pocit se mu teď vrací.
June mu svědomitě, třikrát denně přináší jídlo. Její přítomnost ho pořád ještě uchvacuje. Každou noc si v posteli místo počítání oveček přehrává její digitalizované obrázky. June se na nich sklání, sedí, směje a v šikmých očích Asiatky má hvězdičky. Jemná křivka jejích ňader a boků. Ale hlad po informacích je silnější, a tak si jí v následujících dnech většinou nevšímá.
Jednoho dne si Stone na svém talíři všimne pilulky. Zeptá se June, co je to zač.
"Mnemotropin - usnadňuje ukládání informací do dlouhodobé paměti," odpoví mu. "Napadlo mě, že by ti mohla pomoct."
Stone pilulku lačně zhltne a vrátí se k monotónně mumlající obrazovce.
U každého oběda pak najde stejnou pilulku. Brzy po užití se mu zdá, jako by mu mozek rostl a rostl. Tabletka je silná, s její pomocí mu připadá, že dokáže strávit celý svět. Ale když se každou noc přinutí skončit, stejně má dojem, že toho neudělal dost.
Uplynou týdny. Pro Alici nenapsal ani řádku. Čemu vlastně rozumí? Ničemu. Jak může tenhle svět soudit? To je smrtelná pýcha, bláznovství. Jak dlouho ještě potrvá, než ho vykopne na studenou ulici?
Stone si složí hlavu do dlaní. Ten zlomyslný stroj před ním ho mučí, zaplavuje ho proudem bezvýznamných fakt, hotovým slovním průjmem.
Na třesoucím se rameni mu něžně spočine jemná ruka. Stone nasává Juninu sladkou vůni.
Stone praští dlaní do vypínače terminálu tak prudce, až ho to zabolí. Požehnáno budiž ticho. Vzhlédne k June.
"Nemám na to. Proč si mě vybrala? Vždyť ani nevím, kde začít."
June si k němu přisedne na pohovku. "Stone, nic jsem ti neřekla, protože tě nesmím usměrňovat. Takové jsem dostala příkazy, ale na druhé straně… když se s tebou podělím o osobní zkušenost, snad se to nebude pokládat za ovlivňování. Musíš si vybrat téma, zúžit záběr. Svět je moc velký. Alice neočekává, že ho celý pochopíš a vydestiluješ z něj mistrovské dílo plné důvtipných a pregnantních formulací… Svět se stejně takovému shrnutí vzpírá. Myslím, že podvědomě víš, co se po tobě chce. Ostatně ti to v rozhovoru naznačila."
Stone se v duchu přenese do onoho dne a znovu si přehraje sekvenci s tou přísnou starou ženou. Její rysy mu překryjí June. Zarazí se až u slovního obratu jestli je výsledný stav dobrý nebo špatný.
Na Stoneovy oči jako by toho bylo moc. S úlevou proniká k podstatě věci. Přirozeně, marnivá a mocná žena vidí svůj život jako dominantní téma moderní doby, jako zářivou nit proplétající se časem, kde uzlová rozhodnutí následují jedno po druhém jako korálky. Oč jednodušší je porozumět jednomu lidskému životu než celému světu! (To si myslí teď.)
Tohle by se dalo zvládnout. Zmapovat Alicin život, důsledky její úspěšné kariéry, vlnky, jež se šíří od jejího trůnu. Kdo ví? Třeba to opravdu bude archetypální záležitost.
Stone si k sobě June rozjařeně přivine a v duchu vítězoslavně vykřikne. June se objetí nebrání, a tak spolu padnou na pohovku.
Má teplé a poddajné rtíky. Bradavky jí skoro propalují košili a Stoneovi hrudník. Levou nohu má zaklíněnou mezi jejími stehny.
Náhle se odtáhne. Představil si sám sebe až příliš živě: vyhublý nalezenec z městské stoky, ani oči nemá lidské.
"Ne," uleví si roztrpčeně. "Nemůžeš mě chtít."
"No tak," konejší ho, "no tak." Rukama ho hladí po tváři, líbá mu krk; páteř se mu téměř roztéká a on na ni znovu padá, příliš hladový, než aby teď přestal.
"Tak chytrý, a přitom takový hlupáček," zamumlá potom June. "Přesně jako Alice."

Nevysvětlí, co tím vlastně myslela.

Na střeše Citrine Tower je přistávací plocha pro faethony, suborbitální vozidla podnikových manažerů. Má pocit, že ve své slonovinové věži se o Alici Citrine už víc nedozví. Teď si chce udělat představu o atmosféře pár míst, promluvit si s lidmi a podle toho Alici soudit.
June Stoneovi říká, že ještě než odletí, musí si promluvit s Jerroldem Scarfem.
Všichni tři se sešli v odletové hale, charakteristické bílými vlnitými zdmi a křesílky z lisované umělé hmoty.
Scarfe je v Citrine Technologies šéfem bezpečnostního odboru. Tento podsaditý mužík, jehož obličej nic neprozrazuje, přijde Stoneovi nesmírně schopný, od permanentně depilované a potetované hlavy až k patě. Na hrudníku má emblém CT - rudou spirálu zakončenou hlavicí šípu, jenž směřuje vzhůru.
June zdraví Scarfa víceméně jako starého známého. "Máme povolení k odletu?" ptá se.
Scarfe zatřepe průklepovým papírem.
"Váš letový plán je dost náročný. Je třeba opravdu nutné navštívit Mexico City s panem Stonem na palubě?"
Stonea zarazí ta péče o něj, bezvýznamného cizího člověka. June si vyloží Stoneův zmatený výraz a začne vysvětlovat: "Jerrold je jedním z mála lidí, kteří vědí, že zastupuješ Alici Citrine. Přirozeně se obává, že když se dostaneme do potíží, následky ponesou Citrine Technologies."
"Já problémy nevyhledávám, pane Scarfe. Chci jen dělat svou práci."
Scarfe si Stonea prohlíží stejně bedlivě jako přístroje za dveřmi svatyně Alice Citrine. Veskrze uspokojivý výsledek dá nakonec najevo slabým zamručením. "Pilot už čeká. Tak jděte."
Stone je teď nad zemí výš než kdykoli předtím. Má pocit, že je bohatý, nespoutaný a svobodný, a s rukou na Junině koleně přemýšlí nad životem Alice Citrine - jednotlivé kousky mu konečně zapadají do skládačky.
Alici Citrine je 159 let. Když se narodila, Amerika se dosud skládala ze států, ne ze ZVP a ORK. Člověk sotva začal létat. Když jí bylo šedesát, stála v čele firmy Citrine Biotics. Tehdy právě zuřily Obchodní války, války stejně smrtonosné jako ty minulé, jenže teď se bojovalo cly a pětiletými plány, automatizovanými montážními linkami a roboty páté generace s vlastním rozhodováním. Tehdy se také sešlo Druhé ústavodárné shromáždění, které Americe vlilo novou krev do žil a připravilo ji na válečný stav.
Během těch let, kdy se Amerika dělila do Zón Volného Podnikání - městských, hypermoderních, autonomních regionů - kde si zákony diktovaly velké korporace a kde jediným cílem byl zisk a nadvláda - a Oblastí Restriktivní Kontroly - rurálních, spíše zemědělských enkláv, které se striktně držely tradičních hodnot - tedy během těchto let Citrine Biotics vyvinuly technologii uhlíkových čipů: naprogramovaných mikrobiologických seskupení, která se pohybovala v krvi a udržovala tělo v bezvadném stavu. Finální výrobek, který Citrine nabízela těm, kteří si to mohli dovolit, znamenal převrat v antigeriatrických kúrách.
Citrine Biotics se za pouhých šest let dostala na první místo žebříčku Fortune 500.
Tehdy už pod jménem Citrine Technologies.
A Alice Citrine pořád stála v čele.
Ovšem ne navždy.
Entropie se nedá ošálit.
Rozpad informace v DNA, který přichází s věkem, se nedá úplně zvrátit. Chyby se vrší jedna na druhou i přes úpornou snahu uhlíkových čipů. Tělo se nakonec poslušně vzdá silám přírody.
Prodloužený život Alice Citrine se chýlil ke konci. Vypadá mladě, ale jednoho dne selže v důsledku milionu špatných transkripcí nějaký životně důležitý orgán.
Potřebuje právě Stonea, aby ospravedlnila svou existenci.
Stone stiskne Junino koleno a vychutnává si pocit vlastní důležitosti. Poprvé ve svém smutném a špinavém životě může udělat díru do světa. Na jeho slovech a postřezích záleží. Je pevně odhodlán odvést dobrou práci, vypovědět pravdu, tak jak ji vidí on.
"June," prohlásí Stone energicky, "musím vidět všechno."
Dívka se usměje. "Uvidíš, Stone. Vůbec o tom nepochybuj."

A faethon přistává v Mexico City, které se minulý rok zhroutilo, když počet obyvatel přesáhl hranici pětatřiceti milionů. Citrine Technologies financuje humanitární pomoc; záchranné akce řídí z poboček v Dallasu a Houstonu. Stoneovi připadají motivy, proč tu operaci začali, podezřelé. Proč nezasáhli ještě před kolapsem? Že by se teď jenom báli, aby se přes hranici nepřehnal příliv uprchlíků? Ale ať už jsou postranní důvody jakékoli, Stone nemůže popřít, že zaměstnanci Citrine Technologies prokázali městu cenné služby: postarali se o chudé a nemocné, obnovili dodávky elektrické energie a komunikační sítě, podpořili (podmanili si?) radnici. Nasedne do faethonu, hlava se mu ještě točí a brzy se ocitá v -
- v Antarktidě, kde je z pyšných domů Citrine Technologies helikoptérou odlifrují na loď, která zpracovává plankton - největší zdroj bílkovin na světě. June se ze zápachu friku zvedá žaludek, zato Stone dýchá zhluboka. Je štěstím bez sebe, že se může procházet po palubě lodi tak daleko na jihu a dívat se, jak všichni ti schopní muži a ženy pracují. June je ráda, že jsou zase v letadle a pak -
- v Pekingu, kde heurističtí specialisté CT pracují na první Organické umělé inteligenci. Stone pobaveně poslouchá debatu, jestli se první OUI má jmenovat Konfucius nebo Mao.
Celý týden je kaleidoskopem dojmů. Stone si připadá jako houba, která nasakuje obrazy a zvuky, které mu byly tak dlouho odpírány. V jednom okamžiku opouští s June restauraci ve městě, jehož jméno už zapomněl. V ruce drží osobní průkaz, kterým právě zaplatil za jídlo. Z dlaně na něj civí jeho portrét. Tvář je mrtvolná, špinavá, místo očí dvě prázdné,

strupy pokryté oční jamky. Stone si vzpomene na ty teplé laserové prsty, které v Imigračním úřadě pořídily jeho holo. Je to opravdu on? Jako by se to tehdy stalo někomu jinému, jako by to předtím ani nebyl jeho život. Strčí průkaz do kapsy a neví, jestli si má pořídit nové holo nebo si tohle nechat jako připomínku toho, odkud přichází.
A kde by mohl zase skončit?
(Co s ním udělá, až jí podá zprávu?)
Když ji Stone jednoho dne požádá o návštěvu orbitálních základen, June ho zarazí.
"Podle mě jsme toho na jednu výpravu viděli až dost, Stone. Radši se vrátíme, aby sis všechno mohl utřídit."
Po těch slovech na něj padne strašná únava, jeho maniakální nadšení je najednou totam. Mlčky souhlasí.

Až na rozptýlené světlo velkoměsta prosakující oknem je ve Stoneově ložnici tma. Stone nastavil zrak na vysoký výkon, aby mohl mít větší potěšení z fosforeskujícího Junina těla vedle sebe. Zjistil, že bez dostatečného množství fotonů se barvy rozpliznou, ale že se tomu může vyhnout přepnutím do velmi ostrého černobílého režimu. Cítí se jako člověk z minulého století, jenž se dívá na primitivní film. Až na to, že June je pod jeho rukama docela živá.
Junino tělo je protkáno sítí měkce zářících nitek, skoro jako tajemná soustava kapilár v jádru budoucího Maa/Konfucia. Podle nejnovější módy si pod kůži nechala implantovat složitou soustavu subdermálních kanálků. Tyto kanálky plní syntetická luciferáza, enzym, jenž světluškám umožňuje vydávat charakteristické záření. Tyto kanálky může zapínat a vypínat podle libosti, a teď, v dozvucích milování, se zase rozsvítila. Její ňadra jsou mandalami studeného ohně, oholený Venušin pahorek spirální galaxií, která láká Stoneův pohled do svých nezměrných hloubek.
June abstraktně mluví o svém životě, dívá se přitom do stropu a Stone ji roztržitě hladí.
"Moje máma byla jediným dítětem, které dvěma vietnamským uprchlíkům zůstalo. Do Ameriky přišli krátce po Asijské válce. Živili se tím, co uměli - tedy rybařením. Žili v Texasu, v zálivu. Maminka dostala stipendium na univerzitě, kde také potkala tátu, dalšího uprchlíka. Po sjednocení Německa s rodiči emigroval. Tvrdili, že ta jejich vláda národní jednoty nebyla ani ryba ani rak, a oni se s tím nemohli vyrovnat. Takže se na mně svým způsobem podepsala bouřlivá historie naší doby." Chytí Stoneovu ruku mezi stehny a pevně ji stiskne. "Ale s tebou se teď cítím klidná, Stone."
Mluví dál o věcech, které viděla, lidech, které poznala, o kariéře osobní tajemnice Alice Citrine a Stona se náhle zmocní zvláštní pocit. Jak mu její slova zapadají do stále ostřejšího obrazu světa, cítí děsivou závrať, stejně jako toho dne, kdy se dozvěděl o historii.
Ještě než se může vědomě rozhodnout, zdali to chce vůbec vědět, vyhrkne: "June, kolik ti vlastně je?"
June se odmlčí. Stone ji pozoruje, jak se na něj slepě dívá, zbavena výhod jeho zatraceně vnímavých očí.
"Přes šedesát," pronese nakonec. "Záleží na tom?"
Stone zjišťuje, že nedokáže odpovědět, že ani neví, jestli na tom skutečně záleží.
June pomalu zhasíná své doutnající tělo. Stone se s trpkým úšklebkem baví tím, co rád považuje za svoje umění.
Při prohlížení literatury o silikonových cípech, které má zabudované v mozku, narazil na jednu vlastnost, o níž se mu doktor nezmínil. Obsah RAM se dá ve zhuštěném signálu vyslat do samostatného počítače. Obrazy, které nasbíral, si může prohlédnout kdokoli. S digitalizovanými obrázky se navíc dá dál pracovat, kombinovat je s dalšími digitalizovanými obrazy nebo grafikou a dát tak vzniknout nesmírně realistickým zpodobněním věcí, které nikdy neexistovaly. A ta lze samozřejmě vytisknout.
Stone byl vlastně živá kamera a počítač mu sloužil jako kompletní studio.
Začal pracovat na sérii obrazů June. Výtisky z barevné tiskárny se mu povalovaly všude po pokoji, visely na stěnách a válely se pohozené po podlaze.
Junina hlava na těle sfingy. June jako La Belle Dame Sans Merci. Junina tvář naroubovaná na měsíc v úplňku, Stone spící na poli jako Endymion.
Ty portréty spíš rozruší než uklidní a jsou svým způsobem dost neobjektivní. Ale Stone cítí, že na něj mají terapeutický účinek, že se každým dnem pomalu dobírá k podstatě svých citů k June.
Pořád ještě nemluvil s Alicí Citrine. Pořád to v něm hlodá. Kdy odevzdá tu zprávu? Co vlastně řekne?
První problém se vyřeší sám od sebe toho odpoledne. Po návratu z jedné soukromé posilovny najde na terminálu blikající zprávu.
Citrine s ním chce druhý den ráno mluvit.

Tentokrát stojí Stone na kruhu před dveřmi do Aliciny pracovny sám a nechává přístroje ověřit jeho identitu. Doufá, že mu výsledky zpřístupní, protože sám nemá ponětí, kdo vlastně je.
Dveře zajedou do zdi, ústí jeskyně ho už zve.
Je to jako sestup do Hádu, pomyslí si Stone a vejde.
Alice sedí na stejném místě jako před několika týdny (Ale jaké to byly týdny!), nezměněná, zdánlivě věčná. Obrazovky epilepticky blikají po třech stranách zorného pole její vylepšené židle. Teď jim ale nevěnuje pozornost, oči má upřené na Stonea, který se k ní s obavami blíží.
Stone se před ní zastaví - ta konzole mezi nimi je nepřekročitelná propast. Podruhé si všimne jejích rysů, tentokrát znepokojeně a nevěřícně. Až neskutečně mu připomínají vlastní, teď už trochu zakulacenou tvář. To se jí tak podobá jen díky tomu, že pro ni pracuje? Anebo život mimo Brungli poznamená každého podobnými vráskami?
Citrine podrbe mazlíčka, který jí leží stočený na klíně v záhybech šatů. V nadpřirozeně velkých očích zvířete se odrážejí barvy na monitorech.
"Přišel čas pro předběžnou zprávu, pane Stone," začne. "Ale na to máte příliš vysoký puls. Trochu se uvolněte. Váš osud nezávisí na jednom rozhovoru, věřte mi." Stone si zbožně přeje, aby se dokázal trochu uvolnit. Ale nikdo mu nenabídne židli a on ví, že všechno, co řekne, bude pečlivě váženo.

"Takže… co si myslíte o tom našem světě, na kterém jsem se podepsala já a mně podobní?"
Ta samolibá převaha v Alicině hlase mu skoro dá zapomenout na opatrnost, málem by vykřikl: Je nespravedlivý! Na chvíli se zamyslí, ale pak poctivě přizná: "Je nádherný, barevný, občas vzrušující… ale v podstatě nespravedlivý."
Citrine jeho výbuch potěšil. "Výborně, pane Stone. Přišel jste na základní paradox života. Na hnojišti najdete perly, slzy se mísí se smíchem, ale jak je to všechno rozděleno, to nikdo neví. Bohužel si na svá bedra nemohu naložit všechnu nespravedlnost tohoto světa. Byl nespravedlivý, když jsem byla malé dítě, a takový už zůstal, přes všechno, co jsem udělala. Možná jsem ty nůžky rozevřela ještě víc. Bohatí jsou bohatší a chudí jsou ve srovnání s nimi ještě chudší. Ale i titány nakonec sklátí smrt."
"Proč jste se ale víc nesnažila změnit poměry?" naléhá na ni. "Jistě je to ve vaší moci."
Citrine se poprvé zasměje a on v tom smíchu slyší ozvěnu svých mnohdy trpkých posměšků.
"Pane Stone, já mám plné ruce práce zůstat naživu. A tím nemyslím svoje tělo - o to se starají čipy automaticky. Ne, mám na mysli atentáty. To vám ušla pravá podstata obchodování na tom našem světě?"
Stone jí nerozumí a taky jí to řekne.
"Pak vám tedy udělám malou přednášku. Mohla by pohnout s několika vašimi představami. Znáte deklarovaný cíl Druhého ústavodárného shromáždění, ne? Ústava přetéká vznešenými frázemi jako 'využít potenciál a sílu amerického systému' a 'nebojácně se utkat se zahraniční konkurencí a zajistit vítězství amerických podniků, které rozšíří demokracii po celém světě'. Všechno to zní tak krásně rytířsky. Ale skutečným výsledkem bylo něco jiného. Podnikatelé nemají na politickém systému jako takovém žádný hmotný zájem. Podniková sféra spolupracuje jen tehdy, když jde o její vlastní zájmy. A primárním zájmem všech kapitánů průmyslu je expanze a dominantní postavení. Jakmile byly ustanoveny Zóny Volného Podnikání, korporace se nemusely ohlížet na zákony a vrátily se k prvotnímu boji, který pokračuje až do dneška."
Stone to zkoušel vstřebat. Na své cestě neviděl žádný otevřený boj.
Přesto všude cítil spodní proudy, jisté napětí. Ale stejně přehání. Vždyť mi tu naznačuje, že civilizovaný svět není než větší verze chaosu v Brungli.
Jako by mu četla myšlenky, Citrine pokračuje: "Napadlo vás někdy, proč uprostřed města zůstává vřed Brungle, proč tam lidé strádají?"
Aniž by vyslovila rozkaz, všechny monitory najednou poslušně zobrazují život v Brungli. Stonea to vyvede z rovnováhy. Před ním defilují otřesné detaily jeho mládí: uličky páchnoucí močí, kde na zemi polehávají zesláblí otrhanci (na půl cesty mezi spánkem a smrtí), anarchie kolem Imigračního úřadu, plot u řeky, ostrý jako břitva.
"Brungle," ozve se Citrine, "je už osmdesát let sporným územím. Korporace se nemohou dohodnout, kdo tam bude investovat. Žádná změna k lepšímu nevydrží, konkurenční korporace ji vždycky zlikviduje. Taková patová situace není ve světě ojedinělá, spíš naopak.
Doufali jsme, že za peníze dostaneme lístek do ráje, ale místo toho jsme skončili u těch roztříštěných kvazi-feudálních státečků."
Stoneovy představy se otřásají. Přišel sem, aby ho zkoušela, přišel jí sem vyvrhnout všechno, co věděl. Místo toho ho poučuje a provokuje, skoro jako by si ověřovala, jestli jí je v debatě rovným soupeřem. Uspěl nebo zklamal?
Citrine otázku zodpoví za něj. "To bude pro dnešek všechno, pane Stone. Jděte domů a přemýšlejte. Ještě se uvidíme."

Celé tři týdny se s Citrine schází každý den. Společně zkoumají překvapivě širokou paletu jejích zájmů. Stone je čím dál tím sebejistější, už vyjadřuje své názory pevným tónem. Pokaždé se s Citrine neshodne, ale vcelku k té prastaré ženě cítí jisté pouto, spřízněnost duší.
Někdy má skoro pocit, že si ho vychovává jako mistr vychovává učedníka, a je hrdá na jeho pokroky. Jindy je zase chladná, stahuje se do sebe.
Uplynulé týdny přinesly další změny.
Ačkoli Stone s June od té osudové noci nespal, už se na ni nedívá jako na sirénu svých portrétů a přestal ji tak zobrazovat. Jsou přátelé a on ji často navštěvuje, těší se z její společnosti a navždy jí bude vděčný za to, jak se zasloužila o jeho záchranu z Brungle.
Během rozhovorů s Citrine je mazlíček stálým divákem. Záhada jeho přítomnosti Stonea vyvádí z míry. Citrine podle něj sentimentalitou nikdy neoplývala, a tak nedovede pochopit pozornost, kterou zvířeti věnuje.
Jednoho dne se jí otevřeně zeptá, proč si ho vydržuje.
Rty se jí zachvějí v náznaku úsměvu. "Egypt je prizmatem, kterým poměřuji pravou perspektivu věcí, pane Stone. Že byste neznal její rod?"
Stone se přizná ke své nevědomosti. "Tak tohle je Aegyptopithecus zeuxis, pane Stone. Poslední rozkvět zažil tento druh před několika miliony lety. V současné době je jediným živoucím exemplářem… je to vlastně klon, nebo ještě lépe - zvíře znovu vytvořené na základě odumřelých fosilních buněk.
Je vaším předkem, pane Stone, a mým také. Ještě než přišli hominidé, reprezentoval na téhle planetě lidstvo. Při každém pohlazení zauvažuji nad tím, jak málo jsme se od té doby vyvinuli."
Stone se obrátí a odkráčí. Stáří zvířete a vhled do duše své paní, který takto získal, vzbuzuje nepředstavitelný pocit hnusu.
Tehdy viděl Alici Citrine naposled.
Je noc.
Stone leží v posteli a v hlavě si přehrává obrazová data z terminálu. Týkají se dějin před založením Zón Volného Podnikání, doby, která nějak unikla jeho pozornosti.
Historie, která unikla jeho pozornosti.

Náhle se ozve hlasité zapraskání, jako kdyby se naráz vybilo tisíc oblouků statické elektřiny. V tom okamžiku se stanou dvě věci:
Stoneovi se zatočí hlava.
Oči mu pohasnou.
Aby těch šoků nebylo málo, ohromná exploze nad jeho hlavou otřese výtahovou šachtou věže.
Stone vyskočí, na sobě má jenom spodky a je bos jako v Brungli. Nemůže ani uvěřit, že je slepý. Ale opravdu je - zpátky v temném světě, kde platí jenom sluch, čich a hmat.
Všude se ozývá zvonění na poplach. Stone se rychle přesune do přední místnosti s nyní už zbytečným výhledem na město. Přejde ke dveřím, ale ty se neotevřou. Sáhne po manuálním ovládání, pak zaváhá.
Co může v takovém stavu dokázat? Bude jenom klopýtat a plést se do cesty. Bude lepší zůstat tady, ať už se bude dít cokoli.
Tehdy si vzpomene na June, skoro cítí její parfém. Určitě za ním za pár minut přiběhne a řekne mu, co se děje. To je ono. Počká na June.
Tři minuty nervózně rázuje po pokoji. Pořád se nemůže vyrovnat se ztrátou zraku. Přestože vždycky nějak tušil, že se to stane.
Jekot poplachových sirén utichl, takže Stone teď slyší skoro podprahový zvuk kroků v hale, které se blíží k jeho dveřím. Že by konečně June? Ne, všechno špatně. Stoneův 'cit pro živé' mu hlásí, že návštěvníka nezná.
Hlásí se instinkty z Brungle. Přestane spekulovat o tom, co se děje; teď jsou rychlost a strach nejdůležitější.
Záclony v místnosti jsou převázány sametovou šňůrou. Rychle jednu utrhne a zaujme pozici po straně dveří do chodby.
Šoková vlna po zásahu dveří jej skoro porazí. Ale vzápětí znovu získá rovnováhu, na rtech ucítí krev, ale vtom už se kolem něj vřítí do místnosti muž.
Stone skočí statnému vetřelci na záda, nohy mu obtočí kolem pasu a šňůru kolem krku.
Muž upustí pistoli a praští sebou proti zdi. Stone cítí, jak útočníkovi povolují žebra, ale ještě přitáhne šňůru.
Ti dva se potácejí místností, rozbíjejí nábytek a vázy, zaklesnuti do sebe jako milenci v obscénní pozici.
Trvá to věčnost, ale nakonec se muž kácí k zemi a s žuchnutím skončí na Stoneovi.
Stone nepovolí, dokud si není jistý, že muž nedýchá.
Útočník je mrtev.
Stone žije.
Celý otřesený a rozbolavělý se vyprostí zpod bezvládné hromady masa. Syká bolestí.
Když si uvolní nohy, zaslechne, jak přichází několik dalších lidí, kteří se spolu baví.
První vejde Jerrold Scarfe a volá Stonea jménem. Když ho zahlédne, křikne: "Sem s těmi nosítky."
Naloží Stonea na nosítka a odnášejí ho pryč.
Scarfe jde vedle něj a vede s ním surrealistický rozhovor.
"Dozvěděli se, že jste tady, pane Stone. Jeden parchant nám proklouzl. Zbytek jsme zastavili v troskách horních poschodí. Zasáhli nás cíleným elektromagnetickým výbojem, který vyřadil veškerou naši elektroniku, váš zrak nevyjímaje. Možná jste přitom přišel o pár mozkových buněk, ale to se dá spravit. Potom zasáhli poschodí slečny Citrine raketou. Při výbuchu bohužel zahynula."
Stone se roztřese, svět se mu začne rozpadat na kousky. Proč mu to Scarfe všechno říká? A co June?
Stone zaskřehotá její jméno.
"Je mrtvá, pane Stone. Když ji útočníci sbalili a začali na ní pracovat, prokousla implantovaný váček s toxiny."
Všechny konvalinky zchřadnou, když zima zaklepe na dveře.
Skupina s nosítky dorazila na ošetřovnu. Přemístí ho do postele a čisté ruce mu začnou obvazovat rány.
"Pane Stone," pokračuje Scarfe, "trvám na tom, abyste si poslechl tento záznam. Je to naléhavé a nebude to trvat déle než minutu."
Stone ten neústupný hlas začíná nenávidět. Ale nemůže si zacpat uši ani se propadnout do blaženého stavu bezvědomí, a tak musí poslouchat kazetu, kterou mu Scarfe pouští.
Mluví Alice Citrine.
"Jsi moje krev," začne, "bližší než syn. Jedině tobě jsem mohla věřit."
Ve Stoneovi se zvedne vlna znechucení. Teď už všechno chápe, teď už ví, kdo je.
"Tuto nahrávku posloucháš ve chvíli, kdy už jsem mrtvá. To znamená, že všechno, co jsem vybudovala, je teď tvoje. Abych si tohle zajistila, koupila jsem si spoustu lidí. Je teď na tobě, aby sis udržel jejich věrnost. Doufám, že ti naše rozhovory trochu pomohly. Pokud ne, budeš potřebovat ještě víc štěstí, než ti teď přeji já.
Promiň mi, prosím, že jsem tě nechala v Brungli. Víš, dobré vzdělání je strašně důležité a mám za to, že se ti dostalo toho nejlepšího. Nikdy jsem tě nespustila z očí." Scarfe vypne magnetofon. "Vaše rozkazy, pane Stone?"
Stone mučivě pomalu přemýšlí, zatímco se o něj starají neviditelní lidé.
"Prostě jen ukliďte ten brajgl, Scarfe. Prostě ukliďte ten zatracenej brajgl."
Ale už když to vyslovil, věděl, že tohle není na Scarfovi.
Je to na něm.

Přeložil Viktor Janiš

BRUCE STERLING a WILLIAM GIBSON
Rudá hvězda,

zimní orbita

Povídky vzniklé spoluprací autorů jsou v science fiction už tradicí. A spolupráce se rozvinula v kyberpunku, když autoři, beztak už jeden druhému blízcí svým pojetím a kritikou, udělali další logický krok - ke společnému psaní. Tím, že spolupráce kombinuje hlasy, svým způsobem umožňuje Hnutí mluvit vlastním svébytným hlasem.
Zrcadlovky uzavírají povídky napsané ve spolupráci dvou autorů. První pochází z roku 1983 a je zatím jediným společným dílem Williama Gibsona a Bruce Sterlinga, kteří jsou oba považováni za ústřední postavy kyberpunku. Rudá hvězda, zimní orbita demonstruje současně globální pohled kyberpunku a jeho zálibu v podrobně zkoumaném, plně chápaném detailu. William Gibson napsal také Gernsbackovo kontinuum, které tuto sbírku uvádí.
Bruce Sterling vydal svůj první román v roce 1977. Je autorem tří románů a dvou desítek povídek. Jeho práce má na poli SF široký záběr a zahrnuje komické satiry i historické fantasy. Nejznámější je pravděpodobně díky seriálu o Tvárných, do nějž patří román Schismatrix, a svému smyslu pro ironii, který ho občas svádí k tomu, že o sobě mluví ve třetí osobě. Dnes žije v Austinu ve státě Texas.

Plukovník Koroljov se ve svém závěsu pomalu otočil. Zdálo se mu o zimě a o gravitaci. Jako mladý kadet hnal koně přes kazašskou step na konci listopadu až na suché červené pláně Marsu v západu slunce.
To nesedí, pomyslel si -
A vtom ho probudily - v Muzeu sovětského kosmického vítězství - zvuky, které vydávali Romaněnko a manželka člověka od KGB. Za okénkem v zádi Saljutu se zase rozjeli, takže popruhy, které loď ukotvovaly, rytmicky skřípaly a trup duněl o podlahu. Kopyta ve sněhu.
Koroljov rozvázal závěs a zkušeným kopem se odrazil do toaletní kóje. Vysoukal se z potrhané kombinézy, připnul si kolem pasu nočník a otřel z ocelového zrcadla sraženou páru. Artritická ruka mu ve spánku zase otekla; zápěstí měl díky ztrátě vápníku tenká jako špejle. Už dvacet let nepoznal gravitaci. Zestárl na oběžné dráze.
Oholil se sacím strojkem. Levou tvář a spánek měl pokryté sítí popraskaných žilek, další památkou na havárii, která ho zmrzačila.
Když se vrátil, zjistil, že cizoložníci už skončili. Romaněnko si upravoval oblečení. Politrukova žena Valentina měla hnědou kombinézu s utrženými rukávy, bílé ruce se jí po aktu leskly potem. Popelavé vlasy jí rozvlnil vánek z ventilátoru. Oči chrpové barvy, trochu příliš blízko u sebe, se na Koroljova dívaly napůl omluvně a napůl šibalsky.
"Podívejte se, co jsme vám přinesli, plukovníku." Podala mu malou leteckou láhev koňaku. Koroljov nevěřícně mžoural na znak Air France, vyražený na zátce.
"Přišla posledním Sojuzem. Manžel říkal, že schovaná v okurce." Zahihňala se. "Dal mi ji."
"Řekli jsme si, že byste ji měl dostat vy, pane plukovníku," Romaněnko se široce zazubil. "Každou chvíli můžeme dostat dovolenou." Koroljov nevěnoval pozornost jeho dlouhému rozpačitému pohledu na svoje scvrklé a roztřesené nohy. Otevřel lahvičku a bohatá výrazná vůně mu nahnala krev do tváří. Opatrně ji zvedl a vysál několik mililitrů brandy. Pálila jako kyselina. "Kristepane," vydechl, "to je let. Za chvíli budu namol!" Rozesmál se, až pro slzy neviděl.
"Otec říkal, že jste za starých časů pil jako bohatýr, plukovníku."
"Ano," přisvědčil Koroljov a znovu usrkl, "pil." Koňak se mu roztěkal po těle jako tekuté zlato. Romaněnka neměl rád. Neseděl mu ani jeho otec, úspěšný straník, dávno navyklý na přednášková turné, daču u Černého moře, americké likéry, francouzské obleky, italské boty… Ten chlapec vypadal stejně jako jeho otec, měl tytéž jasné šedé oči, naprosto nezkalené pochybnostmi.
Alkohol si razil cestu Koroljovovou řídkou krví. "Jste moc hodní." Jemně se odrazil zdravou nohou a doletěl ke svému terminálu. "Musím vám dát nějaké zakázané vysílání. Americký kabelový přenos, nedávno zachycený. Báječně oplzlý. Pro starce jako já je toho škoda." Zasunul do mechaniky čistou kazetu a začal hledat slíbený materiál.
"Dám to střelcům," Romaněnko se zazubil. "Můžou si to ve věži pustit na zaměřovačích monitorech." Stanici zářičů částicových paprsků se běžně říkalo "střelecká věž". Vojáci, kteří na ní sloužili, podobný druh pásku dokázali ocenit.
Koroljov nahrál ještě jednu kopii pro Valentinu.
"Je to nemravné?" Vypadala znepokojená, ale zvědavá. "Můžeme zase přijít, plukovníku? Ve čtvrtek, dvacet čtyři nula nula?"
Koroljov se na ni usmál. Než si ji vybrali pro vesmírný program, byla dělnicí v továrně. S její krásou ji šlo použít jako nástroje propagandy, reprezantanta proletariátu. Pod vlivem koňaku mu jí přišlo líto a nedokázal jí odepřít tu trochu štěstí.
"Půlnoční schůzka v muzeu, Valentino? Jak romantické."
Políbila ho na tvář a ztratila rovnováhu. "Děkuji, pane plukovníku."
"Jste grand, plukovníku," a Romaněnko poklepal Koroljova po křehoučkém rameni tak lehce, jak jen dokázal. Sám měl díky nespočetným hodinám v posilovně tlapy jako kovář.
Koroljov sledoval, jak milenci opatrně vplouvají do hlavního přístaviště, křižovatky tří stárnoucích Saljutů a dvou chodeb. Romaněnko zamířil "severní" chodbou do střelecké věže, Valentina se vydala na opačnou stranu do Saljutů, kde spal její manžel.
Kosmograd měl pět přístavišť, na každé byly připojeny tři Saljuty. Na druhé straně komplexu byla umístěna vojenská zařízení a sila na vypouštění družic. Stanice neustále hučela, cvakala a skřípala, takže zvuky i pachy připomínala trochu metro a trochu nákladní parník.
Koroljov si přihnul z láhve. Už byla napůl vypitá. Schoval si ji do jednoho z exponátů muzea, Hasselbladu NASA nalezeného na místě přistání Apolla. Alkohol pil naposledy na své poslední dovolené, ještě před havárií. Hlava se mu

vznášela v konejšivém, ale bolestném proudu opilecké nostalgie.
Vrátil se ke svému terminálu a vyhledal v paměti oblast, kde nenápadně vymazal sebrané projevy Alexeje Kosygina a nahradil je vlastní sbírkou nepovolených dat. Měl tu britské kapely nahrané ze západoněmeckého rádia, heavy metal států Varšavské smlouvy, americký dovoz z černého trhu… Nasadil si sluchátka a pustil Czestochowa reggae od Brygady Kryzówe.
Po všech těch letech už hudbu ani nevnímal, zato na něj bolestivě útočily vzpomínky.
Byl synem potentáta, jehož vliv ho spolehlivě chránil před moskevskou policií, takže si mohl dovolit i dlouhé vlasy. Vzpomněl si na kvílení zpětné vazby v horké tmě sklepního klubu a na dav v modrých džínách a s odbarvenými vlasy. Kouřil marlboro okořeněné afghánským práškovým hašišem. Vzpomněl si na ústa dcery amerického diplomata na zadním sedadle černého lincolnu jejího otce. Ve vlahém koňakovém oparu se mu vracela jména a tváře. Nina, východní Němka, která mu půjčovala své cyklostylované překlady polského disidentského tisku -
Až se jednou večer neobjevila. Šuškalo se o parazitismu, protisovětské činnosti, o chemické hrůze psikušky, která na ni čeká -
Koroljov se roztřásl. Otřel si tvář a zjistil, že je celý zpocený. Stáhl si sluchátka.
Je to už padesát let… přesto najednou dostal hrozný strach. Nevzpomínal si, že by byl někdy dřív tak vyděšený, ani při havárii s únikem vzduchu, která mu rozdrtila kyčel. Celý se třásl. Světla. Světla v Saljutu byla příliš jasná, ale on nechtěl k vypínačům. Jednoduchý úkon, který prováděl denně, ale… Spínače i izolované kabely, které se od nich táhly, ho děsily. Malý mechanický model Lunochodu se na přísavných kolech škrábal po stěně jako na číhané, jako by měl vlastní inteligenci. Z oficiálních portrétů ho s opovržením sledovali sovětští vesmírní pionýři.
To ten koňak. Léta ve stavu beztíže mu změnila metabolismus. Už není, co býval. Ale pokusí se uklidnit a přemoci to. Kdyby se pozvracel, všichni by se mu smáli…
Kdosi zaklepal na dveře muzea a v Koroljovovi se zatajil dech. Otevřeným průlezem plavně proplul instalatér Nikita, nejlepší mechanik na Kosmogradu. Mladý inženýr - civilista byl rozzlobený. Koroljov se lekl. "Nemůžeš spát, Nikito?" poznamenal a snažil se působit normálně.
"Drobná trhlina na deltě tři." Instalatér se zamračil. "Rozumíte japonsky?" Z jedné z desítek nacpaných kapes na špinavé pracovní vestě vytáhl kazetu a zamával s ní Koroljovovi před nosem. Kromě vesty měl čistě vyprané levisky a polorozpadlé maratónky Adidas. "Dostali jsme se k tomu včera v noci."
Koroljov se stáhl, jako by to nebyla kazeta, ale zbraň. "Ne, japonsky ne." Vylekalo ho, jak pokorně mluví. "Jenom anglicky a polsky." Cítil, jak se červená. Instalatér byl jeho přítel, znal ho a důvěřoval mu, ale -
"Je vám dobře, plukovníku?" Nikita zasunul kazetu do terminálu a rychlými mozolnatými prsty spustil překladatelský program.
"Vypadáte, jako byste snědl švába. Chci, abyste si to poslechl."
Koroljov znepokojeně sledoval reklamu na baseballové rukavice. Titulky v azbuce zběsile běžely po obrazovce, jak se tlumočnický program snažil stačit drmolícímu japonskému hlasu v pozadí. Naskočila další reklama: neobyčejně krásná žena v černých večerních šatech pilotovala francouzské ultralehké letadlo v západu slunce nad Čínskou zdí.
"Teď budou zprávy," oznámil instalatér a začal si hryzat nehty.
Koroljov zoufale mžoural na titulky běžící přes obličej japonského hlasatele.
AMERICKÁ PROTIVÁLEČNÁ SKUPINA PROHLÁSILA… PŘÍPRAVY NA BAJKONURSKÉM KOSMODROMU… RUSOVÉ JSOU PŘINEJMENŠÍM PŘIPRAVENI… ZRUŠIT OZBROJENOU VESMÍRNOU STANICI "KOMICKÉ MĚSTO"…
"Kosmické," zamumlal instalatér. "Překlep ve slovníku."
POSTAVENÉ NA PŘELOMU STOLETÍ JAKO MOST DO VESMÍRU… AMBICIÓZNÍ PROJEKT, KTERÝ ZTRATIL SMYSL, KDYŽ ZKLAMALY MĚSÍČNÍ DOLY… DRAHÁ STANICE PŘEKONANÁ NAŠIMI AUTOMATICKÝMI ORBITÁLNÍMI TOVÁRNAMI… KRYSTALY, POLOVODIČE, ČISTÉ CHEMIKÁLIE…
"Hajzlové." Instalatér odfrkl. "Říkám vám, že to spískal ten chlap od KGB, Jefremov. Za tohle může on!"
SOVĚTSKÝ OBCHODNÍ SCHODEK… VŠEOBECNÁ NESPOKOJENOST S VESMÍRNÝM PROGRAMEM… NEDÁVNÉ ROZHODNUTÍ POLITBYRA A SEKRETARIÁTU ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU…
"Tady končíme!" Instalatér měl tvář zkroucenou vztekem.
Koroljov se odvrátil od obrazovky a nezvládnutelně se rozklepal. Od řas se mu do beztíže odlepovaly kulaté slzy.
"Nechtě mě být! Já nic nezmůžu!"
"Co se děje, plukovníku?" Instalatér ho chytil za rameno. "Podívejte se na mě." Oči se mu rozšířily. "Někdo vás nadopoval Strachem!"
"Běž pryč," prosil Koroljov.
"Ten malej parchant! Co vám dal? Prášky? Injekci?"
Koroljov se otřásl. "Dostal jsem láhev -"
"On vám nalil Strach! Vám, starému nemocnému člověku! Rozmlátím mu ksicht!" Instalatér přitáhl kolena, přemetem se odrazil dozadu a vylétl z místnosti.
"Počkej! Nikito?" Ale instalatér už svištěl přístavištěm jako fretka a Koroljov ucítil, že nedokáže zůstat sám. Z dálky slyšel kovovou ozvěnu rozčilené hádky.
Zavřel oči a rozechvěle čekal, až mu někdo přijde na pomoc.

Poprosil psychiatrického důstojníka Byškova, aby mu pomohl obléci si starou uniformu s hvězdou Ciolkovského řádu vyšitou nad levou náprsní kapsou. Těžké černé boty z prošívaného nylonu s přísavnou podrážkou, které k uniformě patřily, už na pokroucené nohy obout nedokázal. Takže zůstal bos.

Byškovova injekce ho za hodinu postavila na nohy, takže se v něm střídaly deprese a vztek. Teď čekal v muzeu na Jefremova, kterého si nechal zavolat.
Jeho bytu se říkalo Muzeum sovětského kosmického vítězství, a když pominula vlna vzteku a její místo zaujala černá prázdnota, připadal si prostě jako jeden z exponátů. S temným výrazem si prohlížel tváře velkých vesmírných průkopníků ve zlatých rámech, Ciolkovského, Rynina, Tupoleva a o poznání menší portréty Verna, Goddarda a O'Neilla. Ve chvílích nejhlubší deprese mu připadalo, že v jejich očích nalézá jakýsi podivný společný rys. Bylo to prostě šílenství, jak si občas říkal, když měl cynickou náladu? Nebo se dívá na nenápadný projev jakési tajuplné, nevyvážené síly - síly, která by mohla být dalším vývojovým stupněm lidského druhu?
Jednou, a pouze jednou, zahlédl Koroljov ten pohled ve vlastních očích - tehdy, když poprvé vstoupil na marsovskou půdu. Zapadající slunce mu přes zrcadlové hledí přilby ozařovalo obličej, z jehož odrazu na něj hleděly dvě cizí oči - beze strachu, a přece nejistě - a tichý šok z toho pohledu byl, jak se mu teď zdálo, nejdůležitějším okamžikem jeho života.
Nad portréty visela skutečně příšerná malba; zobrazovala v barvách boršče a vařeného masa přistání na Marsu. Krajina byla upravena v duchu socialistického realismu. Umělec s neskrývanou hrubostí, vlastní oficiálnímu stylu, ukryl kosmonauta ve skafandru za přistávací modul.
Koroljov očekával příchod Jefremova, agenta KGB a kosmogradského politruka, a začalo se mu zase dělat špatně. Když konečně vlezl do Saljutu, Koroljov si všiml, že má rozbitý ret a modřiny na krku. Jefremov měl na sobě kombinézu z japonského hedvábí a stylové italské polobotky. Zdvořile si odkašlal. "Dobré jitro, soudruhu plukovníku."
Koroljov ho upřeně pozoroval. Schválně protahoval napjaté ticho. "Jefremove," začal ztěžka, "nejsem s vámi spokojen."
Agent zrudl, ale pohledem neuhnul. "Promluvíme si přímo, plukovníku. Jako Rus s Rusem. Samozřejmě jste to neměl vypít vy."
"Ten Strach, Jefremove?"
"Ano, betakarbolin. Kdybyste je nepodporoval v jejich protispolečenském jednání a nepřijal jejich úplatek, nikdy by se to nestalo."
"Tak já jsem u vás kuplíř, Jefremove? Kuplíř a opilec? Pak jste vy paroháč, pašerák a čmuchal. To vám říkám," dodal vzápětí, "jako jeden Rus druhému."
Agentova tvář se skryla pod chladnou oficiální maskou.
"Ale řekněte mi, Jefremove, o co vám vlastně ve skutečnosti jde. Co jste celou tu dobu na Kosmogradu dělal? Víme, že chtějí celý komplex zrušit. Co se stane s civilní posádkou, až se vrátí na Bajkonur? Výslechy kvůli selhání?"
"Nějaké vyšetřování se samozřejmě povede. V určitých případech bude nejspíš nutná hospitalizace. Chcete snad naznačit, soudruhu plukovníku, že Sovětský svaz nese vinu na problémech Kosmogradu?"
Koroljov mlčel.
"Kosmograd byl jen sen, plukovníku. Sen, který se nesplnil. Stejně jako vesmír. Nemáme tu co dělat. Musíme dát do pořádku celý svět. Moskva je největší mocností v historii lidstva. Nesmíme si dovolit ztratit celkový pohled."
"Myslíte si, že kosmonautů se zbavíte tak snadno? Jsme elita, a technicky vysoce vzdělaná."
"Menšina, plukovníku, pozůstatek minulosti. Co nám dodáváte, kromě tun nebezpečné americké diverze? Kosmonauti tu měli pracovat, ne načerno kšeftovat se satelitním jazzem a pornografií." Jefremov se tvářil dokonale klidně. "Posádka se vrátí na Bajkonur. Zbraně můžeme zaměřovat ze země. Vy tu, samozřejmě, zůstanete s hostujícími kosmonauty z rozvojových zemí. Pro tyhle lidi má vesmír stále ještě určitou prestiž."
Koroljov zaťal zuby. "Co jste provedli s tím chlapcem?"
"S vaším instalatérem?" Politruk se zašklebil. "Napadl důstojníka Státní bezpečnosti. Zůstane pod dohledem, dokud ho nebudeme moci eskortovat na Bajkonur."
Koroljov se pokusil o smích. "Nechte ho jít. Sám budete mít dost problémů, abyste někoho žaloval. Osobně si promluvím s maršálem Gubarevem. Moje zdejší hodnost může být jen čestná, ale stále mám jistý vliv."
Agent pokrčil rameny.
"Střelci mají z Bajkonuru příkaz držet komunikační modul pod zámkem. Závisí na tom jejich kariéra. S nikým mluvit nebudete."
"Tedy stanné právo?"
"Tady nejsme v Kábulu, plukovníku. Všem nám nastávají těžké časy. Vy tady máte morální autoritu, snažte se jít příkladem. Drama tu potřebujeme ze všeho nejméně."
"Uvidíme," odpověděl Koroljov.

Kosmograd se vyhoupl ze stínu Země do sluneční záře. Stěny Koroljovova Saljutu praskaly, zvonily a skřípaly jako pytel lahví. Okénka, pomyslel si Koroljov mimovolně, zatímco si mnul popraskané žilky na skráni, odcházejí vždycky první.
Mladého Griškina zřejmě napadlo totéž. Z kapsy u kotníku vytáhl tubu tmelu a začal kontrolovat těsnění kolem průzoru. Byl instalatérův pomocník a také jeho nejlepší přítel.
"Teď musíme volit," řekl unaveně Koroljov. Jedenáct ze čtyřiadvaceti civilistů na palubě Kosmogradu se dostavilo na schůzku, dvanáct, když počítal i sebe. Zbývajících třináct si buď nechtělo přidělávat problémy, nebo byli přímo proti stávce. Jefremov a šestice střelců doplňovali počet nepřítomných na dvacet. "Probrali jsme požadavky. Kdo je pro schválení seznamu -" Zvedl zdravou ruku. Přidali se k němu další tři. Griškin, který olepoval průzor, vystrčil nohu.
Koroljov vzdychl. "Už tak je nás málo. Měli bychom být jednotní. Jaké máte námitky?"
"Termín vojenská správa," ozval se biologický technik Korovkin, "se může vykládat tak, že za nastalou situaci je

zodpovědná armáda, a nikoli zločinec Jefremov." Vypadal velice nejistě. "Jinak jsme s vámi, ale nepodepíšeme. Jsme členy Strany."
Zdálo se, že chce ještě něco dodat, ale zůstal zticha. "Moje matka," doplnila potichu jeho žena, "byla židovka."
Koroljov přikývl, ale nic neřekl.
"Tohle nás přivede leda do kriminálu," poznamenal botanik Gluško. On ani jeho žena nevolili. "Šílenství. Kosmograd je odepsaný, všichni to víme, a čím dřív budeme doma, tím líp. Je to tu stejně jako ve vězení." Stav beztíže mu porušil metabolismus. Bez gravitace se mu krev valila do krku a do tváře, takže připomínal své pokusné dýně.
"Ty jsi botanik, Vasile," řekla upjatě jeho manželka, "ale já, jak asi víš, jsem pilotka Sojuzu. O tvou kariéru tady nejde."
"Takový nesmysl nebudu podporovat!" Gluško kopl do pažení a vylétl z místnosti. Jeho manželka ho následovala a polohlasem, který si posádka zvykla používat v soukromých rozepřích, trpce nadávala.
"Pět nás je odhodlaných podepsat, ze čtyřiadvaceti civilistů v posádce."
"Šest," poznamenala Taťána, druhá pilotka Sojuzu s tmavými vlasy svázanými zelenou nylonovou stuhou.
"Zapomínáš na instalatéra."
"Sluneční balony!" vykřikl Griškin a ukazoval k Zemi. "Podívejte!"
Kosmograd se právě ocitl nad kalifornským pobřežím. Čisté pláže a útesy, sytě zelená pole, obrovská rozpadající se města, jejichž jména zněla tajemným kouzlem. Vysoko nad rounem stratokumulu se vznášelo pět slunečních balonů, lesklých mnohoúhelníkových koulí upoutaných na elektrických kabelech; byly levnější náhradou za velkorysý americký plán slunečních družic. Asi fungovaly, pomyslel si Koroljov, protože posledních deset let jich stále přibývalo.
"Říká se, že v nich žijí lidé." Systémový správce Stojko se připojil ke Griškinovi a také se díval na zem.
Koroljov si vzpomněl na zoufalé americké hledání zdrojů energie na počátku platnosti Vídeňské smlouvy. Když Sovětský svaz pevně ovládl světový obchod s ropou, Američané byli ochotni zkusit opravdu cokoli. Havárie v Kansasu je definitivně odradila od jaderných reaktorů. Po více než tři desetiletí jejich výroba klesala a izolace Států se prohlubovala. Vesmír, pomyslel si lítostivě Koroljov, měli se vypravit do vesmíru. Nikdy nepochopil to podivné strnutí vůle, které zamezilo pokračování úspěšných dřívějších pokusů. Možná jim jen došla fantazie, odvaha dívat se vpřed. Vidíte, Američani, zašeptal pro sebe, měli jste se k nám zkusit připojit, tady, v naší nádherné budoucnosti. Tady v Kosmogradu.
"Kdo by chtěl žít v něčem takovém?" zasmál se s tichým zoufalstvím Stojko a plácl Griškina do ramene.

"To nemyslíte vážně," prohlédl si je pohrdavě Jefremov. "I bez vás máme dost problémů."
"Myslíme, politruku Jefremove, a toto jsou naše požadavky." Pětice disidentů se nacpala do Saljutu, který agent obýval s Valentinou, a namáčkla ho na záďový průzor. Sklo zdobil pečlivě vypískovaný obrázek Předsedy, jak mává z traktoru. Valentina, pomyslel si Koroljov, bude teď s Romaněnkem v muzeu, kde společně rozvrzávají závěsy. Koroljov netušil, jak se Romaněnko dokáže tak úspěšně vyhýbat svým povinnostem ve střelecké věži v době, kdy má zrovna směnu.
Jefremov pokrčil rameny. Přelétl očima soupis požadavků. "Instalatér zůstane ve vazbě. Mám přímé rozkazy. Co se týče zbytku dokumentu -"
"Jste vinen neoprávněným užíváním psychoaktivních drog!" štěkl Griškin.
"To byla osobní záležitost," odpověděl klidně Jefremov.
"Trestný čin," opravila ho Taťána.
"Pilotko Taťáno, oba víme, že tady Griškin je nejaktivnějším mediálním pirátem na stanici. Všichni pácháme trestné činy, copak to nechápete? V tom ostatně tkví krása našeho systému, že?" Cynicky se usmál. "Kosmograd není křižník Potěmkin a vy nejste revolucionáři. A ještě požadujete umožnění komunikace s maršálem Gubarevem? Je ve vazbě na Bajkonuru. Čistku řídí sám ministr." S rozhodným gestem roztrhl papír na dva kusy a žlutý průklepák zůstal viset ve stavu beztíže jako zpomalený motýl.

V devátý den stávky se Koroljov setkal s Griškinern a Stojkern v Saljutu, který kdysi Griškin sdílel s instalatérem Nikitou.
Obyvatelé Kosmogradu už čtyřicet let vedli antiseptickou válku s plísní a houbou. Prach, špína a výpary ve stavu beztíže nepadaly k zemi a spory mikroorganismů číhaly všude - v izolacích, v oblečení, ve ventilačních šachtách. V teplém vlhkém ovzduší se šířily jako olejová skvrna. Ve vzduchu visel suchý zápach rozkladu, čas od času přebitý zlověstným pachem hořící izolace.
Koroljova probudil odlet Saljutu. Gluško s manželkou, odhadoval. V posledních osmačtyřiceti hodinách dohlížel Jefremov na evakuaci těch členů posádky, kteří se odmítli připojit ke stávce. Střelci se pohybovali v prostoru vymezeném věží a vojenskými ubikacemi, kde stále drželi instalatéra Nikitu.
Griškinův Saljut se stal sídlem stávkového výboru. Nikdo se neholil a Stojka navíc napadl stafylokok a rozlezl se mu po obou předloktích. Obklopeni vybledlými sprostými plakáty z americké televize, přilepenými po stěnách, vypadali jako trojice zavilých zvrhlíků. Světla byla ztlumená; Kosmograd běžel na poloviční spotřebu. "Teď, když jsou ostatní pryč," prohodil Stojko, "tu máme silnější pozici."
Griškin zaúpěl. Z nosu mu čouhaly bílé vatové tampony. Byl přesvědčen, že Jefremov se pokusí přemoci stávku výpary beta-karbolinu. Vatové tampony byly jen jedním z projevů vládnoucího napětí a stihomamu. Než přišel z Bajkonuru příkaz k evakuaci, jeden z techniků nepřetržitě pouštěl do všech reproduktorů nesnesitelně nahlas Čajkovského.
Gluško po celém Kosmogradu honil svoji ženu; prchala před ním nahá, zbitá a ječela. Stojko z počítače vyhrabal záznamy agenta KGB a Byškovovu psychiatrickou kartu; metry žlutého traktorového papíru se vznášely po chodbách a vlnily ve vánku z ventilátorů. Romaněnkovi se podařilo z vojenských vibikací poslat moták, ve kterém sděloval, že

instalatér se pokusil oběsit - ve stavu beztíže - tak, že si přivázal gumové upevňovací popruhy kolem krku a kotníků.
"Představ si, co o nás asi slyší na Zemi," mumlal Griškin. "Nedostaneme se ani před soud. Rovnou do psikušky."
Hanlivá přezdívka pro politickou nemocnici naplnila chlapce děsem. Koroljov se netečně natáhl pro svůj lepkavý trepkový pudink.
Stojko chytil vlnící se papír a začal z něj nahlas číst. "Paranoia se sklonem k přeceňování! Revizionistické fantazie nepřátelské společenskému zřízení!" Zmuchlal papír v ruce. "Kdybychom se mohli dostat ke komunikačnímu modulu, napojili bychom se na americkou komunikační družici a tohle všechno jim tam poslali. Aspoň by Moskva viděla, jak moc jsme nepřátelští společenskému zřízení!" Koroljov ze svého pudinku vytáhl poloutopenou ovocnou mušku. Díky vysoké úrovni radiace na Kosmogradu měla dva páry křídel a rozdvojený trup. Hmyz kdysi unikl při nějakém zapomenutém pokusu a generaci za generací zamořoval už po desetiletí celou stanici. "Američany stejně nezajímáme," prohlásil Koroljov. "Moskvu už taková odhalení nevyvedou z míry."
"Leda tehdy, když potřebuje nakoupit obilí," podotkl Griškin.
"Amerika potřebuje prodat stejně nutně, jako my nakoupit." Koroljov si vztekle vsunul do úst další lžíci prvoků, mechanicky párkrát skousl a polkl. "Američani by se sem nedostali, ani kdyby chtěli. Mys Canaveral je v troskách."
"Dochází nám palivo," oznámil Stojko.
"Můžeme ho odčerpat ze zbylých přistávacích modulů," navrhl Koroljov.
"A jak bychom se pak dostali dolů?" Griškinovi se klepaly ruce. "I na Sibiři jsou aspoň stromy, stromy; nebe! K čertu s ním! Ať se rozpadne na kusy! Ať spadne a shoří!"
Koroljov vyprskl pudink na přepážku.
"Panebože," omlouval se Griškin, "promiňte mi to, plukovníku. Nedošlo mi, že se nemůžete vrátit."

Když vešel do muzea, uviděl pilotku Taťánu, jak si soustředěně prohlíží nenáviděný obraz přistání na Marsu a na řasách se jí třpytí slzy. Když vstoupil, otřela si je.
"Víte, plukovníku, že máte na Bajkonuru bystu? Bronzovou. Chodila jsem kolem ní na přednášky." Oči měla červené nevyspáním.
"Všude jsou busty. Akademici je potřebují." Usmál se a vzal ji za ruku.
"Jaké to tam tehdy bylo?" Stále neodtrhla zrak od malby.
"Stěží si vzpomenu. Tolikrát jsem viděl záznamy, že si pamatuju spíš je. Pamatuju si tolik, co každý školák." Znovu se na ni usmál. "Ale jako tenhle mizerný obraz to nebylo. Tím jsem si jistý."
"Proč se to všechno takhle zvrtlo, plukovníku? Proč to musí skončit? Když jsem byla malá, viděla jsem to všechno v televizi. Věčná budoucnost v kosmu."
"Třeba měli pravdu Američani. Nebo Japonci, když poslali jen stroje a roboty, aby jim vystavěly automatické orbitální továrny. Doly na Měsíci nás zklamaly, ale domnívali jsme se, že má smysl alespoň udržovat v chodu nějakou stálou výzkumnou stanici… Řekl bych, že to bylo otázkou peněz. Lidí, kteří sedí za stolem a rozhodují."
"Tady je jejich definitivní rozhodnutí ohledně Kosmogradu." Podala mu zmuchlaný útržek průklepového papíru. "Našla jsem to mezi Jefremovovými rozkazy z Moskvy. Nechají stanici sestoupit na kolizní oběžnou dráhu."
Přistihl se, že už i on zírá na malbu, která mu byla tak odporná. "Na tom už teď skoro nezáleží," slyšel svůj vlastní hlas.
Vtom se pilotka hořce rozplakala a tvář mu zabořila do zmrzačeného ramene.
"Ale já mám plán, Taťáno," pohladil ji po vlasech.
"Poslouchej."

Pohlédl na ciferník starých rollexek. Byli zrovna nad východní Sibiří. Vzpomněl si, jak dostal hodinky od švýcarského velvyslance v obrovském klenutém sále Velkého paláce v Kremlu.
Byl čas začít.
Vyplul ze svého Saljutu do přístaviště a odháněl od sebe pásy papíru, které se mu snažily omotat hlavu.
Zdravou rukou stále dokázal pracovat rychle a účinně. Když ze závěsu uvolnil velkou kyslíkovou láhev, spokojeně se usmál. Zapřel se o úchyt a vší silou vrhl láhev na protější stěnu. Neškodně se s těžkým zařinčením odrazila. Zachytil ji a zkusil to znovu.
Tentokrát zasáhl dekompresní poplach.
Z reproduktorů vylétl prach a ozvalo se vytí sirén. Zasyčela hydraulika a připojovací komory pro rakety byly odříznuty pancéřovými dveřmi. Koroljovovi zalehly uši. Kýchl a znovu se pustil za láhví.
Světla se naplno rozzářila a vzápětí zhasla. Usmál se a začal ve tmě kolem sebe hledat ocelovou láhev. Stojko způsobil zhroucení všech systémů. Nebylo to těžké. Paměťové bloky byly už stejně přeplněny podloudnými nahrávkami z televize. "Kosa padla na kámen," zamumlal a dál bušil tlakovou láhví o stěnu. Naskočilo nouzové osvětlení napájené záložními bateriemi.
Začalo ho bolet rameno. Nevěnoval mu pozornost a vytrvale se snažil napodobit hluk, který si pamatoval od opravdové havárie. Nesmí zklamat. Musí oklamat Jefremova i střelce.
Volant ručního ovládání tlakových dveří se začal skřípavě otáčet. Nakonec se průlez otevřel a Taťána se stydlivým výrazem vplula dovnitř.
"Je instalatér na svobodě?" zeptal se Koroljov a pustil láhev.
"Stojko a Umanský si povídají se strážnými." Uhodila pěstí do otevřené dlaně. "Griškin připravuje přistávací moduly."
Následoval ji chodbou do druhého přístaviště. Stojko instalatérovi pomáhal do průlezu z ubikací. Nikita byl bos a pod několikadenním strništěm byl zelený. Meteorolog Umanský šel za nimi a vláčel s sebou bezvládné tělo vojáka.
"Jak je ti, instalatére?" optal se Koroljov.

"Nic moc. Drželi mě pod Strachem. Žádné velké dávky, ale… a navíc jsem si myslel, že nám opravdu utíká vzduch!"
Griškin vyplul ze Sojuzu sousedícího s Koroljovovým a na nylonovém laně za sebou táhl brašnu s nářadím. "Všechny jsou bezpečné. Díky zhroucení systému přešly na vlastní automatiku. Povrtal jsem se v dálkovém ovládání, takže ze země vás nebudou moct dostat. Jak se vede, Nikito?" zeptal se svého přítele. "Za chvíli spadneš do střední Číny."
Instalatér sebou škubl a roztřásl se. "Neumím čínsky."
Stojko mu podal potištěný papír. "Tady máš fonetický přepis mandarínštiny: Žádám o azyl. Doveďte mě na nejbližší japonské vyslanectví."
Instalatér se zašklebil a rukou si prohrábl potem slepené vlasy. "A co vy?"
"Myslíš, že to děláme jen pro tebe?" Taťána se na něj zakřenila. "Zajisti, aby čínský tisk dostal zbytek toho papíru. Každý z nás má svoji kopii. Celý svět se musí dozvědět, co chce Sovětský svaz udělat s plukovníkem Jurijem Vasiljevičem Koroljovem, prvním mužem na Marsu!" Poslala instalatérovi vzdušný polibek.
"A co tady s Filipčenkem?" zeptal se Umanský. Od brady bezvládného vojáka se pomalu odlepovaly kapky tuhnoucí krve.
"Proč si toho parchanta nevezmete s sebou?" zeptal se Koroljov.
"Tak jdeme, hajzle." Instalatér vzal Filipčenka za opasek a odtáhl ho k průlezu do Sojuzu. "Já, instalatér Nikita, ti prokážu největší službu ve tvým všivým životě."
Koroljov se díval, jak za nimi Stojko a Griškin zavírají průlez.
"Kde je Romaněnko s Valentinou?" zeptal se Koroljov a díval se při tom na hodinky.
"Zde, můj plukovníku," ohlásila se Valentina a její světlé vlasy záhy vyplnily průlez dalšího Sojuzu. "Kontrolovali jsme to tady." Zazubila se.
"Na to budete mít dost času v Tokiu," štěkl Koroljov. "Za pár minut budou z Vladivostoku a z Hanoje startovat stíhačky."
Romaněnkova svalnatá ruka se objevila v průlezu vedle ní a zatáhla jí zpět do modulu. Stojko s Griškinem zajistili poklop.
Když instalatér s bezvědomým Filipčenkem odstartovali, celý Kosmograd dutě zaduněl. Další zadunění a byli pryč i milenci.
"Pojď už, příteli Umanský," řekl Stojko. "A sbohem, plukovníku!" Oba vyrazili chodbou k druhému přístavišti.
"Poletím s tebou," obrátil se Griškin k Taťáně. Zazubil se. "Jseš koneckonců pilot."
"Ne," odpověděla. "Leť sám. Zvýšíme šance. Automat tě doveze spolehlivě. Jenom na pilotní desce na nic nesahej."
Pomohla mu do posledního Sojuzu na prvním přístavišti.
"Jednou si spolu vyrazíme zatancovat," ozval se ještě Griškin, "v Tokiu." Zavřela za ním poklop. Další zadunění a odletěli i Stojko a Umanský.
"Leť už, Taťáno," vyzval ji Koroljov. "Pospěš si. Nechci, aby tě sestřelili nad neutrálními vodami."
"Zůstáváte tu sám, plukovníku, obklopen nepřáteli."
"Až budete pryč, odletí také. A já tu zůstanu a budu doufat, že ztropíte dost velký humbuk, aby mě tu Moskva musela udržet naživu."
"A co jim mám povědět v Tokiu, plukovníku? Máte nějakou zprávu pro budoucí pokolení?"
"Řekni jim…" - a vtom se mu do hlavy nahrnulo tolik frází, že se málem hystericky rozesmál: Je to malý krůček pro člověka… přicházíme v míru… proletáři všech zemí - "Řekni jim, že to potřebuju," řekl a promnul si zmrzačené zápěstí, "že to cítím v kostech."
Objala ho a vyklouzla.

Sám čekal v přístavišti. Ticho mu cuchalo nervy; systémové zhroucení vypnulo ventilační soustavu, jejíž hukot slýchal nepřetržitě po dvacet let. Konečně zaslechl, jak se odděluje Taťánin Sojuz.
Chodbou se někdo blížil. Byl to Jefremov, a neohrabaně se plácal ve tlakovém skafandru. Koroljov se usmál. Pod lexanovým hledím měl Jefremov chladnou oficiální masku, ale když Koroljova míjel, do očí se mu nepodíval. Mířil do střelecké věže.
Sirény zavyly signál bojového poplachu.
"Ne!" zařval Koroljov.
Když se plukovník dostal k průlezu do střelecké věže, byl otevřený. Uvnitř se vojáci pohybovali přesně a trhaně, vycvičeni stálým drilem. Bezpečnostní pásy měli utažené přes objemné skafandry.
"Nechte toho!" Koroljov vplul do střelecké věže. Chytil Jefremova za tuhou látku skafandru. Jeden z motorů se se staccatovým zavytím rozběhl. Na zaměřovacím monitoru se vlasový kříž ustálil na malé červené tečce.
Jefremov si stáhl přilbu. Klidně, bez jakékoli změny v tváři, s ní backhandem uhodil Koroljova přes obličej.
"Ať přestanou!" vzlykal Koroljov. Stěny se otřásly prásknutím jako od biče, když vyšlehl první paprsek. "Vaše žena, Jefremove! Je tam!"
"Je pryč, plukovníku." Jefremov chytil Koroljova za artritické zápěstí a stiskl. Koroljov zařval. "Pryč." Pěst v rukavici ho uhodila do prsou.
Koroljov se bezmocně pokusil zachytit skafandru, ale rána ho poslala chodbou ven. "Ani já, plukovníku, nemohu vstoupit mezi vojáky Rudé armády a jejich rozkazy."
Jefremov trochu zbledl, chladná maska z něj spadla. "Je to docela zábavné," poznamenal. "Počkejte, dokud to neskončí."
Vtom do střelecké věže a ubikací narazil Taťánin Sojuz. Ve zlomku vteřiny Koroljov viděl, jak se střelecká věž kroutí a muchlá jako plechovka od piva drcená podpatkem, jak od ovládacího pultu odletěl bezhlavý trup vojáka, jak chce

Jefremov něco říct a vlasy mu vstávají na hlavě, neseny vichrem, kterým prchal vzduch z jeho skafandru. Viděl, jak mu z vlastního nosu prýští dva pramínky krve a řev unikajícího vzduchu mu v hlavě přehlušilo ještě hlasitější hučení. Poslední, co slyšel, než ho opustily smysly, byl poklop, zabouchnutý průvanem.
Probudil se ve tmě a díky tepavé bolesti za očima si vzpomněl na dávné přednášky. Kesonová nemoc, stejně nebezpečná jako sám únik vzduchu. Dusík mu bublal krevním řečištěm a celé tělo plnil nesnesitelnou bolestí… Zoufale se snažil nadechnout vzduchoprázdna. Byl nafouklý tlakem uvnitř těla. Cítil, jak mu mezi zuby vylézá jazyk. Všechno se zdálo velice odtažité, akademické. Kolo poklopu utáhl jen tak pro formu. Byl to těžký úkon a on netoužil po ničem, než vrátit se do svého muzea a spát.

Praskliny dokázal ucpat tmelem, ale se systémovým krachem si neporadil. Měl ovšem Gluškovu zahradu. Se zeleninou a řasami, které v ní pěstoval, nebude mít nedostatek potravy ani kyslíku. Komunikační modul odnesl útok na střeleckou věž a ubikace, které od modulu odtrhla Taťána v roli kamikadze. Předpokládal, že náraz vychýlil Kosmograd z oběžné dráhy, ale neměl možnost vypočítat dobu ohnivého setkání družice s horní vrstvou atmosféry. Byl často nemocný a obával se, že se nedožije ani zkázy stanice.
Většinu času trávil promítáním muzeálních pásků. Vhodná činnost pro Posledního člověka ve vesmíru, který byl kdysi Prvním člověkem na Marsu.
Byl posedlý Gagarinem a pořád dokola si přehrával zrnité televizní záznamy z šedesátých let, zprávy, které nevyhnutelně vedly ke kosmonautově smrti. Vydýchaný vzduch Kosmogradu byl plný duchů mučedníků. Gagarina, první posádky Saljutu, Američanů, zaživa upečených ve cvičném Apollu…
Často se mu zdálo o Taťáně; v jejích očích viděl stejný výraz jako na obrazech v muzeu. A když se jednou probudil, nebo se mu zdálo, že se probudil, byl v Saljutu, v němž kdysi bydlela, oblečený ve své staré uniformě s elektrickou svítilnou na čele. Ve velké dálce, jako by se díval na televizní zprávy, viděl sám sebe, jak z levé kapsy strhává hvězdu Ciolkovského řádu a připíná ji na její pilotní osvědčení.
Když se ozvalo zaklepání, pomyslel si, že to je také jen sen.
Průlez do muzea se otevřel.
V blikavém namodralém světle starého filmu viděl, že je to černoška. Dlouhé vývrtky rozcuchaných černých vlasů jí kroužily kolem hlavy jako kobry. Měla motocyklové brýle a hedvábná letecká šála za ní vlála stavem beztíže. "Andy," zavolala anglicky, "pojď se podívat sem!"
Malý svalnatý muž s téměř holou hlavou, oděný pouze v bederní roušku a pás s nářadím, připlul za ní a nakoukl dovnitř. "Je naživu?"
"Jistěže jsem naživu," ozval se Koroljov anglicky se slabým přízvukem.
Andy přeletěl svoji společnici a připlul ke Koroljovovi. "Jseš v pořádku, Jacku?" Na pravém bicepsu měl vytetovaný balon a pod ním zkřížené blesky a nápis SUNSPARK 15, UTAH. "Nečekali jsme, že tu někdo bude."
"Já taky ne," odvětil Koroljov a protřel si oči.
"Chceme se tu zabydlet," oznámila mu žena a připlula blíž.
"Jsme z balonů. Asi bys nás označil za squattery. Slyšeli jsme, že je to tu volný. Víš, že to lítá pořád níž?" Muž se pokusil o neohrabané salto. "Ta beztíže je úžasná."
"Panebože," zareagovala žena, "nemůžu tomu uvěřit! Je to úžasný. Jako parašutismus, ale bez větru."
Koroljov civěl na muže, jehož bezstarostný pohled patřil člověku od narození opilému svobodou. "Vždyť nemáte ani startovací rampu," poznamenal.
"Startovací rampu?" rozesmál se muž. "Vytáhneme prostě po kabelech nepoužité raketové motory na balony, pustíme je dolů a ve vzduchu zapálíme."
"To je nesmysl."
"Jsme tady, ne?"
Koroljov přikývl. Pokud se mu to jen zdálo, byl to velice podivný sen. "Jsem plukovník Jurij Vasiljevič Koroljov."
"Mars!" Žena spráskla ruce. "Počkejte, až to uslyší děcka." Odtrhla z přepážky model Lunochodu a začala ho natahovat.
"Hej," přerušil ji muž, "musím se dát do práce. Venku máme fůru motorů. Měli bychom tu stanici zvednout, než nám shoří v atmosféře."
Cosi zazvonilo o trup. Kosmograd se rozezněl. "To bude Tulsa," Andy se podíval na hodinky. "Je tu přesně."
"Ale proč?" Koroljov nechápavě vrtěl hlavou. "Proč jste sem přiletěli?"
"Už jsi slyšel. Chceme tu bydlet. Rozšíříme to tady, možná něco přistavíme. Říkali, že nedokážeme žít v balonech, ale fungovaly jenom díky nám. Byla to jediná šance, jak se sem dostat na vlastní pěst. Kdo by tu chtěl žít z příkazu nějaké vlády, oficírů nebo byrokratů? Musíš chtít žít na okraji - chtít až do morku kostí, ne?"
Koroljov se usmál. Andy mu odpověděl veselým šklebem.
"Chytili jsme se těch kabelů a prostě vyšplhali nahoru. A když jsi jednou nahoře - prostě musíš skočit ještě o kus výš, nebo tam shnít." Mluvil čím dál hlasitěji. "A nesmíš se ohlížet, ne ne ne! Skočili jsme sem a chceme tu zůstat!"
Žena přiložila model přísavnými kolečky na stěnu a pustila ho. Uháněl jim nad hlavami a vesele vrčel. "To je žůžo. Děcka tu budou v sedmým nebi."
Koroljov se díval Andymu do očí. Kosmograd se znovu rozezněl a malý Lunochod změnil směr.
"Východní Los Angeles," oznámila žena. "Tím letěly děti." Stáhla si brýle a Koroljov v jejích očích zahlédl známou záři.
"No tak," Andy zachrastil nářadím u pasu, "neprovedeš nás tady?"

Přeložil Robert Tschorn

BRUCE STERLING a LEWIS SHINER
Mozart
v zrcadlovkách

Tento příběh o nevázaném cestování časem se zrodil ze šťastného ducha kamarádství uvnitř Hnutí. Jeho výbušná energie a agresivní politická satira jsou jasné znaky autorů, kteří cítí, že mají co říct: o Americe, o Třetím světě, o "rozvoji" a o "exploataci". A také o science fiction: že energie a zábava jsou její přirozené dědictví.
Zdá se, že postava Wolfganga Amadea Mozarta má v tomto desetiletí zvláštní rezonanci, neboť se objevuje ve filmech, hrách na Broadwayi, rockových videoklipech a také v SF. Je to zajímavý příklad kulturní synchronizace.
V osmdesátých letech je něco ve vzduchu. A my všichni jsme u toho.

Z pahorku, ležícího severně od města, se Rice díval na Salcburk osmnáctého století jako na napůl snědený oběd. Trosky kostela sv. Ruperta se jakoby ztrácely vedle obrovských oprýskaných věží a vyboulených nádrží rafinérie, hustý bílý dým z komínů se plazil ulicemi. Na místě, kde seděl, pod listy vadnoucího dubu, mohl Rice cítit zřetelný zápach, tak typický pro každou chemičku.
Jako pěst na oko to připadalo i takovému člověku, jako byl on. Podobně mu připadala i čerpací stanice ve tvaru falu na hlavním nádvoří ženského kláštera nebo jednoduché linie potrubí, které si razilo cestu labyrintem kočičími hlavami dlážděných salcburských uliček.
Možná, že to bylo vůči městu surové, ale Rice to přece nezavinil. Ohnisko, kde se časové paprsky proťaly a vytvořily pulsující bublinu, která spojovala tento svět s časem, odkud pocházel Rice, se náhodou vytvořilo ve skalním podloží pod Salcburkem.
Čtvereční míli prostoru, na němž byl postaven kombinát, obklopovala vysoká zeď. Tady Rice strávil dva roky. Řídil skupiny, které pracovaly na celé planetě. Předělávali velrybářské čluny na tankery, a zdejší mistři byli přeškoleni, aby dokázali klást potrubí až na Sinaj a do Mexického zálivu.
Teď konečně všechno viděl zvenčí, přes veškerý odpor paní Sutherlandové, která u jejich společnosti dostala na starost diplomatická jednání. Už samotná Riceova přítomnost, tvrdila, mohla jedině prohloubit šok z budoucnosti, jenž otřásal světem.
Rice se s tím nechtěl smířit. Kombinát stál, produkce překračovala plán a on měl přece právo na trochu svobody.
Na vrchol pahorku vyjížděl motocykl. Chlapec, který řídil, měl velké potíže se stabilitou, protože nohama v botách s vysokými podpatky sotva dosáhl na pedály. Řídítka držel levou rukou, pravicí tiskl v náručí přenosný stereomagnetofon. Motorka zastavila právě tak daleko, že Rice poznal 40. symfonii g-moll.
Když chlapec uviděl, že Rice jde k němu, stáhl zvuk.
"Dobrý večer, pane řediteli. Neruším?"
"Ne. Fajn, že jsi tady." Rice přejel očima naježenou čupřinu, která nahradila nemoderní paruku. Často toho mladíčka vídal u bran kombinátu. Byl jedním z těch, co se ve dne v noci potulovali okolo a žebrali rádia, silonky a penicilínové injekce. Právě v té chvíli hudba navodila zvláštní náladu.
"Ty jsi Mozart, že ano?"
"Wolfgang Amadeus Mozart, pane řediteli, k vašim službám."
"Hrome! Víš vůbec, co je na tom pásku?"
"Je tu napsáno moje jméno."
"No právě, tohle jsi zkomponoval ty. I když správně bych měl říct, že zkomponuješ. Za nějakých patnáct let."
Mozart kývl hlavou.
"Je to velice krásné. Nejsem schopen anglicky vyjádřit, co cítím, když tu hudbu poslouchám."
Všichni lidé, co trávili u bran hodně času, se už stačili celkem slušně přizpůsobit. Rice zaujaly chlapcovy způsoby jednání i jeho velice dobrá angličtina. Většina místních totiž omezila svoji znalost jazyka pouze na výrazy rádio, léky a souložit. "Jedeš zpátky do města?" zeptal se Rice.
"Ano, pane řediteli."
Rice na tom klukovi něco přitahovalo. Mozartovo nadšení nebo lesk v očích? No, svoji roli jistě sehrál i fakt, že šlo o největšího skladatele všech dob.
"Nemusíš být zas tak oficiální," prohodil Rice. "Radši mi řekni, kde by se tady mohl chlap trochu pobavit?"
Sutherlandová zpočátku nechtěla, aby se Rice toho setkání zúčastnil. Jenomže on byl expertem na jevy časové fyziky a Jefferson mučil americký personál žádostmi o časové tunely a paralelní světy.
Na druhé straně Rice vzrušila možnost setkat se s Thomasem Jeffersonem, prvním prezidentem Spojených států. Nikdy neměl rád Washingtona a byl hrozně rád, že ho jeho přátelé svobodní zednáři přemluvili, aby nevstupoval do bezbožné hlavní správy koncernu.
Rice se v silném dvojitém svetru potil, když společně se Sutherlandovou čekali v konferenčním sále středověké tvrze nad Salcburkem, kde zrovna nedávno instalovali klimatizaci.
"Už ani nevím, jak se má člověk v takové velké chvíli chovat," poznamenal.
"Alespoň že sis nevzal ten zatracený klobouk!" poznamenala Sutherlandová.
Letadlo z Ameriky se opozdilo a ona se neustále dívala na hodinky.
"Třírohý?" zeptal se Rice. "Nemáš ho ráda?"
"Panebože, vždyť je to klobouk svobodných zednářů, symbol antimodernistické reakce!"

Fronta svobodných zednářů, lokální politicko-náboženská skupina, která už několikrát provedla útok na potrubí, byla další noční můrou Sutherlandové.
"Dej už s tím pokoj, Sutherlandová! Dala mi ho jedna z Mozartových přítelkyň. Theresa… Marie… Angela… jedna z těch bývalých aristokratek. Všechny se motají kolem baru, kde Wolfgang Amadeus hraje, a klobouk se mi prostě líbí."
"Mozart? Je to tvůj kamarád? Myslíš si, že bychom ho v tom měli jednoduše nechat… po tom všem, co jsme mu udělali?"
"Co z toho?" pokrčil rameny Rice. "Mám na to právo. Trvalo mi dva roky, než jsem to tady rozhýbal, zatímco vy jste se zabývali tou dojemnou záležitostí s Robespierrem a Thomasem Painem. Párkrát jsem se večer potkal s Wolfgangem a už mě napadáš! A co Parker? Proč se nerozčiluješ na něj? Každý den tady hraje na koncertech ten svůj rock and roll. Všechny nejlacinější tranzistoráky ve městě vyřvávají tu jeho muziku!"
"Je propagandista. Věř mi, kdybych tomu mohla zabránit, udělala bych to, ale Parker je zvláštní případ. Má smlouvy po celém Skutečném čase."
Bezděky si otřela tvář. "Necháme toho, ano? Jenom se, prosím tě, pokus být na prezidenta Jeífersona milý. Posledně mu nějak nebylo dobře."
Sutherlandové sekretářka, bývalá dvorní dáma, nám přišla oznámit, že letadlo už přistálo.
Jefferson, viditelně rozčilený, se protlačil okolo ní. Na místního byl vysoký, s hřívou planoucích červených vlasů a nejnespokojenějšíma očima, jaké kdy Rice viděl.
"Račte se posadit, pane prezidente," Sutherlandová pokynula rukou ke stolu. "Mohu vám nabídnout kávu nebo čaj?"
Jefferson ji sjel opovržlivým pohledem.
"Raději madeiru," požádal, "jestli tady něco takového máte."
Sutherlandová kývla na sekretářku, která chvíli zírala, protože nechápala, co se po ní chce.
"Jaký byl let?" zeptala se Sutherlandová.
"Vaše zařízení dělají dojem," řekl Jefferson, "což ostatně sami dobře víte."
Rice zpozoroval, že se prezidentovi lehce chvějí ruce. Asi se mu při cestování letounem s kolmým startem neudělalo příliš dobře.
"Přál bych si pouze, aby stejně pokročilý byl i váš cit pro politiku."
"Víte, že nemohu odpovídat za své představené," omlouvala se Sutherlandová. "Velice lituji negativních stránek naší práce. Mrzí mě to kvůli Floridě."
Rozčilený Rice o krok postoupil.
"Přece jsme sem nepřišli diskutovat o jemnocitu!"
"O svobodě, prosím!" odrazil útok Jefferson. "Problémem je naše svoboda!"
Sekretářka právě přinesla zaprášenou lahvičku sherry a komínek čistých plastikových pohárků. Jefferson, jernuž se ruce nyní třásly zcela zřetelně, si do jednoho z kelímků nalil a ochutnal. Pomalu se mu do tváří začala vracet barva.
"Když jsme spojili naše síly, dali jste nám jisté sliby! Zaručili jste nám volnost, rovnost a svobodu volby cesty ke štěstí. A zatím všude, kam se člověk hne, naráží na ty vaše mašiny a laciné tretky, kterými uplácíte obyvatele naší velké země. Přírodní bohatství a umělecká díla nám beze stopy mizí před očima!" To už Jefferson vstal a křičel.
Sutherlandová se vmáčkla hluboko do křesla. "Všeobecné blaho vyžaduje určitou dobu, hmmm, k přizpůsobení…"
"Ale nepovídej, Tome," vmísil se Rice do hádky. "Zaprvé, nespojili jsme žádné síly, to jsou jen obyčejné kecy. Vyřídili jsme Brity a dali přednost vám. Nikdo z vás dokonce ani nehnul prstem. A za druhé, když si odčerpáme trochu ropy a odvezeme několik obrázků, k čertu, to vůbec nesouvisí s vaší svobodou. Můžete si dělat, co se vám zlíbí, nám tak jenom uvolníte cestu. Rozumíme si?
Jefferson padl zpátky do křesla. Sutherlandová mu s klidem podala další naplněný pohárek, který do sebe prezident naráz obrátil.
"Nechápu vás. Tvrdíte, že jste z budoucnosti a přitom se chováte, jako byste ji chtěli zničit."
"Ale ne, všechno je trochu jinak," odpověděl Rice. "Časový proud je jako strom, chápeš? Když se vrátíš do minulosti a uděláš tam svinčík, jenom se od hlavního kmene oddělí jiná větev historie. No a váš svět je prostě jedna taková větev."
"To znamená," zeptal se Jefferson, "že tento svět, můj svět, nevede do vaší budoucnosti?"
"Přesně tak," přitakal Rice.
"Což vám tedy dává možnost svobodně loupit a znásilňovat nás, jak to jenom jde, zatímco váš svět zůstane nedotčený a v bezpečí." Jefferson opět vstal. "Zdá se mi to všechno tak ohavné, že tomu skoro nemohu uvěřit! Jak se můžete podílet na něčem takovém? Copak ve vás není špetka lidskosti?"
"Rány boží!" zavyl Rice. "To se ví, že je! Rádia, magnetofony a léky, co vám dáváme, to není nic? Mám pocit, že jste příliš drzý, když máte tolik odvahy přijít sem s ksichtem podobaným od neštovic a ne právě nejčistší košilí, ze země, kde máte stovky otroků, abyste nám vykládal, co je to humanismus!"
"Rice!" pokoušela se ho uklidnit Sutherlandová. Rice se podíval Jeffersonovi do obličeje, pohledy se setkaly. Prezident se pomalu usadil.
"Podívej," ozval se vteřinku poté Rice už laskavěji. "Nebuďme nerozumní. Pravděpodobně všechno nedopadlo tak, jak sis asi představoval, jenomže takový je život, ne? Řekni mi, co chceš, ale opravdu! Auta? Kina? Telefony? Kontrolu porodnosti? Stačí jediné slovo a dostaneš to!"
Jefferson si přitiskl dlaně ke spánkům.
"To, co mi říkáte, je podle mě úplně o ničem. Já chci jen… chci se vrátit zpátky domů. Do Monticella. A to co nejrychleji."
"Nemáte migrénu, pane prezidente?" zeptala se starostlivě Sutherlandová. "Něco bych tu pro vás měla."
Podala mu tubu s prášky.

"Co je to?"
Sutherlandová pokrčila rameny. "Udělá se vám po tom lépe."
Když Jefferson odešel, čekal Rice řadu výčitek, ale Sutherlandová jenom řekla: "Zdá se, že hodně věříš v realizaci projektu."
"Hlavu vzhůru," odpověděl kousavě Rice. "Trávíš příliš mnoho času mezi politiky. Věř mi, tahle doba je jednoduchá a prostí jsou i lidé, kteří tu žijí! Je fakt, že jsem Jeffersona trochu sepsul, ale však on se vzpamatuje! Nedělej si starosti."

Rice našel Mozarta uklízet stoly v hlavní jídelně tvrze Hohensalzburg. Měl ošoupané džíny, barevné sáčko a tmavé sluneční brýle; vypadal téměř jako Riceův současník.
"Wolfgangu," křikl na něho Rice, "jak se ti líbí tvoje nová práce?"
Mozart odložil hromadu nádobí a přejel si rukou krátce přistřižené vlasy.
"Wolfi," otočil se na Rice a opravil ho, "říkej mi Wolfi, ano? Zní to… moderněji… rozumíš? Ale hlavně bych ti chtěl poděkovat za všechno, cos pro mě udělal. Kazety, historické knížky a tak. Ta práce… to je prostě nádhera.
Rice si všiml, že chlapec za poslední tři týdny udělal další pokrok v angličtině.
"Pořád se touláš po městě?"
"Ano, ale objevil jsem zase něco nového. Pořádám dneska takovou malou session, přijdeš?"
"Jasně," slíbil Rice, "alespoň na chvíli změním prostředí. Převléknu se a skočím pro nějaké zákusky k Sachrovi. Bude to báječná noc."
Rice se pečlivě oblékl, a pod hedvábný plášť si nezapomněl vzít neprůstřelnou vestu. Do kapes si nastrkal drobné užitečné předměty na rozdávání a vydal se k zadnímu vchodu zámku, kde na něj měl čekat Mozart.
Kolem zámku byly rozestavěny stráže, světla reflektorů olizovala volný prostor. Rice pocítil jakýsi nový druh napětí. Šířilo se slavnostním shromážděním, které zaplňovalo náměstí. Jako každý příchozí z jeho doby vynikal nad zdejšími vysokou postavou a dokonce i kdyby tu byl inkognito, věděl, jak musí být nápadný.
Uvnitř klubu se Rice ztratil v šeru a ulevilo se mu. Lokál vznikl tím, že přestavěli sklep domu jednoho z mladých umělců. Cihlové výčnělky prozrazovaly původní linie zdí. Místo bylo plné Mozartových přátel oblečených do úborů ze Skutečného času. Rice dokonce uviděl někoho s bezovými hedvábnými kalhotkami omotanými kolem hlavy.
Mozart se objevil na pódiu. Zahájil kytarovými arpeggii, která připomínala menuet, prostřídanými chorálovými motivy. Syntetizátory naplno vyráběly ohlušivé varianty akordů z popmusic. Ječící publikum zasypávalo Mozarta konfetami a začalo strhávat ručně malované tapety ze stěn klubu.
Když to všechno skončilo, Mozart se posadil vedle Rice, zapálil si čibuk s tureckým hašišem a začal klást celou řadu otázek týkajících se budoucnosti.
"Myslíš tu, ve které žiju?" Rice uvedl svoji odpověď řečnickou otázkou. "Nikdy bys tomu nevěřil. Šest miliard lidí a nikdo z nich nemusí pracovat, když se mu nechce. Pět set televizních kanálů v každém domě. No a taky automobily, helikoptéry a takové věci, že by ti vylézaly oči z důlků. Sexu, kolik chceš. Hudba? Můžeš mít vlastní nahrávací studio. Tvoje aparatura by vedle toho vypadala jako ubohý flašinet."
"Vážně? Dal bych nevím co za to, abych to mohl vidět na vlastní oči. Nechápu, proč jsi to opustil!"
Rice pokrčil rameny.
"No, já jsem to opustil jenom na nějakých patnáct let. Až se vrátím, bude všechno ještě lepší. Dostanu cokoliv, po čem zatoužím."
"Patnáct let!"
"Asi takhle. Musíš pochopit, jak fungují časové tunely. Teď jsou právě tak velké, aby jimi prošel telefonní kabel, ropovod a třeba kazety s poštou. Kdyby se měly zvětšit natolik, aby mohly přepravit člověka, stálo by to zbytečně velké prachy. Tohle provádíme jenom dvakrát. Na začátku a na konci projektu. Jak vidíš, uvázli jsme tu nadobro."
Rice si odkašlal a vypil sklenku. Hašiš z osmanské říše mu poněkud oslabil sebekontrolu. Mluvil příliš otevřeně, a to by mohlo způsobit, že Wolfgang začne toužit po emigraci, k čertu, a Zelenou kartu pro něj sehnat nedokáže. Nešlo to, při milionech lidí, kteří snili o bezplatném výletu do budoucnosti, nebo dokonce miliardách, vezme-li v úvahu i jiné projekty, například Římské impérium nebo egyptskou Novou říši.
"Ale mně je tady opravdu dobře," prohlásil najednou Rice. "Je to jako… jako bys měnil historii. Nikdy nemůžeš dopředu vědět, co z toho vznikne."
Rice poslal dýmku dál, nějaké Antonii.
"To jsou nejbáječnější chvíle mého života. Mrkni se na sebe. Všechno perfektně zapadá, no ne?"
Naklonil se k Amadeovi, opřený rukama o stůl, a v náhlém návalu upřímnosti řekl: "Doufám, že je všechno v pohodě. Nezlobíte se na nás, že jsme vám zkurvili svět, viď že ne?"
"Žertuješ snad? Vidíš před sebou hrdinu Salcburku. Upřímně řečeno, ten tvůj Parker dnes nahrával můj koncert. Brzy mě bude znát celá Evropa…" Někdo z protějšího koutu sálu zavolal na Mozarta něco německy. Wolfgang se ohlédl a udělal gesto, které mělo znamenat počkej a zachovej klid. Potom se znovu obrátil k Riceovi. "Sám vidíš, že si umím docela dobře poradit."
"Sutherlandová se utrápí kvůli těm všem symfoniím, které nenapíšeš…"
"To je mi fuk. Nechci psát symfonie. Dají se poslouchat, jenom když na ně mám náladu. A co je zač, ta Sutherlandová? Tvoje holka?"
"Ne, ona je tu pro Danta, Robespierra a podobné. Co ty? Máš tu někoho?"
"Nic vážného. To znamená už dávno ne."
"Ach tak?"
"No, dobrá, když to chceš vědět. Jako šestiletý jsem byl u dvora Marie Terezie a tam jsem si hrál s její dcerkou - Marií

Antonií. Teď se jmenuje Marie Antoinetta. Nejhezčí holka, jakou jsem kdy viděl. Často jsme si dělali legraci, že se vezmeme, ale pak odjela do Francie, k tomu praseti Ludvíkovi."
"Ať si," usmál se Rice. "To je vážně legrační. Jestlipak víš, že v mém čase se stala legendou? Za revoluce jí usekli hlavu, protože…"
"Ne, neuse…"
"To byla naše francouzská revoluce," přerušil ho Rice. "Ta vaše byla mnohem míň krvavá."
"Tak to být tebou, trochu bych se na ni podíval. Je ti tedy něco dlužná, za záchranu života."
Než stačil Rice odpovědět, objevil se u nich Parker s houfem bývalých dvorních dam, oblečených do kožených kalhot a vyšívaných triček bez ramínek.
"Ahoj, Rice," hlaholil Parker, mile anachronický v lesklém tričku a modrých džínách. "Jdeme se pobavit?"
Rice si prohlížel děvčata, která se tlačila kolem stolu a zuby otvírala lahve se šampaňským. Byly schopné navzájem se pozabíjet kvůli tlustému trpaslíku Parkerovi, jenom aby mohly spát na jeho čistých prostěradlech a občas zajít do jeho lékařské ordinace.
"Ne, díky," odpověděl a začal se vymotávat z kilometrů kabelů Parkerovy nahrávací aparatury. Přemýšlel o Marii Antonii.

Rice seděl nahý na kraji postele s nebesy a trochu se třásl v chladivém vánku klimatizace. Oknem z tmavého skla viděl pravidelné linie zeleného francouzského parku, zpestřeného kaskádami vodotrysku.
Zahradní služebnictvo, bývalí aristokraté, oblečení do bleděmodrých plátěných oděvů, právě vytrhávali plevel. Byli hlídáni bývalým sedlákem, přestrojeným k nepoznání. Pouze tříbarevná kokarda na ošuntělé čepici svědčila o původu majitele, který převaloval v puse žvýkačku a pohrával si s laciným plastikovým samopalem. Zahrady Malého Trianonu, stejně jako Versailles, se staly, jako mimořádně cenné objekty, středem starostlivé péče. Zůstaly majetkem národa. Nebylo možné přepravit je časovým tunelem, protože byly příliš velké.
Marie Antoinetta ležela napříč lůžka, pokrytého přikrývkou z růžového saténu. Měla na sobě pouze černé síťované prádlo a prohlížela si Vogue. Stěny ložnice byly ověšeny Boucherovými plátny: spousty hedvábných zad, růžových hýždí a smyslných úst. Rice přenesl nepřítomný pohled z obrazu Ludwigy O'Murphyové, která byla namalovaná vleže na pohovce stočená jako kočka, na hebkou krémovou kůži Toinettiných zad. Hluboce vydechl.
"Ten chlapík vážně uměl malovat," prohodil.
Toinette si ulomila kousek čokolády a s rukou napřaženou k přečtenému dopisu mu sdělila svoje přání:
"Chci bikiny. Když jsem byla malá, tak mě moje prokletá máma neustále šněrovala do těch zatracených korzetů. Zdálo se jí, že moje… jak tomu říkáte… moje lopatky jsou příliš vystouplé."
Rice se naklonil blíž k pružnému tělu a spokojeně ji pohladil po zadečku. Připadal si nádherně zhlouplý. Půl druhého týdne rozkoší a euforie ho zredukovalo téměř na zvířecí úroveň.
"Zapomeň na matku, děťátko. Ted'jsi se mnou a jestli chceš ty zatracený bikiny, seženu ti je."
Toinette si olízla prsty od čokolády.
"Zítra si vyjedeme na venkov, chceš? Přestrojíme se za venkovany a budeme se milovat ve stohu slámy."
Rice zaváhal. Dovolenou, která měla trvat jenom přes víkend, si už protáhl na půldruhého týdne. Potom by ho už mohla začít hledat bezpečnostní služba. K čertu s nimi, pomyslel si.
"Výborný nápad," usmál se. "Hned zavolám, aby připravili jídlo na výlet. Husí játra a snad i trochu želví…"
Toinette se rozzlobila.
"Chci něco novodobého. Pizzu, klobásky a smažená kuřata."
Když Rice pokrčil rameny, ovinula mu ruce kolem krku.
"Miluješ mě, Rice?"
"Jestli tě miluju? Děvčátko, můžu se zbláznit už jenom z pouhé myšlenky na tebe!"
Byl opilý minulostí, kterou přestával mít pod kontrolou a která ho unášela jako nějaký obrovský černý motocykl fantazie. Když si vzpomněl na Paříž, kde malé stánky s občerstvením a bary vystřídaly gilotiny, a uvědomil si, že šestiletý Napoleon se cpal žvýkačkami na Korsice, cítil se, jako by byl archandělem Gabrielem v plné polní.
Věděl, že megalomanie je riziko povolání. Ale on se přece brzy vrátí do práce, jenom ještě pár dní…
Zazvonil telefon. Rice si přehodil přes ramena plyšový župan, který dřív patřil Ludvíku XVI. Ludvíkovi to už bylo jedno, stal se šťastně rozvedeným zámečníkem v Nice.
Na malé obrazovce telefonu se objevila Mozartova tvář.
"Haló, šéfe, kde vězíš?"
"Francie," neurčitě zabručel Rice. "Oč jde?"
"Potíže. Sutherlandová se nervově zhroutila a je teď na léčení. Minimálně šest důležitých osob, včetně tebe, zmizelo."
Mozartovi už zůstal jen těžko postřehnutelný německý přízvuk.
"Ale já jsem nezmizel. Za pár dní budu zpátky. V severní Evropě máme přece třicet lidí. Jestli se bojíš o svoje věci…"
"O to nejde. Tohle je vážná věc. Vypukly nepokoje. Komančové nám dělají starosti v Texasu; v Londýně a ve Vídni stávkují dělníci. Dokonce i ti ze Skutečného času jsou znepokojeni. Říká se, že bude možná třeba stáhnout vás zpět."
"Cože?" Tohle Rice zneklidnilo.
"Bylo to v dnešní poště. Píšou tam, že přestáváte mít operaci pod kontrolou. Podléháte špatným vlivům, bratříčkujete se s domorodci a tak podobně. Sutherlandová nadělala spoustu problémů, než vypadla ze hry. Organizovala zednáře a něco na způsob pasivního odporu a bůhví co ještě."
K čertu! Ti prokletí politici zase přitáhli šroub. Jako by nebylo dost na tom, že se dřel, aby rafinérie a potrubí fungovaly, teď bude muset rovnat, co Sutherlandová natropí. Upřel pohled na Mozarta.

"Povídal jsi něco o bratříčkování. Co jsi tím, zatraceně, myslel? O co ti vlastně jde?"
Mozart zbledl.
"Prostě potřebuji pomoc. Pracuji teď ve spojovacím sektoru."
"Výborně, tím se dostaneš k Zelené kartě. Jak se ti to, ksakru, povedlo?"
"Poslyš, šéfe, musím už jít. Vrať se, ano? Potřebujeme tě." Wolfgang se na vteřinu zahleděl Riceovi přes rameno.
"Svého zajíčka si můžeš vzít s sebou, jestli chceš. Ale pospěš si…"
"Já… zatraceně. Tak dobře, přijedu," kývl Rice.

Riceův automobil se řítil osmdesátkou po cestě rozryté hlubokými kolejemi a zvedal oblaka prachu. Nacházeli se nedaleko hranic s Bavorskem. Rozeklané štíty Alp trčely hluboko do nebe nad světlezelenými loukami, malebnými domky vesničanů a čistými bystřinami, které pramenily v tajících ledovcích.
Právě absolvovali první hádku. Toinette loudila Zelenou kartu, kterou jí Rice nemohl obstarat. Nabízel jí místo toho Šedou kartu, ta by ji opravňovala přemisťovat se z jedné časové větve do druhé, samozřejmě kromě Skutečného času. Bylo mu jasné, že když podnik zkrachuje, bude muset ustoupit a vzít ji s sebou. Chtěl mít už konečně klid, ale byl rozhodnut nenechat Toinettu ve světě bez čokolády a Vogue.
Ji to nezajímalo. Po několika kilometrech nepříjemného ticha se začala kroutit.
"Chci čůrat," zakňourala konečně. "Zajeď tam k těm zatraceným stromům."
"Oukej, oukej."
Zastavili. Stádo krav, vyděšených hukotem motoru, se rozprchlo za hlasitého cinkání zvonců. Silnice před i za nimi zela prázdnotou.
Rice vstal a protáhl se. Koukal se při tom na Toinette, která přeběhla dřevěnou lávku a zamířila ke skupině stromů.
"Neblázni," zakřičel. "Vždyť tu nikdo není. Nemusíš nikam zalézat."
V tom okamžiku z příkopu u cesty vyskočilo asi tucet chlapů a vrhli se na něj. Vmžiku Rice obklíčili a namířili na něho pušky. Měli třírohé klobouky, bílé paruky a kabátce s bohatě vyšívanými náprsenkami, což napovídalo, že jde o lidi z vyšších kruhů. Obličeje jim zakrývaly černé masky.
"Co je to za šaškárnu?" zeptal se udiveně Rice. "Masopustní karneval?"
Vůdce bandy si strhl masku a provokativně se uklonil. Jeho pohlednou teutonskou tvář pokrýval pudr a růž.
"Kníže Axel Ferson, k vašim službám."
Rice to jméno znal. Ferson byl před revolucí Toinettiným milencem.
"No dobře, kníže, chápu, že můžete mít trochu vztek, co se týče toho děvčete, ale snad se nějak dohodneme, ne? Nechtěl byste třeba barevný televizor?"
"Můžete nás ušetřit sarkastických poznámek?" začal křičet Ferson. "Nepošpiním si ruce žádnou kolaborací. My reprezentujeme Osvobozeneckou frontu svobodných zednářů."
"Panebože," zanaříkal Rice. "Tohle nemůžete myslet vážně! A to na nás chcete jít s těma vašima bouchačkama?"
"Uvědomujeme si zcela vaši zbrojní převahu, proto zůstanete naším zajatcem." Svázali mu ruce a dostrkali ho k dřevěnému vozu taženému koňmi, který měli ukrytý v mlází.
"Nemohli bychom alespoň použít mého vozidla?" zeptal se Rice. Otočil se a uviděl ztrápenou Toinette, jak sedí u cesty.
"Odmítáme vaše stroje," vrčel Ferson, "jsou jen dalším důkazem vaší bezbožnosti. Brzy vás vrhneme zpátky do pekel, odkud jste přišli."
"Čím? Násadou od vidlí?" zajímal se Rice, když si sedal na vůz a snažil se nevnímat smrad hnoje a tlející slámy.
"Nevykládejte si naši mírnost jako slabost. Když sem časovým tunelem vyšlou gardu Šedých karet, zůstane z vás akorát mastný flek."
"Na smrt jsme připraveni. Tisíce lidí každý den posilují naše řady pod praporem Všemohoucího. Přijmeme takový osud, jaký je nám předurčen. To je to vědomí, o něž nás chcete oloupit!"
"Vaše vědomí?" Riceovi to až vyrazilo dech. "Poslyš, kníže, už jsi slyšel o gilotině?"
"Nemám sebemenší chuť dál poslouchat o těch vašich strojích." Ferson dal znamení kumpánům. "Dejte mu roubík!"
Rice přepravili do vesnického domku, jenž stál na předměstí Salcburku. Během patnáctihodinové jízdy, kdy cítil všechny kosti v těle, myslel jenom na Toinette. Kdyby jí byl slíbil Zelenou kartu, také by ho vlákala do léčky? Karta byla jediná řeč, které rozuměla. Ale jak by pro ni kartu mohli získat zednáři?
Strážní, kteří ho hlídali, se nervózně procházeli pod okny domku a pod nohama jim klapaly volně ložené kamenné desky. Protože se pořád dívali k Salcburku, došel k závěru, že se tam něco děje.
Nikdo nepřicházel, aby vyjednával o jeho propuštění, a zednáři byli čím dál nervóznější. Rice si byl jist, že kdyby se teď zbavil roubíku, určitě by se s nimi dohodl.
Zaslechl vzdálený hluk, který pomalu přecházel v obrovský řev. Čtyři muži vyběhli ven, pouze jeden z hlídačů zůstal stát ve dveřích. Rice se svíjel, snažil se osvobodit z provazů, kterými byl spoután.
Místností náhle prolétly kusy omítky doprovázené rachotem dávky ze samopalu. Před domem explodovaly granáty, rozbitými okny se dovnitř začal valit hustý dým. Jeden zednář, napůl udušený, namířil na Rice pušku. Ovšem dřív, než stačil stisknout spoušť, odhodil ho ke zdi výstřel z pistole.
Malý podsaditý chlapík v uniformě německé protivzdušné obrany a kožených kalhotách vstoupil do místnosti. Setřel si pot z osmahlého čela a odhalil při tom orientální oči. Na záda mu splývaly dva silné copy. Pohazoval bez ustání puškou přehozenou přes rameno; za opaskem měl zasunuty ruční granáty.
"A je to all right," konstatoval. "Ten byl poslední."
Vytáhl Riceovi z úst roubík. Byl silně cítit potem, cigaretovým kouřem a špatně vydělanou kůží.
"Ty jsi Rice."

Rice, který sotva lapal po dechu, byl schopen pouze kývnout hlavou. Jeho osvoboditel ho postavil na nohy a bodákem mu přeřízl pouta.
"Já jsem Jebe Noyon. Mezičasová armáda."
Vrazil Riceovi do rukou koženou polní láhev se zkysaným kobylím mlékem. Samým smradem se Riceovi chtělo zvracet.
"Pij," přemlouval ho Jebe. "To je kumys, to tě posilní. Pij, to ti říká Jebe Noyon."
Rice polkl doušek a v tom okamžiku ucítil, jak se mu zvedá žaludek.
"Šedé karty, že?" šeptl slabým hlasem.
"Ano, garda Šedých karet," potvrdil Jebe. "Bojovníci nejhrubšího zrna ze všech míst a dob. Pouhých pět strážných a všechny jsem je zabil! Já, Jebe Noyon, první vojevůdce velkého Čingischána, postrach země, rozumíš!" Díval se na Rice velkýma smutnýma očima. "Neslyšel jsi omne?"
"Je mi líto, Jebe, ale neslyšel."
"Pod kopyty mého koně se otřásala země."
"Jsem si jist, že tomu tak bylo."
"Posaďse za mě," vyzval ho Jebe, zatímco vlekl Rice ke dveřím. "Teď spatříš, jak se země chvěje pod koly mého harleye."
Z pahorků okolo Salcburku sledovali, co se dělo ve městě.
Místní vojáci v černých kabátcích a kamaších leželi poskládaní na krvavých hromadách před branami rafinérie. Další pluk útočil s mušketami připravenými ke střelbě. Několik Hunů, co stáli u bran, je smetlo proudem oranžového plamene z plamenometu. Pobaveně sledovali úprk těch, kteří přežili.
Jebe Noyon se halasně rozesmál.
"To je obléhání jako za starých časů. Ale bez narážení useknutých hlav na kůly a uřezávání uší nepřátelům. Teď už jsme přece civilizovaní, no ne? Možná později zapojíme do boje ještě pěchotu a vrtulníky. Napalmem do nich! Ajajaj!"
"To nejde, Jebe," podotkl přísně Rice. "Nemají proti nám šanci. Proč je vyhlazovat?"
Jebe pokrčil rameny. "To víš, občas se člověk zapomene. Vždycky myslím na ovládnutí světa."
Nastartoval motor a s pohledem divoce upřeným před sebe vyrazili s kopce dolů. Rice se držel jeho páchnoucího mundúru jako klíště. Jebe se vyžíval ve zběsilé jízdě ulicemi, motor na nejvyšší obrátky. Sem tam odhodil pár granátů. Jenom strach zachránil Rice před pádem, když se pod kola motocyklu připletly něčí ruce či nohy.
Jebe smykem zastavil za bránou.
Obklopila je hlučící horda lidí v polních uniformách; téměř se ztráceli pod plnými nábojovými pásy. Rice se protáhl mezi nimi a cítil přitom nepříjemné mrazení kolem ledvin.
Ionizující záření osvětlovalo večerní nebe nad tvrzí Hohensalzburg. Zvětšeným časovým tunelem přijížděly automobily plné Šedých karet, aby se posléze vracely naložené až po střechu uměleckými díly a šperky.
Mezi štěkotem samopalů zaslechl Rice zvuk leteckých motorů. Přilétaly stroje, které evakuovaly pracovníky z Afriky a Spojených států. Římští centurioni v neprůstřelných vestách s plamenomety připravenými k palbě udržovali kázeň uprostřed davu zaměstnanců ze Skutečného času, jenž proudil do tunelu vedoucího ke Dveřím.
Objevil se tam také Mozart, a nadšeně mával na Rice.
"Odjíždíme, šéfe! Fantastické, ne? Zpátky do Skutečného času!"
Rice se rozhlédl po komplexu věží, čerpadel, chladíren a krakovacích jednotek.
"To je zatracená ostuda," zaklel. "Všechno bylo k ničemu, aby to čert vzal!"
"Ztratili jsme už příliš mnoho lidí. Dej pokoj, je ještě dost osmnáctých století," křičel Mozart.
Strážci, kteří usměrňovali dav, náhle uskočili, aby uvolnili cestu kočáru, který se přiřítil branou, ověšený půltuctem fanatických zednářů. Jebeho lidé je začali strhávat a mířili na ně puškami, zatímco římský ohňometník šlehl plamenem k bráně.
Z kočáru se vysoukala Marie Antoinetta. Jebe ji chytil za rukáv, ale ona se mu vytrhla a utíkala k Mozartovi. Jebe se hnal za ní.
"Wolfi, ty bandito!" vřískala. "Chtěl jsi mě dostat z kola ven! Chtěl jsi mě podvést, merde, svině!"
Mozart se schoval za skla svých tmavých brýlí. Otočil se k Riceovi.
"Zelená karta, Wolfi! Řekl jsi, že když vydám Rice do rukou zednářů, že mi seženeš tu kartu…" Zastavila se, aby nabrala dech. V tom okamžiku ji Jebe popadl za rameno, přitáhl k sobě a udeřil ji do obličeje, až upadla na startovací dráhu.
Jebe sežehl Mozarta pohledem.
"To ty, co? Ty jsi… zrádce!"
Rychlostí útočící kobry uchopil pušku a namířil ji na Mozarta.
"Až tadleta věcička zatancuje rock'n'roll, zbydou z tebe leda uši, chlapečku."
Nádvořím zarachotil nečekaný výstřel. O dveře skladiště se ležérně opíral Parker a třímal v ruce Waltera PPK.
"Klid, Rice," řekl, když přišel blíž. "Byl to obyčejný pěšák, potrava pro děla."
"Ty jsi ho zabil."
"No a co?" podivil se Parker, objímaje Mozarta kolem ramen. "Tohle je můj chlapec! Před měsícem jsem k nám poslal několik jeho nových kousků. A víš, co se stalo? To děcko vyskočilo na pátou příčku hitparády! Na pátou!"
Parker zasunul pistoli za opasek.
"To ty jsi mu dal Zelenou kartu, Parkere?"
"Ne," odpověděl Mozart. "To Sutherlandová."
"Co jsi s ní udělal?"
"Nic! Přísahám, šéfe. No, možná jsem se jí předvedl takovej, jakého mě chtěla mít. Zhroucenej, chápeš? Okradenej o

hudbu, která pro mě byla smyslem života." Mozart zdvihl obočí. "Dala mi Zelenou kartu z pocitu viny. Ostatní víš."
"A když se zhroutila, dostal jsi strach, že tě odtud nevezmou. Tak ses rozhodl zaplést do toho i mě. Ty jsi přemluvil Toinettu, aby mě vydala zednářům! To byla tvoje práce!"
Toinette tichounce zavzlykala, když uslyšela svoje jméno. Rice nevnímal její modřiny a roztrhané džíny, ani jak byla ušpiněná. Zůstala pořád nejspanilejším stvořením, jaké kdy viděl.
Mozart pokrčil rameny.
"Kdysi jsem patřil k svobodným zednářům. Věř mi, šéfe, oni jsou netrpěliví. Stačilo, když jsem tu a tam pronesl pár poznámek a vidíš sám, co to udělalo."
Ukázal rukou na pozůstatky bitvy, která se tudy před chvílí prohnala.
"Byl jsem přesvědčen, že se z toho nějak vymotáš," dodal.
"Nemůžeš jenom tak jednoduše využívat lidi pro svoje cíle."
"Právě ty, Rice, to děláš celou dobu! Potřeboval jsem to obléhání, aby nás Skutečný čas odtud vytáhl. Pro rány boží, nemohl jsem na to čekat patnáct let! Jak praví historie, za patnáct let bych už nežil! Nechci tu umřít! Chci mít auto, nahrávací studio…"
"Na to zapomeň, kolego," přerušil ho Rice. "Až se ti ze Skutečného času dozvědí, jak jsi nás tady vyřídil…"
Parker se rozesmál.
"Dej pokoj, Rice. Copak jsi neslyšel, že jde o první desítku v hitparádě? To není nějaká rafinerie za babku!" Protektor vzal Mozarta kolem ramen.
"Poslyš, Wolfi, dítě, pojďme už. A až se setkáme v budoucnosti, budu mít pro tebe pár papírů k podpisu."
Slunce už zapadalo, ale výbuchy osvětlovaly noční temnotu, z níž se na město sypaly střepiny granátů. Rice na vteřinu osaměl. Kulky pršely, ale nepůsobily skladišti žádnou škodu. Konečně pokýval hlavou. Čas Salcburku skončil. Chytil Toinette do náruče a rozběhl se k tunelu, za nímž bylo bezpečí.

Přeložili Pavel a Jarmila Schebestovi

Bruce Sterling
ZRCADLOVKY

Obálka Petr Bauer
Překlad Robert Tschorn, Viktor Janiš, Ondřej Neff,
Petr Kotrle, Pavel a Jarmila Schebestovi
Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský
Jazykový redaktor Helena Šebestová
Sazba provedena v LaTEXu
Vytiskla Tiskárna Havlíčkův Brod a.s.
Vydalo Nakladatelství Laser - books s.r.o.
Úslavská 2, Plzeň 301 49
tel+fax: 019-7246407
v edici Laser jako 192. publikaci
Edice SF svazek 97.
Plzeň 2000, vydání 1.

Prodejní cena včetně DPH 159 Kč